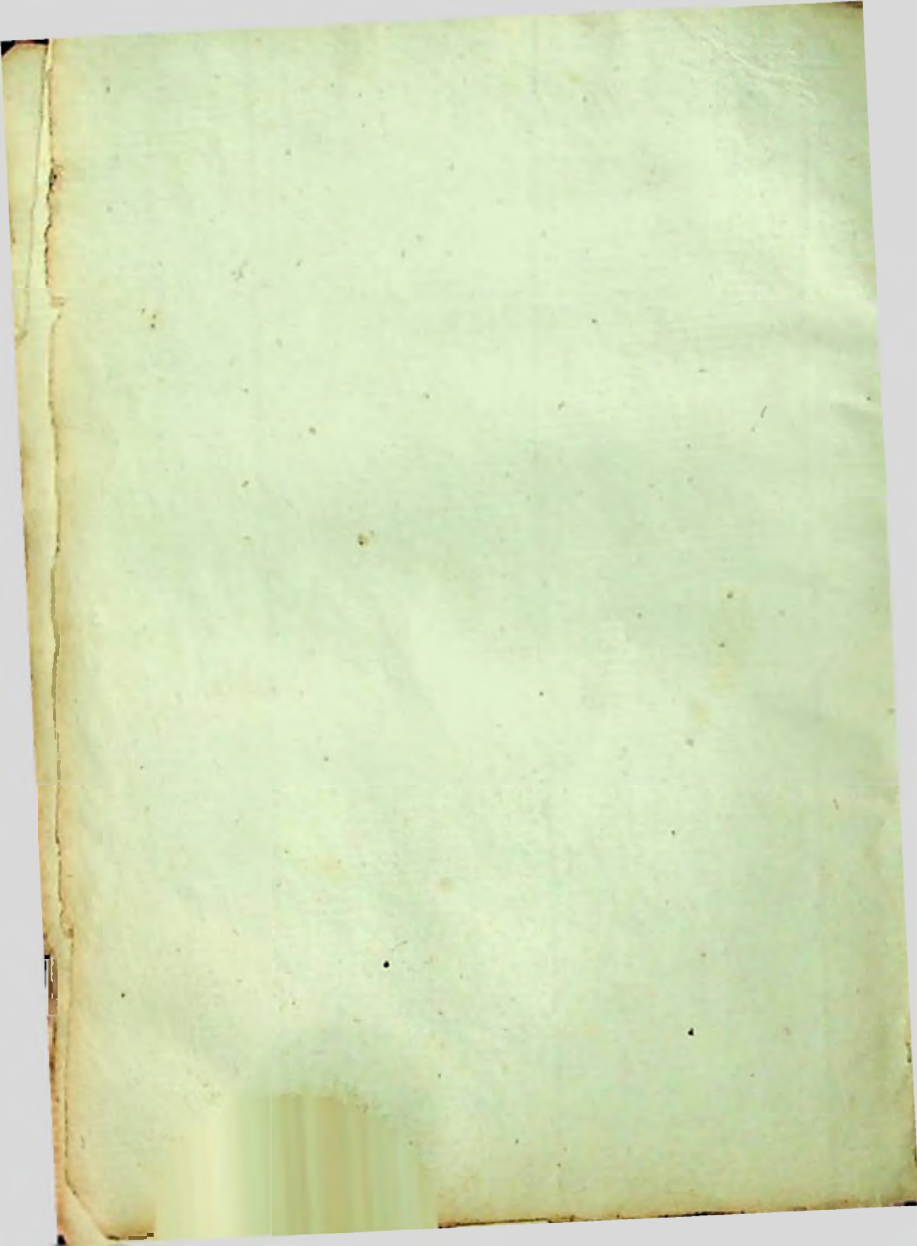

РЦ 21 т. 3

Ρ4-21
Α Π Ο Θ Η Κ Η

ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ἤτοι.

Διάλογοι μεταξύ Διδασκάλου καὶ Μαθητῶν.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ

ΔΕ ΒΕΛΥΜΟΝΤ

Μεταγλωττισθέν ἐκ τῆς Γαλλικῆς Γλώσσης
παρὰ Σπυρίδωνος Βλαντή.

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑ

Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας

ΤΟΥ ΦΟΙΝΙΚΟΣ

1846.

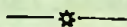
НБ "СТ. ЧИЛИНГИРОВ"
ШУМЕН

РЦ-21-
грѣца

НБ "Ст. Чилингиров" - Шумен
КУПЕНА 20 01 No 817

Α Π Ο Θ Η Κ Η

ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΚΤΟΣ.

ΗΜΕΡΑ ΔΕΚΑΤΗ ΕΚΤΗ.

Διδάσκαλος, Ἀνθέμιος, Εὐλόγιος, Εὐτυχόβουλος,
Παῦλος, καὶ Φίλιππος.

Φίλ. Ἐπρόσταξεν ὁ Θεὸς τὸν Μωϋσῆν
να ἐπιθέσῃ τὰς χεῖράς του εἰς τὸν Ἰησοῦν
τοῦ Ναυῆ, δίδωντάς του πνεῦμα συνέσεως,
διὰ τὸ οὐκ ὁδηγήσῃ τὸν λαόν του εἰς τὴν γῆν,
τὴν ὁποίαν εἶχε τάξῃ τῷ Ἀβραάμ. Ὁ Μωϋ-
σῆς ὑπήκουσε τοῦ Θεοῦ (1), καὶ ἔπειτα
ἐνεθύμισε τῶν Ἰσραηλιτῶν ὅλα τὰ θαύμα-
τα, ὅσα ὁ Θεὸς ἔπραξε διὰ τὴν ἀγάπην
τῶν. Τοῖς ὑπεσχέθη ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε
τοὺς ἐγκαταλείψῃ ποτέ, ἂν αὐτοὶ ἤθελον φυ-
λάξῃ πιστῶς τὰς ἐντολάς του· καὶ μάλιστα
προσέταξε νὰ ὀρκισθῶν ὅλοι ἔμπροσθέν του,

ὅτι δὲν θέλουν λείπει πατὲ ἀπὸ τὸ χρέος τοῦτο. Μετὰ ταῦτα ἀνέβη ἐπάνω εἰς ὑψηλὸν ὄρος, καὶ ἶδεν ἐκείνην τὴν γῆν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἔμελλε νὰ ἔμβῃ, ἐξ αἰτίας τῆς ἀπειθείας του. Αὐτὸς λοιπὸν ἀπέθανεν ἐκεῖ· ἀλλὰ δὲν ἤξεύρει τις ποῦ ἔθαψαν τὸ σῶμά του. Ἐξῆσε δὲ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χρόνους (2).

Ἄνθ. Ὁ ταλαίπωρος Μωϋσῆς ἔπαθε πολλὰ ἐπὶ ζωῆς του.

Διδ. Ὅλα τὰ βάσανά του ἐτελείωσαν, ἀγαπητέ μου, καὶ αὐτὸς χαίρεται τὴν αἰώνιον μακαριότητα ἀπὸ μακρότατον καιρὸν. Παράβαλλε τοὺς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χρόνους, ὅπου ἔζησε, μὲ τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν χρόνων, ὅπου ἀπέρασαν ἀπὸ τότε μέχρι τῆς σήμερον, καὶ τότε αἱ θλίψεις του παραβαλλόμεναι μὲ τὸν καιρὸν, ἀφ' οὗ αὐτὸς εἶναι εὐτυχής, καὶ μακάριος (καθὼς μέλλει νὰ ᾔναι αἰωνίως), θέλουν σοῦ φανῇ πολλὰ βραχεῖαι. Σὺ βέβαια δὲν ἠθελες νὰ ᾔσουν εἰς τὸν τόπον του ὅταν ὑπέφερε τόσους κόπους, καὶ θλίψεις· ἀλλὰ δὲν ἀληθεύει, ὅτι κατὰ τὸ παρὸν ἐπιθυμεῖς ἐκ καρδίας τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον τῶρα εὐρίσκεται;

Ἄνθ. Ναι, Διδάσκαλε· ἐγὼ πολλάκις στο-

γάζομαι τοῦτο, λέγων κατ' ἐμαυτόν: Ἡ ζωὴ εἶναι βέβαια πολλά βραχεῖα· ἄρα δὲν ἔχω νῦν ὑποφέρω πολὺν καιρὸν τὴν ἐνόχλησιν, καὶ τοὺς πειρασμοὺς τῆς ζωῆς, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν μου, ὅπου θέλει φθάσει ἐγλίγωρα, μέλλω ν' ἀπολαύσω εὐθὺς τὴν αἰώνιον μακαριότητα, ἃν ἔζησα χριστιανικῶς.

Παῦλ. Σὺ, ἀγαπητέ μου, εἶσαι ἀκόμη παιδίον, καὶ λεγεις πῶς ὁ θάνατός σου θέλει φθάσει ἐγλίγωρα: φθείρεται τάχα ἀπὸ κάρμιναν ἀναλωτικὴν ἀσθένειαν;

Διδ. Ὅχι, ἀγαπητέ μου· ὁ Ἀνθέμιος εἶναι ὑγιέστατος· ὁμῶς, ἂν καὶ ἐμελλε νῦν ζῆσθαι ἑκατὸν χρόνους, ἤθελεν ἔχει πάντοτε δίκαιον νῦν λέγει ὅτι θέλει ἀποθάνῃ ἐγλίγωρα. Εἶναι ἑπτὰ χρόνοι, ἀφ' οὗ σὺ εἶσαι εἰς τὸν κόσμον· αὐτοὶ οἱ ἑπτὰ χρόνοι ἀπέρασαν ὡς ἑπτὰ ἡμέραι, καὶ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς σου θέλει περάσει μὲ τὴν αὐτὴν ταχύτητα· ἀλλ' ἡμεῖς δὲν εἰμεθα βέβαιοι ἂν ζήσωμεν ἀκόμη πολὺν καιρὸν. Ἐκάστη ἡμέρα ἡμπορεῖ νῦν ἢ νῦν ἢ ὑστερινὴ τῆς ζωῆς μας.

Εὐλ. Διδάσκαλε, ἂν ἐποχαζόμεν τὰ τοιαῦτα, ἤθελα εἶναι πάντοτε μελαγχολικός· διότι (σοῦ ὁμολογῶ τὴν ἀλήθειαν) φοβοῦμαι πολλὰ τὸν θάνατον.

Διδ. Νομίζω ὅτι δὲν εἶσαι βέβαιος νὰ ἐπιμελήθῃς καλὰ, μέχρι τῆς σήμερον, τὴν μετάνοιάν σου.

Εὐτ. Τῇ ἀληθείᾳ, Διδάσκαλε, δὲν βάνω ποτὲ εἰς τὸν νοῦν μου τὰ τοιαῦτα· ἀλλ' ἀγαπῶ τὴν ζωὴν. Μέχρι τῆς σήμερον σχεδὸν δὲν ἔλαβα κάμμίαν ἡδονήν, καὶ δὲν ἐχάρην παντελῶς τὸν κόσμον, ἐπειδὴ εἶμαι πολλὰ νέος. Ἦθελα λοιπὸν πρὸ τοῦ θανάτου μου, νὰ λάβω καιρὸν νὰ ἰδῶ τὸν κόσμον, καὶ νὰ κάμω ὀλίγην τινα ξεφάντωσιν.

Διδ. Τί ἤθελες εἰπῇ, ἀγαπητέ μου, ἂν ὁ υἱὸς βασιλέως τινὸς, εὐρισκόμενος εἰς φυλακὴν, δὲν ἤθελε νὰ ἐκβῇ ἐκεῖθεν, διότι δὲν ὑπῆγεν ἀκόμη νὰ περιπατήσῃ εἰς τὸ περιβόλι τοῦ λυπηροῦ ἐκείνου τόπου;

Εὐτ. Ἦθελα εἰπῇ, πῶς εἶναι μωρὸς, ἐπειδὴ βέβαια εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ πατρὸς του πρέπει νὰ εὐρίσκωνται περιβόλια πολὺ ὠραιότερα ἀπὸ τὸ περιβόλι τῆς φυλακῆς.

Διδ. Τὰ αὐτὰ φρονεῖς καὶ σὺ ὁ ἴδιος, ἀγαπητέ μου, λέγων ὅτι δὲν ἤθελες ἀκόμη ν' ἀποθάνῃς, διότι ἐπιθυμεῖς νὰ ἰδῇς τὸν κόσμον. Τοῦτο μοῦ ἐνθυμίζει μίαν ἱστορίαν, εἰς τὴν ἀνέγνωσα εἰς ἓν πνευματικὸν βιβλίον.

Πρίγγιψ τις ὀνομαζόμενος Ἰωσαφάτ ὑ-
 πάγων εἰς τὸ κυνήγιον, ἔχασε τὸν δρόμον·
 ὅθεν πλανώμενος ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἤκουσε φω-
 νὴν γλυκυτάτην, καὶ ἐναρμόνιον. Ἀκούων
 λοιπὸν τοιαύτην μελωδίαν εἰς ἔρημον τόπον,
 ἐθαύμασε, καὶ κατεύθυνε τὰ διαθήματά του
 πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον ἔκ-
 βαίνειν ἡ φωνή. Τότε ἔμεινεν ἐκστατικὸς,
 ἐπειδὴ ἶδεν ὅτι ἐκεῖνος, ὃς τις ἔφαλλεν οὕ-
 τως, ἦτον ἓνας δυστυχὴς λεπρὸς, ἔχων ἡμι-
 σεσαπημένον τὸ σῶμά του. Ὁ τοῦ θαύμα-
 τος! εἶπεν ὁ Πρίγγιψ· πῶς ἡμπορεῖς νὰ
 ἔχῃς ὀρεξιν νὰ ψάλλῃς, εὐρισκόμενος εἰς
 τοιαύτην ἀθλίαν κατὰστασιν; Ἐγὼ μάλι-
 στα, ἀπεκρίθη ὁ λεπρὸς, ἔχω μεγάλην αἰ-
 τίαν ν' ἀγάλλωμαι, ἐπειδὴ εἶναι τῶρα τεσ-
 σαράκοντα χρόνοι, ἀφ' οὗ εἶμαι εἰς τὸν
 κόσμον· ἤγουν τεσσαράκοντα χρόνοι, ἀφ' οὗ
 ἡ ψυχή μου εἶναι κεκλεισμένη εἰς τοῦτο τὸ
 βορβορῶδες σῶμα, τὸ ὁποῖον εἶναι ὡς ἡ
 φυλακὴ τῆς ὁμῶς τὰ τεῖχη ταύτης τῆς φυ-
 λακῆς πίπτουσιν εἰς κομμάτια, καὶ ὀγλίγω-
 ρα ἡ ψυχή μου, γενομένη ἐλευθέρᾳ διὰ τὸ
 πέσιμον καὶ τὸν ἀφανισμόν τοῦ σώματός
 μου, μέλλει νὰ πετάξῃ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ
 Πλάστην τῆς, διὰ νὰ ἀπολαύσῃ ἀπέραντον,

καὶ αἰώνιον μακαριότητα. Διὰ τοῦτο αἰσθάνομαι τόσην χαρὰν, καὶ ἀγαλλίασιν, ὥστε ὑψώνω ὕμνους εὐχαριστηρίους πρὸς τὸν Θεόν, διὰ τὸ νὰ ἐορτάσω τὴν ἐλευθέρωσίν μου.

Παῦλ. Ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, Διδάσκαλε, δὲν εἶμαι πολλά προσκολλημένος εἰς τὴν ζωὴν ὅμως φοβεῦμαι τὸν θάνατον, διότι εἶμαι ἀμαρτωλός.

Διδ. Σὺ ἄρχισες νὰ ἐπιμελῇσαι τὴν διόρθωσίν σου, ἀγαπητέ μου, καὶ βλέπω σε κατ' ἐκάστην γυμναζόμενον εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἡσυχάσῃς, ἐπειδὴ ὁ πολυεύσπλαγχνος Θεὸς δὲν ζητεῖ περισσότερον. Ὁ θάνατος εἶναι φοβερώτατος εἰς ἐκείνους, ὅσοι διάγουσι τοιαύτην ζωὴν ὡς νὰ ἐμῶν ν' ἀποθάνῃ καὶ ἡ ψυχὴ των ὁμοῦ μὲ τὸ σῶμα, καὶ δὲν καταγίνονται εἰς ἄλλο παρά εἰς τὰς ἡδονάων, τόσον ἀναφέροντες τὸν νοῦν τους εἰς τὸν Θεόν, ὡς νὰ μὴ ἦτον Θεός. Ἡ κόλασις τῶν τοιούτων ἀρχινᾷ ἐκ τῆς ὁκοῦ ἀρρώστησεν. Ἐγνώρισα ἀρχοντά τινα, ὁ ὁποῖος ἐξῆσεν εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἐξ αἰτίας τῆς διεστραμμένης πολιτείας του εἶχε βεβλαμμένον τὸ σικότη, καὶ ὅταν οἱ ἰατροὶ τοῦ τὸ ἐφάνέρωσαν, αὐτὸς ἐφώναξεν

ὥς ἀπελπισμένος· καὶ ἐπειδὴ ἦτον ἀμαθής-
 στατος, ἠρώτησε τοὺς Ἰατροὺς ἂν ἠδύναντο
 γὰ τοῦ κήρυον ἄλλο νέον σικότι, ὑποσχόμε-
 νος γὰ τοὺς χαρίση ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα.
 Ἐκεῖνοι ἀπεκρίθησαν ὅτι ἦτον ἀδύνατον,
 καὶ ἡ ἀσθενεία του ἦτον ἀθεράπευτος. Τότε
 ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος ἐδαιμονίσθη, ἐγείνεν ὡς
 λυσσασμένος, καὶ ἐπαρκαλοῦσεν ἕνα του φί-
 λου ἐκεῖ παρόντα, γὰ τὸν θανατώσῃ. Ἀλλ'
 ὡς ἀκολουθήσωμεν τὰς ἱστορίας μας.

Παῦλ. Ἀφ' οὗ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, διὰ
 προσταγῆς τοῦ Θεοῦ, ἔγινε διάδοχος τοῦ
 Μωϋσέως, ἔστειλε δύο κατασκόπους εἰς πό-
 λιν καλουμένην Ἱεριχώ (3). Οὗτοι ἐμβάι-
 νοντες εἰς τὸν οἶκον γυναικὸς ὀνομαζομένης
 Ἰαάβ, διέτριβον ἐκεῖ· ἀλλ' ἐδόθη ἡ τούτου
 εἰδήσις εἰς τὸν βασιλεῖα τῆς Ἱεριχώ, ὁ ὁ-
 ποῖος ἔστειλε στρατιώτας εἰς τὸ ὀσπῆτιον τῆς
 γυναικὸς, διὰ γὰρ πιάσωσι τοὺς δύο κατα-
 σκόπους· ὅμως δὲν ἠμπόρεσαν γὰ τοὺς εὑ-
 ρουν, ἐπειδὴ ἡ γυνὴ τοὺς ἔκρυπεν ὑποκάτω
 εἰς τὰ καλάμια τοῦ λιναρίου, τὰ ἐστοιβάσ-
 μενα ἐπάνω εἰς τὸ θῶμα τοῦ ὀσπητίου τῆς
 (4). Ἀφ' οὗ ἀνεχώρησαν οἱ στρατιῶται, ἡ
 γυνὴ ἀνέβη ἐκεῖ, ὅπου ἦσαν οἱ κατάσκοποι,
 καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: Ἠξέωρω ὅτι σεῖς ἤλ-

ΘΕΤΕ ΕΔΩ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΑΛΗΘΙΝΟΥ ΘΕΟΥ, ΚΑΙ
 ΟΤΙ ΑΥΤΟΣ ΘΕΛΕΙ ΠΑΡΑΔΩΣΕΙ ΤΗΝ ΓΗΝ ΤΑΥΤΗΝ
 ΕΙΣ ΧΕΙΡΑΣ ΣΑΣ· ΑΛΛ' ΕΠΕΙΔΗ ΣΑΣ ΕΦΥΛΑΞΑ ΤΗΝ
 ΖΩΗΝ, ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΣΑΣ ΝΑ ΣΠΛΑΓΧΝΙΣΘΗΤΕ ΤΟΝ
 ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ, ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΜΟΥ, ΤΟΥΣ ΑΔΕΛΦΟΥΣ
 ΜΟΥ, ΚΑΙ ΤΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ ΜΟΥ ΠΑΝΤΑ, ΚΑΙ ΒΕ-
 ΒΑΙΩΣΑΤΕ ΜΕ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ (5). ΟΙ ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΙ
 ΑΠΕΚΡΙΘΗΣΑΝ: ΚΑΛΛΙΟΝ Ψ' ΑΠΟΘΑΝΩΜΕΝ Η-
 ΜΕΙΣ, ΠΑΡΑ ΝΑ ΘΑΝΑΤΩΘΗΣ ΣΥ, ΚΑΙ Η ΟΙΚΟ-
 ΓΕΝΕΙΑ ΣΟΥ (6). ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΑΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝ
 ΣΟΥ ὅΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΘΙΚΟΥΣ ΣΟΥ, ΚΑΙ ΚΡΕΜΑΣΑΝ
 ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟΝ ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟΝ ΤΟΥΤΟ ΣΠΑΡ-
 ΤΙΟΝ, ΔΙΑ ΝΑ ἦΝΑΙ ΕΙΣ ΣΗΜΕΙΟΝ, ὅΤΑΝ ΚΥΡΙΕΥ-
 ΣΩΜΕΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ, ΝΑ ΜΗ ΣΑΣ ΒΛΑΨΗ ΤΙΣ.
 ΦΥΛΑΧΘΕΙΤΕ ὅΜΩΣ ΚΑΛᾶ ΝΑ ΜΗΝ ΕΚΘῇ ΑΥΘΕΙΣ
 ΑΠΟ ΤΗΣ ΘΥΡΑΝ ΤΟΥ ὈΣΠΗΤΙΟΥ, ΔΙΟΤΙ ἂν ΘΑ-
 ΝΑΤΩΘῃ, ἡμεῖς δὲν ΠΤΑΙΟΜΕΝ (7). ΜΕΤΑ
 ΤΑΥΤΑ ἡ γυνὴ ΤΟΥΣ ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΜΕ ΣΧΟΙΝΙΟΝ
 ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟΝ, ὅΠΟΥ ΕΚΡΕΜΑΣΕ ΤΟ ΚΟΚ-
 ΚΙΝΟΝ ΣΠΑΡΤΙΟΝ. ΟΙ ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΙ ὙΠΕΣΤΡΕΨΑΝ
 ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ἰησοῦν ΤΟΥ ΝΑΥῆ, ΚΑΙ Τῷ ΕΔΙΗΓΗ-
 ΘΗΣΑΝ ὅΛΑ ΤΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ. ΑΥΤΟΣ Δὲ ΕΠΡΟΣ-
 ΤΑΞΕ ΤΟΝ ΛΑὸν ΝΑ ΕΤΑΙΜΑΣΘῃ, ΔΙΑ ΝΑ ΠΕΡΑΣῃ
 ΤΟΝ Ἰορδάνην, ὁ ὁποῖος εἶναι ΜΕΓΑΣ ΠΟΤΑ-
 ΜΟΣ. ΟΙ Ἰσραηλῖται ΕΥΡΙΣΧΟΝΤΟ ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΗΝ
 ΠΕΡΙΠΛΟΚΗΝ, ΔΙΟΤΙ ὁ Ἰορδάνης Δὲν Εἶχε γε-

σύριον διὰ νύκτα περάσουν· ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐπρόσταξε τοὺς Ἰερεῖς νύκτα σιγήσουν τὴν Κιβωτὸν τοῦ Κυρίου, καὶ νύκτα ἔμβουν εἰς τὸν Ἰορδάνην. Μόλις οἱ Ἰερεῖς ἤγγυσαν μὲ τοὺς πόδας των τὸ ὕδωρ, ἀποταμὸς ἠνοίχθη εἰς δύο, καὶ οἱ Ἰσραηλῖται ἀπέρασαν διὰ ξηρᾶς (8). Ἀφ' οὗ διεβησαν, ὁ Κύριος εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν: Ἐκλεξε δώδεκα ἄνδρας, καὶ πρόσταξε νύκτα σιγήσουν δώδεκα λίθους ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἐστάθησαν οἱ πόδες τῶν Ἰερέων, καὶ μὲ αὐτοὺς τοὺς λίθους οἰκοδόμησε θυσιαστήριον εἰς τὸν τόπον, ὅπου τὴν νύκτα ταύτην μέλλει νύκτα φέρης τὸ στρατόπεδον. καὶ ὅταν εἰς τὸ ἑξῆς οἱ υἱοὶ σου σὲ ἐρωτήσωσι, λέγοντες: Τί εἰσὶν οἱ λίθοι οὗτοι; νύκτα τοὺς ἀποκριθῆς, ὅτι ὁ Θεὸς ἔπρόσταξε τοῦτο, διὰ νύκτα ἐνθυμησθε τὸ θαῦμα, ὅπου ἔκαμε διὰ τὴν ἀγάπην σας, ἡγουν νύκτα ἠνοίχθη εἰς δύο ὁ Ἰορδάνης ἔμπροσθεν τῆς Κιβωτοῦ τῆς Διαθήκης, διὰ νύκτα ἔλθητε εἰς τὴν γῆν τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἔταξε τῷ Ἀβραάμ. Οἱ Ἰσραηλῖται λοιπὸν ὑπήκουσαν ἀκριβῶς εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ Κυρίου, καὶ οὕτως ἐμβῆκαν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας (9).

Αὐτ. Εἰς ποῖον μέρος τοῦ κόσμου ἦτον ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας;

Διδ. Θέλω νὰ σοῦ τὴν δεῖξω εἰς τὸν γεωγραφικὸν χάρτην. Αὕτη ἡ γῆ κεῖται εἰς τὴν Ἀσίαν, κατὰ μεσημβρίαν, καὶ δύσιν. Ἀφ' οὗ δὲ εἰς αὐτὴν διέτριψαν οἱ Ἰσραηλῖται, ὠνομάσθη Ἰουδαία. Τὴν σήμερον εἶναι γνωστὴ μᾶλλον ὑπὸ τὸ ὄνομα, Παλαιστίνη. Γ'δοῦ καὶ ὁ Ἰορδάνης ποταμός. Ἡ Ἀσφαλτίτις λίμνη, ἥτοι ἡ νεκρὰ θάλασσα, κεῖται εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Παλαιστίνης, ὅπου ἦσαν τὰ Σέδομα, καὶ τὰ Γόμορρα, αἱ ὁποῖαι δύο πόλεις κατεκαύθησαν ἀπὸ τὸ πῦρ, ὅπου ἔπεσεν οὐρανόθεν.

Εὐτ. Διδάσκαλε, ἀνέγνωσα εἰς τὸ τῶν Ὀδοιποριῶν καλούμενον βιβλίον, ὅτι εἰς τὸν αἰγιαλὸν τῆς νεκρᾶς θαλάσσης εὐρίσκονται δένδρα ὠραιότατα, φέροντα ἐξαιρέτους καρπούς· ἀλλ' ὅταν θέληταις νὰ φάγῃ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς καρπούς, τοὺς εὐρίσκει, ὡς λέγουσι. γεμάτους ἀπὸ στάχτην, καὶ σαπρότητα· τάχα ἀληθεύει;

Διδ. Τὸ ἀνέγνωσα καὶ ἐγὼ, ἀγαπητέ μου· δὲν ἤξεύρω ὅμως ἂν ἀληθεύῃ, ἢ ὅχι· ἐπειδὴ συχνάκις οἱ ἐδοιπόροι λαμβάνουσι τὴν ἐλευθερίαν νὰ ψεύδωνται. Πλὴν, ἂν εὕτως ἔχῃ, ἐκεῖνοι οἱ καρποὶ εἶναι τὸ σύμβολον τῆς ἀμαρτίας, καὶ τῶν ἡδονῶν, τὰς ὁποίας

ὁ ἄνθρωπος φαντάζεται ν' ἀπολαύσῃ, πρῶτων τὴν ἀμαρτίαν· τὸ μὲν ἔσωθεν εἶναι τερπνόν, καὶ ὠραῖον, τὸ δὲ ἔσωθεν ἄλλο ὅν ἐῖναι, παρὰ σῆψις, καὶ ἀκαθαρσία. Ἀνθέμιε, εἰπέ τὴν ἱστορίαν σου.

Ἀνθ. Μόλις οἱ Ἰσραηλῖται ἐμβῆκαν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, μὲ τὸ σιτᾶρι τοῦ τόπου ἐκείνου, ἔκαμαν ψωμί, καὶ τότε ἔλειψε τὸ μάννα (10). Ὁ δὲ Ἰησοῦς ὢν εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Ἰεριχῶ, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἶδεν ἄνθρωπον, ὃ ὅποιος ἔστεκεν ὀρθὸς ἐμπροσθέν του, μὲ σπαθὶ γυμνὸν εἰς τὸ χέρι. Ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον: Εἶσαι ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μας, ἢ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς; Ὁχι, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· ἀλλ' εἶμαι Ἄγγελος τοῦ Κυρίου, καὶ ἔρχομαι τῶρα νὰ σοὶ ἀναγγείλω, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει πολεμήσῃ εἰς διαφέντευσιν τοῦ λαοῦ του. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐπροσκύνησε τὸν Κύριον (11). Μετέπειτα ὁ Θεὸς εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν: Ὡς σηκώσουν οἱ Ἱερεῖς τὴν Κιβωτὸν, καὶ μὲ αὐτήν, ὥς περιτριγυρίσουν ἔξ ἡμέρας τὰ τεῖχη τῆς Ἰεριχῶ, χωρὶς ν' ἀκουσθῇ ἡ φωνή των. Εἰς δὲ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν θέλετε περιτριγυρίσει τὴν πόλιν ἡ-

πτάκεις, καὶ οἱ Ἱερεῖς θέλουν λαλήσει τὰς
 σάλπιγγας, καὶ τότε ὅλος ὁ λαὸς θέλει φω-
 νάξει μεγαλοφώνως, καὶ τὰ τείχη τῆς πό-
 λεως θέλουν πέσει ἐκ θεμελίων, καὶ ὅλος ὁ
 λαὸς θέλει ἔμβη εἰς αὐτήν. Προσέχετε ὁμῶς
 καλὰ τοῦτο, ὅπου σῆς λέγω: Δὲν θέλω νὰ
 φυλάξητε κἀνένα ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς
 Ἱεριχώ, ἀλλὰ σᾶς προσταζῶ νὰ φονεύσητε
 τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰ ζῶα. Περιποιηθῆτε
 μόνον τὴν Ῥαάβ μὲ ὅλους ἐκείνους, ὅσοι εὐ-
 ρίσκονται εἰς τὸν οἶκόν της. Ἐπειτα θέλετε
 καταχαλάσει τὴν πόλιν, ἐπειδὴ ὅσοι κατοι-
 κοῦν εἰς αὐτήν, εἶναι ὅλοι κατηραμένοι, καὶ
 κακοῦργοι. Πρὸς τούτοις φυλαχθῆτε καλὰ
 νὰ μὴν ἐγγύσετε τίποτε ἀπὸ ὅσα εἶναι εἰς
 τὴν Ἱεριχώ. Ὅλος ὁ χρυσός, ὁ ἄργυρος, ὁ
 χαλκός, καὶ ὁ σίδηρος, ὡς ἀφιερωθῶν τῷ
 Κυρίῳ, τὰ δὲ ἐπίλοιπα πρέπει νὰ τὰ καυ-
 σητε ὅλα. Ὁ Ἰησοῦς ἔπραξε πάντα κατὰ
 τὴν προσταγὴν τοῦ Θεοῦ. Ἐπεσαν τὰ τείχη
 τῆς Ἱεριχώ, καὶ ἐσώθη μόνη ἡ Ῥαάβ μὲ
 τὴν οἰκογένειάν της (12). Ἐντοσοῦτω ὁ Ἰη-
 σοῦς ἔστειλε τρισχιλίους Ἰσραηλῖτας νὰ πο-
 λεμήσωσι τοὺς ἐχθροὺς τοὺς κατεδίωξαν, καὶ
 ἔμειναν φονευμένοι τριακονταεξ Ἰσραηλῖται
 (13). Διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ πρεσβύ-

τεροι τοῦ Ἰσραὴλ ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ
 ἔπασσαν ἐπὶ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν· ἀλλ' ὁ
Κύριος εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν: Μὴ λυπῆσαι·
 αὕτη ἡ δυστυχία συνέβη εἰς τὸν λαόν, διότι
 ἀνάνυσόν σας εὐρίσκεται ἄνθρωπος, ὁ ὅποιος
 δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὸν λόγον μου, ἀλλ' ἐφύ-
 λαξε κάποια πράγματα ἀπὸ τὴν λεηλασίαν
 τῆς Ἰεριχώ. Βάλλετε λοιπὸν κλήρους, καὶ ἐγὼ
 θέλω σᾶς δεῖξει τὸν πταίστην, τὸν ὅποιον
 θέλετε λιθοβολῆσαι, καὶ ἔπειτα θέλετε τὸν
 καύσει με ὅσα ἐκλεψεν. Ἐγράψθησαν οὖν τὰ
 ὀνόματα τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς παπύ-
 ρια, ἦτοι χαρτί, καὶ τὰ ἔβαλαν διπλωμένα
 εἰς μίαν κάλπην, ἦτοι κουτί· ἔπειτα τὰ ἐκ-
 βαλαν, καὶ τὸ πρῶτον ὄνομα ὅπου ἐκβῆκεν,
 ἦτον τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα. Ἐκβαλαν ἀκο-
 λούθως τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν οἰκογενειῶν
 τῆς φυλῆς ταύτης, καὶ ἐνεδείχθη τὸ ὄνομα
 τῆς οἰκογενείας τοῦ Ζαρά. Τέλος πάντων
 ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ζαρά ἐκβῆκε τὸ
 ὄνομα τοῦ Ἀχαρ. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς
 τὸν Ἀχαρ: Ἐκνον μου, δόξασον τὸν Κύ-
 ριον, καὶ φανέρωσόν μοι τί ἐκλεψας (14).
 Ὁ Ἀχαρ ἀπεκρίθη: Ἠμαρτον ἀληθῶς ἐ-
 ναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐκλε-
 ψα ἐν ποικίλον ἐπανωφόριον, διακόσια δι-

ὄραγμα ἀργυρίου, καὶ ἐν κομματί χρυσοῦ,
καὶ ὅλα τὰ ἔθαψα εἰς τὸ μέσον τῆς σκη-
νῆς μου. Ἀφ' οὗ λοιπὸν εὗρέθησαν ὅλα ταῦ-
τα, κεκρυμμένα εἰς τὴν σκηνὴν του, ὁ Ἄχαρ
ἐλικοδολήθη, καὶ ἔκαυσαν τὸ σῶμά του, μὲ
ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του (15).

Διδ. Εἰπέτε μοι, ἀγαπητοί μου, ἡ ἰστο-
ρία ὅπου ἠκούσαμεν, ἀράγε, δὲν εἶναι φε-
βερά; Ὁ Ἄχαρ, ὁ ὁποῖος ἔκαμε κρυφίως
ἐκείνην τὴν κλοπὴν, δὲν ἐστοχάζετο ὁ ἄ-
θλιος ὅτι ὁ παντεπίσκοπος Θεὸς βέβαια τὸν
ἔβλεπε, καὶ ἔμελλε νὰ εὕρῃ τὸ μέσον διὰ νὰ
θεατρίσῃ τὴν ἁμαρτίαν του ἐμπροσθεν εἰς
ὅλον τὸν λαόν. Ἀμαρτωλοὶ κρυφθῆτε ὅπου
θέλετε διὰ νὰ πράττετε τὴν ἁμαρτίαν· κρυ-
φθῆτε ἢ μέσα εἰς τὰ σκάφη τῆς νυκτός, ἢ εἰς
τὸ ἐνδότεστον μέρος ἐνὸς σπηλαίου, ἢ εἰς τὸ
βάθρον μιᾶς ἐρήμου· ὁ Θεὸς ὅμως, ὁ πανταχοῦ
παρὼν, βλέπει τὴν ἁμαρτίαν σας· καὶ ἂν δὲ
τὴν θεατρίσῃ τώρα δημοσίως εἰς ὅλους ὡς τὴν
ἁμαρτίαν τοῦ Ἄχαρ, ὅμως, θέλει σᾶς τὴν ἐλέ-
γξαι παρὸρρησία ἐμπροσθεν εἰς ὅλην τὴν οἰκου-
μένην, εἰς τὴν ἐσχάτην ἡμέραν τῆς κρίσεως.

Ἀνθ. Διδάσκαλε, τί εἶναι αὕτη ἡ ἐσχά-
τη κρίσις; ἐγὼ ποτὲ δὲν ἤκουσα νὰ ὁμιλῇ
τις περὶ ταύτης.

Διδ. Πλανῆσαι, ἀκριβέ μου. Ἀντίμιε· σὺ
 ὁ ἴδιος καθεκάστην ἡμέραν τὴν μνημονεύεις
 εἰς τὴν προσευχὴν σου. Λέγων τὸ Σύμβολον
 τῆς Πίστεως, ἡγουν τὸ, Πιστεύω, δὲν ὁμο-
 λογεῖς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς κάθεται ἐκ
 δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ παντοδυνάμου Πα-
 τρός, καὶ ὅτι μέλλει νὰ ἔλθῃ νὰ κρίνῃ τοὺς
 ζωντανούς, καὶ τοὺς ἀποθαμένους; “ Πι-
 στεύω εἰς ἓνα Θεόν, κτλ. Καὶ εἰς
 ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν
 Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν
 ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα, κτλ.
 Καὶ ἀναελθόντα εἰς τοὺς οὐρανούς,
 καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ
 Πατρὸς. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον με-
 τὰ δόξης κρίναι ζῶντας, καὶ νε-
 κρούς· οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται
 τέλος. κτλ.

Ἀνθ. Λέγω ταῦτα καθ’ ἐκάστην ἡμέραν,
 δὲν ἡξεύρω ὅμως τὴν σημασίαν των.

Διδ. Τώρα σὰς τὰ ἐξηγῶ, ἀγαπητοί μου.
 Ὁ οὐρανός, ἡ γῆ, καὶ ὅλα τὰ πράγματα,
 ὅσα βλέπετε, δὲν ἔχουν νὰ μείνουν πάντοτε
 σταθερά, καὶ μόνιμα. Ἐρχεται ἡμέρα, εἰς
 τὴν ὁποίαν ὅλα θείλουν ἀφανισθῇ. Ὅλοι
 αἱ τότε ζῶντες ἄνθρωποι θείλουν ἀποθάνῃ.

καὶ μὲ αὐτοὺς ὅλοι ἐκεῖνοι, ὅσοι ἀπέθανον
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ὅλοι λέγω θέλουν
ἀναστηθῆ, ἡγουν θέλουν γείνη πάλιν ζων-
τανοί· διότι ὁ Ἄγγελος τοῦ Κυρίου θέλει
λαλήσει τὴν σάλπιγγα, φωνάζων· Σηκωθῆ-
τε, ὦ νεκροί, καὶ ἔλθετε εἰς τὴν κρίσιν.
Ἀφ' οὗ συναχθούν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, θέλει
ἀναιχθῆ ἐν βιβλίῳ, λέγει ἡ Γραφή, καὶ
θέλουν φανερωθῇ ὅλα τὰ καλὰ, καὶ τὰ κα-
κὰ ἔργα, ὅσα ἐπραξαν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ
ζωῆς των. Μετὰ τὴν εξέτασιν αὐτὴν, ὁ Ἰη-
σοῦς Χριστὸς θέλει εἰπῆ πρὸς τοὺς δικαίους
οὕτω· Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πα-
τρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοι-
μασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ κα-
ταβολῆς κόσμου. Ἐπείνασα γὰρ
καὶ ἐδῶκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα,
καὶ ἐποτίσατέ μοι· ξένος ἤμην, καὶ
συνηγάγετέ με· γυμνός, καὶ περιε-
βάλετέ με· ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέ-
ψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλ-
θετε πρὸς με. Οἱ δίκαιοι θέλουν ἀπο-
κριθῆ, λέγοντες· Κύριε, πότε σὲ ἵδομεν
πεινῶντα, καὶ ἐσρέψαμεν; ἢ δι-
ψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν; Πότε δ' ἐ-
σὲ ἵδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν,

ἢ γυμνόν, καὶ περιεβάλομεν; Πό-
τε δὲ σὲ ἴδομεν ἄσθενῆ, ἢ ἐν φυ-
λακῇ, καὶ ἡλθομεν πρὸς σέ; Καὶ
ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θέλει τοῖς ἀποκριθῇ οὕ-
τως: Ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἐφ' ὅσον ἐ-
ποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν
μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιή-
σατε. Ἐπειτα στρέφων τὸν λόγον πρὸς τοὺς
ἁμαρτωλοὺς θέλει τοὺς εἰπῇ: Πορεύεσθε
ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ
τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ
διαβόλῳ, καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.
Ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ
μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐπο-
τίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ οὐ συ-
νηγάγετέ με· γυμνός, καὶ οὐ περιε-
βάλετέ με· ἄσθενής, καὶ ἐν φυλακῇ,
καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με (α). Μόλις
ἀκούσωσιν οἱ ἁμαρτωλοὶ αὐτὰ τὰ λόγια,
θέλουν κατακρημνισθῇ παραχρῆμα εἰς τὴν
κόλασιν. Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς,
καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

Εὐτ. Ἀχ Διδάσκαλε, ἐπάγωσεν ὅλον μου

(α) Ματθ. Εὐαγ. Κεφ. κί'.

τὸ αἷμα ἀπὸ τὸν πόδον. Θεέ μου, ἂν ἐ-
 τοχαζόμεν συνεχῶς τὰ ὅσα τώρα ἤκουσα,
 ἤθελα εἶμαι ἕνας ἅγιος. Ἰδοὺ θέλω νὰ
 κάμω ἀληθεινὴν, καὶ τελείαν μετάνοιαν.
 Πλέον δὲν φοβοῦμαι τὸν θάνατον, ἐπειδὴ
 ὅν μᾶλλον νὰ ἀποθάνω τελείως, καὶ μέλλω
 μίαν ἡμέραν νὰ ἀναστηθῶ. Ἀλλ' ἐπὶ μας
 Διὸς ἀγκυλῇ τάχα μέλλομεν νὰ ἀναστηθῶ-
 μεν μετὰ τούτα τὰ ἴδια σώματά μας; τοῦτο
 μοὶ φαίνεται δυσκολοπίστευτον. Ἕνας ἄν-
 θρώπος λ. χ. πίπτει εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ
 ἕκαστι ὀψάρια τρώγουσι τὸ σῶμά του, καὶ
 πάλιν αὐτὸ τὰ ὀψάρια τρώγονται ἀπὸ εἰ-
 καστι ἀνθρώπων. ἄρα γὰρ ὅλη τὴ μέση τοῦ
 σώματος ἐκείνου τοῦ πνιγμένου ἀνθρώπου
 ἡμποροῦν νὰ ἐνωθῶν;

Διὸ. Μάλιστα τὰ μέρη τοῦ σώματος τοῦ
 θέλουσιν διασκορπισθῆ περισσότερον ἢ ὅ,τι
 σὺ στοχάζεσαι· ἐπειδὴ ἐκείνοι οἱ ἀνθρώποι,
 οἱ τινας, κατὰ τὴν ἐπιθεσίαν σου, θέλουσιν φά-
 γῃ τὰ ὀψάρια, τὰ φαρόντα τὸ σῶμα τοῦ
 πνιγμένου, θέλουσιν ἀποθάνῃ καὶ αὐταί· τὸ
 πάχος τῶν κορυμνίων θέλει κάμῃ νὰ φυ-
 τίσουσιν χόρτα εἰς τὰ κοιμητήρια, εἰς τὰ
 ὅποια εἶναι θαμμένοι· ἐκεῖνα δὲ τὰ χόρτα
 τρώγονται ἀπὸ τὰ ζῶα, τὰ ζῶα τρώγονται

ὑπὸ ἄλλους ἀνθρώπους· με' ὅλον τοῦτο μόλις ὁ Ἀγγελος φωνάζει· Σηκωθῆτε, ὦ νεκροί, ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ θέλει ἐνώσει ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέρη.

Παῦλ. Διδάσκαλε, ἄρα γε ὁ Θεὸς θέλει ἐπιπλήξει τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὰ πταίσματα, διὰ τὰ ὅποια ἐμετανόησαν;

Διδ. Ναὶ ἀγαπητέ μου· ἀλλ' εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν θέλουν φανερωθῇ καὶ οἱ κόποι, ὅπου ἔκαμαν διὰ τὴν ἐκείνην διορθώσεως, καὶ διὰ τὴν μετανοήσεως, καὶ αὕτη ἡ φανέρωσις θέλει τοὺς προξενήσει μεγάλην δόξαν.

Φίλ. Ἀλλ' οἱ ἁμαρτωλοὶ θέλουν μείνη βέβαια γεμάτοι ἀπὸ ἐντροπῆς, ὅταν φανερωθῶν παρρησία ἔμπροσθεν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους αἱ ἁμαρτίαι των, ἃν καὶ αὐτοὶ, εἰς τὸν κόσμον ὄντες, ἐπάσχισαν με' κάθε τρόπον τὰς κρύψουν.

Διδ. Αὐτοὶ θέλουν ἐντροπῇ, καὶ λυπηθῇ τόσους, ὥστε νὰ παρακαλοῦν τὰ βουνὰ νὰ πέσωσιν ἐπάνω των, καὶ νὰ τοὺς συντρίψωσιν· ὅμως θέλουν παρακαλῇ ματαίως· οἷός τι πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ ὑποφέρουν τὸ ὄνειδος τῶν κακῶν ἔργων των, καὶ νὰ ἀτιμασθῶν ἔμπροσθεν τοῦ σύμπαντος κόσμου.

Νομίζω ὅτι εἰκολώτατα ἤμπορεῖ νὰ
 τις τὸν Παράδεισον, ἐπειδὴ ἄλλο
 ἰάζεται παρὰ νὰ εὐεργετῇ τοὺς πτω-
 χαι τοῦτο δὲν μοὶ φαίνεται δύσκολον.
 ὠχοὶ μὲ παρακινοῦν εἰς τόσην συμ-
 αν καὶ εὐσπλαγχνίαν, ὥστε ἂν εἶχα
 ἄδειαν, ἤθελα τοὺς δώσῃ μετὰ χαρᾶς
 αὐτὸ τὸ ψωμὶ τοῦ προγεύματός μου.

Διδ. Καὶ ἂν εἶχες μεγάλην πείναν, ἀ-
 πητέ μου;

Αυσ. Τότε ἤθελα τοῖς δώσῃ μόνον τὸ
 μισυ· ἀλλ' εἶπέ μοι, Διδάσκαλε· ἕνας θυ-
 κώδης, μέθυσος, ψεύστης, κατάλαλος, ἂν
 ἦτον ἐλεήμων, τάχα εἶναι ἄξιος διὰ τὸν
 Παράδεισον μὲ ὅλας ταύτας τὰς κακίας;

Διδ. Ὁχι, ἀγαπητέ μου· ὅμως δὲν εἶναι
 δυνατὸν νὰ ἔχη ὅλα αὐτὰ τὰ ἀμαρτήματα,
 ἢ τοῦλάχιστον νὰ μὴ τὰ μετανοήσῃ ἕνας
 ἐλεήμων ἄνθρωπος, ἐπειδὴ εἶναι σχεδὸν βέ-
 βαιον ὅτι ὁ Θεὸς θέλει τοῦ δώσει τὴν χάριν
 τῆς μετανοίας. Πλὴν στοχασθῆτε καλῶς, ὡ
 πρὸς τὴν ἰδίαν μου, τοῦτο ὅπου σὰς λέγω. Διὰ νὰ

ἵ τις τῶν ἐλεήμων, πρέπει νὰ ἡ-
 ἀγὰπῃ Θεοῦ. Εὐρί-
 τὴν ἐλε-

II
 διὰ
 διὰ
 ὅπου
 αἱ
 βα
 σο

ὡς προξενου.

ἡμωσύναι, ὡς ἡξεύρετε,
ἐκεῖναι, διὰ τὰς ὁποίας ὁμιλεῖ
Χριστός.

ὥτ. Ἀλλ' ὅταν δὲν εἶσαι πλούσιος, καὶ
ὡς ἔχεις νὰ τρέφῃς τὴν οἰκογένειάν σου,
ὡς ἡμπορεῖς νὰ κάμῃς μεγάλας ἐλεη-
μοσύνας;

Διδ. Τοῦτο ἀληθεύει, ἀγαπητέ μου· ἀλλ'
ὅποιος δὲν ἡμπορεῖ νὰ διδῇ ἀργύρια εἰς
τοὺς πτωχοὺς, δύναται ἀκόμη νὰ ἦναι ἐ-
λεήμων, ὡς νὰ ἦτον πλούσιος· φθάνει νὰ
ἀποτελῇ τὰ ἄλλα ἔργα τοῦ ἐλέους. Ἐνὰς
πτωχὸς ἄνθρωπος σὲ παρασταίνει τὴν πτω-
χείαν του· σὺ πρέπει νὰ τὸν παρηγορήσῃς,
καὶ νὰ τὸν νουθετήσῃς νὰ ὑποφέρῃ ὑπομο-
νητικῶς τὴν ὀυστυχίαν του, πρέπει νὰ τὴν
συστήσῃς εἰς τοὺς πλουσίους, καὶ οὕτω εἰ-
λεις κάμῃ τὴν ἐλεημοσύνην· διότι τὸ
παρηγορῆναι τοὺς λυπημένους, εἶναι ἐν
τὰ ἔργα τοῦ ἐλέους. Ἰδοὺ καὶ ἕτερον
οὐδ' ἀσκήσας τοὺς ἀπαιδεύτους· πρέπει νὰ
ἐκπαιδεύῃς τὰ τέκνα σου, δευτέρως

Ἄνθ. Νομίζω ὅτι εἰκολώτατα ἡμπορεῖ νὰ κερδήσῃ τις τὸν Παράδεισον, ἐπειδὴ ἄλλο δὲν χρειάζεται παρὰ νὰ εὐεργετῇ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοῦτο δὲν μοι φαίνεται δύσκολον. Οἱ πτωχοὶ μὲ παρακινοῦν εἰς τὴν συμπάθειαν καὶ εὐσπλαγχνίαν, ὥστε ἂν εἶχα τὴν ἄδειαν, ἤθελα τοὺς δώσῃ μετὰ χαρᾶς καὶ αὐτὸ τὸ ψωμὶ τοῦ προγεύματός μου.

Διδ. Καὶ ἂν εἶχες μεγάλην πείναν, ἀγαπητέ μου;

Ἄνθ. Τότε ἤθελα τοῖς δώσῃ μόνον τὸ ἥμισυ· ἀλλ' εἶπέ μοι, Διδάσκαλε· ἓνας θυμῶδες, μέθυσος, ψεύστης, καταλάλος, ἂν ἦτον ἐλεήμων, τάχα εἶναι ἄξιος διὰ τὸν Παράδεισον μὲ ὅλας ταύτας τὰς κακίας;

Διδ. Ὁχι, ἀγαπητέ μου· ὅμως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχῃ ὅλα αὐτὰ τὰ ἁμαρτήματα, ἢ τοῦλάχιστον νὰ μὴ τὰ μετανοήσῃ ἓνας ἐλεήμων ἄνθρωπος, ἐπειδὴ εἶναι σχεδὸν βέβαιον ὅτι ὁ Θεὸς θέλει τοῦ δώσῃ τὴν χάριν τῆς μετανοίας. Πλὴν στοχασθῆτε καλῶς, ὡ παιδιά μου, τοῦτο ὅπου σᾶς λέγω. Διὰ νὰ νομίζεται τις τρώντι ἐλεήμων, πρέπει νὰ ἦναι ἐλεήμων μόνον δι' ἀγάπην Θεοῦ. Εὐρίσκονται μερικοὶ, οἳ τινες κάμνουν τὴν ἐλεημοσύνην διὰ ματαιότητα, καὶ κενοδοξίαν.

Ἄλλοι τὴν κάμνουν κατὰ μίμησιν, ἡγοῦν
διὰ τὰ μιμῶνται τοὺς ἄλλους· καὶ ἄλλοι
διὰ τὰ ἐλευθερωθῶν ἀπὸ τὴν ἐνόχλησιν,
ὁποῦ τοὺς προξενουσὶν οἱ πτωχοί. Αὗται
αἱ ἐλεημοσύναι, ὡς ἡξεύρετε, δὲν εἶναι βέ-
βαια ἐκεῖναι, διὰ τὰς ὁποίας ὁμιλεῖ ὁ Ἰη-
σοῦς Χριστός.

Εὐτ. Ἄλλ' ὅταν δὲν εἶσαι πλούσιος, καὶ
μόλις ἔχεις τὰ τρέφῃς τὴν οἰκογένειάν σου,
πῶς ἡμπορεῖς τὰ κάμνης μεγάλας ἐλεη-
μοσύνας;

Διδ. Τοῦτο ἀληθεύει, ἀγαπητέ μου· ἀλλ'
ὅποιος δὲν ἡμπορεῖ τὰ δίδῃ ἀργύρια εἰς
τοὺς πτωχοὺς, δύναται ἀκόμη τὰ ἦναι ἐ-
λεήμων, ὡς τὰ ἦτον πλούσιος· φθάνει τὰ
ἀποτελῇ τὰ ἄλλα ἔργα τοῦ ἐλέους. Ἐνὶ
πτωχὸς ἄνθρωπος σὲ παρασταίνει τὴν πτω-
χείαν του· σὺ πρέπει τὰ τὸν παρηγορήσῃς,
καὶ τὰ τὸν νοθεύσῃς τὰ ὑποφέρειν ὑπομο-
νητικῶς τὴν δυστυχίαν του, πρέπει τὰ τὸν
συστήσῃς εἰς τοὺς πλουσίους, καὶ οὕτω θέ-
λεις κάμῃ τὴν ἐλεημοσύνην· διότι τὸ τὰ
παρηγορῇ τις τοὺς λυπημένους, εἶναι ἐν ἀπὸ
τὰ ἔργα τοῦ ἐλέους. Ἰδοὺ καὶ ἕτερον· τὰ
διδάσκει τοὺς ἀπαιθεύτους· πρέπει πρῶτον
τὰ ἐκπαιθεύῃς τὰ τέκνα σου, δεύτερον τοὺς

δούλους σου, καὶ τρίτον τοὺς πτωχοὺς· νὰ τοὺς παραοίδης τὴν Χριστιανικὴν διδασκαλίαν, καὶ νὰ τοὺς τὴν ἐξηγήσῃ, καὶ νὰ ἐπιμελῇται νὰ τοὺς ἐμπνεύσῃς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ λέγουν ὀρθῶς τὴν προσευχὴν των· νὰ τοὺς ἐπισκέπτεσαι ὅταν εἴναι ἀρρώστοι, εἶναι καὶ αὐτὸ ἔργον ἐλεημοσύνης. Ὅμοίως τὸ νὰ ἐλέγχωνται οἱ ἁμαρτωλοὶ μετὰ γλυκὰ καὶ ἡμερὰ λόγια, νὰ παρακαλοῦμεν τὸν Θεὸν δι' αὐτοὺς, καὶ νὰ φροντίζωμεν νὰ βοηθῶμεν τοὺς ἄλλους εἰς ἐκεῖνο τὸ ὀλίγον ὅπου ἡμποροῦμεν, εἶναι ὅλα ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης· ἐν συντομίᾳ, ἓνας ἄνθρωπος, ὅς τις εἶναι ἀληθινὰ ἐλεήμων, ἐφευρίσκει μύρια μέσα διὰ νὰ κάμνῃ ἐλεημοσύνην, ἂν καὶ νὰ ᾔναι πτωχός.

Ἄς εἰποῦμεν τώρα κάποιόν τι περὶ γεωγραφίας. Εὐτυχόβουλε, πῶς διαιρεῖται ἡ Σκωτία;

Εὐτ. Ἡ Σκωτία διαιρεῖται εἰς δύο μέρη· τὸ ἐν λέγεται Ἀρχαϊκόν, καὶ τὸ ἄλλο Μεσημβρινόν. Ὁ ποταμὸς Ταϊ διαιρεῖ τὸ ἐν μέρος ἀπὸ τοῦ ἄλλου. Ἡ μητρόπολις τῆς Σκωτίας εἶναι τὸ Ἐδεμβούργον, εἰς τὸ μεσημβρινόν μέρος, καὶ κατ' ἀνατολὰς.

Διδ. Καὶ πῶς διαιρεῖς τὴν Ἰρλάνδαν;

Εἶπ. Ἡ Ἰρλάνδα διαιρεῖται εἰς τέσσαρα μέρη, τὰ ὅποια παλαιότερον ἦσαν τέσσαρα βασίλεια. Πρὸς μεσημβρίαν εὐρίσκεται ἡ Μερϋνστερ, ἥτοι Μωμονία· πρὸς ἀνατολὰς ἡ Λεϊστέρ, ἥτοι Λαγηνία· πρὸς ἄρκτον ἡ Οὐλστέρ, ἥτοι Οὐλτωνία· καὶ πρὸς δύσιν ἡ Κονναυτ, ἥτοι Κονακία. Τὸ Δουβλίον μητρόπολις τῆς Ἰρλάνδας κεῖται εἰς τὴν Λεϊνστέρ επαρχίαν. Θέλεις, Διδάσκαλε, νὰ εἰπῶ τοὺς στίχους ὅπου εἰμάθα, διὰ νὰ ἐνθυμεῖμαι τὸ μάθημα τῆς γεωγραφίας;

Διδ. Αὐτοὶ οἱ στίχοι δὲν εἶναι τόσον τεχνικοὶ, ἀγαπητέ μου· ἀλλ' ἐπειδὴ βοηθοῦν τὴν ἐνθύμησιν, ἡμπορεῖς νὰ τοὺς μεταχειρίζεσαι.

Εἶπ. Ἡ Ἰγγλιτέρρα πρόπαλαι, Ἰρλάνδα,
(καὶ Σκωτία.

Τρεῖς βασιλεῖαι χωρισταί, καὶ τώρα εἰ-
(ναι μία.

Ἐκυβερνοῦσαν Πρίγγιπες, τότε τὴν βασι-
(λεῖαν,

Ὅπου τὴν σήμερον καλοῦν μεγάλην Βρε-
(τανίαν.

Δύο πρὸς τὰς πεντήκοντα, ἡ πρώτη περιέ-
(χει,

αὶ ἐπαρχίας δώδεκα, τὸ Γάλλας μόνον
(ἔχει.

Λόνδρα πόλις δυνατὴ, καλλίστη καὶ με-
(γάλη,

Καὶ ὁλόγυρά της φαίνονται, Ταμῆσιδος
(τὰ κάλλη.

εἰς δὲ τὸ βόρειον αὐτῆς, ὁ Τουεδὲ δια-
(βαίνει,

Καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ, Ἀγγλιάν
(Σκωτιάν, περαίνει.

Σκωτί, ἡ πάλαι βάρβαρος, εἰς γῆν ψυχράν
(χειμένη,

Ἀπὸ κοπάδια καὶ βοσκὰς εἶναι πεπλου-
(τισμένη.

Καὶ Τάϊ δὲ ὁ ποταμός, αὐτὴν μισοκυκλώ-
(νει,

Ἐξ ἡμισείας διαιρῶν, τὰ ὕδατα θωλώ-
(νει.

Τὸ δ' Ἐδεμβοῦργον θρόνος της, ψηλῆς το-
(ποθεσίας,

Καὶ ὑποκάτω ὁπωσοῦν, κεῖτ' ἐπὶ μεσημ-
(βρίας.

Εὐλ. Διατί λέγεις ὅτι αὐτοὶ οἱ στίχοι
δὲν εἶναι καλοί;

ΙΙΙῃ Χρειαζεται, μεγάλη τέχνη, ἀγαπη-
τήν τινὰς καλοὺς στίχους.

ὅπως
μᾶς
φθα
χέε
σι

E

νὰ βοηθοῦν τι·
— ἐπὶ εἰπέ μας τοὺς στίχους, **ΠΙΠ**
περὶ τῆς Ἰρλάνδης.

Οἱ τῆς Ἰρλάνδης κάτοικοι εἶναι ἀν-
(ὀρειωμένοι,

Ἀλλ' εἶναι ὀκνηρότατοι, καὶ εἰς τρυφὰς
(δοσμένοι.

— Ἰὼ δεινῶς, καὶ ἀπαίδευτα διάγουσιν τὴν
(ζωὴν των,

Μ' ὅλον ὅπου ὁ Πλάστης των, εὐτύχισε
(τὴν γῆν των.

Ἐπίσσω δὲ βασιλεῖα Ἰρλάνδα ἐμετροῦσε,

Καὶ ἄλλους τόσους βασιλεῖς, αὐτὴ ἐπρο-
(σκυνούσε.

Ἀλλὰ ταῦν ἐνώθηκε, ἐνδόξω τε καὶ μεγάλῃ,

Καὶ θαυμαστῇ τῶν Βρετανῶν, ἐπικρα-
(τεία ἄλλη

Δουβλίνου ἡ μητρόπολις, ἐπάνω εἰς τὴν
(Ἰστ

Μὲ κτίρια θαυμάσια, καὶ εὐμορφίαν
(

Παῦλ. Διδάσκαλε, ἐγὼ ἐνθυμοῦμαι
κολώτερα τοὺς στίχους ἀπὸ κάθε ἄλλο

Καὶ ἐπαρχίας δώδεκα, τὸ Γάλλας μόνον
(ἔχει.

Ἡ Λόνδρα πόλις δυνατὴ, καλλίστη καὶ με-
(γάλη,

Καὶ ὁλόγυρά της φαίνονται, Ταμήσιδος
(τὰ κάλλη.

Εἰς δὲ τὸ βόρειον αὐτῆς, ὁ Τουεδὲ δια-
(βαίνει,

Καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ, Ἀγγλιάν
(Σκωτιάν, περαίνει.

Σκωτί, ἡ πάλαι βάρβαρος, εἰς γῆν ψυχράν
(κειμένη,

Ἀπὸ κοπάδια καὶ βοσκὰς εἶναι πεπλου-
(τισμένη.

Καὶ Τάϊ δὲ ὁ ποταμὸς, αὐτὴν μισοκυκλώ-
(νει,

Ἐξ ἡμισείας διαιρῶν, τὰ ὕδατα θωλώ-
(νει.

Τὸ δ' Ἐδεμβούργον θρόνος της, ψηλῆς το-
(ποθεσίας,

Καὶ ὑποκάτω ὁπωσοῦν, κεῖτ' ἐπὶ μεσημ-
(βρίας.

Εὐλ. Διατί λέγεις ὅτι αὐτοὶ οἱ στίχοι
δὲν εἶναι καλοί;

Διδ. Χρειάζεται, μεγάλη τέχνη, ἀγαπη-
τέ μου, διὰ νὰ κάμνη τινὰς καλοὺς στίχους.

ὅπως αὐτοὶ οἱ ἐθικοὶ μας, καθὼς εἶπον, δὲν
 μᾶς μέλει νᾶ ἦναι τεχνικοὶ, καὶ εὐμορφοί·
 φ'θάναι νᾶ βοηθοῦν τὴν ἐνθύμησιν. Εὐτυ-
 χέσθουλε, εἰπέ μας τοὺς στίχους, ὅπου ἐκτῆ-
 ραίς περὶ τῆς Ἰρλάνδης.

Εὐτ. Οἱ τῆς Ἰρλάνδης κάτοικοι εἶναι ἀν-
 (ὀρειωμένοι,

Ἄλλ' εἶναι ὀκνηρότατοι, καὶ εἰς τρυφᾶς
 (δοσμένοι.

Διὸ δεινῶς, καὶ ἀπαίδευτα διάγουν τὴν
 (ζωὴν των,

Μ' ὅλον ὅπου ὁ Πλάστης των, εὐτύχισε
 (τὴν γῆν των.

Τέσσαρα δὲ βασιλεία Ἰρλάνδα ἐμετροῦσε,

Καὶ ἄλλους τόσους βασιλεῖς, αὐτὴ ἐπρο-
 (σκυνοῦσε.

Ἀλλὰ τανῦν ἐνώθηκε, ἐνδόξω τε καὶ μεγάλῃ,

Καὶ θαυμαστῇ τῶν Βρετανῶν, ἐπικρα-
 (τεία ἄλλη.

Δουβλῖνον ἡ μητρόπολις, ἐπάνω εἰς τὸν
 (Ἴσην,

Μὲ κτίρια θαυμάσια, καὶ εὐμορφίαν ἱ-
 (σὴν.

Παῦλ. Διδάσκαλε, ἐγὼ ἐνθυμοῦμαι εὐ-
 κολώτερα τοὺς στίχους ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγ-

μα· διὰ τοῦτο ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὸν
Εὐτυχόβουλον νὰ μὲ ἀντιγράψῃ ἐκείνους
ἐπεὶ ἤξεύρει.

Εὐτ. Μετὰ χαρᾶς, ἀγαπητέ μου. αὖριον
τὸ ταχὺ σοὶ τοὺς στέλλω.

Διδ. Καὶ πρέπει νὰ τοὺς ἐκτηθίσῃς διὰ
τὸ πρῶτον μάθημα. Ὑγιαίνετε.

Σημειώματα εἰς τὸν 15'. Διάλογον.

(1) Καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ ἐνεπλήσθη πνεύματος συ-
εσπένου, ἐπέθηκε γὰρ Μωϋσῆς πᾶς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ'
αὐτὸν. (Δευτερον. Κεφ. 34. 9.)

(2) Καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς ἀπὸ Ἀραβῶθ Μωάβ ἐπὶ τὸ
ὄρος Ναβαῦ, ἐπὶ κορυφὴν Φασγά, ἥ ἐστὶν ἐπὶ προσώ-
που Ἱεριχῶ· καὶ ἐδείξεν αὐτῷ Κύριος πᾶσαν τὴν γῆν
Ἰσραὴλ ἕως Δαν, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Νεφθαλίμ, καὶ
πᾶσαν τὴν γῆν Ἐφραΐμ, καὶ Μανασσῆ, καὶ πᾶσαν τὴν
γῆν Ἰούδα ἕως πρὸς θαλάσσης πρὸς ἐσχάτης, καὶ τὴν ἐ-
ρημον, καὶ πᾶν περὶ χώρα Ἱεριχῶ, πρὸς Φοινίκων ἕως
Σηγώρ. — Καὶ ἐτελεύτησε Μωϋσῆς ὁ οἰκῆτης Κυρίου ἐν
γῇ Μωάβ διὰ ῥήματος Κυρίου. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν οἱ
ἱερεῖς ἐγγυὲς οἴκου Φογώρ· καὶ οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὴν τα-
φὴν αὐτοῦ ἕως πρὸς ἡμέρας ταύτης. Μωϋσῆς δὲ ἦν εκα-
τὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐν τῇ τελευτᾷ αὐτόν· οὐκ ἡμυ-
ρώθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χεῖρά-
κι αὐτοῦ. (αὐτ. 1-7.)

(3) — Λέγων, Ἀνάβητε καὶ ἴδετε τὴν γῆν καὶ τὴν
Ἱεριχῶ. (Ἰησ. Ναυ. Κεφ. β'. 1.)

(4) Αὐτὴ δὲ ἀνέβιβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ ἐ-
κρυψεν αὐτοὺς ἐν τῇ λινοκαλάμῃ τῇ ἐξοιβασμένη αὐτῇ
ἐπὶ τοῦ δώματος. (αὐτ. 6.)

(5) Ἐπίσταμαι, ὅτι ἔδουκεν ὑμῖν Κύριος τὴν γῆν· ἐ-
κτεπύπτωκε γὰρ ὁ φόβος ὑμῶν ἐφ' ἡμᾶς. — Καὶ νῦν ἐ-
μάρτυρά μοι Κύριον τὸν Θεόν, ὅτι ποιῶ ὑμῖν ἔλεος, καὶ

πεινήσατε καὶ ὑμεῖς ἔλεος ἐν τῇ οἰκῇ τοῦ πατρός μου. Καὶ ζωηγήτατε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, τὴν μητέρα μου, καὶ τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ πάντα τὸν οἶκόν μου, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ ἐξελεῖσθε τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου. (αὐτ. 9. 12. 13.)

(6) Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀνθ' ὑμῶν εἰς θάνατον. (αὐτ. 14.)

(7) Ἐνεχὸς ἑαυτῷ ἔσαι, ἡμεῖς δὲ ἀθῶοι τῷ ὀρκῷ σου τούτῳ. (αὐτ. 19.)

(8) Καὶ ἐστήσαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἰρόντες τὴν κιβωτὴν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διέβαινον διὰ ξηρᾶς, ἕως συνετέλεσσ πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην. (αὐτ. 7. 17.)

(9) Παραλαβὼν ἄνδρας ἀπὸ τοῦ λαοῦ, ἕνα ἀφ' ἐκάστης φυλῆς, σὺνταξον αὐτοῖς· καὶ ἀνέλεσθε ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου ἐπιμυς θάδεκα λίθους, καὶ τούτους διακομίσαντες ἅμα ὑμῖν αὐτοῖς, θέτε αὐτοὺς ἐν τῇ στρατοπέδειά ὑμῶν, οὗ ἐὰν παρεμβάλητε ἐκαὶ τὴν νύκτα. — Καὶ ὅταν ἐρωτῶσιν ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν λέγοντες: Τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι; Ἀναγγεῖλατε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, ὅτι ἐπὶ ξηρᾶς διέβη Ἰσραὴλ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, ἀποξηρανάωντος Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐκ τῶν ἐμπροσθεν αὐτῶν, μέχρις οὗ διέβησαν. — Ὅπως γινῶσι πάντα τὰ ἐθνη τῆς γῆς, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Κυρίου ἰσχυρὰ ἐστὶ, καὶ ἵνα ὑμεῖς σέβησθε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐν παντί ἔργῳ. (αὐτ. 8. 2. 3. καὶ 21-24.)

(10) Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξέλιπε τὸ μαῖνα μετὰ το βιβρωχέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὁπῆρχε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μαῖνα. (αὐτ. 8. 12.)

(11) — Ἡμέτερος εἶ, ἢ τῶν ὑπεναντίων; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ: Ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Κυρίου νυν παραγέγονα. Καὶ Ἰησοῦς ἐπέσεν ἐπὶ πρότωπον ἐπ' αὐτόν.

τὴν ῥῆσιν· Καὶ λέγει ὁ ἀρχιεπίσκοπος·

τῷ Ἰησοῦν· Λύσαι τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ πῶρος, ἐφ' ᾧ νῦν ἐστηκας ἐπ' αὐτοῦ, ἁγίος ἐστι. (αὐτ. 15.)

(12) Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν οἱ ἱερεῖς· ὥς δὲ ἤκουσεν ὁ λαὸς τῶν σαλπίζων, ἠλαλαξε πᾶς ὁ λαὸς ἅμα ἀλαλαγμῷ μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ· καὶ ἐπεσεῖν ἅπαν τὸ τεῖχος κύκλῳ, καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὸν πύλιν. — Καὶ ἡ πόλις ἐνεπρήσθη ἐν πυρισμῷ τῶν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῇ· πλὴν ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου ἔδωκαν εἰς θησαυρόν Κυρίου εἰσενεχθῆναι. Καὶ Ῥαάβ τὴν πόρνην, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς τὸν πατριᾶν ἐξώγησεν Ἰησοῦς. (αὐτ. 5. 20. 24. 25.)

(13) Καὶ ἀνέβησαν ὥσπερ τρισχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἐφορῶν ἀπὸ προσώπου ἀνδρῶν Γαί. Καὶ ἀπέκτειναν ἀπ' αὐτῶν ἄνδρες Γαί εἰς τριακονταεξ ἄνδρας, καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης, καὶ συνέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ καταφεροῦς· καὶ ἐπτόθη ἡ καρδία τοῦ λαοῦ, καὶ ἐγένετο ὥσπερ ὕδωρ. (αὐτ. 5. 4. 5.)

(14) — Δὸς δεξάν σήμερον τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ, καὶ δὸς τὴν ἐξομολόγησιν, καὶ ἀναγγεῖλόν μοι τί ἐποίησας, καὶ μὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ. (αὐτ. 19.)

(15) Καὶ ἀπεκρίθη Ἀχαρ τῷ Ἰησοῦ, καὶ εἶπεν· Ἀλληθῶς ἡμερτὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ· οὕτως καὶ οὕτως ἐποίησα. Εἶδον ἐν τῇ προνομῇ ψιλὴν ποικίλιν, καὶ διακόσια δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ γλῶσσαν μίαν χρυσοῦν πεντήκοντα δίδραχμων, καὶ ἐνδυμνηθεὶς αὐτῶν ἔλαβον· καὶ ἰδοὺ αὐτὰ ἐγκέκρυπται ἐν τῇ σκηνῇ μου, καὶ τὸ ἀργύριον κέκρυπται ὑποκάτω αὐτῶν. Καὶ ἐξήνεγκαν αὐτὰ ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἰησοῦν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ. —

32 ΣΗΜΕΙΩΜ. ΤΟΥ 15^{ου}. ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

Καὶ ἔπειν Δισδὺς τῷ Ἀχαρ: Τί ὠλοθρεύεται ἡμᾶς ἃ
ἐξολοθρεύσαι σε Κύριος, καθὰ καὶ σήμερον. καὶ ἐλίσθη.
βελήσαν ἀπὸν λίθοις πᾶς Ἰσραὴλ. Καὶ ἐπέστησαν
αὐτῷ σωρόν λίθων μέγαν· καὶ ἐπαύσατο Κύριος τοῦ
θεοῦ πῆς ὁργῆς. Διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν αὐτὸ Ἑμει-
κχώρ ἕως πῆς ἡμέρας ταύτης. (αὐτ. 20-23. καὶ
25. 26.)

ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

ΗΜΕΡΑ ΔΕΚΑΤΗ ΕΒΔΟΜΗ.

Εὐτ. Διδάσκαλε, ὁ πατήρ μου μοι ἔδω-
κεν ἓν βιβλίον, εἰς τὸ ὅποιον ἀνέγνωσα
μίαν εὐμορφὴν ἱστορίαν· θέλεις νὰ τὴν διη-
γηθῶ εἰς τοὺς συμμαθητάς μου;

Διδ. Ναί, ἀγαπητέ μου.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ.

Εὐτ. Πρίγγιψτις ὀνομαζόμενος Ὀρλάν-
δος ἠγάπα μίαν βασιλόπαιδα, ὀνόματι Ἀγ-
γελικὴν. Ὁ Ὀρλάνδος αὐτὸς ἦτον χαριέ-
στατος νέος· ὁμῶς ἡ Ἀγγελικὴ τὸν ἐμίσει,
καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ὑποφέρῃ. Ἦτον πο-
λεμάρχος, καὶ εἰς τὸν πόλεμον ἔκαμνε με-
γάλας ἀνδραγαθίας, διὰ νὰ γένη ἀρεστός
εἰς τὴν ἐρωμένην του. Πρὸς τοὺς αἰχμαλώ-
τους του ἔλεγεν: Σὺς χαρίζω τὴν ἐλευθερίαν
αὐτοῦ μοῦ ἐποσχέθητε νὰ ὑπάγητε πρὸς τὴν
Ἀγγελικὴν, καὶ νὰ τῆς εἰπῆτε, ὅτι σὺς

δωκα τὴν ἐλευθερίαν δι' ἀγάπην της. "Οταν
 ἔπερνευ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς πολῦτιμα θακτυ-
 λίδια, ἢ ἄλλα ἀκριβὰ πρᾶγματα, τὰ ἔστελ-
 λεν ὅλα πρὸς τὴν βασιλόπαιδα· ὁμως δὲν
 ἦτον πρᾶγμα, ὅπου νὰ τῆς ἀπαλύνῃ τὴν ἀ-
 πάνθρωπον καρδίαν, καὶ ὡς μωρὴ ἐπρόκρι-
 νεν ἕνα εὐμορφον ἄνδρα, παρὰ τὸν γενναῖον
 καὶ ἐνάρετον Ὀρλάνδον, ὁμως ἄσχημον.
 Μίαν ἡμέραν περιπατοῦσα ἡ Ἀγγελικὴ εἰς
 ἕν θάσος, ἶδε κατὰ γῆς ἄνθρωπον λαβωμέ-
 νον μὲ πολλὰς λαβωματίας. Κατὰ πρώτην
 προσβολὴν τὸν ἐνόμισε νεκρόν· ἀλλ' ἀφ' οὗ
 τὸν περιεργάσθη σιμώτερα, ἐκατάλαβεν ὅτι
 ἦτον ἀκόμη ζωντανός, καὶ ὠραιότατος· ὅ-
 θεν καλῆσασα κάποιας βοσκοπούλας, ὅπου
 ἐκατοικοῦσαν ἐκεῖ ὁλόγυρα, τὰς ἐπαρακάλεσε
 νὰ λάβουν ἐκεῖνον τὸν νέον, καὶ νὰ τὸν
 φέρουν εἰς τὴν καλύβην των. Ἡ Ἀγγελικὴ
 ἐδόθη ὅλη εἰς τὴν φροντίδα, καὶ περιποίη-
 σιν τοῦ νέου· ἀλλ' ὅχι ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν,
 ἀλλὰ διὰ ἔρωτα· καὶ ἀφ' οὗ ὁ νέος ἰατρεύ-
 θη, ἔφυγε μετ' αὐτοῦ· διὸ ὁ Ὀρλάνδος τόσον
 ἐπληγώθη ἀπὸ τὴν λύπην, ὥστε ἔγεινε μω-
 ρός. Ἐτρεχεν ὁλόγυμνος εἰς τὰς πλατείας,
 καὶ ὅσοι τὸν ἑβλεπαν τὸν ἐσπλαγχνίζοντο,
 λέγοντες: "ὦ τί μεγάλη δυστυχία εἶναι ἐ-

νός τιμημένου ἀνδρὸς ν' ἀγαπήσῃ ἀκατάστατον, καὶ ἀσυλλόγιστον γυναῖκα! Μία περίφημος Μοῖρα παρακινήμενη εἰς συμπάθειαν διὰ τὴν δυστυχίαν τοῦ Ὀρλάνδου, ὑπῆγε νὰ εὕρῃ ἕνα του ἐξάδελφον, ὀνομαζόμενον Ἀστοῦλφον, καὶ τῷ ἔδωκεν ἓν ἄλογον πτερωτὸν, λέγουσα: Καβαλίκευσον τὸ ἄλογον τῷτο, καὶ θέλει σὲ φέρῃ εἰς τὴν χώραν τῆς Σελήνης καὶ ἐκεῖ θέλεις εὕρῃ τὸν νοῦν τοῦ Ὀρλάνδου, διὰ νὰ τοῦ τὸν ἐπιστρέψῃς. Ὁ οὖν Ἀστοῦλφος ἐκαβαλίκευσεν ἐκεῖνο τὸ πτερωτὸν ἄλογον, τὸ ὅποιον ἔφερεν αὐτὸν μέσα εἰς τὴν Σελήνην. Ἰδεν ἐκεῖ τρεῖς γραίας, αἱ ὅποιαι ἐγενέθαι. Ἡ πρώτη, ὀνομαζομένη Κλωθῶ, ἐβάστα τὸ νῆμα· ἡ δευτέρα, καλουμένη Λάχεσις, ἔστρεφεν αὐτὸ εἰς τὸ ἀδράκτι· καὶ Ἀτροπος ἡ γεροντοτέρα, τὸ ἔκοπτεν. Αὗται εἶπαν πρὸς τὸν Ἀστοῦλφον: Ἡμεῖς εἰμεθα τρεῖς ἀδελφαί, ὀνομαζόμεναι Μοῖραι (Ἰταλ. *le tre Parche*, *Cloto*, *Lachesi*, *A'tropo*), καὶ γνέθομεν τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων. Μόλις γενηθῇ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον, ἡ μία ἀπὸ ἡμᾶς λαμβάνει τὸ νῆμα, ἡ ἄλλη τὸ γνέθει, καὶ ὅταν ᾖ τρίτη τὸ κόψῃ, πρέπει ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος νὰ ἀποθάνῃ. Ὁ Ἀστοῦλφος, ὢν πολλὰ προσ-

ὁλλημένους εἰς τὴν ζωὴν, εἶπε πρὸς τὰς Μοῖ-
 ρας: ὦ Κυρίαί, χαίρω ὅτι ἔλαβα τὴν τι-
 μὴν ὑὰ σᾶς γνωρίσω, καὶ ὑὰ σᾶς προσφέρω
 τὴν ἐδαφιαίαν μου προσκύνησιν. Ἦκουσα
 κάτω εἰς τὴν γῆν ὑὰ γίνεται ὀμιλία διὰ
 ἑσᾶς· ὅμως οἱ ἄνθρωποι δὲν ὀμιλοῦσιν ὀρ-
 θῶς. Λέγουσιν οἱ Ποιηταὶ ὅτι εἰσθε γηρα-
 λαῖαι, ἀλλὰ ψεύδονται, ἐπειδὴ ἐγὼ σᾶς κρίνω
 χαριεστάτας, καὶ ἀφ' οὗ ἐπιστρέψω εἰς τὴν
 γῆν, θέλω ὑὰ παύσεσθαι αὐστηρῶς ὅσοι
 δὲν κάμνουν ὀρθὴν τὴν κρίσιν, ἐπειδὴ ἐ-
 πιθυμῶ ὑὰ ἡμῶν πάντοτε ὁ πλεον ζηλωτὴς
 δοῦλός σας. Φαίνεται σαφῶς ὅτι εἶσαι ἄν-
 θρωπος τῆς αὐλῆς, εἶπεν ἡ Κλωθὴ πρὸς
 τὸν Ἀστυλφον, ἐπειδὴ κολακεύοντάς μας
 μετὰ ἀστεϊότητος, ψεύδεσαι μὲ ἀδιαντροπίαν
 μεγάλην. Ὅμως, κακότυχε, χάνεις ματαίως
 τὸν καρὸν, καὶ τὸν κόπον σου· ἡμεῖς ἡξεύ-
 ρομεν ὅτι εἴμεθα καταπολλὰ γερόντισσαι καὶ
 δὲν παρομιάζομεν τὰς γυναῖκας τοῦ κόσμου
 σας, αἱ ὅποιαι εἶναι τόσον ἀνόητοι, ὥστε
 δὲν καταλαμβάνουν ὅτι οἱ ἄνδρες, ὡς ἐπὶ
 τὸ πλεῖστον, τὰς περιπαίξουν, ὅταν ἔξω τοῦ
 πρέποντος τὰς ἐπαιγοῦν. Ἀλλ' ἐγὼ ἐπενόη-
 σα τὸ αἶτιον, τὸ ὅποιον σὲ παρακινεῖ ὑὰ
 λέγῃς τοιαῦτα κολακευτικὰ λόγια· ἴσως

συμᾶς ἐτι ἡ υἱοθεσίαν
ροπος νᾶ ἀληθεύοντες νᾶ κοψή τὸ ΛΛΩ
μα τῆς ζωῆς σου· ἀλλ' αὐτὸ δὲν στέκει εἰς
νᾶ ἐξουσίαν τῆς. Ἡ Εἰσαρμένη, τέκνον
αυ, μόνη ὁδηγεῖ τὸ ψαλίδι μας, καὶ ὅλαι
ἡ κυριότητες τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ τῆς Γῆς,
καὶ τοῦ Ἄδου, δὲν δύνανται ποτὲ νᾶ ἐμπο-
δίσουν τὴν ἀδελφὴν μου ἀπὸ τὴν εκπλήρω-
σιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ ροιζικοῦ. Λοιπὸν
πρέπει νᾶ ἀποθάνῃς καὶ σὺ, ὅταν ἔλθῃ ἡ
προωρισμένη ὥρα σου, καὶ μὴν ἐλπίσης νᾶ
σοῦ μακρύνωμεν ἡμᾶς οὔτε μίαν στιγμὴν
τῆς ζωῆς σου· μόνον φρέντιζε νᾶ ζῇς εἰς
τρόπον, ὥστε νᾶ μὴ φοβῆσαι τὸν θάνατον.
Υἱάινε. Ὑπαγε νᾶ πράξῃς τὰ τῆς παραγ-
γελίας σου· φθάνει μόνον ν' ἀκολουθήσῃς τὴν
στράταν, τὴν ὁποίαν βλέπεις ἐμπροσθέν σου,
καὶ θέλεις ἀπαντήσῃς μέγα ὀσπήτιον, εἰς τὸ
ὁποῖον ἐθμαίνων, ἕνας ὑπηρέτης μας θέλει
σοῦ δείξῃ εἰς ποῖον μέρος εὐρίσκεται ὁ νοῦς
τοῦ Ὁρλάνδου. Ὁ Ἀστούλφος ὅλος τετα-
ραγμένος ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν, διότι αἱ Μοῖ-
ραν τὸν ἐγνώρισαν κόλακα, τὰς ἀπεχαιρέ-
τησε, καὶ ὀγλίγωρα εὔρε τὸν οἶκον, περὶ οἷ
τοῦ εἶχεν εἰπῇ ἡ Κλωθώ. Ὁ ὑπηρέτης, κα-
ϋύλας τοῦ οἴκου ἐκαίνου, εἶπε πρὸς τὸν Ἀ

στούλφον: Ἀκολουθεῖ μοι, εἰάν τις νὰ εὐ-
 ρης τὸ ζητούμενον. Ἐμῶν ἡμεῖς λοιπὸν ἀμφο-
 τεροὶ εἰς ἓν μέγα ἀνώγειον περικλεισμένον
 μὲ στανίδια καρφωμένα εἰς τὸν τοῖχον, ἐπά-
 νω εἰς τὰ ὅποια ἦσαν διαμοιρασμένα μὲ
 τάξιν πολλὰ ἀγγεῖα μικρὰ, καὶ κάθε ἀγ-
 γεῖον εἶχε καὶ τὴν ἐπιγραφὴν του, ὡς νὰ ἦ-
 τον ἐν φαρμακοπωλείῳ. Κάθε ἀγγεῖον πε-
 ριεῖχε τὸν νοῦν ἐνὸς ἀνθρώπου. Ὁ φύλαξ
 εἶπε πρὸς τὸν Ἀστούλφον: Ζήτησον τὸν νοῦν
 τοῦ Ὀρλάνδου, ἀναγινώσκων τὰ γράμμα-
 τα, τὰ ἐπάνω εἰς ὅλα τὰ ἀγγεῖα ταῦτα. Ὁ
 Ἀστούλφος ἀπεκρίθη: καλὰ· ὅμως ἐκπλήτ-
 τομαι βλέπων ἐδῶ τόσα ἀγγεῖα· δὲν ἐνό-
 μιζα νὰ ἦσαν εἰς τὴν γῆν τοσοῦτοι τρελοί.
 Δὲν ἠξεύρεις τίποτε, εἶπεν ὁ ὑπηρέτης· τὸ
 ἀνώγειον τοῦτο δὲν περιέχει παρὰ μόνον τοὺς
 νόας τῶν μωρῶν, ὅσοι εὐρίσκονται εἰς τὴν
 αὐλὴν Καρολομάγνου τοῦ Αὐτοκράτορός σας·
 ἀλλὰ σπούδασον νὰ εὕρης τὸν ζητούμενον
 νοῦν. Ὁ Ἀστούλφος ἄρχισε νὰ ἀναγινώ-
 σκη τὰς ἐπιγραφάς, καὶ ἀπαντῶν εὐθὺς τὸ:
 Ἐλίσσης νοῦς, εἶπε πρὸς τὸν φύλακα: Λα-
 θεύεσαι, ἀδελφε, ἐπειδὴ ἡ Ἐλίσση δὲν εἶναι
 τρελὴ, μάλιστα εἶναι τὸ καλλώπισμα τῆς
 αὐλῆς τοῦ Καρολομάγνου· καὶ ἐγὼ ὁ γνω-

ρίζων αὐτὴν ἀκριβῶς, ἤμπορῶ νὰ σὲ βεβαιώσω ὅτι ἔχει πολὺ πνεῦμα. Καὶ καθόλου μυελόν, ἐπρόσθεσεν ὁ ὑπηρέτης· ἔχει ἄρα γε μυελόν ὁ θυσιάζων ἀδιαφόρως τὴν νεότητά του, τὴν ὑγείαν του, τὴν τιμὴν του, διὰ νὰ κυνηγῇ τὰς τρυφάς, καὶ ματαιότητας τοῦ κόσμου; Ὁχι βέβαια. Ἡ Ἑλίση οὕσα ὅλη ὁρσμένη εἰς τὰς ἡδονάς, καὶ εἰς τὴν ἀποπλάνησιν, ἐγγίγωρα θέλει γηράσει, καὶ θέλει ἀποθάνῃ εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ζωῆς τῆς αὐτῆς τὴν νύκτα τὴν κάμνει ἡμέραν, καὶ τὴν ἡμέραν νύκτα· φοβεῖται ἡ ἀθλία νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑαυτὴν τῆς, καὶ διὰ τοῦτο πλανᾶται τῆδε κάκειτε, φοβουμένη μὴ εὗρεθῇ μίαν στιγμὴν μοναχῇ, καὶ στοχασθῇ τὴν κατάστασίν τῆς, ἡξεύρουσα ὅτι ἡ τοιαύτη αἰσθησις καὶ μελέτη ἤθελε τὴν γεμίσει ἀπὸ σύγχυσιν, καὶ ἐντροπὴν. Μοὶ εἶναι ὥμως γνωστὸν ὅτι αὐτὴ ἡ Ἑλίση ἐγεννήθη μὲ ἐξαίρετον νοῦν· στοχάσου τὸ ἐδικόν τῆς ἀγγεῖον· αὐτὸ εἶναι μεγαλύτερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα. Ἄφες με, σὲ παρακαλῶ, εἶπεν ὁ Ἀστοῦλρος, νὰ λάβω καὶ τοῦτο τὸ ἀγγεῖον, ὁμοῦ μὲ τὸ τοῦ Ὁρλάνδου. Χάνεις τὸν κόπον σου, ἀπεκρίθη ὁ φύλαξ· ἐγὼ ὁ ἴδιος κατέβην πολλάκις εἰς τὸν κόσμον, καὶ τῆς

τὸ ἐπρόσφερα· ἐκείνη μὲ εὐχαρίστησε με εὐ-
 γένειαν μεγάλην· ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσε νὰ
 ἀποφασίσῃ ποτὲ νὰ τὸ δεχθῇ. Αὕτῃ ἀγαπᾷ
 τὰς ἡθούας, θέλει νὰ λάμπῃ εἰς τὰς συνα-
 ναστροφάς, καὶ ἠξεύρει καλῶς, ὅτι ἂν ἀνα-
 λάβῃ τὸν νοῦν τῆς, πρέπει νὰ παραιτηθῇ
 τὴν ζωὴν, τὴν ὁποίαν τῶρα διάγει, καὶ νὰ
 λύσῃ τὰ δεσμά, ὅπου τὴν κρατοῦν δεδεμέ-
 νην· ἀλλ' ἐκείνη ἀγαπᾷ τὰ δεσμά τῆς, καὶ
 μὴ ἐπαρκαλίεσε νὰ τῆς φυλάξῃ τὸ ἀγγεῖον
 τῆς ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τοὺς τεσσαράκοντα
 χρόνους τῆς ἡλικίας τῆς, καὶ μοῦ ἔκαμεν
 ὄρκον ὅτι τότε θέλει τὸ ἀδειάσει παντελῶς.
 Ἀλλοίμονον! Ναὶ, τότε θέλει τὸ δεχθῇ, ἀλλὰ
 διὰ νὰ ζῇ ἐν ἀπελπισίᾳ. Καταφρονεμένη,
 καὶ κλυτήρης, δὲν θέλει εὖρη κάμενα νὰ τὴν
 ἐπαινέσῃ, διὰ τὸ νὰ ἀπαρνήθῃ ἐκείνας τὰς
 ἡθούας, αἵτινες ἦσαν σιμὰ νὰ τὴν ἀπαρνη-
 θοῦν· ὁ δὲ ὀρθὸς λόγος, ὁ δυνάμενος σή-
 μερον νὰ τῆς ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ
 νὰ τὴν φέρῃ εἰς μετάνοιαν, τότε δὲν θέλει
 τῆς χρησιμεύσει εἰς ἄλλο, παρὰ εἰς ἀπό-
 γνωσιν. Ἀλλὰ καιρὸς εἶναι νὰ περιεργασθῶ-
 μεν καὶ ἄλλα ἀγγεῖα. Ὁ Ἀστυλφος ἀνέ-
 γνωσεν ἀκόμη ὀλίγας τινὰς ἐπιγραφάς· ἀλλ'
 ἔξαπνα, μὲ ἐκπληξίν του εὔρεν ἐν ἀγγεῖον

μέ τήν ἐπιγραφὴν: Ἀστούλφου νοῦς.
 Μὰ τὸν Δία, εἶπε μεγαλοφώνως, τοῦτο εἶναι
 παράξενον πρᾶγμα. Ἀρά γε μέ ἔχετε ἐδῶ
 διὰ μωρόν; Ἡξευρε, τοῦ ἀπεκρίθη ὁ ὁδη-
 γός του, ὅτι οἱ μωρότεροι δὲν εἶναι μόνον
 ἐκεῖνοι, ὅσοι τρέχουν ἄνω καὶ κάτω εἰς τὰς
 πλατείας, ὡς ὁ Ὀρλάνδος· ἀλλ' εἶναι ἄφρο-
 νες καὶ οἱ κυριευόμενοι ἀπὸ κἀνέναν πάθος.
 Ἐκεῖνος ὁ φιλάργυρος πλούσιος, ὅς τις στε-
 ρεῖται ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα, καὶ σύρει ἐπάνω
 του τὴν καταφρόνησιν τῶν ἐναρέτων ἀνθρώ-
 πων, μόνον διὰ νὰ σωρεύῃ χρήματα ἐπὶ
 χρημάτων, διὰ νὰ τὰ ἀφήσῃ εἰς κληρονό-
 μους, οἱ ὅποιοι ἀσώτως θέλουν τὰ διασκορ-
 πίσαι, ἐμπαίζοντες τὴν φιλαργυρίαν του, δὲν
 εἶναι ἄρα γε μωρός; Ἐκεῖνος, ὅς τις διὰ τὴν
 εὐγένειάν του τόσον ὑψηλοφρονεῖ, καὶ ἐπαί-
 ρεται, ὥστε ἤθελε προτιμήσῃ νὰ θανατωθῇ,
 παρά νὰ θῶσῃ τὸ πρωτεῖον εἰς ἄλλου τινός,
 ὡς αὐτὸς νομίζει, κατώτερόν του, τάχα δὲν
 εἶναι ἄφρων; Σὺ ὁ ἴδιος, κύρ Ἀστούλφε,
 ὁ τρέχων εἰς τὸν πόλεμον, καὶ κινδυνεύων
 καθεκάστην νὰ σὲ ἀποκεφαλίσουν, ἢ νὰ σοῦ
 κόψουν χεῖρας καὶ πόδας, καταφρονῶν τοιου-
 τοτρόπως τὴν ζωὴν σου, μόνον διὰ νὰ γίνε-
 σαι ἀκουστός εἰς τὸν κόσμον· σὺ ὁ πάντοτε

ὑποκείμενος εἰς τὸ νῦν φονευθῆς ἀπὸ τὸν
 πρῶτον ἀχρεῖον, καὶ ἀνόητον, ἐποῦ νῦν ἤ-
 θελε σὲ καταλαλήσῃ, τάχα δὲν εἶσαι μωρός;
 Τὸ δεύτερον ἀληθεύει, ἀπεκρίθη ὁ Ἀστοῦλ-
 φος, καὶ ὁμολογῶ τὸ σφάλμα μου· ἀλλὰ δὲν
 οὐνάμαι νῦν συμφωνήσω εἰς τὸ πρῶτον· ἐ-
 παισὺν ἕνας ἀξιωματικὸς ἄνθρωπος ὁμοίος
 μου, πρέπει νῦν ὑπάγῃ εἰς τὸν πόλεμον, καὶ
 ὁ ὀρθὸς λόγος μὲ νοθετεῖ ὅτι πρέπει νῦν
 θυσιάσω τὴν ζωὴν μου διὰ τὸν βασιλέα μου,
 καὶ διὰ τὴν πατρίδα μου. Δίκαιον ἔχεις,
 ἀπεκρίθη ὁ ὀδηγός του, ἀλλ' ὅταν κινδυνεύῃς
 τὴν ζωὴν σου, σὺ βέβαια δὲν ἔχεις ποτὲ εἰς
 τὸν νοῦν σου οὔτε τὸν βασιλέα σου, οὔτε τὴν
 πατρίδα σου, καὶ ἰδοὺ ἡ μωρία· μάλιστα
 δὲν ἔχεις τότε ἄλλους στοχασμοὺς παρὰ νῦν
 γείνης ὀνομαστός καὶ περίφημος, νῦν ἀπο-
 κτήσῃς μεγαλητέραν ἀξίαν, καὶ νῦν προτιμη-
 θῇς τῶν συντρόφων σου, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀτοπία.
 Λάβε λοιπὸν τὸ ἀγγεῖον σου, πίετο ὅλον, καὶ
 μὴν ἀφήσῃς οὔτε μίαν ρανίδα. Ὁ Ἀστοῦλ-
 φος ἀπεκρίθη: Ἡ ὀλίγη γνῶσις ὅπου ἔχω,
 μοῦ φθάνει διὰ νῦν ἀκολουθήσω τὴν συμ-
 βουλήν σου· καὶ παρευθὺς ἀνοίγων τὸ ἀγ-
 γεῖον του, τὸ ἄδειασεν ὅλον. Τότε ἐξετάζων
 μὲ τὸν ὀρθόν του λόγον ὅλας τὰς ἀνοησίας

του, ὠνείδισε τὸν ἑαυτόν του, καὶ ἀπεφάσι-
σε νὰ διορθωθῇ. Μετὰ ταῦτα εὔρε καὶ τὸ
ἀγγεῖον τοῦ Ὀρλάνδου, καὶ ἀφ' οὗ εὐχαρί-
στησε τὸν ὁδηγόν του, κατέβη εὐθύς εἰς τὴν
γῆν. Ὑπέφερε πολὺν κόπον πρὶν πιάσῃ τὸν
Ὀρλάνδου, διὰ νὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ δεχ-
θῇ τὸν μυελόν του· ἀλλὰ τέλος πάντων τὸ
ἐκατέρωθε. Μόλις ὁ Ὀρλάνδος ἔλαβε τὸν
νοῦν του, καὶ εὐθύς, στρέφων τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἀπ' ὅλα τὰ μέρη, καὶ βλέπων ὅτι ἦτον
γυμνός, ἐθαύμασε, καὶ ἠρώτησε, ποῖος τὸν
ἔφερεν εἰς τοιαύτην κατάστασιν. Τῷ ἀπε-
κρίθησαν, ὅτι ἡ λύπη, ὅπου ἐδοκίμασε διὰ
τὴν φυγὴν τῆς Ἀγγελικῆς. Λύπη διὰ τὴν
Ἀγγελικὴν; εἶπεν ὁ Ὀρλάνδος ὅλος ἐκθαμ-
βος· λύπη διὰ τὸ ἀχριέστατον ἐκεῖνο γύναιον
ὅπου εὐεῖδεν ἀκρόασιν ἀδιαφόρως εἰς κάθε
ἄνδρα, ὅπου τίποτε ἄλλο δὲν εἶχε κατὰ
νοῦν, παρὰ τὴν εὐμορφίαν της, καὶ ἄλλο δὲν
ἠγάπα, παρὰ τοὺς ἐπαίνους, ὅπου ἐδέχετο
τὰ ὄψωρα τῶν ἀνδρῶν, καὶ χωρὶς νὰ ἐνθυ-
μῇται ὅτι ἐγεννήθη βασίλισσα, ἐνυμφεύθη
ἕνα ποταπὸν στρατιώτην, μόνον οὐτί· ἦτον
εὐμορφος; πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἔχασα τὸν
νοῦν μου διὰ ἓν γύναιον τόσον εὐκαταφρέ-
νητον; Ἐπειτα ὁ Ὀρλάνδος πάλιν συλλε-

γιζόμενος εἶπε: Μεγάλη ἐστὶν ἡ τύχη μου
 ὅτι ἔγινα μωρός· ἡ μωρία αὐτὴ ἦτον μι-
 κροτέρα ἀπὸ ἐκείνην, ἥτις μὲ ἠνάγκαζε νὰ
 ἀγαπῶ τὴν Ἀγγελικὴν, καὶ ἦτον βέβαια
 καὶ πολὺ ὀλιγώτερον κινδυνώδης· διότι ἡ
 μεγαλητέρα δυστυχία ἐνὸς ἐναρέτου ἀνδρός,
 εἶναι τὸ νὰ κυρφευθῇ ἄφρονα καὶ ἀδιάν-
 τροπον γυναῖκα. Οἱ ἐθαύμασαν, ὅσοι ἤ-
 κουσαν τὴν ὁρθὴν ἐμιλίαν τοῦ Ὀρλάνδου,
 καὶ πολλοὶ, ὡς πάσχοντες τὴν ἀσθενείαν
 του, παρεκάλεσαν τὸν Ἀστούλφον νὰ ξανα-
 κάμῃ καὶ δι' αὐτοὺς τὴν ὁδοιπορίαν εἰς
 τὸν τόπον τοῦ Φεγγαρίου· ἐπειδὴ δὲν ἦ-
 τον πρᾶγμα συμφερώτερον, ὅσον τὸ νὰ ἐ-
 λευθερωθῶν ἐνταυτῷ ἀπὸ ἐν τυραννικὸν πά-
 θος· ὁμῶς ἡ Μοῖρα δὲν εἶχεν ὀρεῖν νὰ
 θανείζῃ πᾶσαν ἡμέραν τὸ πτερωτὸν ἄλογόν
 της. Διὰ τοῦτο εἰς τὸν μετέπειτα καιρὸν
 δὲν εὗρέθη οὐδεὶς ἱκανὸς νὰ φθάσῃ εἰς ἐ-
 κεῖνον τὸν μακάριον τόπον, καὶ κατὰ τὸ
 παρὸν ὅσοι ἔχασαν τὰς φρένας των, καὶ ὑ-
 πάκουται ἀγχείως εἰς κἀνὲν πάθος, δὲν
 δύνανται νὰ ἀναλάβουν ποτὲ τὸ λογικόν
 των, χωρὶς μεγάλους κόπους, καὶ μεγάλην
 ἀνδρίαν.

Εὐλ. Διδάσκαλε, δὲν ἀνέγνωσα ποτὲ εἰς

τὰ ἱστορικὰ βιβλία τὸ ὄνομα τούτου τοῦ
Ὁρλάνδου.

Διδ. Αὐτὸς ἦτον κυβερνήτης τῆς Βρεταν-
νίας εἰς τὸν καιρὸν Καρόλου τοῦ Μεγάλου,
καὶ ὡς φαίνεται ἦτον ἀνδρεῖος ἡγεμῶν, ἐ-
πειδὴ οἱ συγγραφεῖς τῶν μυθιστοριῶν (Ἰταλ.
Románzi), οἱ ὁποῖοι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
φυλάττουσι τὸν ἀληθινὸν χαρακτήρα τῶν
ἡρώων, μᾶς περιγράφουσι τὸν Ὁρλάνδου
ὡς ἀνδρὰ ἐξαιρετοῦ θυνάμεως· ὁμῶς ἡ ἱ-
στορία ἄλλο θὲν μᾶς διδάσκει περὶ τούτου,
παρὰ μόνον ὅτι ἀπέθανεν εἰς τὸ Ῥεντζισ-
βάλε, ἀναχωρῶν ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν, ὅπου
ὁ κύριός του εἶχε λάβῃ μεγάλαν νίκαν κατὰ
τῶν Μαύρων.

Εὐλ. Ἐν ἀληθείᾳ, Διδάσκαλε, λυποῦμαι
ὅτι θὲν ἀληθεύουν ὅσα συνεγράφησαν περὶ
τοῦ Ὁρλάνδου· ἐγὼ τὸν ἠγάπουν, ἂν καὶ
νῦν ἦτον μωρός.

Διδ. Αὕτη ἡ ἐδική σου κλίσις πρὸς τὸν
Ὁρλάνδου προέρχεται ἀπὸ τὴν ἡδονὴν, τὴν
ἐποίαν αἰσθάνεσθε ὅταν ἀκούετε πράγματα
παράδοξα, τὰ ὁποῖα σᾶς ἀρέσκουν καταπολ-
λά· πρέπει ὁμῶς νῦν στοχασθῆτε, ὅτι ἡ ἀ-
γνώσις, ἢ καὶ ἡ ἀκρόασις τῶν ταιούτων
μυθιστοριῶν, θὲν εἶναι τόσον ἀξιόλογος, ὥ-

σον νομίζετε· φθάνει γὰρ μᾶς ὑπηρετοῦν εἰς ὀλίγην ὥραν πρὸς παραμυθίαν τῶν σπουδαιοτέρων μαθημάτων μας, καὶ ὅχι ποτὲ γὰρ καταγινώμεθα ὅλως δι' ὅλου μόνου εἰς αὐτάς. Οἱ νέοι, αἱ θαπανῶντες τὸν καιρὸν τῶν (ὁ ὁποῖος καιρὸς εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν σας μάλιστα εἶναι πολύτιμον πρᾶγμα) εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν μυθολογικῶν βιβλίων, συνειθίζουσιν τὸν νοῦν των εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ ψεύδους, καὶ ἀποκτῶσιν ἀπατηλὰς ἰδέας, αἱ ὅποσαι τοὺς ἀπομακρύνουσιν ἀπὸ τὴν ἀρετὴν. Σεῖς λοιπὸν δύνασθε γὰρ ἀπέχῃτε ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀνάγνωσιν, ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀγίαν Γραφήν, καὶ τὴν κοσμικὴν ἱστορίαν εὐρίσκονται πράξεις, καὶ κατορθώματα ἄληθῆ, καὶ ὠφελιμώτερα ἀπὸ ὅσα περιέχονται εἰς τὰ μυθολογικὰ συγγράμματα.

Παῦλ. Διατί λοιπὸν, ὦ Διδάσκαλε, μᾶς διηγεῖσαι μύθους;

Διδ. Διότι εἰσθε ἀκόμῃ παιδία, ὅθεν πρέπει γὰρ σᾶς δίδω καὶ ὀλίγην τινα τέρψιν, καὶ παρηγορίαν· ἀλλ' ἐνῶ προχωρεῖτε εἰς τοὺς χρόνους, καὶ γίνεσθε γνωστικώτεροι, θέλω σᾶς ἀναφέρει ὀλιγωτέρους μύθους, καὶ περισσοτέρας ἱστορίας. Ἀρχησε Παῦλε γὰρ μᾶς εἰπῆς τὴν ἱστορίαν, ὅπου ἔμαθες.

Παῦλ. Ἐπειδὴ οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγαλίας ἦσαν ὅλοι κακοὶ ἄνθρωποι, ἐπρόσταξεν ὁ Θεὸς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ τοὺς φονεύσουν ὅλους ἀνηλεῶς μὲ πόλεμον. Οἱ Ἰσραηλῖται εἶχαν χαλάσῃ τὴν πόλιν Ἱερικῶ, καὶ τὴν πόλιν Γαί· ὁμῶς οἱ βασιλεῖς ἐκείνων τῶν τόπων, ἀντὶ νὰ ὑποταχθῶν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, ἐσυναθροίσθησαν ὅλοι ὁμοῦ, διὰ νὰ ἀφανίσουν τοὺς Ἰσραηλίτας. Μεταξὺ εἰς αὐτὰ τὰ ἔθνη, ἦτον καὶ ὁ λαὸς τῶν Γαδαωνητῶν. Βλέπαντες οἱ Γαδαωνῆται τὰ θαυμάσια, ὅσα ὁ Θεὸς εἶχε κάμῃ πρὸς βοήθειαν τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἔκριναν ὅτι ματαιίως ἤθελον τοὺς ἐναντιωθῆναι, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τῶν θυμάτων ἐπολέμει δι' αὐτούς. Ἡξέυραν ὁμῶς ὅτι εἶχεν ἀπαγορεύσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας, νὰ μὴ κάμουν συνθήκην μὲ κανένα ἔθνος ἐκείνου τοῦ τόπου· ὅθεν ἐστοχάσθησαν νὰ τοὺς ἀπατήσουν μὲ πανουργίαν. Τοὺς ἐστείλαν λοιπὸν πρέβεις, οἱ τινες εἶχον τὰ ὑποδήματά των καταχαλασμένα, τὸ ἐνδύματά των πεπαλαιωμένον, καὶ τὸ ψωμὶ, ὃ εἶχον μέσα εἰς σάκκους παλαιοὺς πρὸς τροφῆν των, ἦτον ξηρὸν, καὶ μωχλιασμένον, οἱ δὲ ἄσκοι τοῦ κρασίου ἦσαν ὁμοίως παλαιοὶ καὶ χαλασμένοι (1).

Αὐταὶ οἱ πρέσβεις ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν, εἶπαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Ἡμεῖς ἐρχόμεθα μακρόθεν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ κάτοικοι ὅλοι τοῦ τόπου μας μᾶς ἔστειλαν πρὸς ὑμᾶς, διότι ἔμαθάν τὰ θαυμάσια, ὅσα ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς σῆς ἐκβάλλει ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον· ὅθεν ποθοῦμεν καὶ ἡμεῖς κάμωμεν συνηθήκην, καὶ φιλίαν μαθήσας, διὰ τὴν μὴ μᾶς πειράξετε, ὅταν θέλετε ὑποτάξει ἐκείνην τὴν γῆν. Εἶναι πολὺς καιρὸς, ἀφ' οὗ περιπατοῦμεν, καὶ διὰ τοῦτο, τὸ ψωμί μας ὅπου, ὅταν ἐκβήκαμεν ἀπὸ τὸ ὀσπῆτιόν μας, ἦτον ἀκόμῃ ζεστόν, τῶρα εἶναι ξηρὸν, καὶ εἰς κομμάτια. Οὗτοι οἱ ἄσκοι, οἱ ὄντες καινούργιοι ὅταν τοὺς ἐγαμίσσαμεν ἀπὸ κρασὶ, τῶρα εἶναι πεπαλαιωμένοι· ὁμοίως καὶ τὰ ἱμάτιά μας, καὶ ὑποδήματα, διὰ τὸ μᾶκρος τῆς ὁδοιπορίας, εἶναι καταχαλασμένα. (2). Ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ, χωρὶς τῆς ἐρωτήσου τοῦ Κυρίου, ὥμοσαν εἰρήνην, καὶ συνηθήκην μετὰ τοὺς Γαβωνῆτας. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπλησίασαν εἰς τὴν πόλιν των, διὰ τὴν ὑποτάξουν· ἀλλ' ἔμειναν ἐκστατικοὶ ὅταν οἱ Γαβωνῆται τοὺς εἶπαν· Σεῖς δὲν δύνασθε καὶ μᾶς κάμειτε καὶ νῦν κακὸν, ἐπειδὴ ὡμό-

σατε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου συνθήκην με
 ἡμᾶς. Ἄν καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὠργίσθη διότι
 τὸν ἠπάτησαν, δὲν ἠθέλησεν ὁμῶς νὰ λείψῃ
 ἀπὸ τὸν ὄρκον του· ὅθεν εἶπε πρὸς τοὺς Γα-
 βαωνήτας· Ἐπειδὴ ὠρκίσθημεν εἰς τὸ ὄνομα
 τοῦ Κυρίου νὰ μὴ σᾶς φονεύωμεν, θέλετε ζή-
 σει μαζή μας· ὁμῶς θέλετε εἰσθεῖ δοῦλοι μας,
 καὶ θέλετε φέρη τὸ νερὸν καὶ τὰ ξύλα εἰς
 λατρείαν τοῦ Κυρίου (3). Οἱ Γαβαωνῆται
 ἀπεκρίθησαν· Εὐχαριστοῦμεθα νὰ εἴμεθα
 δοῦλοι σας, καὶ θέλομεν σᾶς δουλεύειν εἰς
 ὅ,τι μᾶς προστάξετε. Οἱ Ἰσραηλῖται λοι-
 πὸν διὰ νὰ φυλάξουν τὸν ὄρκον τους, ἐσυγ-
 χώρησαν τοὺς Γαβαωνήτας (4).

Φίλ. Ὡ τοὺς δυστυχεῖς! ἔτρεμα ἀπὸ τὸν
 φόβον μου μὴ τοὺς θανατώσουν. Ἄλλ' εἰπέ-
 μοι, Διδάσκαλε, διατί ἄρ' ἀγε ὁ Θεὸς ἐσυγ-
 χώρητε τούτους, καὶ τοὺς ἄλλους ὄχι;

Διδ. Ἐμποροῦσα νὰ σὲ ἀποκριθῶ, ὅτι
 αὐτὸς εἶναι Κύριος, καὶ ἐξουσιαστής νὰ χα-
 ρίξῃ τὴν συγχώρησιν εἰς ὅποιον θέλει. Στοι-
 χάζομαι ὁμῶς τοῦτο· ὁ Θεὸς δὲν κάμνει
 τίποτε χωρὶς λόγον. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐπαπα-
 χώρητε νὰ εὕρουν οἱ Γαβαωνῆται τὸ μέσον
 διὰ νὰ φυλάξουν τὴν ζωὴν των, πιστεύω ὅτι
 τὸ ἔκαμε, διότι δὲν ἦσαν τέτοιον κακοί, ὡς

τὰ ἄλλα ἔθνη, καὶ διότι ἴσως εἶχαν σκοπὸν
να μετανοήσουν.

Εὐλ. Καὶ ἐγὼ στοχάζομαι ὅτι εἶχον ἀρ-
χίστην τὴν μετάνοιάν των, βέβαιοι ὄντες ὅτι
αἱ βουλαὶ καὶ ἀποφάσεις τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰ-
σραὴλ ἐμελλον ἀναμφιβόλως νὰ ἀληθεύσω-
σιν. Αὐτοὶ λοιπὸν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Θεόν,
καὶ ὁποῖος πιστεύει εἰς τὸν Θεόν, δείχνει ὅτι
ἄρχησε νὰ μετανοῇ τὰς ἁμαρτίας του.

Διδ. Συμφωνῶ μὲ τὴν γνώμην σου, ἀγα-
πητέ μου· ἐπειδὴ ὁ Θεὸς, ὅστις εἶναι ἡ ἀ-
πειρος δικαιοσύνη, παιδεύει τὸν καθ' ἕνα
κατὰ τὸ μέτρον τῆς κακίας του. Οἱ Γα-
βαωνῆται ἄρχισαν νὰ τὸν πιστεύουν, καὶ
νὰ τὸν φοβοῦνται. Αὐτὸς λοιπὸν μεταβάλλ-
λει τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου, εἰς τὴν τῆς
δουλείας, καὶ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον τοὺς
κἀμνει νὰ τὸν γνωρίσωσι, καὶ νὰ τελειώ-
σωσι τὴν μετάνοιά των. Φίλιππε, ἀκολού-
θησε τὴν ἱστορίαν τῆς εἰσόδου τῶν Ἰσραη-
λιτῶν εἰς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας.

Φίλ. Πέντε βασιλεῖς (5) ἔκαμαν συμμα-
χίαν διὰ νὰ παιδεύσουν τοὺς Γαβαωνῆτας,
ἐπειδὴ ὑπετάχθησαν εἰς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ.
Ἀλλ' ὁ Ἰησοὺς ἠγέρθη εἰς βοήθειαν τῶν φί-
λων του, συγκροτήσας μέγαν πόλεμον ἐναν-

τίον ἐκαίνων τῶν βασιλέων. Ὁ Κύριος ἐπολέμησε φανερά δι' αὐτόν, ἀποστείλας χάλαζαν λίθων, ἥ ὅποια περισσοτέρους ἐχθρούς ἐθανάτωσε, παρά τὸ σπαθί τῶν Ἰσραηλιτῶν (6). Ἦτον σχεδὸν νύκτα, καὶ ἀκόμη τοὺς ἐλείπε νὰ καταβάλλουν πολλοὺς ἐχθρούς· ὅθεν ὁ Ἰησοῦς ἐπρόσταξε τὸν ἥλιον νὰ σταθῇ εἰς τὸν τόπον του, ἕως νὰ λάβουν οἱ Ἰσραηλῖται τελεῖαν τὴν νίκην. Ὁ ἥλιος ἐστάθη εὐθύς, καὶ οὐκ ἐνύκτωσεν, εἰμὴ ὅταν ὁ πόλεμος ἐτελειώθη παντελῶς (7). Ὁ Ἰησοῦς ἔκαμε πολλὰς ἄλλας νίκας, καὶ διεμοίρασε τοὺς ἀποκτημένους τόπους κατὰ τὰς φυλάς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. Ἐπειτα τοὺς ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν ἐνθύμησιν τὰ θαύματα, ὅσα ὁ Θεὸς ἔκαμε δι' αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἠρώτησεν ἂν ᾔθελαν νὰ λατρεύουν αὐτὸν τὸν Θεὸν τὸν παντοδύναμον, ὁ ὅποιος τοὺς ἐκβαλεν ἀπὸ τῆς Αἴγυπτου, ἢ μᾶλλον τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν, τοὺς ὁποίους εἶχαν ἀφθάνισα. Ὁ λαὸς ἀπεκρίθη μεγαλοφῶνως· Ὅτι οὐκ ᾔθελαν ἄλλον θεὸν παρά τὸν Αἰώνιον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφ' οὗ ἔλαβε τὸν ὄρκον των, ἀπέθανεν ἑκατονταεκαετῆς (8).

Ἀνθ. Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπῆκουσαν τοῦ Κυρίου· ἐπειδὴ τοὺς ἐφθάσε μόνον

νὰ ὑποχρεώσουν τὰ ἔθνη, τὰ κατοικοῦντα
 τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, νὰ πληρῶνουν
 ἐν ὁσίμῳ, καὶ δὲν ἤθελσαν ν' ἀκολουθή-
 σουν τὸ πρόσταγμα τοῦ Κυρίου, καὶ ν' ἀ-
 φανίσουν ἐκεῖνα τὰ ἔθνη, ὡς λατρεύοντα τὰ
 εἰδῶλα, καὶ ὄχι τὸν ἀληθῆ Θεόν. Ὁ Κύ-
 ριος λοιπὸν εἶπε πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας: Ἐ-
 πειθῇ ἐφυλάξετε σῶα ἐκεῖνα τὰ ἔθνη ἐναν-
 τίον τῆς ἀπαγορεύσεώς μου, ἀπὸ τοῦ νῦν δὲν
 θέλετε θυνηθῇ πλέον νὰ τὰ ἐξολοθρεύσητε·
 μάλιστα αὐτὰ θέλουν σᾶς σύρῃ εἰς τὴν λα-
 τρείαν τῶν εἰδῶλων· ἐγὼ δὲ διὰ μέσου αὐ-
 τῶν, θέλω σᾶς παιδεύσει. Καὶ ἔγεινεν οὕ-
 τω· διότι οἱ μὲν Ἰσραηλῖται ἐνυμνεύθησαν
 τὰς γυναῖκας ἐκείνων τῶν ἐθνῶν· αὐταὶ δὲ
 τοὺς ἠνάγκασαν νὰ λατρεύουν τοὺς θεοὺς
 τῶν, καὶ μετὰ ταῦτα ἔπεσαν πολλάκις εἰς
 αἰχμαλωσίαν. Εὐρισκόμενοι λοιπὸν εἰς με-
 γάλην λύπην, ὕψωναν τὰς χεῖρας πρὸς τὸν
 οὐρανὸν, ζητοῦντες ἔλεος, καὶ βοήθειαν. Ὁ
 Θεὸς τοὺς ἐσπλαγχνίζετο, καὶ τοὺς ἐστελλε
 Κριτὰς, διὰ νὰ τοὺς διοικαῖν, καὶ ἐλευθε-
 ρώσουν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῶν· ἀλλ' ἐκεῖνοι
 πάλιν ἐπιπτον εὐκόλως εἰς τὰς αὐτὰς ἀμαρ-
 τίας, διὰ τὸ κακὸν παράδειγμα τῶν γειτό-
 νων τῶν (9). Μίαν φορὰν ὁ Κύριος τοὺς ἔδω-

γεν ὁδηγήτριαν γυναῖκά τινα ὀνόματι Δεβ-
βῶραν· ἡ ὁποία εἶπε πρὸς ἄνδρα καλούμε-
νον Βαράκ· Λάβε δεκακισχιλίους ἄνδρας,
καὶ ἔπαγε νὰ πολεμήσης τοὺς ἐχθρούς τοῦ
Κυρίου. (10). Ὁ Βαράκ ἀπεκρίθη· Ἐγὼ
δὲν ὑπάγω κατ' αὐτῶν, ἂν δὲν ἔλθῃς καὶ
σὺ μετ' ἐμοῦ, νὰ πολεμήσωμεν τὸν βασιλέα
Σισάρα, τοῦ ὁποίου τὸ στράτευμα ἦτον φο-
βερόν (11). Ἡ Δεββῶρα εἶπεν· Ἐρχομαι
μετὰ χαρᾶς· ἤξευρε ὁμῶς ὅτι ἄλλη γυνή,
καὶ ὄχι ἐγώ, θέλει λάβῃ τὴν τιμὴν τῆς νί-
κης (12). Οὕτως ἐσυνέβη· ὁ Θεὸς ἐφόδησε
τοιουτοτρόπως τὸ στράτευμα τοῦ Σισάρα, ὥ-
στε φεύγων τρομασμένος, ἐμβῆκεν εἰς τὴν
σκηνὴν μιᾶς γυναικὸς καλουμένης Ἰαήλ, ἡ
ὁποία ἐκατάγετο ἀπὸ τοῦ πενθεροῦ τοῦ Μωϋ-
σέως. Αὕτη οὖν ἡ γυνὴ ἐφόνευσε τὸν Σισά-
ρα, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
ἔλαβον τὴν ἐλευθερίαν των (13).

Εὐτ. Κατ' ἀρχὰς ἐνόμιζα, ὅτι ἤθελεν ἦ-
τον μεγάλη ἀσπλαγχνία νὰ φονευθῶσιν ἐκεί-
να τὰ ἔθνη· ἀλλὰ τῶρα βλέπω τὸ αἷτιον,
διὰ τὸ ὅποιον ὁ Θεὸς τοὺς ἐκαταδίκασεν
εἰς θάνατον· διότι ἦσαν ἰσχυρογνώμονες,
καὶ ἀδιόρθωτοι, μὴ θέλοντες νὰ ἀφήσουν
τὰ εἰδωλά των· μάλιστα ὁ Θεὸς ἤξευρεν ὅτι

ἤθελαν πασχίση πανταίοις τρόποις νὰ σύ-
ρουν καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς τὴν λατρείαν
τῶν εἰδώλων.

Εὐλ. Καὶ ἐγὼ ἠλπίζα, ὅτι τὰ ἔθνη ἐκείνα
ἤθελαν ἀφήσῃ τὰ εἰδώλα, διὰ νὰ προσκυ-
νήσουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν· ὅθεν ἐφοδούμην
μὴ ἀκούσω τὴν σφαγῆν των· ἀλλ' ὁ Κύριος
ἤξευρε βέβαια τί ἔκαμνεν. Αὐτοὶ ἤθελαν
νὰ μείνουν σταθεροὶ εἰς τὴν ἀμαρτίαν, ἐ-
πειδὴ αὐ καὶ τὸν ἐγνώρισαν, καὶ ἠκουσαν
τὰ θαύματα, ὅσα ἔκαμε διὰ τοὺς Ἰσραη-
λίτας, δὲν ἠθέλησαν ὁμῶς νὰ τὸν προτιμή-
σουν ἀπὸ τοὺς ψευθεῖς των θεοῦς.

Διδ. Οἱ στοχασμοὶ σας εἶναι ὀρθοί, ὡ
παιδίά μου· ὁ Θεὸς εἶναι τόσον ἀγαθός,
ὥστε δὲν καταδικάζει παρὰ μόνον τοὺς ἁ-
ματανόητους ἀμαρτωλοὺς. "Όταν ἀφαιρῇ τὴν
ζωὴν ἀπὸ νέου τινὸς κακοήθη, πρέπει νὰ
πιστεύσωμεν ὅτι ὁ Θεὸς ἐπρογνώριζεν, ὅτι
αὐ καὶ αὐτὸς ὁ νέος ἤθελε ζήσῃ καὶ ἑκα-
τὸν χρόνους, δὲν ἔμελλε ποτὲ νὰ διορθωθῇ.
Συμφέρει ἀκόμη νὰ στοχασθῶμεν, ἀγαπη-
τοί μου, ὅτι δὲν πρέπει ποτὲ νὰ διστάζωμεν
ἐν τῷ προσφέρειν ὡς θυσίαν εἰς τὸν Θεόν
τάς ἀφορμὰς, ὅσαι δύνανται νὰ μᾶς ῥιψω-
σιν εἰς ἀμαρτίαν. "Όποιος δὲν κάμνει τοῦ-

το, εἶναι σχεδὸν βέβαιον, ὅτι ὀγλίγωρα θέλει γεῖνῃ κακαπράγμων. Εὐρίσκονται μερικοὶ, οἳ τινες λέγουσιν: Ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ μετανοήσω, καὶ κάμνω τὸ κατὰ δύναμιν διὰ νὰ ἐπιτύχω τοῦτον μου τὸν σκοπόν. ὅμως χωρὶς νὰ θέλω, ἐπιμένω πάντοτε εἰς τὴν κακίαν. Ἐνας νέος, ὃς τις ὑπεραγαπᾷ τὸν κόσμον, τὰς συναναστροφάς, καὶ τὰ παιγνίδια, καταθάπνων τὸν καιρὸν τοῦ εἰς τοιαῦτα μάλιστα πράγματα, χωρὶς νὰ ἐνθυμῆται ποτὲ νὰ προσεύχεται, χωρὶς νὰ ἐπιμελῆται τὸ χρέος του, καὶ τὴν προκοπὴν του· ὁ τοιοῦτος νέος ἤθελε λέγει: Βλέπω σαφῶς ὅτι ἡ ζωὴ, ὅπου περνῶ δὲν εἶναι χριστιανικὴ· ὑβρίζω τὸν Θεόν, ἀμελῶ τὰ χρέη μου· παρρηγίζω τοὺς γονεῖς μου, καὶ τὸν διδάσκαλόν μου· μὰ.... δὲν δύναμαι νὰ διορθωθῶ· ἐνῶ ἀποφασίζω νὰ κάθωμαι εἰς τὸν οἶκόν μου, οἱ φίλοι μου μὲ προσκαλοῦν, καὶ μὲ θέλουν μαζή των, καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ τοὺς ἀντισταθῶ. Ὅταν θέλω νὰ δοθῶ εἰς τὴν σπουδὴν, εὐρίσκω χίλια ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα δὲν μὲ ἀφίνουσιν ἡσυχον. Λοιπὸν τί νὰ κάμω; Παραίτησε, ἤθελα τοῦ ἀποκριθῇ ἐγὼ, παραίτησε τοὺς ματαιόφρονάς, καὶ σκανδαλοποιούς ἐκείνους φίλους σου, καὶ μι-

μήσου τὴν πολιτείαν, καὶ τὸ παράδειγμα
ἐκείνων, ὅσοι φρονοῦσι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα
πράγματα. Συναναστρέφου μὲ σπουδαίους,
καὶ φρονίμους, ἃν κατ' ἀλήθειαν ἐπισυμῇς
νὰ διορθωθῇς· ἀλλέως σὲ λέγω ὅτι ψεύδε-
σαι, ὅταν τὸ ἐπύσχεσαι, ἃν, κατὰ μίμησιν
τῶν Ἰσραηλιτῶν, δὲν ἀπομακρύνῃς τὰς ἀ-
φορμὰς τοῦ ἀμαρτάνειν.

Λυθ. Διδάσκαλε, μίαν φεράν μ' ἔειπες
ὅτι ἡ γῆ γυρίζει, καὶ ὄχι ὁ ἥλιος· ὁμῶς
ὁ Ἰησοῦς ἐπρόσταξε τὸν ἥλιον νὰ σταθῇ,
καὶ ὄχι τὴν γῆν· τάχα ἐκεῖνος δὲν ἤξευ-
ρεν ὅτι ὁ ἥλιος δὲν περιδιδέται;

Διδ. Εἶναι πιθανόν νὰ μὴν ἤξευρεν ὁ
Ἰησοῦς ὅτι γυρίζει ἡ γῆ, καὶ ὄχι ὁ ἥλιος,
ἐπειδὴ οἱ σπουδαῖοι ἐκείνου τοῦ καιροῦ αὐ-
τῶς ἐπίστευον. Ἀληθεύει ναί, ὅτι ὁ Ἰησοῦς
ἦτον θεόθεν πεφωτισμένος· ὁμῶς αὕτη ἡ
θεία ἐμπνευσις τοῦ εἰδόθη μόνον διὰ νὰ ἐ-
δηγήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς τὴν γῆν τῆς
Ἐπαγγελίας, διὰ νὰ τοὺς νουθετῇ νὰ φυ-
λάττωνται πιστοὶ εἰς τὸν Κύριον, καὶ ὄχι
διὰ νὰ τοὺς παραδίδῃ ἀνθρωπίνους ἐπιστή-
μας· καὶ ἀγκαλὰ ὁ Θεὸς ἤθελεν ἀποκα-
λύψῃ εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ἡ γῆ γυρίζει· νο-
μίζω ὁμῶς ὅτι αὐτὸς ἤθελε προστάξῃ μὲ

ἔλον τοῦτο νῆα σταθῇ ὁ ἥλιος· διότι ἂν ἤ-
 θελε προστάξῃ τὴν γῆν, οἱ Ἰσραηλῖται ἤ-
 θελον τὸν νομίσῃ ἄφρονα καὶ μωρόν. Οὗτοι
 ἐκεῖνοι καταπαισμένοι ὅτι ἡ γῆ στέκει ἀκί-
 νητος, ἔπρεπε νῆα τοὺς κάμῃ τινὰς μεγάλην
 ἐπιλίαν, διὰ νῆα καταλάβουσιν τὸ ἐναντίον.
 Ὁ Θεὸς ἐπαράδωκε τὴν φύσιν εἰς τοὺς ἀν-
 θρώπους, διὰ νῆα ξεσκεπάσουσιν αὐτοὶ τὰ μυ-
 στικά της· αὐτὸς δὲ εὐχαριστεῖται νῆα ἀνα-
 καλύπτῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖνα μόνον,
 ὅσα θύνανται νῆα τοὺς κάμουν ἀγροθεύς, καὶ
 δικαίους, καὶ ὅχι τὰ θυνάμενα νῆα τοὺς
 καταστήσουσιν μόνον ἐπιστήμονας. Ἄς εἰποῦ-
 μεν τώρα ὀλίγα τινὰ περὶ γεωγραφίας. Εὐ-
 λόγιε, ποῖα βασίλεια εὐρίσκονται κατ' ἀνατο-
 λὰς τῶν Βρετανικῶν νήσων;

Εὐλ. Εὐρίσκεται ἡ Δανία, ἡ ἔχουσα κατ'
 ἄρκτον τὴν Νορβηγίαν· αὕτη δὲ κατὰ ἀ-
 νατολὰς ἔχει τὴν Σβεκίαν, καὶ κατὰ ἀνα-
 τολὰς τῆς Σβεκίας κεῖται ἡ μεγάλη Ῥωσ-
 σία. Ταῦτα εἶναι τὰ πέντε μέρη, τὰ κατ'
 ἄρκον τῆς Εὐρώπης. α'. Ἡ μεγάλη Βρετα-
 νία. β'. Ἡ Δανία. γ'. Ἡ Νορβηγία. δ'.
 Ἡ Σβεκία. ε'. Ἡ Ῥωσσία. Οἱ ἐφεξῆς στίχοι
 ἀνήκουσιν εἰς τὰς τελευταίας τέσσαρας.

Ἐλαβε μὲν τὸ ἔκπαλαι, Ἄνακτ' ἡ Νορβη-
(γία,

Καὶ Ἡγεμόνα ἕτερον, εἶχ' ἡ Δανιμαρ-
(κία.

Εἶναι δ' αἰῶνες τέσσαρες, ὅθεν ἄμφω τιμοῦ-
(σιν,

Ἔνα καὶ μόνον Πρίγγιπα γνωρίζουν,
(προσκυνοῦσιν.

Βασιλευούσης γυναικὸς, τοῦνομα Μαργαρί-
(της,

Ἡ Νορβηγία ἡ ἀτυχῆς, καὶ ὅλοι οἱ κά-
(τοικοί της,

Ἀρχησε νὰ ὑποταχθῇ, νὰ γείνη ἐπαρ-
(χία,

Ἑπήκοοι, ὑποτελεῖς, εἰς τὴν Δανιμαρ-
(κίαν.

Βασιλευούσης δὲ αὐτῆς τῆς γυναικὸς ἀ-
(θλίας,

Οἱ κατοικοῦντες ἄνθρωποι, πάντες οἱ τῆς
(Σβεκίας,

Εἰνώθησαν μὲ τοὺς Δανοὺς, ἀπὸ ἀπροσε-
(ξίας,

Ἐξ οὗ θεινῶς ὑπέφεραν, μεγάλας τὰς
(ζημίας.

Καὶ γὰρ Κριστιέρνος ἄσπονδος, μὲ τὴν φο-
(νοκτονίαν,

Κατέτρεξε τοὺς τόπους των, μὲ αἵματο-
(χυσίαν.

Ἀλλ' ὁ Γουστάβος ὁ κλεινός, ἐπέστρεψε γεν-
(ναῖος,

Ἐλευθερίαν τῶν Σβεκῶν ἐχάρισε καὶ
(κλέος.

Ἐκ τῶν Δανῶν τὴν σήμερον πάντῃ κεχω-
(ρισμένη,

Γῇ Σβεκικῇ ἐλεύθερος κράζεται, καὶ ἐ-
(πιμένει.

Θωρεῖται δὲ εἰς τὸ Στοκχόλμ, μητρόπολις
(Σβεκίας,

Με θρόνον τὸν βασιλικόν, μὲ σκῆπτρον,
(καὶ ἀξίας.

Πέτρος πᾶσαν ἐλάμπρυνεν ὁ Μέγας τὴν
(Ῥωσσίαν,

Οὐσαν τὰ πρῶτα θάρβαρον, καὶ εἰς ἀ-
(γνωρίσιαν.

Αὐτὸς ὁ μέγας Ἡρωας, ἐφώτισε τοὺς Ῥώ-
(σους,

Ἐξ ἀμαθῶν κατῴρωσε, φιλοσοφεῖν καμ-
(πόρους.

Τοὺς ἔδειξεν ἐμπόριον, καὶ φῶς ἀπάσης
(τέχνης,

Καὶ ἐπιστήμονας πολλοὺς, κατέστησεν ἐ-
(ξαίφνης.

Ἀνθρωποπλάστην ἀληθῶς, ἐγνώρισας τὸν
(Πέτρον,

Ὡ σὺ Ῥωσσία σκοτεινὴ, νὰ φθάσης τό-
(δε μέτρον.

Ἐσὺ δ' ὦ περιηγητὰ, θαύμαζε τὴν σοφίαν,
Τὴν Πόλιν Πέτρου βλέπωντας μὲ ἄκραν
(ἀπορίαν.

Ἐνθ' ὁ κλεινὸς Ἀλέξανδρος τὸν θρόνον της
(λαμπρύνει,

Ὅτι αὐτὸν ἐδίδαξε, οὕτως Λίκατερίνη.

Εὐτ. Διδάσκαλε, ποθῶ νὰ μάθω, ποία
ἦτον αὐτὴ ἡ Μαργαρίτα.

Διδ. Ἡ ἱστορία της οὕσα οὐσκολος, δύ-
ναται νὰ σᾶς ενοχλήσῃ.

Ὁλ. ὁμοῦ. Ὅχι ὅχι, Διδάσκαλε, ἡμεῖς
ποθοῦμεν νὰ τὴν μάθωμεν.

Διδ. Ἐνας βασιλεὺς τῆς Δανίας ὑπάρ-
δρευε τὴν δευτέραν θυγατέρα του, καλου-
μένην Μαργαρίταν, μὲ ἓνα Πρίγγιπα τῆς
Νορβηγίας. Αὕτη ἔτεκεν υἱόν, καὶ μετὰ τὸν
θάνατον τοῦ ἀνδρός της, καὶ τοῦ βασιλέως
τῆς Δανίας, τοῦ πατρός της, ἔλαβε τὸν τρό-
πον νὰ κάμῃ νὰ χειροτονηθῇ βασιλεὺς ὁ
υἱός της, μὲ ζημίαν τῆς μεγαλητέρας ἀδελ-
φῆς της· ὅθεν ἡ Μαργαρίτα ἐκυβερνοῦσε τὸ
βασιλεῖον. Ἦτον τόσον ἀγγίνους, ὥστε τὴν

ἐπωνόμαζον Σεμίραμιν τῆς Ἀρκτου (α).
 Ἀπέθανε μετὰ ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς τῆς· ἀλλ'
 εἶχε τόσον καλὰ στερεωμένην τὴν ἐξουσίαν
 τῆς, ὥστε τινὰς δὲν ἐτόλμησε νὰ τῆς ἀρνη-

(α) Σεμίραμις, ἐπίσκοπος, καὶ παλαιστήτη τῶν Ἀσσυρίων Βασιλεῖς. Ἐκ ποίων γονέων ἐγεννήθη, δὲν εἶναι γνωστὸν διὰ τὴν πολυκαιρίαν. Μυθολογοῦσιν οἱ παλαιοί, ὅτι ἔλαβε μητέρα μίαν Νύμφην, ἣτις ἐκατοικοῦσεν εἰς τινὰ λίμνην τῆς Συρίας, τὴν ὁποίαν οἱ ἐγκατοικοὶ ἐκεῖνοι ἐλάτρευον· πατέρα δὲ, νεὸν τινὰ τοῦ τόπου, καὶ ὅτι ἀνέτρεφεν ἐπιμελὲς ἀπὸ τῆς ἐνυδρᾶ ζωᾶ ἐκείνης τῆς λίμνης, πᾶ ὅποια οὐ μόνον τῇ ἔδιδεν τὴν τροφήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐσκέπαζον μετὰ πτεράτων, ὡς καὶ πᾶ ἴδια τέκνα τιν. Ἐκ τούτου λέγουσι νὰ ὀνομάσθῃ Σεμίραμις, ἔπειδὴ οἱ τῆς Συρίας ἐγκατοικοὶ οὕτω τὰ πετεινὰ ὀνομαζοῦσι. Μετὰ ταῦτα βοσκοὶ τινὲς, ἐκβαλλόντες τὴν ἀπὸ ἐκείνης τὴν λίμνην, τὴν ἀνέθρ-ψαν, καὶ ἔπειδὴ εἰδείκνυν, ὅτι ἐμέλλε νὰ γείνη ὠραιότατη, τὴν ἐχάρισαν τῷ Ἀρχιποίμενι Νίνου τοῦ βασιλέως, ὃς τις ἀτεκνὸς ὦν, αὐτὴν υἱοθέτησε. Συχνάζων δ' ἐκεῖ κάποιος Μένων φίλος τοῦ βασιλέως, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ποιμνίων, βλέπων τὴν Σεμίραμιν, καὶ ἐρασθεὶς τῆς ὠραιότητός τῆς, τὴν ἐνυμφεύθη, καὶ ἔλαβε δύο υἱούς ἐξ αὐτῆς. Ἐπειτα πορευθεὶς ὁ Μένων μετὸν βασιλέα νὰ πολιορκήσῃ τὰ Βάκτρα, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τὴν στερητικὴν τῆς γυναικὸς του, ἐκάλεσεν αὐτὴν εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ δὲ αὐτῆς ὁ Νίνος ἐκυρίευσεν τὰ Βάκτρα· ὅθεν παρακινημένος ὁ βασιλεὺς ἀπὸ ἐν τοιούτῳ συμβεβηκός, καὶ ἀπὸ τὴν εὐμορρίαν τῆς, τὴν ἐχίτησε τοῦ ἀνδρός τῆς, διὰ νὰ τὴν νυμφεύῃ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς, τάσσωτάς τ.

Θῆ τὸ διάδημα. Ἀληθεύει ὁμῶς ὅτι ἐθα-
σίλευε μὲ τόσῃν φρόνησιν, ὥστε οἱ ὑπήκοοί
της ἐνορίζοντο εὐτυχεῖς· ἀλλ' οἱ Σδέκοι δὲν
ῆσαν εὐχαριστημένοι, μὴ θέλοντες νὰ ἔχουν

νὰ τοῦ δώσει εἰς ἀμοιβὴν μίαν τῶν ἰδίων του θυγατέ-
ρων· ἀλλ' ὁ Μένων δὲν εὐχαριστήθη, ἐπειδὴ ἡγάπα τὴν
συμβίαν του ὑπὲρ τὴν ζωὴν του· ὅθεν ὀργισθεῖς ὁ βα-
σιλεὺς, τοῦ τὴν ἐπῆρε δυναστικῶς. ὁ δὲ ἀθλιος Μένων
ἐκρεμάσθη ἀφ' ἑαυτοῦ του. Ἡ οὖν Σεμίραμις ἔτεκιν
υἱόν τῳ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων, καὶ τὴν ὀνόμασαν καὶ
αὐτὴν Νίνον, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς του. Μετὰ τὴν
θανάτον τοῦ ἀνδρός της (τὸν ὁποῖον, λέγουσιν οἱ τινες, ὅτι
αὐτὴ γὰρ ἐθαρμάκευσε) φοβημένη νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν
κυβέρνησιν τῆς βασιλείας εἰς τὸν υἱόν της, ἔτι ἔντα εἰς
νῆαράν ἡλικίαν, ἐδείξε τόσῃν μεγαλοφυλίαν, ὥς ἐπλά-
μηνε νὰ μιμηθῇ καὶ ἀθλα τοῦ ἀποθανόντος ἀνδρός της.
Ἐφόρεσε τοῦ υἱοῦ της γυναικεῖα ἱμάτια, ὑποκρινομένη
ὅτι αὐτὸς ἦτον ἡ μήτηρ· αὐτὴ δὲ ἐφόρεσε καὶ ἀνδρικά,
διὰ νὰ φανῇ ὅτι ἦτον ὁ υἱός· ἐπειδὴ ὁμοίαν θου-
μασίως εἰς τὸ πρόσωπον, εἰς τὸ ἀνάστημα, καὶ εἰς αὐ-
τῇ τὴν φωνήν· ὥστε δὲν διεφερὸν ὁ εἰς ἀπὸ τὴν ἀλ-
λῃν, περὶ μόνον κατὰ τὸ γένος. Οὕτω λοιπὸν ἔλαβεν
ἡ Σεμίραμις τὴν κυβέρνησιν τῆς βασιλείας, καὶ ἐποίη-
σεν ἔργα μεγάλα καὶ θυμαστά. Ἐκτίσε σιμὰ εἰς τὴν
Εὐφράτην μιαν μεγαλωτάτην πόλιν εἰς τετραγώνου σχῆ-
μα, ἔχουσαν περὶφέρειαν περισσότερον ἀπὸ τριακόνα
ἐπὶ μίλια· ἡ δὲ οἰκοδομήτης ἐτελειώθη εἰς ὀλιγώτε-
ρον διάστημα ἐνὸς χρόνου, μὲ τὴν δουλεύειν τριακοσίον
χιλλιάδων ἀνδρῶν· ὠνομάθη δὲ Βαβυλών. Εἰς τὸ μέσον
τῆς πόλεως ὠκοδόμησεν ὑψηλίστην ναόν, ἀπὸ τὴν κορυ-

καρμίαν ἐξουσίαν οἱ βασιλεῖς των. Οὗτοι
 δὲ ἐξ ἐναντίας ἤθελαν νᾶ ἦναι αὐτεξού-
 σιοι· ὅθεν αὐτῇ ἡ διχόνοια ἐπροξένησε συ-
 νεχεῖς πολέμους. Ἀπεφάσισαν τέλος πάντων

φὴν τοῦ ὁποίου ἐθεώρουν ἔπειτα οἱ Χαλδαῖοι τὴν ἀνα-
 τολὴν καὶ δύσιν τῶν ἀστρων. Ἐκτίσθη διαφορὸς ἄλλας
 πόλεις μετὰ τῶν ποταμῶν Εὐφράτου καὶ Τίγριως· εἰς
 δὲ τὴν Μηδίαν, ὠραιοτάτην καὶ θαυμασίον κῆπον, σιμὰ
 τοῦ ὁποίου ἐπρόσταξε νᾶ πελεκυθῇ εἰς ἐν βουνόν ἢ εἰ-
 κόνα της, μὲ ἑκατὸν θέραινας περὶ αὐτήν. Ἐπειτα
 διέβη εἰς Αἴγυπτον, διέτρεξε τὴν Λυβίαν, καὶ ὑπῆγε
 νᾶ πολέμησῃ κατὰ τῶν Αὐθιοπῶν, τοὺς ὁποίους ὅλους
 ὑπέταξε. Τοιοῦτοτρόπως μὴ ψηφίσασα οὕτε κότους,
 οὕτε κινδύνους, δὲν ἐφοβήθη νᾶ φανερῶσθαι μετὰ ταῦτα
 ὅτι ἦσαν γυνή· ὅθεν ὅλοι δὲν ἐπαυον νᾶ θαυμάζουν τὴν
 μεγαλοφυχίαν της· ἀλλ' αὐτὴ πεθοῦσα νᾶ ἀποκτήσῃ
 περισσοτέρων δόξαν, ἠβουλήθη νᾶ κινήσῃ πόλεμον κα-
 τὰ τῆς Ἰνδίας, ὅπου ἄλλος δὲν εἶχε προχωρήσῃ παρὰ
 μόνον αὐτῇ, καὶ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος. Εἰς τρεῖς χρό-
 νους ἡπίμασεν ἐν μυριάδι καὶ τριακοσίας χιλιάδας
 ἱππικῶν. Βλέπουσα δὲ ὅτι οἱ ἐχθροὶ τὴν ὑπερεβανον
 μετὰ τὸς ἐλέφαντας, ἐγδαρε πλῆθος βοϊδίων, καὶ μὲ αὐτὰ
 τὰ βόδια κατεσκεύασε τοσούτους πλαστούς ἐλέφαντας, καὶ
 ὑποκάτω εἰς πὼν κάθε ἐλέφαντι ἐβάλε μίαν κάμηλον,
 εἰς τὴν ὁποίαν ἐπέβαιναν εἰς τῶν στρατιωτῶν. Τοῦτο
 δὲ ἔκαμει καὶ διὰ νᾶ συνηθίσουν νᾶ ἀλογάτης νᾶ βλέ-
 πουν ἀφόβως τοὺς ἐλέφαντας, καὶ διὰ νᾶ στοχασθοῦν
 οἱ ἐχθροὶ, βλέποντες ἀπὸ μακρὰν αὐτὰ τὰ ζῶα, ὅτι
 ἦσαν ἀληθινοὶ ἐλέφαντες. Δι' αὐτὴν τὴν ἐπιχείρησιν ἐ-
 πρόσταξε νᾶ τῆς σκελθεῖν ἀπὸ τὴν Φοινικίαν, ἀπὸ τῆς

νὰ ὑποταχθῶν εἰς τὴν Μαργαρίταν· ἀλλ' ὁμῶς μὲ συνθήκας τινας, ὅπου νὰ ἐβεβαίω-
ναν τὰ δίκαιά των, τὴν ἐλευθερίαν των, καὶ
τοὺς νόμους των. Ἡ Μαργαρίτα τοὺς ὑπε-

Κύπρον, καὶ ἄλλους παραθαλασσίους τόπους, δύο χι-
λιάδες κεράβια, πᾶ ὅποια ἔφερον ἕως μέσα εἰς τὴν Ἰν-
δίαν, ἐπάνω εἰς πᾶσα ἀμάξια τραβοῦμενα ὑπὸ τῶν
καμηλῶν. Ἐλαβε λοιπὸν τὴν νίκην διὰ θαλάσσης, καὶ
ἠθέλησε νὰ πολεμήσῃ καὶ διὰ ξηρᾶς· ἀλλὰ τῆς ἐναν-
τιώθη ὁ πῆς Ἰνδίου βασιλεὺς εἰς τρόπον, ὥστε ἠναγκά-
σθῃ νὰ ἐπιστρέψῃ μὲ ζημίαν τῆς μεγάλης εἰς τὴν Βα-
βυλῶνα· ὅπου φθάσασα, ἐβάλεν εὐκόλως εἰς τάξιν πᾶ
πράγματα, καὶ ἄρχισε νὰ ἡσυχάζῃ. Μίαν ἡμέραν ἐν
ᾗ ἦτον εἰς τὴν κοιτῶνά της, καὶ εἶχε λύσῃ τὰ μαλλία
της, διὰ νὰ πᾶ πλεξῇ κατὰ τὴν γυναικίαν συνήθειαν,
ἰδοὺ ἐξαφνα τῆς ἀνῆγγειλαν, ὅτι ἡ Βαβυλὼν εἶχεν ἀ-
ποστατήσῃ· ὁθεν αὐτὴ οὕτω καθὼς εὐρέθῃ μὲ τὰ μαλ-
λία ἀκόμῃ λευμμένα, ἐδραμὲ παρευθὺς νὰ πολεμήσῃ
πὺς ἀποστάτας, ἀλλ' οὐτὲ ἐδίδε τίς τρίχας τῆς κεφα-
λῆς της, ἕως οὗ ἠνάγκασεν ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς πό-
λεως νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν προτέραν ὑποταγὴν. Διὰ
τοῦτο τῆς ὕψισταν ἔπειτα ἐν χαλκοῦν ἀγάλματι εἰς τὴν
Βαβυλῶνα, πρὸς ἐνθύμησιν ἐκείνης τῆς ἀνδραγαθίας.
Αὕτη ἡ βασίλισσα, αὐ καὶ ἐκατέρωθωσιν ἄπειρα καὶ
θρυμᾶσια ἔργα, ὁμῶς μὲ ἐν αἰσχρὸν ἀμάρτημα ἐσκο-
τίσεν ἑλὼν τὴν δόξαν της· ἦτον γὰρ εἰς ἄκρον ἀσελγείας,
καὶ ἀκόλαστος· μαλιστα νομίζοντι τινες, ὅτι διὰ νὰ
κρύψῃ τὰ αἰσχροτάτα ἔργα, ὑπεκρίθη ὅτι ἦτον ἀνὴρ, καὶ
ἐπαράδιδεν ἐπείτω εἰς θάνατον ὅλους ἐκείνους, μὲ τοὺς
ὁποίους εἶχε συνουσιασθῇ. Τέλος πάντων, ἀφ' οὗ ἐβα-

σχέθη ὅσα αὐτοὶ ᾔδειαν· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἔγεινε βασιλισσα τῆς Σβεκίας παρέβη τῆς ὁμοιογίας, καὶ ἠπάτησε τοὺς Σδέκους, οἱ ὅποιοι ματαίως τῆς ἐνθουίζαν τὸ χρέος τῆς· Οἱ μετὰ τὴν Μαργαρίταν βασιλεῖς, ἐκαταδυνάστευσαν περισσότερον τοὺς Σδέκους, ὥστε τοὺς ἔφεραν εἰς ἐπανάστασιν. Ἐνὸς βασιλεὺς τῆς Δανίας, ἐνὸματι Κριστιέρνος, ἄνθρωπος διεστραμμένος, ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τῶν Σδέκων, διὰ τὸν τὸν βιάσθη γὰρ τὸν ἀναγνωρίσων βασιλέα, τὸν δὲ Γουστήβου ἀνδρείστατον νέον, τὸν ὅποιον οἱ Σδέκοι εἶχον μετ' αὐτῶν. ὁ Κριστιέρνος ἐκράτησε μὲ προδοσίαν, καὶ τὸν ἐστείλεν εἰς τὴν Δανιμάραν. Οὗτος ὁ κακώτερος ἄνθρωπος κατασταθεὶς λοιπὸν βασιλεὺς τῆς Σβεκίας, ἐθανάτωσεν ὅλους τοὺς μεγιστάνους τῆς πόλεως, προσκαλέσας αὐτοὺς εἰς συμπόσιον, καὶ μεταξὺ τῶν παρ' αὐτοῦ φονευθέντων, εὗρεθῃ καὶ ὁ πατὴρ τοῦ Γουστήβου. Ὁ νέος υἱὸς τοῦ μαθὼν τὴν τοιαύτην σφαγὴν ἐκρύ-

σίλευσε τισσμεράκοντα καὶ δύο ἔτη, ἐθανάτωθῃ δὲ τοῦ υἱοῦ τῆς Νίνου, διότι πῶν ἐβίαζε τὴν κοιμηθῆ μάζην τῆς.

βη εἰς τὰ βουνὰ τῆς Σβεκίας· καὶ ἐπειδὴ ὁ Κριστιέρνος εἶχε τάξιν μεγάλην ποσότητα χρυσίου εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἤθελον συνηθῆ νὰ τὸν φονεύσουν, ὁ Γουστάβος ἐνεδύθη φόρεμα χωριάτου, καὶ ἐδούλευε τὴν γῆν. Μία γυνὴ τὸν ἐγνώρισεν ἀπὸ τὸ περὶ τὸν τράχηλον κεντημένον ὑποκάμισόν του, καὶ τότε ὁ Γουστάβος διὰ νὰ φυλαχθῇ κατέφυγεν εἰς τὸν οἶκον ἀρχοντος τινός, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε φίλον του. Ὁ ἀρχων τὸν ὑπεδέχθη, λέγωντάς του νὰ μένῃ εἰς τὸν οἶκόν του, ἕως οὗ ὑπάγῃ αὐτὸς νὰ ἐτοιμάσῃ στρατεύμα, διὰ νὰ πολεμήσουν τὸν Κριστιέρνον. Ὁ Γουστάβος ἐπέισθη· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐκεῖνος ὁ ψευδὴς φίλος ἀνεχώρησεν, ἡ γυνὴ του εἶπε πρὸς τὸν Γουστάβον, ὅτι ὁ ἀνὴρ τῆς ὑπῆγε νὰ εὕρῃ στρατιώτας, διὰ νὰ τὸν φυλακίσουν. Αὕτῃ λοιπὸν τὸν ἔστειλεν εἰς τὸν οἶκον ἐνὸς Κουράτου (α) ὁ ὁποῖος ἡ-

(α) Κουράτος παρὰ Λατίνοις ὁ ἔχων τὴν φροντίδα, καὶ μέριμναν ἐπιστασίας τινός· ὅτι Curator, παρ' αὐτοῖς ἡ φροντίς, καὶ ἡ πρόνοια. Ἐκ τούτου καὶ παρ' Ἰταλοῖς Curato, καὶ παρὰ Γαλλοῖς Curial, ὁ ἐφημεριος μισθὸς Ἐκκλησίας, ὁδονεὶ ἐπιμελητικῆς τῶν ἐν αὐτῇ ψυχῶν. Εὐγέν· εἰς τὴν Δοκίμιον περὶ Διχονοιδν, κτλ.

τον φίλος της. Ὁ Κουράτος ἔκρυψε τὸν Γουστάβον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του, μέσα εἰς ἓν ἄρμάριον, καὶ κάθε νύκτα τοῦ ἔφερε τὰ πρὸς τροφήν. Ἐπειτα ὁ καλὸς ἐκεῖνος Κουράτος ἐπαρακίνησε μέγα πλῆθος χωριατῶν νὰ πολεμήσουν μετὰ τὸν Γουστάβον κατὰ τοῦ Κριστιέρνου. Οἱ χωριάται τὰ ἔκαμαν μετὰ χαρᾶς, καὶ ὕστερα ἀπὸ πολλοὺς κόπους, ὁ Γουστάβος ἐπέστρεψε τὴν ἐλευθερίαν τῶν Σβέκων, οἱ ὅποιοι εἰς ἀνταμοιβήν, τὸν ἔκλεξαν βασιλέα.

Φιλ. Διδάσκαλε, ἐκατάλαβα καλῶτα τὴν ἱστορίαν ταύτην, καὶ θέλω τὴν ἐνθυμοῦμαι ὅταν ἀποστηθίσω τοὺς στίχους, ὅπου θίλει μοὶ δώσει ὁ Εὐλόγιος.

Σημειώματα εἰς τὸν ΙΖ'. Διάλογον.

(1) Καὶ οἱ κατοικοῦντες Γαβιών ἤκουσαν πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος τῇ Ἰεριχῇ, καὶ τῇ Γαί. Καὶ ἐποίησαν καὶ γε αὐτοὶ μετὰ πανουργίας, καὶ ἐλθόντες ἐπεσιτίσαντο καὶ ἠτοιμάσαντο· καὶ λαβόντες σάκκους παλαιούς ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν, καὶ ἀσκούς οἴνου παλαιούς καὶ κατερρωγότες ἀποδεξιμένους. Καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν, καὶ τὰ σανδάλια αὐτῶν παλαιὰ καὶ καταπέπλωματῶμένα ἐν τοῖς ποσίν αὐτῶν, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν πεπαλαιωμένα ἐπάνω αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρτος αὐτῶν τοῦ ἐπισιτισμοῦ ξηρὸς καὶ εὐρωτιῶν καὶ βεβρωμένος. (Ἰησ. Ναυ. Κεφ. Θ'. 3 - 5.)

(2) — Ἐκ γῆς μακρόθεν ἤκαμιν· καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην. — Ἐκ γῆς μακρόθεν σφόδρα ἤκασιν οἱ παῖδες σου ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου· ἀκηκίαμιν γὰρ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἐν Αἰγύπτῳ. — Οὗτοι οἱ ἄρτοι, θερμούς ἐφοδιασθημὲν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐξηλθομεν παραγενέσθαι πρὸς ὑμᾶς· νῦν δὲν ἐξηρανθήσαν, καὶ γεγόνασι βεβρωμένοι. Καὶ οὗτοι οἱ ἀσκοὶ τοῦ οἴνου, οὓς ἐπλήσαμεν καινοὺς, καὶ οὗτοι ἐρρωγασί· καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν πεπαλαιώται ἀπὸ τῆς πολλῆς ὁδοῦ σφόδρα. (αὐτ. 6. 9. 12. 13.)

(3) Ζήτενται, καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ὑδρεφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ, καθάπερ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες. (αὐτ. 21.)

(4) Καὶ νῦν ἰδοὺ, ἡμεῖς ὑποχείρισι ὑμῖν, ὡς ἀρέσκει ὑμῖν καὶ ὡς δοκεῖ ὑμῖν, ποιήσατε ἡμῖν. Καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως· καὶ ἐξείλατο αὐτοὺς Ἰησοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἀνέβλον αὐτούς. (αὐτ. 25. 26.)

(5) Ἀδοιβεζήκ βασιλεὺς Ἱερουσαλήμ· β'. Ἐλάμ βασιλ. Χεβρών. γ'. Φιδὼν βασιλ. Ἱεριμούθ. δ'. Ἱεφθα βασιλ. Λαχίς. ε'. Δαβὶν βασιλ. Ὀδολάμ. (αὐτ. 1. 3.)

(6) Ἐν δὲ τῷ φεύγειν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς καταβάσεως Ὠρωνίν, καὶ Κύριος ἐπέριψεν αὐτοῖς λίθους χαλαζῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕως Ἀζκηά· καὶ ἐγένοντο πλείους οἱ ἀποθανόντες διὰ τοὺς λίθους τῆς χαλαζῆς, ἢ οὓς ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μαχαίρᾳ ἐν τῷ πολέμῳ. (αὐτ. 11.)

(7) — Καὶ εἶπεν Ἰησοὺς: Στήτω ὁ Ὁλῖος κατὰ Γαβαὼν, καὶ ἡ Σιλήνη κατὰ φεραγγα Αἰλών. Καὶ ἔσθῃ ὁ Ὁλῖος καὶ ἡ Σιλήνη ἐν στάσει, ἕως ἡμύνατο ὁ Θεὸς τοὺς ἐχθρούς αὐτῶν· καὶ ἔσθῃ ὁ Ὁλῖος κατὰ μέσον τῷ οὐρανοῦ· οὐ προεπορεύετο εἰς δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς: Καὶ οὐκ ἐγένετο ἡμέρα πιαύτη οὐδὲ τὸ πρότερον οὐδὲ τὸ ἔσχατον, ὥστε ἐπακοῦσαι Θεὸν ἀνθρώπου· ὅτι Κύριος συνεξεπολέμησεν τῷ Ἰσραὴλ. Καὶ ἐφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς οὗτοι, καὶ κατεκρύβησαν εἰς τὸ σπήλαιον ἵὸ ἐν Μακκιδά. (αὐτ. 12 - 16.)

(8) — Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν λατρεύομεν, καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκουσόμεθα. — Καὶ ἔγραψε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς βιβλίον νόμων τοῦ Θεοῦ· καὶ ἔλαβε λίθον μέγαν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν Ἰησοὺς ὑπὸ τὴν τέρμινθον ἀπέναντι Κυρίου: Καὶ εἶπεν Ἰησοὺς πρὸς πᾶν λαόν: Ἰδοὺ ὁ λίθος οὗτος ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, ὅτι αὐτὸς ἀκήκοε πάντα τὰ λεχθέντα αὐτῷ ὑπὸ Κυρίου· ὅτι ἐλάλησεν πρὸς ὑμᾶς σήμερον, καὶ οὗτος ἐ-

σται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ἵν' ἡμεῖς αὐτοὶ ψεύσῃμεθ' ὑμῖν. — Καὶ ἐγένετο μετ' ἐκείνα καὶ ἀπέθανεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ θούλου Κυρίου ἐκατὸν δέκα ἐτῶν. (αὐτ. κδ'. 24. 26. 27. καὶ 29.)

(9) Κεφ. α'. β'. γ'. Κριτῶν.

(10) Καὶ ἀπέστειλε Δεββώρα, καὶ ἐκάλεσε τὸν Βαράκ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν: Οὐχὶ ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ σοι; καὶ ἀπελεύσῃ εἰς ὄρος Θαβώρ, καὶ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ πῶν υἱῶν Νεφθαλαΐμ, καὶ ἐκ πῶν υἱῶν Ζαβουλὼν. Καὶ ἐπάξω πρὸς σέ εἰς τὸν χειμάρρουν Κισὼν ἐπὶ τὸν Σισάρα ἀρχόντα τῆς δυνάμεως Ἰαβὴν, καὶ πᾶς ἄρματι αὐτοῦ, καὶ τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ παραδώσω αὐτὸν εἰς χεῖράς σου. (Κριτ. δ'. 6. 7.)

(11) — Ἐὰν πορεύῃς μετ' ἐμοῦ, πορεύσομαι, καὶ εἰάν μὴ πορεύῃς, οὐ πορεύσομαι, ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ εὐδοῇ Κύριος τὸν ἀγγελοῦ μετ' ἐμοῦ. (αὐτ. 8.)

(12) — Περὺομένη πορεύομαι μετὰ σοῦ· πλὴν γίνωσκε, ὅτι οὐκ ἔσται τὸ προτέρημα σου ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἣν σὺ πορεύῃ, ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἀποδώσεται Κύριος τὸν Σισάρα. (αὐτ. 9.)

(13) — Καὶ ἐπίσσε πᾶσα παρεμβολὴ Σισάρα ἐν στόματι ῥομφαίας· οὐ κατελείφθη ἕως ἐνός. Καὶ Σισάρα ἔφυγε πῶς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν Ἰαήλ γυναικὸς Χαβέρ. — Καὶ ἐξῆλθεν Ἰαήλ εἰς συνάντησιν Σισάρα, καὶ εἶπεν αὐτῇ: Ἐκκλινον Κύριέ μου, ἐκκλινον πρὸς με, μὴ φοβοῦ· καὶ ἐξέκλινε πρὸς αὐτὴν εἰς τὴν σκηνήν· καὶ περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ. Καὶ εἶπε Σισάρα πρὸς αὐτὴν: Πότισόν με δὴ μικρὸν ὕδωρ, ὅτι ἐδίψησα· καὶ ἤνοιξε τὸν ἀγκὼν τοῦ γάλακτος, καὶ ἐπότισεν αὐτὸν, καὶ περιέβαλεν αὐτὸν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Σισάρα: Στήθι δὴ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἐ-

εται εἰς ἀνὴρ ἐλθὼν πρὸς σέ, καὶ ἐρωτήσῃ σε, καὶ εἴ-
πῃ, εἴ ἐστιν ὡς ἀνὴρ; καὶ εἰρεῖς, οὐκ ἔστι. Καὶ ἔ-
λαβεν Ἰακὼβ τὸν πάσκαλον τῆς σκηνῆς, καὶ ἔθηκε τὴν
σφύραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν
ἐν κρυφῇ, καὶ ἐπηξεν τὸν πάσκαλον ἐν τῷ κροτάφῳ αὐ-
τοῦ, καὶ διεξῆλθεν ἐν τῇ γῇ· καὶ αὐτὸς ἐξεστὺς ἐσκο-
τώθη, καὶ ἀπέθανε. (αὐτ. 16. 21.)

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΔΕΚΑΤΟΣ ΟΓΔΟΥΣ

ΗΜΕΡΑ ΔΕΚΑΤΗ ΟΓΔΟΗ.

Ἄνθ. Διδάσκαλε, σὲ παρακαλῶ νὰ μᾶς διηγηθῇς ἓνα μῦθον.

Διδ. Σὺ ἀγαπᾷς ἔξω τοῦ πρέποντος τοὺς μῦθους· ἀλλ' ἐπειδὴ μανθάνεις καλῶς τὰ μαθήματά σου, δὲν ἤμπορῶ νὰ σοῦ ἀρνηθῶ τὴν χάριν. Οὗτος ὁ μῦθος ὅμως εἶναι διεξοδικός.

Παῦλ. Καλὴτερα, Διδάσκαλε.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ.

Διδ. Ἦτον ποτὲ βασιλεὺς τις καταπολλὰ φιλάργυρος, Βλήτων καλούμενος, ὅς τις ἠθέλησε νὰ λάβῃ γυναῖκα· ἀλλὰ δὲν τὸν ἔμελε νὰ νυμφευθῇ εὐμορφὴν βασιλόπαιδα, ἐπειδὴ τοῦ ἔφθανε νὰ ἦτον πλουσία, καὶ πλεόν φιλάργυρος ἀπὸ αὐτόν. Τοῦ ἔτυχε λοιπὸν νὰ εὕρῃ γυναῖκα κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του. Αὕτῃ τοῦ ἔτεκεν υἱόν, ὁ ὁποῖος

ὠνομάσθη Τίτος, καὶ μετὰ χρόνου εὖνα ἔλαβεν ἐξ αὐτῆς ἑτερον υἱόν, καὶ τὸν ὠνόμασαν Μυρτίλον. Ὁ Τίτος ἦτον εὐμορφότερος ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς, καὶ ἡ βασίλισσα τὸν ἐμίσουν, διότι τοῦ ἤρεσκε νὰ διαμοιράζῃ ὃ, τι καὶ ἂν εἶχεν εἰς τὰ ἄλλα παιδία, ὅπου ἤρχοντο νὰ παίζουσιν μαζὴ του. Ὁ Μυρτίλος ἐξ ἐναντίας εὐχαριστεῖτο νὰ φθείρωνται τὰ κουλούρια, καὶ τὰ ἄλλα παρόμοια, ὅσα τοῦ ἐχαρίζοντο, παρὰ νὰ δώσῃ καὶ μέρος ἀπὸ αὐτὰ εἰς κανένας· ἐκράτει κλεισμένα τὰ παιγνίδιά του, φοβούμενος νὰ τὰ μεταχειρισθῇ, καὶ ὅταν ἐβάστα καττι εἰς τὸ χέρι του, τὸ ἐσφιγγε μὲ τόσῃν δυνάμει, ὥστε δὲν ἤμποροῦσε τις νὰ τοῦ τὸ πάρῃ, μήτε ὅταν ἐκοιμᾶτο. Οἱ γονεῖς του τὸν ἀγαποῦσαν κατ' ὑπερβολήν, διότι τοὺς παρωμοίαζεν εἰς τὴν φιλαργυρίαν. Οὕτω τὰ δύο βασιλέπαιδα προσχώρου εἰς ἡλικίαν, καὶ οἱ γονεῖς των φοβούμενοι μήπως ὁ Τίτος διαμοιράσῃ τὰ ὀργύρια του, δὲν τοῦ ἐδίδαν οὔτε ὀβολόν. Ὑπῆγε μίαν ἡμέραν εἰς τὸ κυνήγι, καὶ εὖνας τῶν ἐπλοφόρων του, ἐνῶ ἔτρεχεν ἑφιππος, ἄμπωξε μίαν γερόντισσαν, καὶ τὴν ἐρρίψεν εἰς τὴν λάσπην. Ἐκείνη ἡ ταλαίπωρος ἐφύνα-

ζεν, ὅτι τῆς ἐσύντρεψε τὸ παθᾶρι· ἀλλ' ὁ
 ὄπλοφόρος τοῦ ἐγγελα, χωρὶς νὰ λυπηθῇ παν-
 τάπασι τὴν γραῖαν. Ὁμῶς ὁ Τίτος, καλῆς
 διαθέσεως ὢν. ἤλεγξε τὸν ὄπλοφόρον του, καὶ
 πλησιάζων εἰς τὴν γραῖαν, μὲ κάποιον ἑ-
 νομαζόμενον Ἰλάριον, ὃς τις ἦτον ὁ πλέον
 ἀγαπημένος τῶν ἀκολούθων του, ἐβοήθησαν
 ἀμφότεροι τὴν γερόντισσαν διὰ νὰ σηκωθῇ,
 καὶ πιάνοντές τὴν ἀπὸ τὸ χέρι, τὴν ὠδήγη-
 σαν εἰς μίαν μικρὰν καλύβην, ὅπου αὐτὴ
 ἐκατοικοῦσεν. Ἦτον δὲ πολλὰ λυπημένος ὁ
 Τίτος, ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ἀργύρια διὰ νὰ
 δώσῃ τῆς γραΐας, καὶ ἔλεγε: Τί μὲ ὠφελεῖ
 νὰ εἶμαι Πρίγγιψ, μὴ ἔχων τοὺς τρόπους
 νὰ εὐεργετήσω τινά; Ἡ τιμὴ τοῦ πλούτου
 ὑφίσταται εἰς τοῦτο μόνον, ὅτι ὁ πλούσιος
 ἔχει τὴν δύναμιν νὰ παρηγορῇ τοὺς δυστυ-
 χεῖς. Ὁ Ἰλάριος ἀκούσας αὐτοὺς τοὺς λό-
 γους τοῦ Πρίγγιπος, εἶπε πρὸς αὐτόν: Δὲν
 ἔχω ἄλλο παρά ἐν σκουῶδον, καὶ ἰδοὺ σοὶ
 τὸ προσφέρω μετὰ χαρᾶς. Θέλω σὲ αντα-
 μείψαι ὅταν γείνω βασιλεὺς, τοῦ εἶπεν ὁ Τί-
 τος· δέχομαι τὸ ἀργύριόν σου, διὰ νὰ τὸ
 δώσω τούτης τῆς πτωχῆς γυναικός. Ἀφ' οὗ
 ὁ Τίτος ἐπέστρεφεν εἰς τὴν αὐλήν, ἣ βα-
 σίλισσα τὸν ὠνείδισε, διότι εἶχε βοηθήσῃ

τὴν γραῖαν, λέγουσα: ὦ τί μεγάλη δυστυχία ἤθελε συνέβη, ἃν ἐπέβησεν ἐκείνη ἡ γραῖα! (ἐπειδὴ οἱ φιλόργυροι εἶναι καὶ ἀσπλαγχνοί). ὦ τί εὐμορφον πρᾶγμα νὰ ἰθὴ τις εὖνα Πρίγγιπα νὰ ἀχρειωθῇ τόσον, ὥστε νὰ δώσῃ βοήθεια εἰς μίαν ψωμοζήτρειαν! Μήτηρ μου, τῆς ἀπεκρίθη ὁ Τίτος, ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι οἱ βασιλεῖς ποτὲ δὲν φαίνονται μεγαλήτεροι καὶ ἐνδοξότεροι, παρὰ ὅταν πράττουν τὰ καλὰ ἔργα.... Φεῦγε, τοῦ εἶπεν ἡ βασίλισσα, φεῦγε ὡ ἀνόητε ἀπὸ τοῦς ὀφθαλμοῦς μου, ἐπειδὴ τρέφεις τοιούτους στοχασμούς. Τῇ ἐπαύριον ὁ Τίτος πάλιν ὑπῆγε νὰ κυνηγήσῃ, ὅχι δι' ἄλλην αἰτίαν, παρὰ μόνον διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν πτωχὴν γραῖαν, καὶ τὴν εὖρεν ἰατρευμένην· ἡ ὁποία τὸν εὐχαρίστησε διὰ τὴν ἐλεημοσύνην του, λέγουσα: Πρέπει νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μοῦ κάμῃς μίαν ἄλλην χάριν· ἔχω κάμποσα λεπτοκάρυα, καὶ μερικὰ μέσπιλα ἐξαίρετα· σὲ παρακαλῶ νὰ φάγῃς ἀπὸ αὐτά. Ὁ Πρίγγιψ δὲν τῆς ἠρνήθη τὴν χάριν, φοβούμενος μὴ στοχασθῇ τὴν ἄρνησίν του ὡς καταφρόνησιν. Ἐγεύθη λοιπὸν ἀπὸ τὰ λεπτοκάρυα, καὶ μέσπιλα, ὅπου τοῦ ἔδωκεν ἡ γραῖα, καὶ τοῦ ἐφάνησαν ἐξαίρετα. Ἐκείνη

δὲ τοῦ εἶπεν: Ἐπειδὴ λέγεις ὅτι σοῦ ἀρέ-
 σουν, κάμε μου τὴν χάριν νὰ δεχθῇς τὰ
 ἐπίλοιπα εἰς ἐπίδειπνον. Ἐνῶ ἡ γραῖα ἔ-
 λεγεν αὐτὰ τὰ λόγια, μία ὄρνιθα ἄρχησε
 νὰ καρκαλίζεται· ὅθεν ἐπαρκαλέσθη τὸν
 Πρίγγιπα νὰ δεχθῇ καὶ τὸ αὐγὸν τῆς ὄρ-
 νιθός της, καὶ ἐκείνος λαμβάνωντάς το, τῆς
 ἐχάρισε τέσσαρας γινέας, ἥτοι τέσσαρα χρυ-
 σὰ νομίσματα τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Πάριος
 τοῦ εἶχε δώσῃ αὐτὰ τὰ χρήματα, πέρνωντάς
 τα δανεικὰ ἀπὸ τὸν πατέρα του, πλούσιον
 ὄντα. Ἀφ' οὗ ὁ Πρίγγιψ ἐφθασεν εἰς τὸ πα-
 λάτιόν του, ἐπρόσταξε νὰ τοῦ φέρουν τὸ αὐ-
 γόν, τὰ λεπτοκάρυα, καὶ μέσπιλα, διὰ νὰ
 δειπνήσῃ· ἀλλ' ὅταν ἐτξάκισε τὸ αὐγόν, ἔ-
 μεινεν ἐκστατικὸς εὐρίσκων μέσα εἰς αὐτὸ
 ἓνα χοντρὸν ἀδάμαντα· ὁμοίως καὶ τὰ λε-
 πτοκάρυα, καὶ τὰ μέσπιλα ἦσαν γεμάτα ἀπὸ
 ἀδάμαντας. Κάποιος τὸ εἶπε τῆς βασιλίσ-
 σης, ἡ ὁποία εἶδραμεν εὐθὺς εἰς τὸ δωμά-
 τιον τοῦ Τίτου, καὶ βλέπουσα τοὺς ἀδάμαν-
 τας, τόσον ἐχάρη, ὥστε τὸν ἐνηγκαλίσθη,
 καλέσασα αὐτὸν ἀγαπητόν της υἱόν, κατὰ
 πρώτην φεράν τῆς ζωῆς της. Ἐπειτα τοῦ
 λέγει: Εὐχαριστεῖσαι, τέκνον μου, νὰ μοῦ
 δώσῃς αὐτοὺς τοὺς ἀδάμαντας; Ὁ δὲ κα-

λὸς υἱὸς ἀπεκρίθη: "Ὅσα ἔχω, Μῆτερ μου,
 εἶναι ὅλα ἐδικά σου. Μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶ-
 πεν ἡ βασίλισσα, εἶσαι καλὸν παιδίον, καὶ
 ἔγωγ θέλω σὲ ἀνταμείψαι. "Ἐλαβε λοιπὸν τὸν
 θησαυρόν, καὶ ἔστειλε τοῦ υἱοῦ τῆς τέσσαρας
 γυνέας, διπλωμένας εὐτάκτως εἰς ἓν χαρτά-
 κι. "Ὅσοι εὐρέθησαν παρόντες ἄρχησαν νὰ
 μέμφωνται τὴν βασίλισσαν, ἡ ὁποία δὲν ἐν-
 τράπη νὰ τοῦ σταίλῃ μόνον τέσσαρας γυνέας,
 εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν ἀδαμάντων, ὅπου ἐτι-
 μῶντο ὑπὲρ τὰς πέντε χιλιάδας γυνέας· ἀλλ'
 ὁ Πρίγκιψ τοὺς ἀπεδίωξεν ἀπὸ τὸ ὄωμα-
 τίον του, ἐνεδίδων τὴν ἀνθάδειάν των, ἐπει-
 δὴ δὲν ἐφύλαζαν τὸ πρὸς τὴν βασίλισσαν τὴν
 μητέρα του ὀφειλόμενον σέβας. "Εὐτοσούτω
 ἐκείνη εἶπε πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς τὸν Βλήτω-
 να: "Ὡς φαίνεται ἡ γραῖα, τὴν ὁποίαν ἐ-
 βοήθησεν ὁ Τίτος, εἶναι καμμία μεγάλη
 Μοῖρα· πρέπει αὖριον νὰ ὑπάγωμεν καὶ ἡ-
 μεῖς εἰς ἐπίσκεψίν της· ἀλλ' ἀντὶ νὰ λά-
 βωμεν μαζὴ μας τὸν Τίτον, πέρνομεν τὸν
 Μυρτίλον, ἐπειδὴ δὲν θέλω νὰ ὑπεραγαπήσῃ
 ἐκείνον τὸν ἀναίσθητον, ὅς τις δὲν ἤξευρε
 τὰ διαμάντιά του. "Επρόσταξε λοιπὸν νὰ
 ἐτοιμασθοῦν τὰ ἀμάξια, καὶ νὰ μισθωθοῦν
 ἄλογα, διότι αὐτὴ εἶχε πωλήσῃ ἐκείνα τοῦ

βασιλείῳ, διὰ τὴν ἐλευθερωθῆναι ἀπὸ τὰ ἐξοδα
 τῆς τροφῆς των. Εἰς τὸ ἐν ἀμάξιον ἔβαλεν
 ἰατροὺς, χειρουργοὺς, φαρμακοπώλους· καὶ
 εἰς τὸ ἄλλο ἐκάθησεν ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια.
 Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν καλύβην τῆς
 γερόντισσας, ἡ βασίλισσα τῆς εἶπεν, ὅτι ἤρ-
 χετο τὴν τῆς ζητήσῃ συμπάθειον, διὰ τὴν
 ἀδιακρίσιαν τοῦ ὀπλοφόρου τοῦ Τίτου. Ὁ
 υἱός μου, τῆς ἔλεγε, δὲν ἠξέυρει νὰ ἐκλέγῃ
 καλοὺς δούλους, καὶ θέλω τὸν βιάσαι νὰ ἀ-
 ποδιώξῃ ἐκείνον τὸν ἀπάνθρωπον. Ὡς τό-
 σον σοῦ ἔφερα τοὺς πλέον εἰδήμονας, καὶ
 ἐμπείρους τῆς βασιλείας μου, διὰ νὰ ἰατρεύ-
 σουν τὸν πόδα σου. Ἀλλ' ἡ γραῖα τῆς ἀπε-
 κρίθη. Τὸ ποδάρι μου ὑγιαίνει· εὐχαριστῶ
 τὴν ἀγάπην σου, ὅτι ἐκαταδέχθης νὰ ἐπι-
 σκεφθῇς μίαν πτωχὴν γυναῖκα, ὡς εἶμαι
 ἐγώ. Ὡ, εἶπεν ἡ βασίλισσα, μάλιστα ἡμεῖς
 ἠξέυρομεν ὅτι εἶσαι μία πλουσιωτάτη Μοῖ-
 ρα, ἐπειδὴ ἔχῃς τοῦ Τίτου μεγάλην πο-
 σότητα ἀδαμάντων. Σε βεβαιῶνω, κυρία
 μου, εἶπεν ἡ γραῖα, ὅτι ἐγὼ ἄλλο τι δὲν
 ἔδωκα τοῦ Πρίγγιπος, παρὰ ἐν αὐγόν, καὶ
 ὀλίγα λεπτοκάρυα, καὶ μέσπιλα, ἀπὸ τὰ ἐ-
 ποῖα ἔχω ἀκόμη αρκετὰ, καὶ τὰ προσφέρω
 τῆς Μεγαλειότητός σας. Τὰ δέχομαι μετὰ

χαρᾶς, εἶπεν ἡ βασίλισσα, ἐλπίζουσα ν' ἀπολαύσῃ καὶ ἕτερα διαμάντια. Ἐλαβεν οὖν τὸ δῶρον, ἐκολάκευσε τὴν γραῖαν, καὶ τὴν ἐπαρακάλεσε νὰ ἔλθῃ νὰ τὴν εὖρῃ εἰς τὸ παλάτιόν της. Ὁμοίως καὶ ὅλοι οἱ αὐλικοὶ, κατὰ μίμησιν τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασίλισσης, ὕψωσαν μὲ ἐπαίνους μεγάλους τὴν γραῖαν. Ἡ βασίλισσα τὴν ἠρώτησε περὶ τῆς ἡλικίας της· αὐτὴ δὲ ἀπεκρίθη: Εἶμαι ἐξηκονταετής. Φαίνεται, εἶπεν ἡ βασίλισσα, ὅτι δὲν εἶσαι ἀκόμῃ τεσσαράκοντα χρόνων, καὶ ἔμπορεῖς μάλιστα νὰ ὑπανδρευθῇς, οὕσα χαριεστότη. Ὁ Μυρτίλος, ὡς κακίστα ἀναθρεμμένος, ἀκούων τὰ λόγια τῆς μητρὸς του, ἐγέλα εἰς τὸ πρόσωπον τῆς γραίας, λέγωντάς της. Ὅτι ἤθελε λάβῃ μεγάλην ἡθουνὴν νὰ χορεύσῃ εἰς τοὺς γάμους της· ἀλλ' ἐκείνη, ὡς φρόνιμος, ἐδείξεν ὅτι τάχα δὲν ἐκαταλάμβανε τὸ περίπαιγμά των. Μετὰ ταῦτα ἀνεχώρησαν, καὶ ἡ βασίλισσα μόλις ἐφθασεν εἰς τὸ παλάτιόν της, καὶ εὐθὺς ἐπρόσταξε νὰ τῆς ψήσουν τὸ ἀνγόν, καὶ ἐτξάκις τὰ λεπτοκάρυα, καὶ τὰ μέσπιλα· ἀλλ' ἀντὶ νὰ εὖρῃ καὶ νὰ διαμάντιον μέσα εἰς τὸ ἀνγόν, ἄλλο δὲν εὗρε παρὰ ἓν μικρὸν πουλάκι· ὁμοίως καὶ τὰ λεπτοκάρυα, καὶ μέσπιλα.

ἦσαν γεράτα ἀπὸ σκώληκος. Στοχασθῆτε
παῖδες μου, πόσον φοβερὸς ἐγίνεν ὁ θυμὸς
τῆς. Ἐκείνη ἡ γραῖα, εἶπεν, εἶναι μάλιστα,
καὶ ἐπειδὴ μᾶς ἐγίλασε, θέλω βέβαια
να θανατωθῇ. Εὐθύς συνήθροισε τοὺς κρι-
τάς, διὰ τὴν κάμουν ἐξέτασιν τῶν ἐγκλη-
μάτων τῆς γραίας· ἀλλ' ὁ Πάριος, ὅς τις
ἤξευρεν ὅλα ταῦτα, ἔδραμεν εἰς τὴν καλύ-
βην, διὰ τὴν εἰπὴ τῆς γραίας τὴν φυλαχθῆ
μὲ τὴν φυγὴν. Καλῶς ἦλθες, ὦ ὑπηρέτα
τῶν γραίων, τοῦ εἶπεν αὐτῇ· ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν
ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ Πάριος εἶχε συστρέξῃ
μὲ τὸν Τίτον, διὰ τὴν ἐκβάλλῃ ἀπὸ τὴν
λάσπην, οἱ αὐλικοὶ τὸν ἐπυνόμασαν οὕτως.
Ἄχ, καλὴ μου μητέρα, τάχυνον τὴν φυλαχ-
θῆς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός μου, ὁ ὅποιος
ὥς κάλλιστος ἄνθρωπος, θέλει σὲ κρύψει
μετὰ χαρᾶς· ἐπειδὴ ἂν μείνης ἐδῶ εἰς τὴν
καλύβην σου, θείουν στείλῃ στρατιώτας διὰ
τὴν σὲ πιάσουν, καὶ τὴν σὲ θανατώσουν. Σοὺ
εἶμαι πολλὰ ὑπόχρεως, εἶπεν ἡ γραῖα· ἀλλ'
ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι παντελῶς τὴν κακίαν τῆς
βασιλείσσης, καὶ εὐθύς ἀρίνυστα τὸ πρότε-
ρόν της σχῆμα, ἐφάνη ἔμπροσθεν τοῦ Πα-
ρίου εἰς τὴν ἀληθινήν της μορφήν, ἡγοῦν
τόσον ὠραία, ὥστε κατέπληξε τὸν Πάριον.

ὁ ὅποιος ἤθελε νὰ γουατίσῃ εἰς τοὺς πόδας
 τῆς· ἀλλ' αὐτὴ δὲν τὸν ἄφησε, μόνον τοῦ
 εἶπε: Φυλάξου καλὰ νὰ μὴ φανερώσῃς εἰς
 κανένα τὰ ὅσα ἶδες· θέλω νὰ ἀνταμείψω
 τὴν καλωσύνην σου· ζήτησόν μοι λοιπὸν ἐν
 δῶρον. Κυρία μου, τῆς ἀπεκρίθη ὁ Ἰάριος,
 ἐγὼ ὑπερφιλῶ τὸν Πρίγγιπα καὶ κύριόν μου·
 ὅθεν ἐξ ὅλης καρδίας ἐπιποθῶ τὸ καλόν του.
 Διὰ τοῦτο θέομαι σου νὰ μοῦ χάρισης τὸ
 νὰ γίνωμαι ἀόρατος καθὲς φορὰν ὅπου θε-
 λήσω, διὰ νὰ θυνηθῶ νὰ διακρίνω μεταξὺ
 τῶν αὐλικῶν, τίνες εἶναι οἱ ἀληθινοὶ φίλοι
 τοῦ κυρίου μου. Ναί, ἀπεκρίθη ἡ Μοῖρα,
 ἔχε τὸ χάρισμα αὐτό. Ἀλλὰ πρέπον εἶναι
 νὰ πληρώσω καὶ τὰ χρέη τοῦ Τίτου· δὲν
 ἐθανείσθης τέσσαρας γινέας ἀπὸ τὸν πατέ-
 ρα σου, διὰ νὰ τὰς δώσῃς τοῦ Τίτου; Μοὶ
 τὰς ἐπέστρεψεν, ἀπεκρίθη ὁ Ἰάριος· αὐτὸς
 ἤξεύρει ὅτι εἶναι ἀτιμία τῶν βασιλέων νὰ
 μὴ πληρῶνουν τὰ χρέη των· ὅθεν μοῦ ἔδω-
 κεν εὐθὺς τὰς τέσσαρας γινέας, ὅπου ἡ βα-
 σίλισσα τοῦ ἔστειλε. Τὸ ἤξεύρω, εἶπεν ἡ
 Μοῖρα· ἀλλὰ μοῦ εἶναι καὶ γνωστὸν ὅτι
 ἦτον πολλὰ λυπημένος, διότι δὲν ἠδύνατο
 νὰ δώσῃ περισσότερον, γνωρίζων ὅτι οἱ βα-
 σιλεῖς χρεωστοῦσι ὃ ἀνταμείβουν πλουτι-

παρόχως· καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ χρεῖος, τὸ ὅποιον ἐγὼ θέλω νὰ πληρώσω. Λάβε οὖν τοῦτο τὸ σακούλι, ὅπου εἶναι γεμάτον χρυσάφι, καὶ φέρε το τοῦ πατρός σου. Μέσα εἰς αὐτὸ θέλει εὐρίσκει πάντοτε ἴσην ποσότητα χρημάτων· φθάνει μόνον νὰ μὴ τὰ θάπανᾷ εἰς ἄλλο, παρὰ εἰς τὸ νὰ πράττῃ καλὰ ἔργα. Εἶπε, καὶ εὐθὺς ἔγεινεν ἄφαντος. Ὁ Ἰλάριος ἔφερε τὸ σακούλι τοῦ πατρός του, καὶ τοῦ παρηγγεῖλε σιωπῇ. Ἐντοσούτω οἱ κριταί, τοὺς ὅποιους συνήθροισεν ἡ βασίλισσα διὰ νὰ κατακρίνουν τὴν γραῖαν, στοχαζόμενοι τὴν ἀθωότητά της: Πῶς θέλεις, ἔλεγον, ὦ βασίλισσα, νὰ καταδικάσωμεν ἐκείνην τὴν καλὴν γυναῖκα; Αὐτὴ δὲν σὲ ἐγέλασεν, ἐπειδὴ σοῦ εἶπεν, ἐγὼ εἶμαι μία πτωχὴ γυνή, καὶ δὲν ἔχω διαμάντια. Ἡ βασίλισσα ἐθύμωσε, λέγουσα πρὸς αὐτούς: Ἄν δὲν καταδικάσετε ἐκείνην τὴν ἀχρεῖαν, ἡ ὁποία μὲ ἠπάτησε, καὶ μὲ ἔκαμε νὰ ἐξοδεύσω ματαίως πολλὰ χρήματα, διὰ τὰ ἄλογα, καὶ διὰ τοὺς ἰατροὺς, ὅπου ἐπλήρωσα, θέλετε τὸ μετανοήσει. Οἱ οὖν κριταί, εἰς τοὺς ὁποίους γνωστὴ ἦτον ἡ κακία τῆς βασιλίσσης, εἶπον καθ' ἑαυτούς: Ἄν δὲν τῆς ὑπακούωμεν, θέλει εὐρῇ τὸν τρόπον νὰ μᾶς θανα-

τώσῃ· κάλλιον γὰρ χαθῇ ἢ γραῖα, παρὰ τὸ ἀποθάνωμεν ἡμεῖς. "Οἱ λοιποὶ ἀπεφάσι-
σκον ὅτι ἡ γραῖα ἐπρεπε γὰρ καυθῇ ζωντα-
νῇ, ὡς μάγισσα. "Ενας μόνος ἀπὸ τούτων κρι-
τὰς εἶπε: Προκρίνω γὰρ κάψουν ἐμὲ, παρὰ
γὰρ κάμω ἄδικον κρίσιν. Μετ' ὀλίγας ἡμέ-
ρας ἡ βασίλισσα εὗρε ψευδομάρτυρας, οἱ
τινες ὡμολόγησαν ὅτι ἐκεῖνος ὁ κριτὴς ὕβρι-
σε τὴν βασίλισσαν· ὅθεν τὸν ὑπέρῃσαν ἀπὸ
τὸ ἀξίωμα τοῦ, καὶ ἤθελε καταντήσῃ γὰρ
ψωμοζήτη μετὰ τὴν γυναῖκά του, καὶ μετὰ τὰ
παιδιά του, ἂν ὁ Ἰλάριος δὲν ἤθελε τὸν
προρῥάσῃ μετὰ ἀρκετὴν ποσότητα χρημάτων,
ἀπὸ τοῦ πούγγι τοῦ πατρός του, συμβουλεύ-
σας αὐτὸν τὸ ἀναχωρήσῃ εἰς ἄλλον τόπον.
Ὡς τόσον ὁ Ἰλάριος μετὰ τὴν δύναμιν, ὅπου
εἶχε γὰρ γίνεται ἀόρατος, εὗρίσκετο παρὼν
εἰς κάθε τόπον, μανθάνων διάφορα μυστικά·
ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτον νέος καλῶν ἡθῶν, ποτὲ δὲν
τὰ ἐδημοσίευσεν διὰ γὰρ βλάβην κἀνέναν, ἀλλ'
ἐπρόσεχε μόνον γὰρ μεταχειρίζεται ὅσα ἀπέ-
βλεπον πρὸς ὠφέλειαν τοῦ κυρίου του. Ὑπὴ-
γαίνε συχνάκις εἰς τὸν μυχτὸν (γαμπινέτον)
τοῦ βασιλέως, ὅπου ἤκουε τὴν βασίλισσαν
λέγουσαν τοῦ ἀνδρός της: Τί σοῦ φαίνεται;
δὲν εἶναι μεγάλη δυστυχία εἰς ἡμᾶς γὰρ

ἔχωμεν πρωτότοκον υἱὸν τὸν Τίτον; ἡμεῖς
 συναθροίζομεν τόσους καὶ τόσους θησαυ-
 ρούς, καὶ αὐτὸς ἀφ' οὗ γείνη βασιλεὺς, θέλει
 τοὺς διασκορπίσει· ἀλλ' ὁ Μυρτίλος, ὡς κα-
 λὸς οἰκονόμος (ἂν δυνηθῶμεν νὰ εὐρώμεν
 τὸ μέσον νὰ στερήσωμεν τῆς κληρονομίας
 τὸν Τίτον), θέλει πολλαπλασιάσει τοὺς θη-
 σαυρούς μας. Καὶ ὁ βασιλεὺς: Πρέπει νὰ
 σκεφθῶμεν αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἂν δὲν
 ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπὸν μας, τότε πρέπει νὰ
 θάψωμεν τοὺς θησαυρούς μας, διὰ νὰ μὴ
 τοὺς κατασωτεύῃ. Ὁ Ἰλάριος ἤκουσεν ὁ-
 μοίως ὅτι ὅλοι οἱ αὐλικοί, διὰ νὰ κολα-
 κεύσουν τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν,
 κατηγόρουν τὸν Τίτον, ἐπαινοῦντες τὸν Μυρ-
 τίλον· καὶ ἔπειτα ὅταν ὑπήγαιναν πρὸς τὸν
 Τίτον, τοῦ ἔλεγον: Ἡμεῖς πάντοτε βοηθοῦμέν
 σε ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως, καὶ τῆς μητρὸς
 σου· ἀλλ' ὁ Τίτος, ὅς τις, μὲ τὸ μέσον τοῦ
 Ἰλαρίου, ἤξευρε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, κατ'
 ἑαυτὸν τοὺς κατεφρόνει, καὶ τοὺς ἐρέμμετο.
 Εὐρίσκοντο εἰς τὴν αὐλὴν τέσσαρες ἀγαθοὶ
 ἄρχοντες, οἱ ὅποιοι ἠγάπουν ἀληθῶς τὸν
 Τίτον· ἀλλ' ἐμπροσθέν του δὲν ἐκαυχῶντο,
 μάλιστα πάντοτε τὸν ἐνουθέτουν νὰ σέβηται
 καὶ νὰ ὑπακούῃ τοῖς γονεῖς του. Μίαν ὥρ-

ρὰν βασιλεύς τις ἔστειλε πρέσβεις πρὸς τὸν
 Βλήτωνα, διὰ τὴν ἀξιόλογον ὑπόθεσιν. Ἡ
 βασίλισσα, κατὰ τὴν καλὴν τῆς συνήθειαν,
 δὲν ἠθέλησε νὰ παρῶρησιασθῇ ὁ Τίτος ἔμ-
 προσθεν τῶν πρέσβειων, ἀλλὰ τοῦ εἶπε νὰ
 ἀναχωρήσῃ εἰς ἓν πεδινὸν παλάτιον, λέγου-
 σα ὅτι οἱ πρέσβεις ἀναμφιβόλως ἤθελον ὑ-
 πάγῃ καὶ ἐκεῖ διὰ νὰ ἰδοῦν ἐκείνην τὴν
 βασιλικὴν οἰκοδομήν, καὶ ὅτι ἐχρειάζετο
 νὰ ἦτον παρῶν, διὰ νὰ τοὺς κάμῃ τὴν
 πρέπουσαν δεξίωσιν. Ἀφ' οὗ ἀνεχώρησεν ὁ
 Τίτος, ἡ βασίλισσα ἠτοίμασε τὰ πάντα, διὰ
 νὰ ὑποδεχθῇ τοὺς πρέσβεις, ὅμως χωρὶς
 νὰ κάμῃ μεγαλὴν δαπάνην. Ἐκραξε τοὺς
 ῥάπτας, καὶ τοὺς ἔδωκεν ἐν γυναικείῳ φό-
 ρεμα βελλουθένιον, διὰ νὰ κάμουν τὰ δύο
 ὀπισθινὰ μέρη τῶν φορεμάτων τοῦ Βλήτω-
 νος, καὶ τοῦ Μυρτίλου· μόνον τὰ ἔμπροσδι-
 νὰ ἔκαμαν μὲ καινούριον βελλουθόν· διότι
 ἡ βασίλισσα εἶχε παρατηρήσῃ ὅτι ὁ βασι-
 λεύς, καὶ τὰ βασιλέπουλον, στέκοντες καθισ-
 μένοι, δὲν ἤθελαν δείχνῃ τὰ ὀπισθεν τῶν
 φορεμάτων των. Διὰ νὰ τὰ καταστήσῃ ὅμως
 μεγαλοπρεπέστερα, ἔλαβεν ὅλους τοὺς ἀδά-
 μαντας, ὅσοι εὐρέθησαν εἰς τὰ μέσπιλα τοῦ
 Τίτου, διὰ νὰ χρησιμεύσουν ὡς κομπία εἰς

τὸ φόρεμα τοῦ βασιλέως. Αὐτὴ ἐκρέμασεν εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς τὸν ἀδάμαντα, ὅπου εὑρέθη εἰς τὸ αὐγὸν, τοὺς δὲ μικροὺς ἀδάμαντας τῶν λεπτοκαρύων, μεταχειρίσθη διὰ κομπία εἰς τὸ φόρεμα τοῦ Μυρτίλου, καὶ διὰ ἓν περιστήθιον ἐδικούτης. Ἐν ἀληθείᾳ ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀδάμαντες ἐδάμπωναν τοὺς ὀφθαλμούς. Ὁ Βλήτων λοιπὸν καὶ ἡ γυνὴ του ἐκάθισαν εἰς τὸν θρόνον, καὶ ὁ Μυρτίλος εἰς τοὺς πόδας των· ἀλλὰ μόλις ἐμβῆκαν οἱ πρέσβεις, ἀφανίσθησαν οἱ ἀδάμαντες, καὶ δὲν ἐφαίνοντο παρὰ τὰ μέσπια, τὰ λεπτοκάρυα, καὶ ἐν αὐγὸν. Οἱ πρέσβεις ἐνόμισαν, ὅτι ὁ Βλήτων ἐνδύθη εἰς αὐτὸν τὸν γελοιώδη τρόπον, διὰ τὴν ἀτιμιάσῃ τοῦ κύριόν των· ἔθεν ἐκβῆκαν εὐθὺς ἔξω θυμωμένοι, καὶ λέγοντες· Ὁ κύριός μας θέλει σᾶς πληροφορήσει, ὅτι δὲν εἶναι βασιλεὺς μεσπίλων καὶ λεπτοκαρύων. Ἐπάσχισαν παντοίοις τρόποις τὴν τὸν ἀνακαλέσασθαι· ἀλλ' αὐτοὶ μὴ θέλοντες τὴν δώσουν καμμίαν ἀκρόασιν, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν χώραν των. Ὁ Βλήτων λοιπὸν καὶ ἡ γυνὴ του ἔμειναν πολλὰ ἐντροπιασμένοι, καὶ πλήρεις θυμοῦ κατὰ τοῦ Τίτου. Χωρὶς ἀμφιβολίαν ὁ Τίτος μᾶς ἔκαμε τοῦτο τὸ παιγνίδι, ἔλεγεν αὐτὴ κατὰ

μόνας πρὸς τὸν βασιλῆα· πρέπει δέσπαια νὰ
 τοῦ ἀποκληρώσωμεν, καὶ ν' ἀφήσωμεν τὸν
 θρόνον μας τῷ Μυρτίλῳ. Ἐγὼ εἶμαι ἐτοι-
 μος νὰ τὸ κάμω, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς· ἀλλ'
 εὐθὺς ἤκουσαν φωνὴν λέγουσαν: Ἄν ἡ κα-
 κία σας φθάσῃ εἰς τοιοῦτον τόλμημα, ἐγὼ
 θέλω σᾶς συντρίψει τὰ κόκκαλα. Ἀγνοοῦν-
 τες ὅτι ὁ Ἰλάριος ἦτον παρὼν, καὶ εἶχεν
 ἀκούσῃ τὴν συνομιλίαν των, ἐτρόμαξαν ἀ-
 κούοντες τὴν φωνήν, καὶ θέν ἐτόλμησαν νὰ
 κάμουν τὸ παραμικρὸν ἄδικον τοῦ Τίτου·
 ἐζήτησαν ὅμως παντοῦ τὴν γραΐαν, διὰ νὰ
 τὴν θανατώσουν, καὶ ἐλυποῦντο σφόδρα, ἐ-
 πειδὴ θέν ἠδύναντό τις νὰ τὴν εὕρῃ: Ἐντο-
 σοῦτω ὁ βασιλεὺς Ὁβριμος, ὁ ἀποσταίλας
 τοὺς πρέσβεις πρὸς τὸν Βλήτωνα, ἐπίστευσεν
 ὅτι ἀληθῶς ἠθέλησαν νὰ τὸν ἀτιμάσουν,
 καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐκδικηθῇ, κηρύττων πό-
 λεμον κατὰ τοῦ Βλήτωνος. Οὗτος λοιπὸν
 ὡς δειλὸς καὶ μικρόψυχος, λίαν ἐταράχθη,
 φοβούμενος μὴ φονευθῇ· ἀλλ' ἡ βασίλισσα
 τὸν παρηγόρησε, λέγουσα: Μὴ πικραίνε-
 σαι· ἡμεῖς θέλομεν σταίλῃ τὸν Τίτον εἰς
 τὸ στράτευμα μὲ πρόφασιν ὅτι θέλομεν νὰ
 τὸν τιμήσωμεν, καὶ ὡς ἀστόχαστος, θέλει
 φονευθῇ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, καὶ οὕτω θέλο-

μεν ἀφήσει τὸν θρόνον μας τῷ Μυρτίλῳ. Τοῦτο τὸ ἐφεύρημα ἤρесе καταπολλὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀνακαλέσας ἀπὸ τὸν ἀγρὸν τὸν Γίτον, τὸν ἐφήριπεν Ἀρχιστράτηγον, καὶ διὰ τὰ τοῦ θώσῃ περισσοτέραν ἀφορμὴν νὰ κινδυνεύσῃ τὴν ζωὴν του, τὸν ἔκαμε καὶ αὐτεξούσιον τοῦ πολέμου, καὶ τῆς εἰρήνης.

Ἐπειδὴ ὁ μῦθος οὗτος εἶναι διεξοδικώτατος, διὰ τὰ εἰποῦμεν τὰς ἱστορίας μας, θέλω τὸν φυλάξῃ διὰ τὴν πρώτην φοράν.

Αὐθ. Διδάσκαλε, ἐγὼ δὲν κοιμοῦμαι ἡσυχος ἕως οὗ δὲν τὸν ἀποτελειώσῃς· ὅθεν σὲ παρακαλῶ νὰ μᾶς τὸν διηγηθῇς ὅλον σήμερον.

Διδ. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἔχῃ νὰ κάμῃ τὸ χρέος του, πρέπει, ἀγαπητέ μου, νὰ ἡξεύρῃ νὰ στερηθῇ ἀπὸ καμμίαν ἡδονήν. Ἄν δὲν θέλῃς νὰ λάβῃς ὑπομονήν, ἐγὼ τελειώσω τὸν μῦθον· ἀλλὰ στοχάσου ὅτι θέλουν μᾶς λείπει ἄλλα ἀναγκαιότερα, καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἰδίον τοῦ καλοῦ, καὶ φρονίμου νέου. Δὲν πρέπει νὰ συνηθίσῃ ὁ ἄνθρωπος ν' ἀκολουθῇ τὰς φαντασίας του. Σὲ συμβουλεύω λοιπὸν νὰ κάμῃς αὐτὴν τὴν μικράν θυσίαν· εἰ δὲ μὴ, φοβοῦμαι ὅτι δὲν

Θέλεις ἀποκτήσει ποτὲ τὴν δόναμιν τοῦ νὰ θυσιάξῃς τὴν ἡδονὴν εἰς τὸ χρέος σου.

Ἄνθ. Καλὰ· ἃς εἰποῦμεν λοιπὸν τὰς ἱστορίας μας· ὅπως σὲ βεβαιώσω ὅτι αὕτῃ ἡ ὑπακοή μου εἶναι βαρεῖα.

Διδ. Συχνάκις οἱ ἄνθρωποι δυσκολεύονται οὐκ ὀλίγον νὰ εκπληρώσουν τὸ χρέος των· ἀλλὰ στοχασθῆτε ὅτι ἀπὸ τὴν ἑξίν, τὴν ὁποίαν θέλετε λάβῃ νὰ νικᾷτε τὸν ἑαυτόν σας εἰς παρόμοια μικρὰ πράγματα, κρέμαται ἡ εὐτυχία ὅλης σας τῆς ζωῆς. Ἄν κατὰ τὸ παρὸν, ἀγαπητέ μου, δὲν συνηθίσῃς νὰ θεινοπαθῇς ὀλίγον τι, ὅταν μεγαλώσῃς πῶς θέλεις θυνηθῇς νὰ πράττῃς ἔργα εὐλογα, καὶ ἐρῶ; Ὁ φρόνιμος ἐπιφορτίζεται ἀπ' ἑαυτοῦ τοῦ ἑνα κακόν, μίαν μέθοδον σταθεράν καὶ ἀσάλευτον, ἀκολουθεῖ πάντοτε αὐτὸν τὸν κακόν, καὶ χωρὶς μεγάλην ἀνάγκην δὲν πρέπει ποτὲ νὰ τὸν ἀθετήσῃ. Ἐξ ἐναντίας ὁποῖος δὲν πολιτεύεται οὕτως, εὐρίσκεται πάντοτε εἰς ἀταξίαν, καὶ σύγχυσιν· παραδείγματος χάριν τοῦ ἔρχεται ὁρεξίς νὰ ἐκβῇ ἔξω, ὅταν εἶναι χρεῖα νὰ μείνῃ εἰς τὸν οἶκόν του· θέλει νὰ σπουδάσῃ, ὅτι ἡ ἀνάγκη τὸν βιάξῃ νὰ ἐκβῇ ἀπὸ τὴν οἰκίαν του· ἐν συντομίᾳ ὅλα τὰ ἔργα του

εἶναι ἄτακτα, καὶ ἀσυλλόγιστα. Παῦλε εἰπέ μας τὴν ἱστορίαν σου.

Παῦλ. Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ πάλιν ἔπεσαν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν· διὰ τοῦτο παρεχώρησεν ὁ Θεὸς νὰ βατανίζωνται ἀπὸ τοῦ Μαθιανίτας. Οἱ οὖν Μαθιανῖται, ὅταν ἦτον καιρὸς τοῦ θερισμοῦ, ἀφάνιζαν ὅλους τοὺς καρποὺς καὶ τὸν σῖτον, ἀρπάζοντες καὶ τὰ κοπάδια τῶν Ἰσραηλιτῶν. Τότε ὁ λαὸς ἐγνώρισε τὸ σφάλμα του, καὶ ἐξήτησε συγχώρησιν παρὰ Θεοῦ. Ὁ δὲ Θεὸς δεχόμενος τὴν μετάνοιάν των, ἔστειλεν Ἀγγελον πρὸς τὸν Γεδεών, καὶ τοῦ εἶπεν· Ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Οἶμοι Κύριε! ἀπεκρίθη ὁ Γεδεών· πρὸς τὰ θαυμάσια, ὅσα ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ τοὺς προπάτοράς μας; ἀλλοίμονον! τῶρα ἡμεῖς εἴμεθα ἐγκαταλειμένοι ἀπὸ τὸν Θεόν μας (1). Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Ἀγγελὸς, ἐπειδὴ σεῖς πρῶτοι τὸν ἐγκατελείψατε. Αὐτὸς ὁμῶς εἶδε τὰ δάκρυά σας· πορεύου λοιπὸν ἐναντίον τῶν Μαθιανιτῶν, καὶ θέλεις τοὺς νικήσει. Ὁ Γεδεών ἀπεκρίθη πρὸς τὸν Ἀγγελον· Πῶς ν' ἀφήσω τοὺς ἀδελφούς μου; ἐγὼ εἶμαι ὁ ταπεινότερος μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν, καὶ ὁ μικρότερος εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου. Ὁ Ἀγ-

γελος πάλιν τοῦ ἀπεκρίθη. Ὁ Κύριος με-
 τὰ σοῦ· διὰ τοῦτο θέλεις νικήσει τοὺς Μα-
 θιανίτας, ὡς νὰ ἦσαν ὅλοι εἰς μόνος ἄν-
 θρωπος (2). Παρακαλῶ μὴ ἀθετήσης τὸν
 ὁυλόν σου, εἶπεν ὁ Γεδεών· ἀλλὰ ὁός μοι
 σημεῖον, διὰ νὰ πιστεύσω ὅτι ὁ Θεὸς θέλει
 νὰ ἐπιχειρισθῇ αὐτὸν τὸν πόλεμον. Τότε ὁ
 Θεὸς ἔκαμε διάφορα θαύματα, διὰ νὰ ἀ-
 ποδείξῃ τῷ Γεδεών, ὅτι κατὰ τὸ θεῖόν του
 θέλημα, ἔπρεπε νὰ πολεμήσῃ τοὺς Μαθια-
 νίτας. Μετὰ ταῦτα ὁ Προαιώνιος ἐφάνη ἔμ-
 προσθεν τοῦ Γεδεών, προστάζωντάς τον νὰ
 χαλάσῃ τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, ὅς τις
 ἦτον θεὸς τοῦ πατρὸς του (3). Ὁ Γεδεών
 ὑπήκουσε, καὶ διὰ τοῦτο ὁ λαὸς ἤθελε νὰ
 τὸν θανατώσῃ· ἀλλ' ὁ πατήρ τοῦ Γεδεών εἶ-
 πε πρὸς τὸν λαόν· Μὴ πολεμήσετε εἰς βοή-
 θειαν τοῦ Βάαλ· ἂν εἶναι θεὸς ἀληθινός,
 ὃς ἐκδικηθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ του (4). Ἐν τούτῳ
 οἱ Μαθιανῖται, οἱ Ἀμοληκῖται, καὶ οἱ Ἀ-
 νατολικοὶ ἐσύναξαν ἀναρίθμητον στράτευμα
 κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν· ὁ δὲ Γεδεών μὲ τὸ
 λάλημα τῆς σάλπιγγος, συνήθροισε παρο-
 μοίως μέγα πλῆθος Ἰσραηλιτῶν. Ἀλλ' ὁ Θεὸς
 εἶπε πρὸς τὸν Γεδεών· Τὸ στράτευμά σου εἶ-
 ναι μεγαλώτατον, καὶ ἂν πολεμήσῃς τοὺς

ἐχθρούς μὲ τόσας δυνάμεις, ὁ λαὸς θῆλει εἰπῆ: Ἡμεῖς ἐνίκησαμεν μὲ τὴν ἀνδρίαν μας, καὶ μὲ τὰ ὅπλα μας· ὁ βραχίων τοῦ Κυρίου δὲν ἠφάνισε τοὺς ἐχθρούς μας, ἀλλ' ἡμεῖς τοὺς ἠφάνισαμεν. Φανέρωτον λοιπὸν εἰς ὅλους, ὅτι ὅποιος εἶναι δειλὸς νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οἶκόν του (5). Ὑπήκουσεν ὁ Γεδεὼν, καὶ ἀπὸ τριάκοντα δύο χιλιάδας ἀνδρῶν, ὅσοι ἦσαν πρότερον, δὲν ἐμείναν παρὰ δέκα χιλιάδες. Ὁ Κύριος πάλιν τοῦ εἶπε: Τοῦτο τὸ πλῆθος εἶναι ἀκόμῃ πολὺ· πορεύου πρὸς τὸν ποταμὸν, καὶ ἐκεῖ θῆλω τοὺς δεκιμάσει (6). Ὅταν ἐκεῖνοι οἱ δεκακισχίλιοι ἄνδρες ἐφθασαν σιμὰ εἰς τὸ νερὸν, ὄντες πολλὰ διψασμένοι, ἤθελησαν νὰ πῶσι. Τριακόσιοι ἀπὸ ἐκείνους ἐλάβον νερὸν μετὰς χειρᾶς των, μόνον διὰ νὰ ὀρσισθῶν· ἀλλ' οἱ λοιποὶ ἐγενάτισαν διὰ νὰ χορτάσουν τὴν δίψαν των. Τότε ὁ Θεὸς εἶπε πρὸς τὸν Γεδεὼν: Λάβε ἐκείνους τοὺς τριακοσίους ἄνδρας, οἳ τινες ἐλάβον τὸ νερὸν μετὰς χειρᾶς των· ἐκεῖνοι εἶναι καλοὶ στρατιῶται, ἐπειδὴ ἠξέυρουν νὰ ὑποφέρωσι τὴν δίψαν· καὶ μὲ τὸ μῖσον αὐτῶν, θέλεις νικήσῃ τὸ μέγα στράτευμα τῶν Μαδιανιτῶν (7). Τὴν αὐτὴν νύκτα ἐπρόσταξεν ὁ Θεὸς τὸν Γεδεὼν

καὶ σσηκωθῇ, καὶ κατὰ βῆμα εἰς τὴν παρεμ-
 βολὴν τῶν ἐχθρῶν μ' ἓνα μόνον ἄνθρωπον.
 καὶ φθάσας ἐκεῖ, ἤκουσε στρατιώτην διη-
 γούμενον εἰς τὸν σύντροφόν του ταῦτα: Ὁ-
 νειρεύθη ταύτην τὴν νύκτα, ὅτι μία κρι-
 σίνη πίτα κατέβαινεν εἰς τὴν παρεμβολήν
 μας, καὶ φθάνουσα εἰς τὰς σκηνάς μας, τὰς
 ἔβαλεν ἄνω κάτω. Ὁ ἄλλος στρατιώτης τῷ
 ἀπεκρίθη: Τὸ ὄνειρον τοῦτο ὀηλοῖ, ὅτι τὸ
 σπαθί τοῦ Γεδεών, τὸ ἑποῖον παρασταίνει
 ἡ πίτα, θέλει ἀφανίσει ὅλον μας τὸ στρά-
 τευμα (8). Ὁ Γεδεών ἀκούσας αὐτὴν τὴν ἐ-
 ξήγησιν, ἐγρονάτισε διὰ καὶ δοξάσῃ τὸν Θεόν,
 καὶ ἔπειτα γέμων θάρρους, ἐπέστρεψεν εἰς
 τὴν παρεμβολὴν του, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς τρια-
 κοσίους του στρατιώτας: Θαρσεῖτε, ἀδελφοί
 μου, ὁ Κύριος παρέδωκεν εἰς χεῖράς μας
 τὴν παρεμβολὴν τῶν ἐχθρῶν μας (9). Ἐ-
 πείτα τοὺς διεμοίρασεν εἰς τρία σώματα,
 οἰδώντας τοῦ καθενὸς εἰς τὸ ἐν χερί μίαν
 σάλπιγγα, καὶ εἰς τὸ ἄλλο ἐν σταμνίον κε-
 νόν. Μέσα εἰς αὐτὸ τὸ σταμνίον, τοὺς εἶπε,
 θέλετε βάλῃ μίαν λαμπάδα, καὶ θέλετε πρῶ-
 ξει ὅπερ ἰδῆτε καὶ πράττω ἐγώ. Φθάσαντες
 οὖν εἰς τὴν παρεμβολὴν τῶν ἐχθρῶν πρὸς
 τὸ μεσονύκτιον, ὅλοι συμφώνως ἐσάλπισαν,

καὶ συνέτριψαν τὰ σταμνία, κτυπῶντές τε τὸ ἐν μὲ τὸ ἄλλο· ἔπειτα ἔλαβον μὲ τὴν ἀριστεράν τὰς λαμπάδας, καὶ μὲ τὴν δεξιάν τὰς σάλπιγγας, καὶ σαλπίζοντες ἐφώναζον· Ἡ ρομφαία τοῦ Κυρίου, καὶ τοῦ Γεδεών. Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια ἐταράχθησαν οἱ ἐχθροί, καὶ φωνάζοντες ἔφευγον, καὶ στρέφοντες τὰ σπαθία των ὁ εἰς κατὰ τοῦ ἄλλου, ἐφρονεύθησεν ἀνάμεσόν των (10).

Διδ. Ἀκολούθησε Φίλιππε.

Φίλ. Τότε ὁ Γεδεών ἐκήρυξεν εἰς ὅλους τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ διώξωσι τοὺς ἐχθρούς, καὶ οὕτως ἐφόνευσαν ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ τριακόσιοι ἄνδρες τοῦ Γεδεών, ὄντες πολλὰ κουρασμένοι, ὅν νηδύνοντο πλεον νὰ καταδιώξουν τοὺς φεύγοντας, αὐτὸς παρεκάλεσε μερικά ἔθνη κατοικοῦντα εἰς τὸν τόπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον διέβαινε, νὰ θώσουν ἄρτους τῶν στρατιωτῶν του, διότι ἦσαν πεινασμένοι· ἀλλ' ἐκεῖνα τὰ ἔθνη μὲ ἀπανθρωπίαν τοῦ τὸ ἀρνήθησαν· διὰ τοῦτο ἀφ' οὗ ὁ Γεδεών ἐνίκησε παντελῶς τοὺς ἐχθρούς του, ἐτιμώρησε τοὺς ἄρχοντας, καὶ πρεσβυτέρους ἐκείνων τῶν ἐθνῶν (11). Μετὰ ταῦτα εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς νίκης του, ἐξήτησεν ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ τοῦ θώσουν

τὰ χρυσᾶ σκολαρίκια, τὰ ὅποια εἶχαν πάρῃ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς· ἐπειδὴ ἐκεῖνοι οἱ λαοὶ ἐ-
 συνείθιζαν νὰ φοροῦν σκολαρίκια. Τοῦ τὰ
 ἔδωκαν μετὰ χαρᾶς, καὶ εἰς μεγάλην πο-
 σότητα (12). Ὁ δὲ Γεδεὼν ἐπρόσταξε νὰ
 χυθῶν, διὰ νὰ κάμῃ μὲ ἐκεῖνο τὸ χρυσάφι
 ἐν Ἐφρούδ (α), καὶ ἔστησεν αὐτὸ εἰς Ἐφρα-
 θᾶ τὴν πόλιν του· ἀλλὰ τοῦτο ἔγεινε μετὰ
 ταῦτα ἀφροσύνη ἀμαρτίας εἰς τὸν λαόν, ὁ ὅ-
 ποῖος ἐπροσκύνησε τὸ Ἐφρούδ. Ὁ Γεδεὼν ἀ-
 πέθανε πολλὰ γέρων, ἀφύων ἐβδόμηκοντα
 υἱοὺς γνησίους, καὶ ἓνα νόθον (13). Ὁ λαὸς
 εἶχεν εἰπῇ τῷ Γεδεὼν, ἀφ' οὗ ἐνίκησε τοὺς
 Μαδιανίτας: Σὲνα θέλομεν βασιλέα, καὶ
 μετὰ τὸν θάνατόν σου, θέλομεν τοὺς υἱοὺς
 σου· ἀλλ' ἐκεῖνος τοὺς ἀπεκρίθη: Μόνος ὁ
 Θεὸς εἶναι βασιλεὺς σας. Μετὰ τὸν θάνα-
 τὸν τοῦ Γεδεὼν, οἱ Ἰσραηλῖται ὑπετάγησαν
 εἰς τοὺς υἱοὺς του· ἀλλ' ὀγλίγωρα ἀλησμο-
 νοῦντες τὸ πρὸς τὸν Γεδεὼν χρέος των, ἡ-
 κροάσθησαν τοὺς πονηροὺς λόγους τοῦ Ἀ-
 διμελεχ, ὅστις ἦτον ὁ νόθος υἱὸς τοῦ Γεδεὼν,

(α) Ἴδε τὴν περιγραφὴν τοῦ Ἐφρούδ, ἐν τῷ τετάρτῳ
 ἔργῳ εἰς τὸν Διαλόγον κδ'.

καὶ τὸν ἐγνώρισαν ὡς κύριον, καὶ βασίλειαν των. Οὗτος ὁ διεστραμμένος ἐθανάτωσεν ὅλους τοὺς ἀδελφούς του, ἔξω ἀπὸ τὸν νεώτερον, ὀνόματι Ἰωάθαμ, ὁ ὁποῖος ἐκρύβη (14). Ο' Ἰωάθαμ ὠνείδισε τὴν ἀχαριστίαν τοῦ λαοῦ, καὶ τοὺς ἐπροφήτευσεν τὰ κακὰ, ὅσα ἔμελλε νὰ τοὺς κάμῃ ὁ Ἀβιμέλεχ. Ἡ πρόρρησις τοῦ Ἰωάθαμ ἀληθεύθη, διότι ὁ Ἀβιμέλεχ ἐθανάτωσε πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων. Μίαν ἡμέραν ὑπῆγε νὰ βάλῃ φωτίαν εἰς ἓνα πύργον, διὰ νὰ τὸν κάψῃ, ὁμοῦ μὲ ὅσους εὐρίσκοντο εἰς αὐτόν· ἀλλὰ μία γυνὴ τοῦ ἔρριψεν εἰς τὴν κεφαλὴν ἓν κομμάτι μολόλιθον, καὶ τοῦ ἔσπασε τὸ κρανίον. Τότε ὁ Ἀβιμέλεχ κράξας εὐθὺς τὸν ἐπλοφόρον του, τοῦ εἶπε: Σπάσον τὴν ρομφαίαν μου, καὶ θανάτωσόν με, διὰ νὰ μὴν ἀκουσθῇ ποτὲ ὅτι ἐγὼ ἐφρονεύθην ἀπὸ μίαν γυναῖκα. Ὁ ἐπλοφόρος λοιπὸν τὸν ἀπέκτεινε, κατὰ τὴν προσταγὴν του (15).

Διδ. Στοχασθῆτε, παιδιά μου, μὲ πόσῃ ἀκρίβειαν ὁ πάνσοφος Θεὸς παιδεύει τοὺς κακοὺς. Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐδείχθησαν ἀχάριστα πρὸς τὰ τέκνα τοῦ Γεδεὼν, καὶ ὁ Θεὸς μεταχειρίζεται τὸ μέσον τοῦ Ἀβιμέλεχ, διὰ νὰ τοὺς παιδεύσῃ· ἔπειτα παιδεύει

καὶ αὐτὸν τὸν Ἀβιμέλεχ. Ἀκολουθήσου Ἀν-
θέμιε.

Ἄνθ. Πάλιν οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ κατέ-
λιπον τὸν Κύριον, λατρεύοντες τὰ εἰδῶλα·
διὰ τοῦτο τοὺς παρέδωκεν εἰς τὴν ἐξουσίαν
τῶν Ἀρμυνιτῶν, καὶ Φυλιστέων. Τότε ἐξή-
τησαν βοήθειαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος
τοὺς ἀπεκρίθη: Διατί δὲν ἐπικαλεῖσθε τὴν
βοήθειαν τῶν εἰδῶλων, ὅπου ἕως τῶρα ἐ-
δουλεύσατε (16); Μὲ ὅλον τοῦτο πάλιν τοὺς
ἐσπλαγχνίσθη, καὶ τοὺς ἐφώτισε νῆ ἐκλέ-
ξουν ὁδηγόντων τὸν Ἰερθεάε. Οὗτος δὲν ἦ-
τον γνήσιος υἱός, διότι ἐγεννηθῆ ἀπὸ ξένης
μητέρας· ὅθεν οἱ ἄλλοι υἱοί, οἱ ἔντες γνή-
σιοι, τὸν ἐδίωξαν ἀπὸ τοῦ πατρικίου τοῦ οἴ-
κου. Αὐτὸς ὅμως τοὺς ἐσυγχώρησε, καὶ ἔ-
λαβε τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ στρατεύματος, διὰ
νὰ πολεμήσῃ τοὺς ἐχθρούς. Πρὶν ἀρχή-
σῃ τὴν μάχην, εἶπε μεγαλοφώνως πρὸς
τὸν Κύριον: "Αὐ μοὶ δώσης τὴν χάριν νὰ
νικήσω, ὑπόσχομαι νὰ σοὶ προσφέρω εἰς ὁ-
λοκαύτωμα τὸν πρῶτον, ὅστις ἤθελε φανῇ
ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἔταν ἐ-
πιστρέψω νικητὴς εἰς τὴν πόλιν (17): "Ἐλα-
βε λοιπὸν τὴν νίκην, καὶ ἡ θυγάτηρ του λα-
βοῦσα αὐτὴν τὴν χαροποιὰν εἶπεν, ἔδρα-

με νὰ τὸν προὔπαντήσῃ, ἀκολουθημένη ἀπὸ μερικὰς συντρόφους της. "Όταν ἶδεν ὁ Ἰερφθάε τὴν μονογενῇ του, καὶ ἀγαπητὴν θυγατέρα, στρέφων ἀλλαχόσε τοὺς ὀφθαλμούς του, διέρρηξε τὰ ἱμάτιά του· ἐπειδὴ ἄλλας θυγατέρας δὲν εἶχε, παρὰ αὐτὴν καὶ μόνην, ἣ ὁποία ἦτον ἀγαθωτάτη, καὶ τὴν ἡγάπα θερμῶς (18). Αὐτὴ ἐθαύμασε βλέποντα τὸν πατέρα της οὕτω τεθλιμμένον, εἰς μίαν τόσον χαροποιὰν ἡμέραν· ἀλλ' ὅταν τῆς εἶπεν, ὅτι ἦτον περίλυπος ἐξ αἰτίας της, ἐπειδὴ ἔχρεώσται νὰ τὴν θυσιάσῃ τῷ Κυρίῳ, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν ὅπου ἔκαμεν, ἐκείνη τοῦ ἀπεκρίθη: Πάτερ μου, μὴ πικραίνεσαι, ἐπειδὴ ὑπεσχέθης εἰς τὸν Θεόν νὰ μὲ θυσιάσῃς, ἰδοὺ ἐγὼ πρόθυμος εἶμαι ν' ἀποθάνω. Δός μοι μόνον δύο μηνῶν ζωὴν, διὰ νὰ κλάυσω μὲ τὰς συντρόφους μου. Τοῦτο ἐξήτει, διότι δὲν εἶχεν ὑπανδρευθῇ, καὶ ἦτον ἄτεκνος· καὶ εἰς ἐκείνους τοὺς καιροὺς ἡ ἀτεκνία ἐπροξένει μεγάλην ἐντροπὴν εἰς μίαν γυναῖκα. Ἀφ' οὗ ἀπέρασαν οἱ δύο μῆνες, αὐτὴ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν πατέρα της, ὅστις καὶ τὴν ἐθύσασε τῷ Κυρίῳ (19).

Εὐτ. Διδάσκαλε, ἀράγε ἤθελεν ἀμαρτήσῃ ὁ Ἰερφθάε, μὴ θυσιάζων τὴν ἀθλίαν θυγα-

τέρα του; Ὁ πολυεύσπλαγχνος Θεὸς ἄρα γε προσδέχεται τοιαύτας θυσίας;

Διδ. Ὅχι, ἀγαπητέ μου· ὁ Θεὸς μάλιστα ἀποστρέφεται τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀνθρώπου αἵματος. Ὁ Ἰεφθάε ἔκαμιν ἀνόητον ὄρκον, καὶ ἐφάνη ἀνοητότερος καὶ τὸν ἐκτελίστη· οἱ Ἰσραηλῖται ἀθετοῦντες τὴν προσταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἄφησαν εἰς τὴν ζωὴν μερικὰ ἔθνη, ἔχοντες μὲ αὐτὰ καὶ συναναστροφὴν· ὅθεν ἐμιμήθησαν τὰ κακά των ἡθῆ. Οἱ Τύριοι, καὶ οἱ Σιδωνιοὶ ἐθυσίαζον ἀνθρώπους εἰς ἕνα τῶν θεῶν των, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζον Κρόνον. Ὁ Ἰεφθάε, ἔτι νέος ὢν, ἐθιώχθη ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός του· ὅθεν δὲν ἦτον πεπαιδευμένος εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Ἐνόμισε λοιπὸν ὅτι ἤθελε δοξασθῇ, προσφέρον τῷ Θεῷ μίαν τοιαύτην θυσίαν, ὡς ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας οἱ Τύριοι ἐπρόσφερον τῷ Κρόνῳ. Ἡ μὲν γνώμη του ἦτον ἀγαθὴ, τὰ δὲ ἔργον του ἄτοπον. Ἀλλ' ἐγὼ θαυμάζω τὴν μεγαλοψυχίαν τῆς θυγατρὸς του, ἡ ὁποία χωρὶς ἀντιλογίαν ὑποτάσσεται εἰς τὸ θέλημα τοῦ πατρός της· καὶ μάλιστα ἐνῶ ἐκεῖνος ἦτον νικητὴς καὶ δεδοξασμένος· ὅθεν καὶ αὐτὴ ἔπρεπε καὶ τιμᾶται περισσότεραν, ὡς θυγάτηρ τοῦ ἐλευθερώσαντος τὸν λαόν.

Παῦλ. Διδάσκαλε, διατί ἦτον εἰς ἐκείνους τοὺς καιροὺς ἀτιμία εἰς μίαν γυναῖκα τὸ ν' ἀποθάνῃ ἄτεκνος;

Διδ. Διὰ τὰς σῶς ἐξηγήσω. παιδίᾳ μου, τὸν στοχασμὸν μου εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, πρέπει νὰ σῶς ἀνακαλέσω εἰς τὴν ἐνθύμησιν τί εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ ὄφει, πρὶν διώξῃ τὸν Ἀδὰμ, καὶ τὴν Εὐάν ἀπὸ τὸν ἐπίγειον Παράδεισον: "Σὺ μὲν ἠπάτησας τὴν γυναῖκα· ἡ δὲ γυνή, θέλει συντρίψει τὴν κεφαλὴν σου". Ὁ ὄφεις ἦτον ὁ διάβολος, καὶ ὁ Θεὸς ἠθέλε νὰ φανερώσῃ, ὅτι μίαν ἡμέραν ὁ Υἱὸς του, ὅστις εἶναι ἐξ ἴσου Θεός, ἐμελλε νὰ γείνῃ ἄνθρωπος, καὶ νὰ γεννηθῇ ἀπὸ μίαν γυναῖκα. Ὅλοι λοιπὸν αἱ γυναῖκες τῶν Ἰουδαίων ἐπόθουν τὴν τιμὴν νὰ ἰδοῦν νὰ γεννηθῇ ὁ Μεσσίας εἰς τὴν οἰκογένειάν των, καὶ διὰ τοῦτο ἐπεθύμουν τὰ τέκνα: Ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ προφητεῖαι προεφήτευσαν σαφῶς, ὅτι ὁ Σωτὴρ ἐμελλε νὰ γεννηθῇ ἀπὸ μίαν παρθένον, ἐγὼ προκρίνω τὴν γνώμην ἐκείνων τῶν φρονίμων ἐξηγητῶν, οἱ ἑποιοὶ λέγουσιν, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἐμίσουν τὴν ἀνυπανδρίαν, νομίζοντες ὅτι ἡ πολυτεκνία ἡξιώνετο τῆς οὐρανίου εὐλογίας.

Ἀνθ. Διδάσκαλε, σὲ παρακαλῶ νὰ μοῖ

ὥσῃς τὴν ἄδειαν νὰ σ' ἐρωτήσω ἐν πρᾶγμα, περὶ τοῦ ὁποῖου ἀμφιβάλλω ἀπὸ πολλὴν ὥραν. Εἰς τὸν μῦθον τοῦ Τίτου μᾶς εἶπες ὅτι ἡ βασίλισσα, ἣτις ἠλπίζε νὰ εὕρῃ ἀδάμαντα εἰς τὸ αὐγόν, ὅπου τῇ ἐδῶκεν ἡ Μοῖρα εὗρεν ἐν πουλάκι· πῶς ἡδύνατο ἐκεῖνος νὰ ἐμβῇ εἰς τὸ αὐγόν;

Διδ. Τὸ πουλίον, ἀγαπητέ μου, εἶναι μέσα εἰς αὐτό. Φέρετέ μοι ἐν αὐγόν. Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ μικρόν, καὶ λευκόν πρᾶγμα, τὸ κολλημένον εἰς τοῦτο τὸ κόκκινον; ἐκεῖ μέσα εἶναι κλεισμένον τὸ πουλίον.

Ἄνθ. Τοῦτο εἶναι ἀξιοθαύμαστον, Διδάσκαλε· λοιπὸν ὅλα τὰ κοτοπούλια, ὅπου τρώγομεν, γεννῶνται ἀπὸ ἐν παρόμοιον μικρόν καὶ ἄσπρον πρᾶγμα;

Διδ. Ναί, ἀγαπητέ μου· ἐκεῖνο τὸ μικρόν πρᾶγμα, ὀνομάζεται βλαστός. "Ὅταν ἡ ὄρνιθα θέλει νὰ ἐκβάλῃ τὰ πουλάκια, κάθεται ἐπάνω εἰς τὰ αὐγάτης εἴκοσι ἡμέρας καὶ περισσότερον, καὶ θερμαίνουσα αὐτὰ, ἐκβάλλει τὸ πουλάκι ἀπὸ τὸν βλαστόν, καὶ τοῦτο εὐθὺς τρέφεται μὲ τὸ λευκόν, καὶ ὠχρὸν τοῦ αὐγοῦ. "Ὅταν δὲν εὐρίσκη πλέον τί νὰ φάγῃ, ἔχον τότε ἀρκετὴν δύναμιν, τσακίζει τὴν φλοῦδα τοῦ αὐγοῦ μὲ τὴν

μικρὴν τοῦ μήτην, καὶ ἐκβαίνει εἰς τὸ φῶς.

Εὐλ. Ἐγὼ τὸ περιεργάσθην διατρίβων εἰς τὸν ἀγρόν, καὶ ἐθαύμασα τὴν μεγάλην ὑπομονὴν τῆς ὀρνιθας, ἥ ὅποια δὲν ἐσάλευε ποτὲ ἀπὸ τὸν τόπον τῆς· ἦτον ὡς ἐν σκέλε-
θρον, καὶ ἂν δὲν τῆς ἔφεραν φαγί, νομίζω ὅτι ἤθελεν ἀποθάνη ἀπὸ τὴν πείναν.

Διδ. Θαυμάσατε τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ, ἥ ὅποια ἐπρόσταξε νὰ ἔχη ἐκεῖνο τὸ ζῶον τόσῃν ἀγάπην διὰ τὰ τέκνα του, πρὶν γεννηθῶσιν· ἀλλὰ καὶ ἀφ' οὗ ἐκβοῦν ἀπὸ τὸ αὐγόν, ὃ μὲ πόσῃν φροντίδᾳ, καὶ ἀγρυπνίᾳ τὰ περιποιεῖται! Ἡ ὀρνιθα εἶναι φύσει δειλή, καὶ κάθε παραμικρὸν πρᾶγμα τὴν φοβίξει· ἐὰν ὁμῶς τολμήσῃ τις νὰ πειράξῃ τὰ τέκνα τῆς, ἀγριεύεται εὐθὺς ὥσάν λείονα· πολεμεῖ μὲ τὸν σκύλον, καὶ δύνεται νὰ πηδῇσῃ εἰς τὸ πρόσωπον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Παῦλ. Ἴδον μίαν ὀρνιθαν, τὴν ὅποιαν ἔβαλαν νὰ θερμαίνῃ τὰ αὐγά τῆς πάπιας. Ἀφ' οὗ αἱ μικρὰ πάπια ἐμεγάλωσαν, κατέβησαν εἰς τὸ νερὸν, ἥ δὲ ἀθλία ὀρνιθα, ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ τὰς ἀκολουθήσῃ, ἑφαίνετο καταπολλὰ λυπημένη.

Διδ. Θαυμάσατε πάλιν τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν. Βλέπετε μὲ πόσῃν ἀγάπῃ ἡ ὄρνιθα ἐπιμελεῖται τὰ τέκνα της, ἕως οὗ τοῖς εἶναι ἀναγκαῖα ἡ βοήθειά της. Ἀλλ' ἀφ' οὗ μεγαλώσουν, τὰ ἀφήνει εὐθύς, καὶ οὔτε καὶ τὰ γνωρίζει ὅτι εἶναι ἐδικά της. Πόθεν προέρχεται ὅπου αὐτὴ ἡ ἀγάπη εἰς ὅλα τὰ ζῶα ἑξαφνα γίνεταί; Τὸ αἷτιον εἶναι, ὅτι αὐτὴ ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς διατήρησιν τοῦ εἶδους, καὶ δὲν πρέπει νὰ σώζηται εἰς μάτην· ἐπειδὴ ἡ Θεῖα Πρόνοια, ὅπου ἐνεργεῖ ὅλα ἐκεῖνα, ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα, στέκεται εἰς ἐκείνον τὸν διατεταγμένον ὅρον, καὶ δὲν ἐκτείνεται περισσότερον. Δὲν εἶναι εἰς τὴν φύσιν καλὸν πρᾶγμα ἀνωφελές· ὅλα εἶναι εἰς τὸν προσήκοντα τύπον, καὶ δὲν δύναται τις νὰ εφεύρῃ τίποτε ἐντελέστερον. "Ὅσα μᾶς περικυκλώνουσιν, εἶναι τόσα θαύματα· ἡμεῖς τὰ βλέπομεν, εἰμαθα μάλιστα εἰς τὸ μέσον των, καὶ δὲν τὰ στοχαζόμεθα. π. χ. ἡθέλετε πιστεύσῃ, παιδί μου, ὅτι εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην δὲν εὐρίσκονται δύο πρᾶγματα ἐντελῶς ὅμοια;

Εὐτ. Τί λέγεις Διδάσκαλε; εἰς ὅλα τὰ φύλλα ἐκείνου τοῦ δένδρου, δὲν εὐρίσκονται δύο νὰ ᾔναι ὅμοια;

Διδ. "Οχι, ἀγαπητέ μου· ἀλλ' οὔτε εὐρίσκονται εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Φιλόσοφός τις περιπατῶν εἰς ἓν θάσος μὲ μίαν βασίλισσαν, ἐπρόβαλε τοῦτο τὸ ζήτημα. Καθεὶς τὸ ἤκουσε μετὰ γέλωτος, καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντες οἱ περὶ τὴν βασίλισσαν ἀπέρασαν ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν νὰ μετροῦν φύλλα μὲ φύλλα· ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ εὑρωσι καὶν δύο ὅμοια. Εἶναι ἄλλε πράγματα, ἐποῦ δὲν τὸ περιεργάζεσθε. "Ολοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουσιν εἰς τὸ πρόσωπον μίαν μῆτην, δύο ὀφθαλμοὺς, ἓν στόμα, ἓν πηγούνιον, τὰ ὠτὶν, καὶ τὰ μάγουλα· πλὴν τὰ μέρη αὐτὰ, ἃν καὶ εἶναι σχηματισμένα σχεδὸν εἰς τὸν ἴδιον τρόπον, τόσον διαφέρουσιν, ὥστε δὲν εὐρίσκονται δύο ἄνθρωποι νὰ παρομοιάζωνται ἐντελῶς. Ποῦ τεχνίτης διὰ νὰ βάλῃ τοσαύτην διαφορὰν εἰς τὰς χειροτεχνίας του;

Εὐλ. Τῇ ἀληθείᾳ, Διδάσκαλε, πάνυ ὀρθῶς εἶπας, ὅτι εἴμεθα περικυκλωμένοι ἀπὸ θαύματα, τὰ ὅποια δὲν τὰ περιεργαζόμεθα· ἀλλὰ διαφέρουσιν ἄρ' αὖτε καὶ αἱ ψυχαὶ ὡς τὰ πρόσωπα τῶν ἀνθρώπων;

Διδ. Ναί, ἀγαπητέ μου· ὁ ταῦτα πάντα δημιουργήσας, ἡδύνατο βεβαίᾳ νὰ κατα-

σκευάσῃ καὶ ἄλλα ἀναρίθμητα, καὶ ἀνό-
μια· ἀλλὰ καιρὸς εἶναι τὸ ἀναχωρήσω-
μεν. Σὺς συμβουλεύω νὰ καταγίνεσθαι κάμ-
μίαν φοράν εἰς τὰ τοιαῦτα, ἐπειδὴ αὕτη
ἡ μελέτη σὺς δίδει ἀφορμὴν νὰ θαυμά-
ζητε τὴν ἄπειρον σοφίαν τοῦ Δημιουργοῦ.
Ἐῤῥώσθε.

Σημειώματα εἰς τὸν ΙΗ'. Διάλογον.

(1) — Κύριος μετὰ σοῦ, ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδειὼν: Ἐν ἐμοί, Κύριέ μου· καὶ εἴ ἐστι Κύριος μεθ' ἡμῶν, εἰς τί εὗρεν ἡμᾶς πᾶ κακὰ παύτα; καὶ ποῦ ἐστι πάντα πᾶ θαυμασία αὐτοῦ, ἃ διηγῆταντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγοντες: Μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου ἀνήγαγεν ἡμᾶς Κύριος; καὶ νῦν ἐξεβρίβη ἡμᾶς καὶ ἔδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιάμ. (Κριτ. Κεφ. 5. 12. 13.)

(2) — Κύριος ἐστὶ μετὰ σοῦ, καὶ πεπνυγείς τὴν Μαδιάμ ὥστε ἄνδρα ἓνα. (αὐτ. 16.)

(3) — Λάβε τὸν μόσχον τὸν ταῦρον, ὃς ἐστὶ τῷ πατρί σου, καὶ μόσχον δευτέρον ἐπταετῆ, καὶ καθελεῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, ὃ ἐστὶ τῷ πατρί σου, καὶ τὸ ἄλλος τὸ ἐπ' αὐτὸ ὀλοθρεύσεις. Καὶ οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, κτλ. (αὐτ. 25. 26.)

(4) Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ἰωᾶς: Ἐξενέγκε τὸν υἱόν σου, καὶ ἀποθανέτω, ὅτι καθέλιε τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, καὶ ὅτι ὀλοθρεύσει τὸ ἄλλος τὸ ἐπ' αὐτῷ. Καὶ εἶπε Γεδειὼν υἱὸς Ἰωᾶς τοῖς ἀνδράσι πᾶσιν, οἱ ἐπανέστησαν αὐτῷ: Μὴ ὑμεῖς νῦν δικαζέσθε ὑπὲρ τοῦ Βάαλ; ἢ ὑμεῖς σώσετε αὐτόν; ὃς ἐὰν δικάσῃ αὐτῷ, θανατωθήτω ὥς πρῶτον· εἰ Θεὸς ἐστὶ, δικαζέσθω αὐτῷ, ὅτι καθέλιε τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ. (αὐτ. 30. 31.)

(5) — Πολὺς ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, ὥστε μὴ παραδοῦναι μὲ τὴν Μαδιάμ ἐν χειρὶ αὐτῶν, μήποτε καυχῆσθαι

Ἰσραὴλ ἔπ' ἐμέ, λέγων: Ἡ χεὶρ μου ἔσωτέ με. Καὶ νῦν λάλησον δὴ ἐν ὧσί τοῦ λαοῦ, λέγων: Τίς ὁ φοβούμενος καὶ δειλός; ἐπιστραφεῖτω καὶ ἐκχωρεῖτω ἀπὸ ὄρους Γαλαάδ· καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ λαοῦ εἰκουσι καὶ δύο χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες ὑπελείφθησαν. (αὐτ. ζ'. 2. 3.)

(6) — Ἐτι ὁ λαὸς πολὺς ἐστι· κατένεγκον αὐτοὺς πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐκκαθαρώ σοι αὐτὸν ἐκεῖ. (αὐτ. 4.)

(7) Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῶν λαψάντων ἐν χειρὶ αὐτῶν πρὸς τὸ ρόμα αὐτῶν, τριακόςιοι ἄνδρες· καὶ πᾶς τὸ κατὰλοιπον τοῦ λαοῦ ἐκλιναν ἐπὶ τῇ ρόνατι αὐτῶν πιεῖν ὕδωρ. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Γεδεὼν: Ἐν τοῖς τριακοσίοις ἀνδράσι τοῖς λάψαισι, σώσω ὑμᾶς, καὶ δώσω τὴν Μαδιάμ ἐν χειρὶ σου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς πορεύσονται ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. (αὐτ. 6. 7.)

(8) — Ἰδοὺ ἐνυπνιαζάμην ἐνύπνιον, καὶ ἰδοὺ μαχίς ἄρτου κριθίνου στρεφόμενη ἐν τῇ παρεμβολῇ Μαδιάμ, καὶ ἦλθεν ἕως τῆς σκηνῆς, καὶ ἐπάταξεν αὐτήν, καὶ ἐπέσει, καὶ ἀνέστρεψεν αὐτήν ἀνω, καὶ ἐπέσεν ἡ σκηνὴ. Καὶ ἀπέκριθῃ ὁ πλῆσιον αὐτοῦ καὶ εἶπεν: Οὐκ ἐστὶν αὕτη, εἰ μὴ ρομφαία Γεδεὼν υἱοῦ Ἰωᾶς ἀνδρός Ἰσραὴλ· παρέδωκεν ὁ Θεὸς ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὴν Μαδιάμ, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολήν. (αὐτ. 13. 14.)

(9) — Ἀνάστητε, ὅτι παρέδωκε Κύριος ἐν χειρὶ ἡμῶν τὴν παρεμβολήν Μαδιάμ. (αὐτ. 15.)

(10) Καὶ ἐσάλπισαν αἱ τρεῖς ἀρχαὶ ἐν ταῖς κερατί- ναις, καὶ συνέτριψαν πᾶς ὑδρίας, καὶ ἐκράτησαν ἐν χερσὶν ἀριστεραῖς αὐτῶν πᾶς λαμπάδας, καὶ ἐν χερσὶ δεξιαῖς αὐτῶν πᾶς κερατίνας τοῦ σαλπίζειν, καὶ ἀνέκραξαν: Ῥομφαία τῷ Κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεὼν. Καὶ ἐστήσεν ἀνὴρ ἐφ' ἑαυτῷ κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς· καὶ ἔδραμε πᾶσα ἡ παρεμβολή, καὶ ἐσήμαναν, καὶ ἐβυγον. Καὶ ἐσάλπισαν ἐν ταῖς τριακοσίοις κερατίταις· καὶ ἔθηκε Κύριος

τὴν ῥομφαίαν ἀνδρὲς ἐν τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ· καὶ ἐφυγεν ἡ παρεμβολὴ ἕως Βηθσεῆδ. Ταγαραγαθα Ἀβελιμουλα ἐπὶ Ταβάθ. (αὐτ., 20-22.)

(11) — Ἰδοὺ Ζεβεὶ καὶ Σαλμανά, ἐν οἷς ὠνειδίσασαί με, λέγοντες: Μὴ χεῖρ Ζεβεὶ καὶ Σαλμανά νῦν ἐν χειρὶ σου, ὅτι δώσωμεν τοῖς ἀνδράσι σου πῶς ἐκλείπουσιν ἀρτους; Καὶ ἔλαβε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως ἐν ταῖς ἀκαθάρtais τῆς ἐρήμου καὶ ταῖς Βερκηννίμ, καὶ ἠλόησεν ἐν αὐτοῖς πρὸς ἀνδρας τῆς πόλεως. Καὶ τὸν πύργον Φαρουκῆ κατέστρεψε, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἀνδρας τῆς πόλεως. (αὐτ. ἡ. 15-17.)

(12) — Αἰτήσομαι παρ' ὑμῶν αἷτημα, καὶ δοτέ μοι ἀνὴρ ἐνώτιον ἐκ σκυλῶν αὐτοῦ· ὅτι ἐνώτια χρυσὰ αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν Ἰσμηλῖται. Καὶ εἶπαν: Δίδοντες δώτομεν· καὶ ἀνέπτυξε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔβαλεν ἐκεῖ ἀνὴρ ἐνώτιον σκυλῶν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὁ σταθμὸς πῶν ἐργατῶν τῶν χρυσῶν ὧν ἤτησε, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι χρυσοί, πᾶριξ τῶν μνηύσκων καὶ τῶν στραγγαλίδων καὶ πῶν ἱματίων καὶ πορφυρίδων πῶν ἐπὶ βασιλεῦσι Μαδιάμ, καὶ ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων, ἃ ἦν ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμηλῶν αὐτῶν. (αὐτ. 14-26.)

(13) Καὶ τῷ Γεδών ἦσαν ἐβδομήκοντα υἱοὶ ἐκπορευμένοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ. Καὶ παλλακὴ αὐτοῦ ἦν ἐν Συχέμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ καὶ γε αὕτη υἱόν, καὶ ἐθνεκε τὸ ὄνομα Ἀβιμέλεχ. (αὐτ. 30. 31.)

(14) Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Ἐφραθα, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ υἱούς Ἱεροβάαλ ἐβδομήκοντα ἀνδρας ἐπὶ λίθον ἓνα· καὶ κατέλειφθη Ἰωάθαμ υἱὸς Ἱεροβάαλ ὁ νεώτερος, ὅτι ἐκρύβη. (αὐτ. 9. 5.)

(15) Καὶ ἦλθεν Ἀβιμέλεχ εἰς τοῦ πύργου, καὶ παρῆξεν αὐτῷ· καὶ ἤγγισεν Ἀβιμέλεχ εἰς τῆς θυ-

ρας τοῦ πύργου τοῦ ἐμπρῆσαι αὐτὸν ἐν πυρί. Καὶ ἐρρίψε γυνὴ μία κλάσμα ἐπιμύλιον ἐπὶ κεφαλὴν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐκλάσσε τὸ κρανίον αὐτοῦ. Καὶ ἐβόησε παχὺ πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρον πᾶ σκευὴ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ: Σπάσον τὴν ρομφαίαν μου, καὶ θανάτωσόν με, μὴποτε εἴπωσι: Γυνὴ ἀπέκτεινεν αὐτόν· καὶ ἐξεκέντησεν αὐτόν τὸ παιδάριον αὐτῆς, καὶ ἀπέθανε. (αὐτ. 52-54.)

(16) Πορεύεσθε καὶ βοησατέ πρὸς τοὺς θρούς, οὓς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ αὐτοὶ σωσάτωσαν ἡμᾶς ἐν καιρῷ θλίψεως ὑμῶν. (αὐτ. 1. 14.)

(17) — Ἐὰν διδούς δῶς μοι τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν ἐν τῇ χειρί μου. Καὶ ἔσται ὁ ἐκπορευόμενος ὃς ἀν' ἐξέλθῃ ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ οἴκου μου εἰς συνάντησίν μου ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἔσται τῷ Κυρίῳ, ἀνοίσω αὐτὸν ὁλοκαύτωμα. (αὐτ. 14. 30. 31.)

(18) Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν αὐτὴν αὐτός, διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ εἶπεν: Ὁ ὦ, θυγάτηρ μου, παραχῇ ἐτάραξάς με, καὶ σὺ ἥς ἐν τῷ παράχω μου, καὶ ἐγώ εἰμι, ἥνοιξα κατὰ σοῦ τὸ στόμα μου πρὸς Κύριον, καὶ οὐ δυνήσομαι ἀποστρέφαι. (αὐτ. 35.)

(19) Καὶ ἡ δὲ εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς: Ποιησάτω δὴ ὁ πατήρ μου τὸν λόγον τοῦτον· ἑασόν με δύο μῆνας, καὶ πορεύσομαι καὶ κατεβήσομαι ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ κλαύσομαι ἐπὶ τὰ παρθενιά μου ἐγώ εἰμι καὶ αἱ συναρτίδες μου. — Καὶ ἐγένετο ἐν τέλει τῶν δύο μηνῶν καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς· καὶ ἐπρίησεν ὃν αὐτῇ τὴν εὐχὴν αὐτοῦ ἣν ἠύξατο. (αὐτ. 37. καὶ 39.)

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΝΝΑΤΟΣ.

ΗΜΕΡΑ ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΝΑΤΗ.

Ἄνθ. Διδάσκαλε, μᾶς ἑταῖρες νὰ τελειώ-
σης τοῦ Τίτου τὴν ἱστορίαν.

Διδ. Ναί, παιδί μου· τὸν ἀφήσαμεν, ὅ-
ταν ὁ βασιλεὺς τῷ ἔδωκε τὴν ἡγεμονίαν
τοῦ στρατεύματος, μὲ ἐλπίδα νὰ θανατωθῇ
εἰς τὸν πόλεμον.

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΗΓΗΣΕΩΣ.

Φθάσας λοιπὸν ὁ Τίτος εἰς τὰ σύνορα
τῆς βασιλείας τοῦ πατρὸς του, ἀπεφάσισε νὰ
προσμεῖνῃ ἐκεῖ τὸν ἐχθρὸν, καὶ ἐντοσούτω
ἐπεμελήθη νὰ κτίσῃ ἀκρόπολιν εἰς ἓνα στενὸν
τόπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔπρεπεν ἐξ ἀνάγκης
νὰ περάσουν. Μίαν ἡμέραν ἐν ᾧ ἔστηκε
περιεγασζόμενος τοὺς στρατιώτας του νὰ δου-
λεύουν, ἐδίψησε, καὶ βλέπων οἰκίαν τινα
ἐπάνω εἰς τὸν ἐγγὺς λόφον, ἀνέβη ἐκεῖ διὰ

νὰ ζητήσῃ ὕδωρ. Ὁ οἰκοδεσπότης, ὀνομα-
 ζόμενος Ἄβης, τοῦ ἔδωκε νὰ πίνη, καὶ θέ-
 λων ὁ Πρίγγιψ ν' ἀναχωρήσῃ, ἴδεν ἐρχο-
 μένην εἰς ἐκεῖνον τὸν οἶκον μίαν κόρην τό-
 σον ὡραίαν, ὥστε παρευθὺς τὸν ἐμάγευσεν.
 Αὕτη ἦτον ἡ Πιπίνα, ἡ τοῦ Ἄβου θυγάτηρ.
 Ὁ Πρίγγιψ ἐλκόμενος ἀπὸ τὴν ὡραιότητα
 τῆς κόρης, ἐσύχναζεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς,
 ὑπὸ διαφόρους προφάσεις· ὠμίλησε πολλάκις
 μὲ τὴν Πιπίναν, καὶ κρίνων αὐτὴν ἀγχιί-
 νου, καὶ φρόνιμου, ἔλεγε κατ' ἑαυτόν. Ἄν
 ἤρουν αὐτεξούσιος, ἤθελα νυμφευθῇ τὴν
 Πιπίναν· δὲν ἐγεννήθη βασίλισσα, ἀλλὰ
 διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς, εἶναι ἀξία τοῦ θρόνου.
 Ἀπὸ ἡμέραν εἰς ἡμέραν ἐκυριεύετο περισσό-
 τερον ἀπὸ τὸν ἔρωτα. Ὁ Ἄβης τὸ ἐκατά-
 λαβε, καὶ ἠρώτησε τὴν θυγατέρα του, ἂν καὶ
 αὐτὴ ἠγάπα τὸν Τίτον. Ἡ δὲ Πιπίνα, ὡς
 φιλαλήθης, ἀπεκρίθη, ὅτι ὁ Πρίγγιψ τῆς
 ἐφάνη τόσον καλοκάγαθος, ὥστε δὲν ἤθυ-
 νήθη νὰ μὴ τὸν ἀγαπήσῃ καὶ αὐτὴ· ἀλλ'
 ἡλεύξω, ἐπρόσθεσεν, ὅτι δὲν δύναται νὰ μὲ
 νυμφευθῇ, διότι εἶμαι πτωχὴ βοσκοποῦλα·
 παρακαλῶσε λοιπὸν νὰ μὲ σταίλῃς εἰς τὴν
 κατοικίαν τῆς θείας μου, ὡς πολὺ ἀπέχου-
 σαν ἀπὸ τὴν ἐδικήν μας. Ὁ οὖν πατήρ της

κατένευσεν εἰς τοῦτο, μάλιστα τὴν ἐπρόσταξε
 νὰ ἀναχωρήσῃ τὴν αὐτὴν ἡμέραν· ὁ δὲ
 Πρίγγιψ τόσον ἐλυπήθη διὰ τὴν στέρησίν
 της, ὥστε ἔπεσεν εἰς ἀρρώστιαν. Ὁ καλὸς
 Ἀΐδης, τοῦ ἔλεγε: Βασιλεῦ, μοῦ κακοφαίνε-
 ται ὅτι εἶμαι ὁ αἴτιος τῆς λύπης σου· ἀλλ'
 ἂν ἀγαπᾷς ἐλκρικρινῶς τὴν θυγατέρα μου,
 εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θέλεις τὴν ἀτιμίαν
 της· ἤξεύρεις ὅτι καταφρονεῖται ὡς ἡ λάσπη
 εἰς τὴν στρατάν, μία κόρη, ἡ ὅποια δέχεται
 εἰς τὴν οἰκίαν της ἀνδρά τινα, μὴ ἔχοντα
 σκοπὸν νὰ τὴν νυμφευθῇ. Ἀκουσον, ὦ φί-
 λε, τοῦ εἶπεν ὁ Πρίγγιψ· προτιμῶ ν' ἀπο-
 θάνω, παρὰ νὰ λείψω ἀπὸ τὸ χρέος μου,
 καὶ ἀπὸ τὴν ὑποταγὴν, καὶ σέβας πρὸς τοὺς
 γονεῖς μου, νυμφευόμενος χωρὶς τὸ θέλημα
 των· ἀλλὰ τάξον μοι ὅτι θέλεις φροντίσει
 ἀκριβῶς διὰ νὰ μοῦ φυλάξῃς τὴν θυγατέ-
 ρα σου, καὶ ἐγὼ σὲ ὑπόσχαμαι νὰ τὴν νυμ-
 φευθῶ, ὅταν γένω βασιλεὺς· με τοιαύτην
 συμφωνίαν, εὐχαριστοῦμαι νὰ μὴ τὴν ἰδῶ
 πλεον ἔως τότε. Εἰς τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἔξα-
 φνα ἐφάνη εἰς τὸ μέσον των ἡ Μοῖρα, καὶ
 ὁ Πρίγγιψ ἔμεινεν ἐκστατικὸς, ἐπειδὴ δὲν
 τὴν εἶχεν ἰδῆ ποτὲ εἰς παρόμοιον σχῆμα.
 Ἐγὼ εἶμαι ἐκείνη ἡ γραῖα, τὴν ὅποιαν ἐ-

βοήθησας, εἶπεν αὐτῇ πρὸς τὸν Πρίγγιπα·
 σὺ εἶσαι τόσον καλοκᾶγαθος, ὁμοίως καὶ
 ἡ Πιπίνα τόσον φρόνιμος, ὥστε σᾶς θέχο-
 μαι καὶ τοὺς δύο ὑπὸ τὴν σκέπην μου. Μετὰ
 δύο χρόνους θέλεις τὴν νυμφευθῆ· ἀλλὰ ἕως
 νῦν ἔλθῃ ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, μέλλεις νὰ ὑπο-
 φέρῃς πολλὰς δυστυχίας. Ὁ Πρίγγιψ ἔμεινε
 παρηγορημένος, καὶ ἀπεφάσισε νὰ πράξῃ
 εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα τοιαῦτα, ὥστε νὰ γεί-
 νῃ περίφημος, Ἐντοσοῦτω Ὁβριμος ὁ βα-
 σιλεὺς ἦλθεν ἐναντίον τοῦ νῦν τοῦ πολεμή-
 πη· ἀλλ' ὁ Τίτος ἐντὸς ὀλίγου τὸν ἐνίκησε,
 καὶ τὸν ἔκαμε καὶ αἰχμαλῶτον. Ἐσυμβού-
 λευαν οἱ αὐλικοὶ τοῦ τὸν Τίτου νὰ τὸν ὑ-
 στερῇσῃ τῆς βασιλείας· ἀλλ' αὐτὸς ἀπεκρί-
 θη· Δὲν θέχομαι τὴν συμβουλὴν σας· οἱ
 ὑπῆκοοι, οἱ προτιμῶντες πάντοτε τὸν γνή-
 σιόντων βασιλέα, παρὰ ἕνα ξένον, ἤθελαν
 ἐγερθῆ ἐναντίον μου εἰς ἐπανάστασιν, διὰ
 νὰ τοῦ ἐπιστρέψουν τὰ διάδημα, καὶ ὁ Ὁ-
 βριμος δὲν ἤθελεν ἀλησμονήσῃ ποτὲ τὴν
 αἰχμαλωτίαν τοῦ. Τοῦτο ἤθελε προξενήσῃ
 παντοτινὸν πόλεμον καὶ δυστυχίαν μεταξὺ
 δύο ἔθνων. Ἐξ ἐναντίας τῆς συμβουλῆς σας,
 ἐγὼ προκρίνω νὰ ἐπιστρέψω τὴν ἐλευθερίαν
 τοῦ Ὁβρίμου, χωρὶς κανένα μου διάφορον·

ἤξεύρω ὅτι εἶναι γενναῖος, καὶ θέλει γεῖνη
φίλος μας· ἡ δὲ φιλία του θέλει μᾶς ὠφε-
λήσει περισσότερον ἀπὸ ὅλου του τὸ βασί-
λειον, τὸ ὅποιον εἰς ἡμᾶς δὲν ἀνήκει. Μὲ
τοῦτον τὸν τρόπον ἀποφεύγω τὸν πόλεμον,
ὁ ὅποιος ἤθελε χύσῃ τὸ αἷμα πολλῶν θυ-
νατωτάτων ἀνδρῶν. Ταῦτα ἔγειναν κατὰ
τὸν στοχασμὸν τοῦ Τίτου, ἐπειδὴ ὁ Ὀβρι-
μος εἰδείχθη τόσον εὐχάριστος εἰς τὴν γεν-
ναιότητα τοῦ Τίτου, ὥστε ὤμοσε παντοτινὴν
ἀγάπην, καὶ φιλίαν πρὸς τὸν Βλήτωνα τὸν
βασιλέα, καὶ τὸν υἱόν του. Ὅμως ὁ Βλήτων
ἐθύμωσε καταπολλὰ, ἀκούων ὅτι ὁ υἱὸς του
εἶχε χάριση τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ὀβρίμου,
χωρὶς νὰ λάβῃ τὸ λύτρον, ἤγειν τὴν τιμὴν
τῆς ἐλευθερώσεώς του. Ὁ δὲ καλὸς υἱὸς τοῦ
ἔλεγε: Πάτερ, δὲν μὲ ἐπρόσταξες νὰ κάμω
ὅ, τι καὶ ἂν μοῦ φανῇ εὐλογου; Ἀλλ' ὁ φι-
λόργυρος πατὴρ δὲν ἤθελε νὰ τὸν συγχω-
ρήσῃ· καὶ ὁ Τίτος, ὅστις ἠγάπα, καὶ ἐσί-
βετο τὸν πατέρα του, ἠρρώστησεν ἀπὸ τὴν
λύπην του, βλέπων ὅτι ἐκεῖνος δὲν ἦτον εὐ-
χαριστημένος. Μίαν ἡμέραν ἐνῶ ἔκειτο μό-
νος του εἰς τὴν κλίνην, ἐμδῆκαν ἀπὸ τὸ
παράθυρον μέσα εἰς τὸν κοιτῶνα του δύο
ὠραιότατοι ἀκαλανθίδες (στραγαλιανοί,

Ἰταλ. cardellini), ἀλλ' ἐξεπλάγη, ὅταν ἐκεῖνα καὶ πουλία, λαβόντα τὴν φυσικὴν των μορφὴν, τῷ ἐπαράστησαν τὴν Μοῖραν, ἅμα δὲ καὶ τὴν φιλότιμον του Πιπίναν. Ἦθελε νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν ἀγαθὴν Μοῖραν· ἀλλ' ἐξαφνα ἐμβῆκεν ἡ βασίλισσα ἡ μήτηρ του, βαστώσα ἕνα παχὺ αἰλουρον (γάτον) ὃν εἶχεν ἀκριβὺς, οἷότι ἐπίανε τοὺς ποντικούς, τοὺς τρώγοντας τὰ φαγητά της, καὶ δὲν ἐξόδευε τίποτε διὰ τὸν τρέφῃ. Βλέπουσα ἡ βασίλισσα ἐκεῖνα τὰ πουλία, εὐθὺς ἐθύμωσεν, ἐπειδὴ πετώντα ὁλόγυρα εἰς τὸν κοιτῶνα, τῆς ἐφθειρον τὰ ἐπιπλα, ὁηλαδὴ τὰ σκεύη. Ὁ Πρίγγιψ τῇ εἶπε, ὅτι ἤθελε τὰ βάλῃ εἰς ἓν κλουβί· ἀλλ' ἐκείνη ἀπεκρίθη: Θέλω νὰ πιασθοῦν εὐθὺς, καὶ νὰ χρησιμεύσουν διὰ τὸ γεῦμά μου, ἐπειδὴ μοῦ ἀρέσουν καταπολλά. Ὁ Πρίγγιψ περίλυπος τὴν παρεκάλει θερμῶς· ἀμὴ ὅλοι οἱ ἀυλικοὶ καὶ δοῦλοι διώκοντες τὰ πουλία, δὲν τὸν ἠκροάζοντο. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς μὲ τὸ σάρωθρον, ἐγκρέμισε τὴν ταλαίπωρον Πιπίναν. Τότε ὁ Πρίγγιψ ἐσηκώθη ἐν βία ἀπὸ τὴν κλίνην, διὰ νὰ τὴν βοηθήσῃ· ἀλλὰ δὲν ἦτον πλέον καιρός· ἐπειδὴ ὁ αἰλουρος τῆς βασιλίσσης ἦτον σιμὰ νὰ καταξοχίσῃ τὸ πουλίον μὲ

τὰ ἐνύχια τοῦ, ὅταν ἡ Μοῖρα λαμβάνουσα
 ἔξαφνα τὸ σχῆμα μεγάλου σκύλου, ὥρμησε
 κατὰ τοῦ αἰλούρου, καὶ τὸν ἐπνίξεν. Ἐπει-
 τα τὰ δύο πουλῖα μετεμορφώθησαν εἰς δύο
 ποντικᾶκια, καὶ ἔφυγαν ἀπὸ μίαν μικρὰν
 τρύπαν. Ὁ Πρίγγιψ βλέπων τὸν κίνδυνον
 τῆς ἀκριβοῦς τοῦ Πιπίνας ὠλιγοθύμησεν·
 ἀλλ' ἡ βασίλισσα δὲν τὸν ἐκατάλαβεν, ἐπειδὴ
 ἄλλο δὲν ἔστοχάζετο παρὰ τὸν θάνατον τοῦ
 αἰλούρου τῆς. Ἐπειτα εἶπε τοῦ βασιλέως·
 Ἄν δὲν ἐκδικήσῃς τὸν θάνατον τοῦ αἰλούρου
 μου, ἐγὼ βέβαια φονεύομαι· ἔχων ὁ Τίτος
 συγκοινωνίαν μὲ Μάγους, διὰ μέσου των
 μὲ κατατρέχει· ἂν δὲν τὸν ὑποκληρώσῃς,
 καὶ δώσῃς τὸ διάδημα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ,
 δὲν ἔχω πλέον ἀνάπαυσιν. Ὁ βασιλεὺς τῇ
 ἀπεκρίθη, μετὰ δύο ἡμέρας χωρὶς ἄλλο θέ-
 λω δώσει προσταγὴν νὰ τὸν κρατήσουν, καὶ
 μετὰ τὴν πρέπουσαν κατηγορίαν, εἴλει κα-
 ταδικασθῇ. Ὁ πιστὸς Ἰλάριος δὲν ἐκοιμή-
 το εἰς τοιαύτην περίστασιν· ἐκβῆκεν εὐθὺς
 ἀπὸ τὸν μυχὸν τοῦ βασιλέως, τρέχων νὰ
 εὐώσῃ τὴν εἴδησιν τοῦ Πρίγγιπος. Ὁ φέ-
 βος τὸν εἶχεν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν θέρμην·
 ὅθεν ἡτοιμάζετο νὰ καθυλικεύσῃ τὸ ἄλογόν
 τοῦ, διὰ νὰ φύγῃ, ὅταν τοῦ ἐφάνη πάλιν

ἡ Μοῖρα, καὶ λέγει· του· Δὲν δύναμαι πλέον
 νὰ ὑποφέρω τὴν πονηρίαν τῆς μητρός σου,
 καὶ τοῦ πατρὸς σου τὴν μικροψυχίαν· διὰ
 τοῦτο θέλω νὰ σοῦ δώσω ἰσχυρὸν στράτευ-
 μα, διὰ νὰ τοὺς πολιορκήσῃς εἰς τὸ πα-
 λάτιόν των· ὕστερον δὲ κλείωντάς τοὺς εἰς
 φυλακὴν μὲ τὸν Μυρτίλον των, θέλεις ἀνα-
 βῇ εἰς τὸν θρόνον, καὶ ἀκολούθως θέλεις
 νυμφευθῇ παρευθὺς τὴν Πιπίναν. Κυρία,
 εἶπεν ὁ Ἡρίγγιψ πρὸς τὴν Μοῖραν, ἡξέυρεις
 ὅτι ἀγαπῶ τὴν Πιπίναν ὑπὲρ τὴν ζωὴν μου·
 πλὴν ὁ πόθος, ἑποῦ ἔχω νὰ τὴν νυμφευθῶ,
 δὲν θέλει ὀυνηθῇ ποτὲ νὰ μὲ κάμῃ ν' ἀ-
 λησμονήσω τὸ χρέος μου πρὸς τοὺς γονεῖς
 μου· προτιμῶ ν' ἀποθάνω τὴν ὥραν ταύτην,
 παρὰ νὰ φέρω τὰ ὄπλα κατ' αὐτῶν. Ἐλα
 νὰ σὲ ἀγκαλιάσω, εἶπεν ἡ Μοῖρα· ἡθέλησα
 νὰ δοκιμάσω τὴν ἀρετὴν σου· ἂν ἐδέχουσιν
 τὴν συμβουλὴν μου, βέβαια ἡθέλα σὲ ἐγκα-
 ταλείψῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀντεστάθης γενναίως,
 θέλω εἶμαι πάντοτε φίλη σου, καὶ τῶρα σοῦ
 τὸ ἀποδείχνω καὶ μὲ τὸ ἔργον. Μεταμορ-
 φῶσου εἰς σχῆμα γέροντος, καὶ βέβαιος ὦν
 ὅτι δὲν θέλει σὲ γνωρίσει τις, περίελθε ὁ-
 λον σου τὸ βασίλειον, διὰ νὰ μάθῃς ὅλας
 τὰς ἀδικίας, ὅσαι πράττονται κατὰ τῶν τα-

λαμπώρων ὑπηκόων σου, διὰ τὰς ἐμπο-
 δίσσης, ὅταν βασιλεύσης. Ὁ δὲ Ἰλάριος μέ-
 νων εἰς τὴν αὐλήν, θέλει σοὶ δηλοποιῇ τὰ
 ὅσα ἤθελον συμβαίνει εἰς τὸν καιρὸν τῆς
 ἀπουσίας σου. Ὁ Πρίγγιψ ἐπήκουσε τῆς
 Μείρας, καὶ ἶδε πράγματα, ὅπου τὸν ἔκα-
 μαν νὰ φρίξῃ. Ἡ δικαιοσύνη ἐπωλεῖτο·
 οἱ κυβερνῆται ἐγύμνωναν τὸν λαόν, οἱ με-
 γάλοι ἐκακοποιοῦν τοὺς μικροὺς, καὶ ὅλα
 αὐτὰ ἐγένοντο ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως.
 Μετὰ δύο χρόνους ἔλαβεν ἐπιστολὴν ἀπὸ
 τὸν πιστὸν τὸν Ἰλάριον, δι' ἧς τοῦ ἐφανε-
 ρωνε τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, καὶ ὅτι
 ἡ βασίλισσα ἤθελε ν' ἀναγορευθῇ βασιλεὺς
 ὁ ἀδελφὸς του· ἀλλ' οἱ τέσσαρες ἐκεῖνοι ἀ-
 γασταὶ ἄρχοντες δὲν τὸ ἔστερξαν, ἐπειδὴ ὁ
 Ἰλάριος τοὺς ἐβεβαίωσεν, ὅτι ὁ Τίτης ἦτον
 ἀκόμη ζωντανός· ὅτι ἡ βασίλισσα ἤγειρεν
 εἰς ἐπανάστασιν μίαν ἐπαρχίαν, καὶ κατέ-
 φυγεν εἰς αὐτὴν μὲ τὸν υἱὸν τῆς. Τότε ὁ
 Τίτης ἀναλαμβάνων τὴν φυσικὴν του μορφήν,
 ἦλθεν εἰς τὴν μητρόπολιν, ὅπου ἀνηγορεύθη
 βασιλεὺς. Ἐγραψεν εὐθὺς εὐλαβεστάτην ἐ-
 πιστολὴν πρὸς τὴν μητέρα του, παρακαλῶν
 αὐτὴν νὰ παύσῃ ἀπὸ τὸ νὰ παρακινῇ τὸν
 λαόν εἰς ἐπανάστασιν, καὶ προσφέρων εἰς

αὐτὴν πλούσιον εἰσέδημα καὶ δι' αὐτήν, καὶ διὰ τὸν ἀδελφόν του Μυρτίλου. Ἀλλ' ἡ βασίλισσα ἔχουσα ἔτοιμον θυνατὸν στρατεύμα, τοῦ ἀπεκρίθη νὰ παραιτηθῇ θεληματικῶς τὸ διέδημα, εἶδ' ἡ μὴ, ἤθελεν ἔλθῃ νὰ τοῦ τὸ ἀρπάξῃ ἀπὸ τὴν κεφαλὴν. Μήτε αὐτὴ ἡ ὑπερήφανος ἀπόκρισις δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποτρέψῃ τὸν Τίτον ἀπὸ τὸ πρὸς τὴν μητέρα του χρεωστούμενον σέβας· ἀλλ' ἐπειτα ἐκείνη μαθούσα ὅτι "Οβριμος ὁ βασιλεὺς ἡτοιμάζετο νὰ συντρέξῃ εἰς βοήθειαν τοῦ φίλου του Τίτου μετὰ μεγάλης θυνάμεως, ἠναγκάσθη νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὴν γνώμην τοῦ υἱοῦ της. Μένων λοιπὸν ὁ Τίτος ἥσυχος ἐξουσιαστῆς τῆς βασιλείας του, ἐνυμφεύθη τὴν ὡραίαν Πιπίναν, με' ἄκραν εὐχαρίστησιν ὅλων τῶν ὑπηκόων του.

Εὐτ. Ὁ Τίτος δὲν ἡλευθέρωσε τοὺς ὑπηκόους του ἀπὸ τῆς ἀδικίας, ὅπου ὑπέφερον πρότερον;

Διδ. Θέλω σᾶς διηγηθῇ ἄλλην φορὰν τὰ ἐπίλοιπα, ὧ παιδί μου, ἡγουν τὰ περὶ τῆς ζωῆς τοῦ Τίτου, ἀφ' οὗ ἐβασίλευσεν.

Ἀνθ. Καὶ διὰ τὸν Ἰλάριον δὲν λέγομεν τίποτε; ἐγὼ τὸν ἀγαπῶ θερμῶς, ὥς καλὸ καὶ ἀγαθόν.

Διδ. Εὐγε, ἀγαπητέ μου· ἀλλὰ τώρα εἰπὲ
τὸ μάθημά σου.

Ἀνθ. Ἀφ' οὗ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκυβερνή-
θησαν ὑπὸ πολλῶν ἄλλων Κριτῶν, πάλιν
ἐξέπεσαν εἰς τὴν λατρίαν τῶν εἰδώλων·
ὅθεν ὁ Θεὸς τοὺς παρέδωκεν εἰς χεῖρας τῶν
φυλιστέων, διὰ τὰ βασανίζονται (1). Ὑ-
πέφεραν μεγάλα κακὰ, καὶ τέλος πάντων
ἐζητήσαν συγχώρησιν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὁ
ὅποιος παρακινήμενος ἀπὸ τὰ θάκρυά των,
ἀπεφάσισε νὰ τοὺς στείλῃ λυτρωτήν. Αἰσιπὸν
Ἀγγελος Κυρίου ὤφθη εἰς μίαν γυναῖκα,
ἣ ὅποια ἦτον στῆρα, καὶ τῆς εἶπε: Σὲ φα-
νερώσω ὅτι θέλεις γεννήσει υἱόν, ὁ ὅποιος
θέλει ἐλευθερώσει τὸν Ἰσραὴλ, καὶ θέλει
ἀφιερωθῇ τῷ Κυρίῳ, διὰ τὰ ἀφανίσῃ τοὺς
Φυλιστέους. Διὰ τοῦτο φυλάξου νὰ μὴ πίνῃς
οἶνον, οὔτε ἄλλο τι ποτὸν δύναμενον νὰ πο-
ξενήσῃ μέθην, πρὶν τέξῃς τὸν υἱόν σου.
Αὐτὸς θέλει εἶναι Ναζηραῖος, ἡγουν τῷ Θεῷ
ἀφιερωμένος. Δὲν θέλει πίνῃ κἀνὲν ποτὸν
ἔχον δύναμιν νὰ τὸν μεθύσῃ, καὶ δὲν θέ-
λει κόψῃ ποτὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του
(2). Ἡ γυνὴ εἶπε πρὸς τὸν ἀνδρατῆς, ὅτι
ἶδεν ἀνδρῶπον μέγαν, ὅστις ἐκ μέρους τοῦ
Θεοῦ τῆς ἔταξεν υἱόν· ἐπειδὴ δὲν ἤξευρεν

ὅτι ἐκεῖνος ἦτον Ἄγγελος. Ὁ δὲ ἀνὴρ τῆς
ποθῶν νὰ ἰδῇ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ἐδεήθη
τοῦ Κυρίου περὶ τούτου, καὶ εἰσηκούσθη. Ὁ
Ἄγγελος ὥφθη δεύτερον πρὸς τὴν γυναῖκά
του, ἣ δὲ τὸν παρεκάλεσε νὰ προσμείνῃ ὀ-
λίγον, καὶ ἐδράμα μετὰ σπουδῆς νὰ κρᾶξῃ
τὸν ἄνδρα τῆς. Ἐρχόμενος λοιπὸν ὁ ἀνὴρ
τῆς, καὶ βλέπων τὸν Ἄγγελον, τὸν ἠρώτη-
σε πῶς ὠνομάζετο, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ
τοὺς κάμῃ τὴν τιμὴν νὰ φάγῃ μαζὴ τῶν
ἐν ἐρίφιον· ἀλλ' ὁ Ἄγγελος τοῦ ἀπεκρίθη·
Τὸ ὄνομά μου εἶναι ὄνομα θαυμαστόν· ἀπὸ
τοῦ ἄρτου σου δὲν τρώγω, καὶ ἂν θέλῃς νὰ
μείνῃς ἐδῶ, ἀφ' οὗ ἐτοιμάσῃς τὸ ἐρίφιον, πρό-
σφερε το τῷ Κυρίῳ εἰς ὀλοκαύτωμα (3).
Ὁ ἄνθρωπος ὑπήκουσεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ
Ἀγγέλου· καὶ ὅταν ἡ φλόγα τοῦ ὀλοκαυτώ-
ματος ἄρχισεν ν' ἀναβαίνειν εἰς τὸν οὐρανόν,
ὁμοῦ μὲ τὴν φλόγα ἀνέβη καὶ ὁ Ἄγγελος
τοῦ Κυρίου. Τότε ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐνο-
μαζόμενος Μανωὴ, εἶπε πρὸς τὴν γυναῖκά
του· Πρεῖς βέβαια ἀποθνήσκωμεν, ἐπειδὴ
ἰδομεν τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ἡ γυνὴ
τοῦ ἀπεκρίθη· Ἄν ὁ Κύριος ἐβούλετο νὰ
μᾶς θανατώσῃ, δὲν ἤθελε δεχθῇ ἀπὸ τὰς
χειρὰς μας τὸ ὀλοκαύτωμα, καὶ τὴν θυ-

σίαν. Μετ' ὀλίγον καιρὸν ἡ γυνὴ ἔτεκεν υἱόν,
καὶ τὸν ὠνόμασε Σαμφών (4).

Διδ. Ἀκολούθησον, Φίλιππε.

Φίλ. Φθάσας ὁ Σαμφών εἰς ἡλικίαν, ἡ-
γάπησε μίαν θυγατέρα τῶν Φυλισταίων·
ὅθεν ἠρώτησε τὸν πατέρα του, ἃν ἦτον εὐ-
χαριστημένος νὰ τὴν νυμφευθῇ. Ὁ πατήρ
του τῷ ἀπεκρίθη: Ἀρά γε δὲν εὐρίσκονται
γυναῖκες μεταξὺ τῶν θυγατέρων Ἰσραὴλ;
διατί θέλεις νὰ νυμφευθῇς μίαν ἀλλοφυλὸν
(5); Ἀλλ' ὁ Σαμφών τοῦ εἶπε: Δός μοι τὴν,
σὲ παρακαλῶ, ὅτι αὐτὴ μοῦ ἀρέσει. Καὶ
ἐπειδὴ τοῦτο ἦτον θέλημα Κυρίου, ὁ πατήρ
ἐσυμφώνησε μὲ τὴν γνώμην τοῦ υἱοῦ του
Σαμφών (6). Ἀπερχόμενος οὗτος νὰ εὐρῇ
τὴν γυναῖκά του, ἀπήντησε λέοντα, καὶ πύ-
γων αὐτὸν μὲ τὰς χεῖράς του, τὸν διέσπα-
σεν εἰς δύο, ἐπειδὴ ἦτον ἰσχυρότατος. Μετ'
ὀλίγας ἡμέρας ὑπῆγε νὰ ἰδῇ τὸ πτώμαν τοῦ
λέοντος, καὶ εὗρεν ὅτι αἱ μέλισσαι εἶχαν κά-
μῃ μέλι εἰς τὸ στόμα του. Ὁ Σαμφών ἔ-
λαβεν ἐκεῖνο τὸ μέλι καὶ τὸ ἔφερε τῶν γο-
νέων του· δὲν τοὺς εἶπεν ὅμως ποῦ τὸ εὗρε
(7). Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐνυμφεύθη, καὶ ἐ-
τέλεσε συμπόσιον ἐπὶ τὰς ἡμερῶν μὲ τοὺς νέους
τῶν Φυλισταίων. Τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦς

εἶπε: Θέλω νῦν σᾶς προβάλλω ἐν πρόβλημα, καὶ ἂν μοῦ τὸ διαλύσητε εἰς τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ συμποσίου, σᾶς θίξω τριάκοντα σινδόνας, καὶ τριάκοντα στολὰς· ἐξ ἐναντίας ἂν δὲν θυνηθῇτε νῦν μοῦ τὸ ἐξηγήσητε, θέλετε μοῦ θώσκει σεῖς ὁμοίως τριάκοντα σινδόνας, καὶ τριάκοντα στολὰς. Ἰδοὺ τὸ πρόβλημα μου. “Ἀπὸ τὸν τρώγοντα ἐκβῆκε τροφή, καὶ ἀπὸ τὸν θυνάτον ἐκβῆκε γλυκύτης (8). Ἦ. Ἐκεῖνοι αἱ νέοι δὲν ἠθύναντο νῦν ἐξηγήσουν τὸ αἰνίγμα, μὴν ἠξεύροντες ὅτι ὁ Σαμψὼν εἶχεν εὖρη τὸ μέλι εἰς τὸ στόμα τοῦ λέοντος. Ὑπῆγαν λοιπὸν πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ Σαμψὼν, καὶ τῆς εἶπαν: “Ἄν δὲν παρακινήσης τὸν ἄνδρα σου νῦν σὲ ἐξηγήσῃ τὸ πρόβλημα, ἡμεῖς θέλομεν σὲ καύσει ζωντανήν εἰς τὸν οἶκόν σου ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα σου (9). Ἡ γυνὴ ὑπῆγε τὴν ἐβδόμην ἡμέραν πρὸς τὸν ἄνδρα της, καὶ τοῦ εἶπε: Βέβαια δὲν μὲ ἀγαπᾷς, διότι ἂν μὲ ἀγαποῦσες ἠθέλεις μὲ ἐξηγήσῃ τὸ αἰνίγμα, ὅπου ἐπρόβαλες. Ὁ Σαμψὼν τῇ ἀπεκρίθη: Δὲν τὸ ἐφάνέρωσα μήτε τοῦ πατρός μου, μήτε τῆς μητρός μου· μὴ ὅλον τοῦτο θέλω νῦν σὲ εὐχαριστήσω· καὶ τῆς τὸ ἐξήγησεν. Ἐδραμεν εὐθὺς ἡ γυνὴ νῦν τὸ φανερῶσθαι εἰς τοὺς νέους

ἐκείνους, καὶ τὸ ἐσπέρας αὐτοὶ εἶπαν πρὸς
τὸν Σαμφών: "Τί γλυκύτερον μέλιτος, καὶ
ἰσχυρότερον λέοντος;" Ἐκατόλαβεν εὐθὺς
ὁ Σαμφών ὅτι ἠπάτησαν τὴν γυναῖκά του
(40), καὶ θέλων νῦν τοὺς ἐκδικηθῆ, κατέβη
εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ φονεύσας ἐκεῖ τριάκοντα
Φυλισταῖους ἔδωκε τὰς στολὰς των εἰς τοὺς
ἐξηγήσαντας τὸ πρόβλημα, καὶ καταπολλὰ
θυμωμένος ἐπέστρεψεν εἰς τὸν πατρικὸν του
οἶκον. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἠθέλησε νῦν μεταί-
δῃ τὴν γυναῖκά του, τὴν ὁποίαν, ἂν καὶ ἄπι-
σον, ἠγάπα θερμῶς· ἀλλ' ὅταν ἐπλησίασεν εἰς
τὸν κοιτῶνα, ὁ πατήρ της δὲν τὸν ἄφησε νῦν
εἰσεῖθαι, λέγων: Ἐνόμισα ὅτι ἐμίσησας τὴν
γυναῖκά σου, καὶ τῆς ἔδωκα ἄλλον ἄνδρα
(41). Ἴδου δύο μεγάλαι ἀδικίαι, ὅπου μοῦ
ἔκαμαν οἱ Φυλισταῖοι, εἶπεν ὁ Σαμφών·
δὲν τοὺς ἔφθασεν ὅτι ἠπάτησαν τὴν γυναῖ-
κά μου, ἀλλὰ καὶ μοῦ τὴν ὑστέρησαν· διὰ
τοῦτο τοὺς κηρύττω αἰώνιον πόλεμον. Θέλων
οὖν ὁ Σαμφών νῦν τοὺς ἐκδικηθῆ, ἔλαβε τρια-
κοσίας ἀλώπεκας, καὶ τὰς ἔδεσεν ὁμοῦ σὺ-
ραν πρὸς οὐρανόν· ἔπειτα ἔλαθεν ἑκατὸν πεν-
τήκοντα λαμπάδας, καὶ ἔβαλε λαμπάδα μίαν
ἀπτομένην ἀναμέσον των δύο οὐρῶν, καὶ
τὰς ἐξαπέστειλε, καὶ ἔκαυσαν τὰς ἀμπέλους,

καὶ ἐλαίας, καὶ τὸν σῖτον τῶν Φυλισταίων. Οὗτοι δὲ εἶπαν: Ποῖος ἄλλος παρὰ ὃ Σαμφὼν μᾶς ἔκαμε τοῦτα τὰ κακὰ, διὰ τὸ ἐκδικηθῆναι, διότι τοῦ ἐπήραμεν τὴν γυναῖκα του; Ἐδραμαν λοιπὸν θυμωμένοι, καὶ κατέκλυσαν τὴν γυναῖκα εἰς τὸν αἶκον, μὲ ὅλην τῆς τῆν οἰκογένειαν. Ὁ Σαμφὼν λαμβάνων τὰ ὄπλα του, πάλιν ἐδίωξε τοὺς Φυλισταίους, οἱ ὅποιοι κατέφυγον πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, λέγοντες: Ἠλθामεν διὰ τὸ νὰ θέσωμεν τὸν Σαμφὼν· παραδώσατέ τον εἰς χεῖράς μας· εἰδὲ μὴ, σὰς ἀφανίζοιμεν. Τρισχίλιοι ἄνδρες ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἰούδα ὑπῆγαν πρὸς τὸν Σαμφὼν, καὶ τοῦ εἶπαν: Δὲν ἤξεύρεις ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ὑποκείμενοι εἰς τοὺς Φυλισταίους; διατί λοιπὸν ἐσκληρύνας κατ' αὐτῶν; Ὁ Σαμφὼν ἀπεκρίθη: Δὲν ἄρχισα ἐγὼ τὴν μάχην· αὐτοὶ παρώξυναν τὴν ὀργήν μου· λοιπὸν δίκαιον ἔχω νὰ τοὺς ἐκδικηθῶ, καὶ νὰ φερθῶ κατ' αὐτῶν, ὥς ἐκεῖνοι ἐφέρθησαν κατ' ἐμοῦ. Μ' ὅλον τοῦτο, ἐπειδὴ θέλετε νὰ μὲ παραδώσῃτε εἰς τὰς χεῖράς των, ἐγὼ τὸ στέργω· θέσετέ με σφιγκτὰ ὅσον θέλετε (12). Ὅταν οἱ Φυλισταῖοι ἴδον τὸν ἐχθρόν των ὁδεμέ-
νον μὲ δυνατὰ, καὶ καινούργια σχοινία.

ἀπὸ τὴν χαράν των ἔκαμαν μέγαν ἀλλαγ-
μόν· ἀλλὰ πνεῦμα Κυρίου ἐδυνάμωσε τὸν
Σαμφών, καὶ ἔκοψε τὰ σχοινία, ὡς νὰ ῥι-
σαν ἀπὸ λεπτοτάτην κλωστήν· καὶ μὴ ἔχων
ὄπλα, ἔλαβε σιαγὸνα ὄνου, ἣ ὁποία ἦτον ἐρ-
ριμμένη εἰς τὴν γῆν, καὶ μὲ αὐτὴν ἐφόνευσε
χιλίους Φυλισταίους (13). Μετὰ ταύτην τὴν
νίκην ἐδίψησε σφόδρα, καὶ μὴ εὐρίσκων νε-
ρὸν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἐδόρησε πρὸς Κύ-
ριον, λέγων: Μὲ τὴν βοήθειάν σου ἠλευθε-
ρώθην ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Φυλισταίων,
ἀλλὰ τῶρα ἀποθνήσκω ἀπὸ τὴν δίψαν· ἐ-
λῆσον λοιπόν, Κύριέ μου, τὸν δοῦλόν σου,
διὰ νὰ μὴ χαροῦν οἱ ἐχθροί μου. Ὁ Θεὸς
εἰσήκουσε τῆς φωνῆς τοῦ Σαμφών· ἠνείχθη
εἰς τῶν γομφίων ὁδόντων τῆς σιαγόνος τοῦ
ὄνου, καὶ ἐκβῆκε τόσον ὕδωρ, ὥστε ἐφθασε
νὰ χορτάσῃ τὴν δίψαν τοῦ ἰσχυροῦ τούτου
ἀνδρός (14).

Διδ. Τελείωσον, Παῦλε, τὴν ἱστορίαν.

Παῦλ. Μίαν ἡμέραν ὁ Σαμφών ὑπῆγεν
εἰς τὴν Γάζαν πόλιν, καὶ μαζόντες τοῦ-
οἱ Φυλισταῖοι, ἔβαλαν φύλακας ὀλόγυρα εἰς
τὰ τεῖχη, περικλείσαντες τὰς πύλας τῆς πό-
λεως. Ἐσηκώθη ὁ Σαμφών τὰ μεσάνυχτα
διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ, καὶ εὐρὼν κακλεισμέ-

νας τὰς θύρας τῆς πόλεως, ἐσῆκωσεν αὐτὰς
 ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ ὁμοῦ με τοὺς σταθμούς,
 καὶ τὰς ἔφερεν ἐπάνω εἰς ἓν πλησίον ὄρος,
 με ἐκπληξιν μεγάλην τῶν Φυλισταίων, οἱ
 ὅποιοι ἔλεγον: Πότε θείλομεν ἐλευθερωθῆ ἀπὸ
 τοιοῦτον ἄνδρα (15); Ἐντοσούτω ἔμεινον,
 ὅτι ὁ Σαρψὼν ἠγάπα μίαν γυναῖκα τοῦ
 τόπου τῶν ὄθεν οἱ ἄρχοντες τῶν Φυλισαίων
 ὑπῆγαν πρὸς αὐτήν, καὶ τῆς εἶπαν: Σοὶ
 δίδομεν μεγάλην ποσότητα χρημάτων, ἂν
 δουνῇς νῦν παραδώσῃς εἰς χεῖράς μας τὸν
 Σαρψὼν (16). Αὕτῃ ἡ νέα, ὀνόματι Δα-
 λιδᾶ, οὕσα φιλάργυρος, ἀπεφάσισε νῦν προ-
 δῶσθαι τὸν ἐραστήν της, διὰ νῦν κερδίσῃ τὰ
 χρήματα. Εἶπε λοιπὸν πρὸς τὸν Σαρψὼν:
 Φανέρωσόν μοι σὲ παρακαλῶ εἰς τί στέκεται
 ἡ μεγάλη σου δύναμις, καὶ πῶς ἡμποροῦσες
 νῦν δεθῇς εἰς τρόπον, ὥστε νῦν νικηθῇς; Γνω-
 ρίζων ὁ Σαρψὼν ὅτι αὕτῃ ἤθελε νῦν τὸν
 προδῶσθαι, ἀπεφάσισε νῦν τὴν ἀπατήσῃ, λέ-
 γων: Ἄν δεθῶ με ἑπτὰ νευράς ὑγρὰς μὴ
 διεφθαρμένας, γίνεσθαι ἀδύνατος καὶ ἀσ-
 θενής, ὡς οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. Ἡ Δαλιδᾶ
 ἔλαβεν εὐθὺς ἑπτὰ νευράς ὑγρὰς, καὶ ἔδωκε
 τὸν Σαρψὼν ἐνῶ ἐκοιμήτο. Εἶχε κρύψῃ με-
 ρικοὺς Φυλισταίους εἰς τὸν οἶκόν της, καὶ

ἀφ' οὗ ἔδρασε τὸν Σαρψῶν, τὸν ἐξύπνησε λέ-
 γουσα: "Ὁ Σαρψῶν Σαρψῶν, οἱ Φυλισταῖοι
 ἐπάνω σου. Αὐτὸς ἔσπασεν εὐθὺς τὰς ἐπι-
 νευράς ὡς κλωσμά στουπίου, καὶ ἔφυγαν
 οἱ ἀλλόφυλοι. Οὕτως ἐπλάνασε τὴν Δαλιθὰ
 ἄλλαις θύο φοραῖς· ὅθεν αὐτὴ κλαίονσα τοῦ
 εἶπε: Βλέπω φανερόν· ὅτι δὲν μὲ ἀγαπᾷς.
 ἐπειδὴ πάντοτε ἐμπαίζεις με· καὶ οὕτως ἀπὸ
 τὴν αὐγὴν ἕως τὸ βράδυ τόσον ἐστενοχω-
 ροῦσε τὸν Σαρψῶν, ὥστε τὸν ἔκαμε νὰ ἐ-
 λιγοψυχῇ μέχρι θανάτου. Τέλος πάντων,
 βεβαρυμένος ἀπὸ τὰς παρενοχλήσεις τῆς γυ-
 ναικὸς, τῆς ἀπήγγειλε τὴν ἀλήθειαν, λέγων:
 Ἐγὼ ἀφιερῶθην τῷ Κυρίῳ πρὶν ἔλθω εἰς
 τὸν κόσμον· διὰ τοῦτο ποτὲ δὲν μοῦ ἔκοψαν
 τὰ μαλλία, καὶ εὐθὺς ἀποῦ μὲ ξυρίστητε.
 Θέλω χάσει τὴν δύνάμιν μου (17). Ἡ Δα-
 λιθὰ τὸν ἀπεκοίμισεν εἰς τὰ γόνατά της·
 καὶ ἔκραξε τὸν κουρέα, καὶ τὸν ἐξύρισε.
 Τότε ἀποδιώχνουσα αὐτόν, τοῦ εἶπε: Σαρ-
 ψῶν ἰδοὺ οἱ Φυλισταῖοι (18). Αὐτὸς ἐνόη-
 σεν ὅτι ἠδύνατο ἀκόμη νὰ τοὺς καταβῇ
 ὡς πρότερον· ἀλλ' ὁ Θεὸς εἶχε ξεμακρύνῃ
 ἀπὸ αὐτόν: Τὸν ἐπίσταν λοιπὸν οἱ Φυλι-
 σταῖοι, καὶ εὐθὺς ἐξορύσαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς,
 τὸν ἐκαταδίκασαν νὰ γυρίξῃ ἐν

λιθόμυλον, ὡς νᾶ ἦτον ἄλογον (19). Μετὰ ταῦτα ἐκεῖνοι ἔκαμαν μεγάλην πανήγυριν εἰς τιμὴν τοῦ Θεοῦ των Δαγών· ὅθεν συνήχθησαν ὅλοι οἱ ἄρχοντες, καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς οἶκόν τινα, διὰ νᾶ ξεφαινώσουν, προστάξαντες νᾶ ὁδηγηθῇ ἔμπροσθέν των ὁ Σαμφών. Ἀφ' οὗ ἦλθε, τοῦ εἶπαν νᾶ κάμῃ κἀνένα γελωτοποιὸν ἐπιτήδευμα, διὰ νᾶ χαροῦν. Πλήθος λαοῦ συνέδραμεν εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον, διὰ νᾶ ἐμπαίξωσι τὸν Σαμφών, καὶ ὅσοι δὲν ἠμπόρισαν νᾶ ἔμβουν εἰς τὸν οἶκον, ἀνέβησαν ἐπάνω εἰς τὸ ὄψωμα, καὶ εἰς τὰ παράθυρα. Ἀλλ' αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς τοῦ Σαμφών ἄρχισαν νᾶ ἀυξάνουσιν· ὅθεν εἶπε πρὸς τὸ παιδάριον, ὅπου ὡς τυφλὸν τὸν ὠδηγοῦτεν ἀπὸ τῶ χέρι: Ὁ-
δηγήσόν με εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶναι αἱ δύο στύλοι, οἱ βαστάζοντες ὄλον τοῦ οἴκου τοῦτου. Τὸ παιδάριον τοῦ ὑπήκουσεν· ὁ δὲ Σαμφών ὅταν ἔφθασεν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ὕψωσε τὴν καρδίαν του πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἶπε (20): Μνήσθητί μου, Κύριε, καὶ ὅς μοι τώρα τὴν προτέραν δύναμίν μου· εὐχαριστοῦμαι νᾶποθάνω εἰς τὸν τόπον τοῦτου, φθάνει μόνον νᾶποθάνουν μαχὴ μου καὶ οἱ Φυλιστιῖοι, ὅσοι ἐδῶ εὕρισκονται.

Περιλαβὼν ἔπειτα μὲ δύναμιν μεγάλην τοὺς δύο σὺλους, τοὺς στηρίζοντας τὸν οἶκον, τοὺς ἐγκρέμισε (21), καὶ πίπτων ὁ οἶκος, ἐδανάτωσεν ὅλους τοὺς ἐκεῖ Φυλισταίους. Οἱ ἀποθανόντες ἦσαν σχεδὸν τρισχίλιοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Τοιουτοτρόπως ὁ Σαμψὼν μὲ τὸν θάνατόν του, ἀπύκτεινε περισσέτερος, ἀφ' ὅσους ἐφόνευσεν ἐπὶ ζωῆς του (22).

Εὐτ. Διδάσκαλε, δὲν δύναμαι νὰ καταλάβω, πῶς ὁ Σαμψὼν δὲν παραίτησεν ἐκείνην τὴν διεστραμμένην Δαλιθὰ κατὰ πρῶτην φορὰν, ὅπου ἐγνώρισεν ὅτι ἤθελε νὰ τὸν προδώσῃ. Πῶς ἠδύνατο νὰ τὴν ἀγαπᾷ, βλέπων φανερώτατα ὅτι ἤθελε τὸν ἀφανισμόν του; Πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι εἶχε χάσῃ τὸν νοῦν του.

Εὐλ. Βέβαια εἶχε μεγάλην χρεῖαν ὁ Σαμψὼν νὰ ἤθελεν εὐρεθῇ ἕνας Ἀστουλφος, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν τόπον τοῦ φεγγαρίου, διὰ νὰ τοῦ φέρῃ τὸν νοῦν του.

Διδ. Πολλάκις σᾶς εἶπα, ἀγαπητοί μου, ὅτι τὰ πάθη ταράττουσι τὸν νοῦν. Ἐχομεν μέγα παράδειγμα εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Σαμψὼν· καὶ ἂν μᾶς ἦσαν γνωστά τὰ ὅσα συμβαίνουν εἰς τὸν κόσμον, ἠθέλαμεν ἰδῆ ὅτι ζοῦν καὶ τὴν σήμερον πολλαὶ γυναῖκες, αἱ

ὅποῖαι παρομοιάζουσι τὴν Δαλιδᾶ, καὶ πολλοὶ ἀνόητοι ἄνδρες, ὡς ὁ Σαρψών, οἵτινες τὰς ἀγαποῦν, ἂν καὶ γνωρίζουν τὴν πανουργίαν των, καὶ κακίαν.

Ἄνθ. Διδάσκαλε, τί εἶναι αἱ μέλισσαι;

Διδ. Εἶναι ζωῖδια πτερωτά, ὡς αἱ μυῖγαι.

Ἄνθ. Λοιπὸν αἱ μυῖγαι κάμνουν τὸ μέλι; ἐγὼ δὲν τὸ ἤξευρα.

Διδ. Ναί, τέκνου μου· αἱ μέλισσαι κάμνουν τὸ μέλι, καὶ τὸ κηρί.

Παῦλ. Πῶς; Τάχα ἔχουν μέσα εἰς τὸ σῶμά των τὸ μέλι, καὶ τὸ κηρί;

Διδ. Ὁχι ἀγαπητέ μου· ἀλλὰ βυζάνουν τὰ ἄνθη, καὶ μὲ ἐκεῖνον τὸν χυλὸν κατασκευάζουσι τὸ μέλι, καὶ τὸ κηρί.

Φίλ. Πῶς εἶναι δυνατόν αὐτὸ, Διδάσκαλε; Καμμίαν φοράν καταγίνομαι εἰς τὸ νὰ μασσῶ κάποια δεμάτια ἀνθέων, τὰ ὅποια μοῦ χαρίζονται· αὐτὰ εἶναι πικρά εἰς τὴν γεῦσιν· ὅμως τὸ μέλι εἶναι γλυκύτατον.

Διδ. Τοῦτο ἀληθεύει, ἀγαπητέ μου· ὁ χυλὸς τῶν ἀνθέων εἶναι πικρός· ἀλλ' ἡ μέλισσα τὸν ἐργάζεται, καὶ ἀνακατώνουσα αὐτὸν τὸν χυλὸν μὲ τὴν ἐδικήν της οὐσίαν, τὸν κατασταίνει γλυκύν, ὡς ἡξεύρεις.

Ἄνθ. Ἴδον πολλάκις τινὰς μύγας χείρας, καὶ κίτρινας ἐπάνω εἰς τὰ ἄνθ' ἀλλὰ δὲν ἤθελα στοχασθῇ ποτὶ ὅτι ζῆσι τὸ μέλι.

Διδ. Δὲν εἶναι πρᾶγμα παραδοξόν· ἀπὸ τὸ μικρὸν βασιλείου τῶν μελισσῶν. Αἰται συνθέτουσιν ἐν βασιλείῳ, ἐπειδὴ καθεύου ἀπὸ τὰ ὀσπητάκιά των, τὰ ἔργα ζόμενα κρηνία, ἢ κυψέλαι, ἔχουσι μίτην σίλισσαν, ἢ ὁποῖα δὲν δουλεύει ὡς αἱ ἄλλαι μέλισσαι, ἀλλὰ τρέφεται ἐν ἡσυχίᾳ. Αἱ μόνη δὲν ἔχει χρέος νὰ δουλεύῃ· καὶ ἡ καμμία ἄλλη φανῇ ὀκνηρά, τὴν θανατώνουσιν ἀνιλεῶς. Ἐκάστη αὐτῶν ἔχει τὴν ἐπαγγελίαν· ἀλλὰ μὲν εἶναι διωρισμένην καὶ φυλάττωσι παστρικόν τὸ κρηνίον· ἄλλαι δὲ νὰ ἐπιστατῶσιν εἰς τὰς ἐργατικάς, καὶ αὗται περιτρέχουσι τῆδε κάκεισε ἀπὸ τῆς γῆς ἕως τὸ βράδυ εἰς τὰ ἄνθη, καὶ τὰ χυμάκις κάμνουσιν μεγάλας ὁδοιπορίας, καὶ νὰ εὔρουν τὰ χρειώδη. Ἄφ' οὗ φερωμένον καλὰ, γνωρίζουσαι ἀκριβῶς τὴν ὁδὸν τὰ ὀσπητίου των, δὲν ὑπάγουσιν εἰς ἄλλο. Μιὰ ταῦτα ἀπὸ τῶν ζωμῶν τῶν ἀνθέων μεταχρῶνίζονται μόνον ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅπου εἶναι ἐπιτήδειον πρὸς κατασκευὴν τοῦ κηρίου, σχή-

ματιζουσαι ὡς ἐν καλάθῳ κίου, εἰς τὸ ὁποῖον
κλείουσι τὸ μέλι, ἐπειδὴ χωρὶς τούτου, δὲν
ἠθέλεν εἶναι τόσον τεχνικὴ ἢ ἐργασία των.

Ἄνθ. Διδάσκαλε, ποῖος ἐδίδαξε τὰς με-
δίσσας νὰ δουλεύουν μὲ τὴν τέχνην;

Διδ. Ὁ διδάξας καὶ τ' ἄλλα πετεινὰ νὰ
οἰκοδομοῦν τὴν οἰκίαν των· ὁ διδάξας τὴν
κορνιθὰ νὰ ἐπικάθῃται τόσον καιρὸν εἰς τὰ
μαύγά της, διὰ νὰ τεκνοποιήσῃ. Ὁ Θεὸς
τέκνον μου, ἐδίδαξεν ὅλα τὰ κτίσματα νὰ
πάμουν τὸ χρέος των, καὶ μάλιστα ἐκεῖνα,
εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἐχάρισε τὸ λογικόν.

Φίλ. Τῇ ἀληθείᾳ δυσκολεύομαι νὰ πισ-
τεύσω ὅτι ὁ σκύλος μου δὲν ἔχει λογικόν,
ἐπειδὴ μὲ καταλαμβάνει ὡς νὰ ἦτον ἄν-
θρωπος.

Εὐτ. Ἐγὼ ὅμως, Διδάσκαλε, ἔκρινα πάν-
τοτε ὅτι τὰ ζῶα δὲν ἔχουσι λογικόν ὡς
ἐκεῖνα τῶν ἀνθρώπων· ἀλλὰ δὲν δύναμαι
νὰ ἐξηγήσω εἰς τί στέκεται ἡ διαφορὰ.
Ἰδίθ' αὖτόν με περὶ τούτου σὲ παρακαλῶ.

Διδ. Ἐπρεπε νὰ ἦμαι πλεον ἐπιστήμων,
ιδιὰ νὰ σοὶ ἐξηγήσω τὴν ὑπόθεσιν ταύτην·
μ' ὅλον τοῦτο σοῦ λέγω τὴν γνώμην μου· ὅς
ἐξετάσωμεν πρῶτον τί ἐστὶ Λογικόν. Ἀπο-
κρίθητι Εὐτυχόβουλε.

Εὐτ. Τοῦτο ἀληθινὰ εἶναι παράξενον ἐγὼ βέβαια ἔχω τὸ λογικόν μου, ὡς ἀνθρώπος· ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω τί ἐστὶ· πρέπει γὰρ ὁμολογήσω ἐλευθέρως ὅτι εἶμαι ἀμαθίστατος· ὁμως πρόσμενε σὲ παρακαλῶ· λέγομαι ὅτι ἓνας ἄνθρωπος εἶναι λογικός, ὅταν διατάσῃ τὰ ἔργα του κατὰ τὸ πρέπον, ἀναπληρῶν τὰ χρέη τῆς καταστάσεώς του. Ὁ ὀρθὸς λόγος λοιπὸν ὑφίσταται εἰς τὴν ἀγαθὴν καὶ εὐτακτον πολιτείαν.

Διδ. Εὐγε, ἀγαπητέ μου· ἀλλὰ διὰ τὴν ἐννοήσωμεν καλλήτερα, ὥς ἐξετάσωμεν ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς. Ἐγὼ, π. χ. στρέφω πρὸς τὰ ἄκρα τῆς οἰκίας τοὺς ὀφθαλμούς μου, βλέπω ἐν παράθυρον, καὶ μίαν θύραν. Σιμὰ εἰς τὴν θύραν εἶναι ἡ κλίμαξ (σκάλα), ἀπὸ τὴν ὁποίαν δύναμαι ἀπὸ ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ κατέβω εἰς τὴν ἀυλὴν. Ἐξ ἐναντίας ἐκβαίνων ἀπὸ τὸ παράθυρον, καταβαίνω εἰς μίαν σιγμὴν. Πᾶς θακρύνω αὐτὴν τὴν διαφορὰν; βέβαια μὴ τὸν στοχασμόν. Λοιπὸν αὕτη ἡ εὐκολία τὰ συλλογίζεσθαι, ἡ οὖσα εἰς τὴν ψυχὴν μου, ὀνομάζεται Νοῦς, καὶ ἐσάκις οἱ ὀφθαλμοί μου, ἢ τὰ ὠτία μου μοῦ δείχνουσιν ἐν ὑποκείμενον, λέγω ὅτι ὁ νοῦς μου εἶναι

ὁ διακρίνων αὐτόν. Ἐκαταλάβετε, παι-
διά μου;

Φίλ. Κάλλιστα, Διδάσκαλε· βλέπω μέ-
τους ὀφθαλμούς μου ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος,
καὶ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι κατασκευασμένος
ὡς βιβλίον. Ὁ νοῦς μου διακρίνει τὴν δια-
φοράν. Ἀκούω τὴν ὁμιλίαν σου, καὶ τὸ κοι-
λάδισμα τοῦ πουλίου. Αὐταὶ αἱ δύο φωναί,
ἐμβαίνουσιν εἰς τὰ ὠτίά μου, προχωροῦσιν
εἰς τὸν νοῦν μου· ὁ δὲ νοῦς μου ἀποφασίζει
ὅτι ἡ φωνή σου εἶναι φωνὴ ἀνθρώπου, καὶ
ἡ ἄλλη φωνὴ πουλίου.

Διδ. Ὁ Φίλιππος μᾶς ἐξήγητε τὴν ὑπό-
θεσιν ὡς φιλόσοφος· ἀλλ' ὡς ὑναλλάβωμεν
τὴν πρώτην μας σύγκρισιν. Θέλω λοιπὸν
να ἐκβῶ ἀπὸ τὴν οἰκίαν· ὁ νοῦς μου ἐδειξε
τὴν διαφοράν τοῦ να ἐκβῶ ἀπὸ τὸ παρά-
θυρον, ἢ ἀπὸ τὴν κλίμακα, ὅθεν συλλογί-
ζομαι οὕτως· ἂν ριφθῶ ἀπὸ τὸ παράθυρον,
ὑπάγω εὐθὺς εἰς τὴν αὐλήν· ἀλλ' ἐνδέχεται
να στραφῇ τὸ κορμί μου εἰς τρόπον, ὥστε
να πέσω πρῶτον μὲ τὴν κεφαλὴν, καὶ να
τὴν συντρίψω· ἢ ἐπάνω εἰς τὸ ἔνα μου χέρι,
ἢ ποδάρι, καὶ παρομοίως να τὸ συντρίψω.
Ἐξ ἐναντίας καταβαίνων ἀπὸ τὴν κλίμα-
κα, μου χρειάζεται ὀλίγη ὥρα, ἀλλὰ θέλω

μείνη ἄρθος, καὶ δὲν κινδυνεύω νὰ βλάψω
κανένα μου μέλος. Ὁ νοῦς κάμνει ὅλην
αὐτὴν τὸν συλλογισμόν, ἡ δὲ ψυχὴ τὸν ὁ
κροάζεται, καὶ τότε μία ἄλλη δύναμις, ἡ
ἐὼσα παρομοίως εἰς τὴν ψυχὴν, Θέλησις
καλουμένη, με λέγει: Αἰρετώτερον εἶναι τὴν
νὰ κατέβω ἀργότερα, παρὰ νὰ κινδυνεύσω
καταβαίνω λοιπὸν ἀπὸ τὴν κλίμακα, καὶ
ἔχι ἀπὸ τὸ παράθυρον. Οὕτως ὁ νοῦς σκέ-
πεται, καὶ ζυγίζει τὰ πράγματα. ἡ δὲ θέ-
λησις ἐκλέγει. Τὴν νύκτα πάλιν, εἰς κιν-
ημένον ἐδῶ χωρὶς φῶς, ἂν καὶ δὲν διακρίνω
πλέον με τοὺς ὀφθαλμοὺς τὴν διαφορὰν.
μεταξὺ τῆς κλίμακος καὶ τοῦ παραθυρίου
ὅπως τὴν ἐνθυμεῖμαι καλῶς. Πῶς ἀρά;
ἡ ψυχὴ μου ἐνθυμεῖται τὴν διαφορὰν; Τί-
πο προσέρχεται ἀπὸ μίαν τρίτην δύναμιν.
ἣτις ὀνομάζεται Μνήμη. Πόσας δυνάμεις
ἔχει λοιπὸν ἡ ψυχὴ μας;

Παύλ. Τρεῖς, τὸν Νοῦν, ὁ ὁποῖος με-
δείχνει τὰ πράγματα· τὴν Θέλησιν, ἡ ὁ-
ποία μᾶς παρακινεῖ νὰ ἐκλέγωμεν τού-
τῳ μᾶλλον ἢ ἐκείνῳ, κατὰ τὰς διαφορὰς, τὰς
ὁποίας ὁ νοῦς διακρίνει εἰς ἐκεῖνα τὰ δύο
πράγματα· καὶ τὴν Μνήμην, ὁ ὁποία μᾶς
ἐνθυμίζει τὰς διαφορὰς, ἂν καὶ δὲν βλέ-

πρωτεύει τὰ ἐποκείμενα, τὰ ὁποῖα τὴν ἡμέραν τοῖ ὀρθολογισμοῖς ἐφανερώσαν. I-ταλιστὶ, Intelletto, Volontà, Memoria.

Διδ. Εὐγε, ἀγαπητέ μου· στοχάσου ὁμῶς καὶ τοῦτο· ἡ θείησις οὕσα τυφλὴ δὲν διακρίνει τὸ οὐδὲν· ἂν ἦτον συνετὴ, συμβουλευομένη πάντοτε μὲ τὸν νοῦν, ἤθελε τοῦ θείου καιρὸν νὰ ἐρευνᾷ τὸ καλλήτερον· ἀλλ' ὡς τυφλὴ βιάζεται νὰ κάμῃ τὴν ἐκλογὴν πρὸ τῆς ἐξετάσεως· ὅθεν ἐκλέγουσα τὸ χεῖρότερον, γίνεται αἷτιος ὅλων τῶν σφαλμάτων μας. Ἄς ἰδοῦμεν τὴν ποῖος εἶναι τῶντι λογικός. Ὁ μεταχειριζόμενος ὀρθῶς τὸν νοῦν του, καὶ συνετισμένος νὰ μὴ πράττῃ τίποτε παρὰ μόνον ὅ, ὃ ἔδωκε καιρὸν εἰς τὸν νοῦν του, διὰ νὰ ἐρευνήσῃ τὸ καλλήτερον· ὅθεν ὁ ὀρθὸς λόγος, ἤτοι τὸ λογικὸν οὐκ εἶναι ἄλλο, παρὰ ἡ ἀκρίβεια τοῦ νοῦς εἰς τὸ ἐρευνᾶν, καὶ ἡ τῆς θείησεως ὑποταγὴ πρὸς τὰς ἐπιγνώσεις τοῦ νοῦς εἰς τὸ ἐκλέγειν. Διὰ νὰ ἔχη τις ἐν λογικὸν ὡς τὸ ἐθνικόν μας, καὶ ὡς ἐκεῖνο ὅλων τῶν ἀνθρώπων, χρειάζονται λοιπὸν δύο πράγματα· Νοῦς, διὰ νὰ ἐρευνᾷ, καὶ Θείησις, διὰ νὰ ἀποφασίσῃ. Τὸ ἐν ἤθελεν εἶναι ἀνωφελές, χωρὶς τοῦ ἄλλο· καὶ διατί;

Εὐλ. Τί ἤθελε μοῦ χρησιμεύη νὰ με
 ἔδειχεν ὁ νοῦς μου ὅτι εἶναι καλῆτερον
 νὰ ἐκβῶ ἀπὸ τὸν οἶκον διὰ τῆς θύρας
 παρὰ διὰ τοῦ παραθυρίου, ἂν δὲν εἶχα τὴν
 ἐλευθερίαν νὰ ἐκλέξω τὸ ἀρεστόν μοι ἀπὸ
 τὰ δύο ταῦτα μέσα, καὶ ἂν μία ἀνίκητος
 δύναμις μὲ ἐβίαζε νὰ πέσω ἀπὸ τὸ παρά-
 θυρον; Τότε ὁ νοῦς μου ἀντὶ νὰ μοὶ εἴναι
 ὠφέλιμος, εἰς ἄλλο δὲν ἤθελε μοῦ χρησι-
 μεύη παρὰ διὰ νὰ μὲ καταστήσῃ δυστυχῆ,
 ἐπειδὴ ἤθελε μοὶ δείχνῃ συχρότατα μυρίων
 κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἐγὼ δὲν ἤθελα δυ-
 νηθῆναι νὰ ἀποφύγω.

Διδ. Ἡ ἀπόκρισίς σου εἶναι ἐντελής, καὶ
 ὀρθή. Ὁ νοῦς, ὁ μὴ ποιῶν ἄλλο τι παρὰ
 μόνον τὸ ἐρευνᾶν, καὶ μὴ δυνάμενος θῆλιν
 εἶναι ἀνωφελὲς χωρὶς τῆς θελήσεως. Ὁ δὲ
 Θεός, ὁ μὴ ποιῶν κἀνέναν πράγμα ἀνωφε-
 λές, δὲν ἔδωκε νοῦν χωρὶς θέλησιν. Ἄν σοὶ
 ἀποδείξω λοιπὸν ὅτι τὰ ζῶα δὲν ἔχουσι
 θέλησιν, ἐπομένως ἀκολουθεῖ νὰ στεροῦνται
 καὶ τοῦ νοός, ἐπειδὴ χωρὶς τούτου δὲν πα-
 ρέπεται ἡ θέλησις. Ἐάν δὲ τὰ ζῶα στε-
 ροῦνται νοός καὶ θελήσεως, πρέπει νὰ συμ-
 περάνωμεν ὅτι στεροῦνται καὶ τοῦ λόγου,
 ἐπειδὴ προείπαμεν ὅτι ὁ ὀρθὸς λόγος ἄλλο

δὲν εἶναι παρὰ ἡ Θέλησις, ἡ ὁποία κινεῖται κατὰ τὰς ἐπιγνώσεις τοῦ νοῦς.

Εὐτ. Διδάσκαλε, σέ ὁμολογῶ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι δὲν θύναμαι νὰ καταπεισθῶ πῶς τὰ ζῶα δὲν ἔχουσι τελείως οὔτε θέλησιν, οὔτε νοῦν. Ἴδον ἓνα Πίθηκον, τοῦ ὁποίου ρίαν φορὰν ἔδωκαν νὰ πῖν οἶνον τῆς Καναρίας. Ἐπὶ πολὺ, καὶ τὸν ἐβλαψεν· ἔκτοτε δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ πῖν οἶνον. Ὁ Πίθηκος λοιπὸν ἐσυλλογίζετο οὕτως· αὐτὸς ὁ οἶνος εἶναι ἐξαίρετος, ἀλλὰ μὲ ἐβλαψεν· ἄρα πρέπει νὰ ἐγκρατεύωμαι, καὶ νὰ μὴ πῖω ἄλλην φορὰν, διὰ νὰ μὴ ἀρρώστησω. Ἴδου πῶς ὁ Πίθηκος ἐσυλλογίζετο, καὶ ἡ Θέλησις του ἐπήκουσεν εἰς τὸ λογικόν του.

Διδ. Ὁ Εὐτυχόβουλος ὑπερηφανεύεται διὰ τὸ συμπέρασμα, ὅπου μᾶς ἔκαμεν. Ἐγὼ ὁμῶς, ἀγαπητέ μου, στοχάζομαι τὸ ἐναντίον, καὶ τὸ παράδειγμα τῶν ἀνθρώπων ἐπισφραγίζει τὸν λόγον μου. Εἰπέτε μοι, τέκνα μου, ἐφάγετε ποτὲ τίποτε, ὅπου νὰ σὰς ἐβλαψε;

Παῦλ. Μοῦ ἀρέσουν εἰς ἄκρον τὰ ὀπωρικά, καὶ ὁσάκις μοῦ τύχουν, τρώγω τόσα, ὥστε ἀρρώστῳ.

Διδ. Καὶ δὲν εἶναι μερικοὶ, οἵ τινες διὰ τὸ πολὺ ποτεν, ἀποθνήσκουσιν εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας των; ἄλλοι, οἱ ὅποιοι ἀφανίζονται ἀπὸ τὸ παιγνίδι; ὅμως τόσον οἱ πρῶτοι, ὅσον οἱ δεύτεροι δὲν ἀποφασίζουσι ποτε νὰ ἀποφύγουν αὐτὰ τὰ δύο κακά.

Εὐλ. Ναι, Διδάσκαλε· ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι δὲν ἔχουσι λογικόν.

Διδ. Καὶ διατί δὲν ἔχουσι λογικόν; Διότι ἡ θέλῃσις των, δὲν ὑπακούει τοῦ νοῦ των. Τὰ σφάλματα τῶν ἀνθρώπων, ἀποδείχνουσιν ὅτι εἶναι ἐλεύθεροι· καὶ ὅταν βλέπωμεν τὰ ζῶα νὰ πράττουν μὲ λόγον, καθὼς κάμνουν πάντοτε, πρέπει νὰ στοχασθῶμεν, ὅτι αὐτὰ δὲν ἔχουσι τὴν ἐλευθερίαν νὰ πράξουν κατ' ἄλλον τρόπον· ἐπειδὴ ἂν εἶχαν θέλησιν, ὥς οἱ ἄνθρωποι, ἔπρεπε νὰ σφάλλῃσι καὶ αὐτά. Ὁ Πίθηκος τοῦ Εὐτυχοβούλου ἂν εἶχε τὴν ἐξουσίαν, ἤθελε πίνειν οἶνον καὶ ἄλλην πορὰν· ὥς ὁ δεινός, ὃς τις ἂν καὶ σήμερον εἶναι ἄρρωστος, ἐπειδὴ ἐφῆς ἐμέθυσεν, ὅμως θέλει μεθύσει βέβαια καὶ αὔριον.

Εὐλ. Λοιπὸν, Διδάσκαλε, τί εἶναι τὸ ἐνεργεῖν εἰς τὰ ζῶα, ἂν δὲν ἔχουν οὔτε θέλησιν;

Διδ. Ὁ πλάσας αὐτὰ Θεός, ἀντί τοῦ λόγου, τοῖς ἔδωκε μίαν φυσικὴν παρόρμησιν, ἥ ἐν φυσικὸν ἐμφυτον (*istinto*), τὸ βιάζον αὐτὰ νὰ κάμνουν ὅλα ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὅποια ὁ Παντοδύναμος τὰ ἐδιώρισεν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ σκύλος σου εἶναι διωρισμένος νὰ σὲ φυλάττῃ, καὶ δὲν ἔχει τὴν ἐλευθερίαν νὰ μὴ σὲ ἀγαπᾷ, ἢ νὰ μὴ γαυγίσῃ καὶ σταυτικῶς τοῦ, ὅταν τύχῃ ξένος τις εἰς τὸν οἶκόν σου, διὰ νὰ σοῦ δώσῃ τὴν εἰδήσιν νὰ φυλαχθῇς, εἰάν ἤθελεν εἶναι φονεὺς, ἢ κλέπτης.

Παῦλ. Διδάσκαλε, ὦ πόσον ἠθέλα εἶμαι εὐτυχὴς ἐγὼ, καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἂν ὁ Θεός ἠθέλα μᾶς δώσῃ, ἀντί τοῦ λόγου, ἐν φυσικὸν ἐμφυτον ὡς ἐκεῖνο τῶν ζώων, τὸ ὅποιον νὰ μᾶς ἐβιάζε νὰ κάμνωμεν τὸ χρέος μας! Οὔτε ἐγὼ, οὔτε αἱ λοιποὶ ἄνθρωποι δὲν ἠθέλαμεν παρατρέχῃ εἰς τόσα καὶ τόσα ἀτοπήματα.

Διδ. Ναί, τέκνον μου, ἡμεῖς ἁμαρτάνομεν μόνον διότι ἡ βέλῃσις μας δὲν στέργει νὰ ὑπακούσῃ τοῦ νοός. Μάθε ὁμως ὅτι ἡμεῖς χωρὶς τῆς βελήσεως, δὲν ἠθέλαμεν θυνηθῇ νὰ ἡμεῖθα ἐνάρετοι. Ὁ Θεός δέει νὰ λατρεύηται ἀπὸ κτίσματα, τὰ ὅποια νὰ

τὸν ἀγαποῦν θεληματικῶς, καὶ ἀβιάστως. Ἄν μὲ εὐεργετήσης, τότε μόνον σοῦ εἶμι χρεώστης, ὅταν ἡξέυρω ὅτι δὲν ἠναγκάσθης, ἀλλὰ τὸ ἕκαμες αὐτοπροαιρέτως, μόνον διὰ τὰ μὲ ἀγαθοποιήσης. Ἀφαιρῶν τὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου, ἤθελες ἀναιρέσει ὅλα τὰ ἐλαττώματα, ἀλλ' ὁμοῦ καὶ ὅλας τὰς ἀρετάς. Τὰ ζῶα δὲν χρειάζεται νὰ ἦναι ἐκάρετα, διότι δὲν προσμένουσιν οὔτε τιμῇ, οὔτε ἀνταπόδοσιν εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν. "Ὅταν ἀποθάνωσι μὲ τὸ σῶμα, ἀποθνήσκουσι διαπαντός. Ἄλλ' ὁ Θεὸς, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον, διὰ τὰ τοῦ χαρίσθαι τὴν αἰώνιον μακαριότητα, ὧν ἐπ' ἀπειρὸν δίκαιος, ἔπρεπε νὰ ἀφήσῃ τοῦ ἀνθρώπου τὰ μέσα, μὲ τὰ ὅποια, διάγων ἐνάρετον ζωὴν, νὰ ἀποκτήσῃ ἐκείνην τὴν μακαριότητα, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἄφησεν ἐλεύθερον νὰ πράττῃ τὰ καλὰ.

Ἀλλ' ἡμεῖς φιλοσοφήσαντες ἱκανῶς, δὲν ἔχομεν πλέον καιρὸν νὰ εἰποῦμεν καὶ λόγον περὶ γεωγραφίας. Πρέπει λοιπὸν νὰ τὴν ἐνθυμηθῶμεν εἰς τὸ ἀκόλουθον μάθημα.

Ἀνθ. Καὶ τὸν Τίτον μας, Διδάσκαλε;

Διδ. Δίκαιον ἔχεις, ἀγαπητέ μου· θέλο-
μεν τελειώσαι τὴν ἱστορίαν του, καὶ ἔπειτα
ὁμιλοῦμεν περὶ τῆς Γαλλίας. Αὐτὸς εἶναι
ὁ πρῶτος τόπος, τὸν ὁποῖον εὕρισκομεν εἰς
τὸ μέσον τῆς Εὐρώπης, ἀρχόμενοι ἀπὸ Δυ-
σιμάς. Ἐρρώσθαι.

Σημειώματα εἰς τὸν 10'. Διαλόγων.

(1) Καὶ προσέθηκαν ἐπὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου· καὶ παρέδωκον αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρὶ Φυλιστίμ τεσσαράκοντα ἔτη. (Κριτ. Κεφ. 17. 1.)

(2) — Ἰδοὺ, σὺ στείρω καὶ ἐγὼ τέτκαας, καὶ συλλήψῃς υἱόν. Καὶ νῦν φυλάξαι δὴ, καὶ μὴ πῖς αἶνον καὶ μέθυσιμα, καὶ μὴ φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον, ὅτι ἰδοὺ σὺ ἐργαστρί ἐχεις καὶ τέξῃ υἱόν· καὶ σίδηρος ἐπὶ κεφαλῇ αὐτοῦ οὐκ ἀναβήσεται, ὅτι Ναζὶρ Θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς κοιλίας· καὶ αὐτὸς ἀρξεται σῶσαι τὴν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Φυλιστίμ. (αὐτ. 3. 5.)

(3) Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν Ἀγγέλου Κυρίου: Κατασχωμένῳ δέ σε, καὶ ποιησάμεν ἐνώπιόν σου ἐρίφον αἰγῶν. Καὶ εἶπεν ὁ Ἀγγέλος: Ἐὰν κατασχῇς, σὺ φαρσμαι ἀπὸ τῶν ἀρτῶν σου· καὶ ἐὰν ποιήσῃς ὀλοκαύτωμα, τῷ Κυρίῳ ἀνοίσεις αὐτό· ὅτι οὐκ ἐγὼ Μανωὲ, ὁ Ἀγγέλος Κυρίου αὐτός. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν Ἀγγέλου Κυρίου: Τί τὸ ὀνομά σοι, ὅτε ἔλθοι πρὸς ἡμᾶς, καὶ δοξάσομέν σε; Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἀγγέλος. — Εἰς τί ταῦτα ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου; καὶ αὐτὸς ἐστι Σαμμεστόν. (αὐτ. 15. 18.)

(4) Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ: Θιναῖται ἀποθανύμεθα, ὅτι Θεὸν εἶδομεν. Καὶ ἡ γυνὴ: Εἰ ἠθέλην ὁ Κύριος θανατῶσαι ἡμᾶς, οὐκ αὖ ἔλαβεν ἐκ χειρὸς ἡμῶν ὀλοκαύτωμα καὶ θυσίαν, καὶ οὐκ αὖ ἰδείξεν ἡμῖν ταῦτα πάντα, καὶ καθὼς κοῦρος οὐκ αὖ ἠκούτισεν ἡμᾶς ταῦτα. Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σαμφών. (αὐτ. 22. 24.)

(5) — Μὴ οὐκ εἴσθ' θυγατέρες τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ

ἐκ πάντος πῦ λαοῦ μου γυνή, ὅτι σὺ πορεύῃ λαβεῖν γυναικα ἀπὸ πῶν ἀλλοτρυλῶν πῶν ἀπεριτμημένων; (αὐτ. ιδ'. 3.)

(6) Ταύτην λαβε μοι, ὅτι αὕτη εὐθεία ἐν ὀρθογλμοῖς μου. (αὐτ. 4.)

(7) Καὶ ἤλατο ἐπ' αὐτὴν πνεῦμα Κυρίου, καὶ συνέτριψεν αὐτὸν ὥστε συντρίψει ἐριφὸν αἰγῶν· καὶ οὐδὲν ἔν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὃ ἐποίησε. — Καὶ ὑπέστρεψε μεθ' ἡμερας, — καὶ ἐξέκλινεν ἰδεῖν τὸ πώμα τοῦ λεοντος, καὶ ἰδοῦ, συναγωγὴ μελισσῶν ἐν τῷ στόματι τοῦ λεοντος καὶ μέλι. Καὶ ἔξεῖπεν αὐτὸ εἰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος, καὶ ἐσθίων· καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἐράειν, καὶ ἐκ ἀπὸ ἡγγείλαν αὐτοῖς, ὅτι ἀπὸ στόματος τοῦ λεοντος ἐξέειλε τὸ μέλι. (αὐτ. θ. 3. 7.)

(8) — Πρόβλημα ὑμῖν προβάλλομαι, εἰάν ἀπαγγεῖλαι τις ἀπαγγεῖλατε αὐτὸ ἐν ταῖς ἐπτα ἡμέραις τῆς πορείας, καὶ εὔρητε, δώσω ὑμῖν τριάκοντα σινδονας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱματίων. Καὶ εἰάν μὴ δύνησθε ἀπαγγεῖλαί μοι, δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα ὀθόνια καὶ τριάκοντα ἀλλασσόμενας στολὰς ἱματίων. Καὶ εἶπαν αὐτῷ: Προβάλλου τὸ πρόβλημά σου, καὶ ἀκουσόμεθα αὐτό. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς: Τί βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βιβρώσκοντος, καὶ ἀπὸ ἰσχυροῦ γλυκύ; (αὐτ. ιβ' - ιδ.)

(9) — Ἀπάτησον δὴ τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἀπαγγεῖλαι πασι τὸ πρόβλημα, μήποτε κατεκαύσωμεν σέ, καὶ τὸν ὄλκον τοῦ πατρὸς σου ἐν πυρί· ἢ ἐκβῶσαι ἡμᾶς κεκληκατέ; (αὐτ. ιδ.)

(10) — Εἰ μὴ ἡγοτριάτατε ἐν τῇ δαμάλγει μου, οὐκ αὖ ἐγνώτε τὸ πρόβλημά μου. (αὐτ. ιδ.)

(11) — Εἶπα, ὅτι μισῶν ἐμίσησας αὐτήν, καὶ ἔδωκε αὐτήν ἐνὶ τῶν φίλων σου· μὴ οὐχὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἦ

νεωτέρω ἀγαθωτέρω ὑπὲρ αὐτήν; ἔστω δηλοῖ ἀντὶ αὐ-
τῆς. (αὐτ. 12. 2.)

(12) — Καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν δυσὶ καλωδίοις καινοῖς,
καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς πέτρας ἐκείνης, καὶ ἤλ-
θον ἕως σιαγόνος, κτλ. (αὐτ. 13.)

(13) — Καὶ ἤλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου· καὶ ἔγε-
νήθη πᾶ καλωδία τὰ ἐπὶ βραχίουσιν αὐτοῦ ὥσπερ στυπ-
τήν ὃ ἐξεκχύθη ἐν πυρὶ· καὶ ἐπάκησαν δεσμοὶ αὐτοῦ
ἀπὸ χειρῶν αὐτοῦ. Καὶ εὗρε σιαγόνα ὄντος ἐξερριμμέ-
ην, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν αὐτήν.
καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ χιλίους ἀνδρας. (αὐτ. 14. 15.)

(14) — Σὺ εὐδόκησας ἐν χειρὶ δουλοῦ σου τὴν σωτη-
ρίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ νῦν ἀποθανοῦμαι τῷ δί-
φει, καὶ ἐμπεσοῦμαι ἐν χειρὶ τῶν ἀπεριτμητῶν; Καὶ
ἔρρηξεν ὁ Θεὸς τὸν λακκὸν τὸν ἐν τῇ σιαγόνῃ, καὶ ἐξηλ-
θεν ἐξ αὐτοῦ ὕδωρ καὶ ἐπέε· καὶ ἐπεσρέψε τὸ πνεῦμα
αὐτοῦ καὶ ἐζήσεν. (αὐτ. 18, 19.)

(15) Καὶ ἐκοιμήθη Συμφῶν ἕως μεσονυχτίου, καὶ ἀ-
νέστη ἐν ἡμέσῃ τῆς νυκτός, καὶ ἐπέλαβετο τῶν θυρῶν
τῆς πύλης τῆς πόλεως σὺν πῶς δυσὶ σταθμοῖς, καὶ ἀ-
νεβίατταξεν αὐτὰς σὺν τῷ μοχλῷ, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων
αὐτοῦ· καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τοῦ ἐπὶ
προσώπου τοῦ Χεβζῶν, καὶ ἔθηκεν αὐτὰς ἐκεῖ. (αὐτ.
15. 3.)

(16) — Ἀπάτησον αὐτὸν, καὶ ἰδε ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς σου
τοῦ ἡ μεγάλης, καὶ ἐν τίνι δυνατόμεθα αὐτῷ, καὶ δή-
σομεν αὐτὸν τοῦ παραινῶται αὐτὸν· καὶ ἡμεῖς δώτομέν
σοι ἀνὴρ χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου. (αὐτ. 5.)

(17) Καὶ εἶπε πρὸς Συμφῶν Δαλιδά: Πῶς λέγεις, ἡ-
ραπηκά σε, καὶ ἡ καρδία σου ἐστὶ μετ' ἐμοῦ; τοῦτο τρι-
τον ἐπλάκησας με, καὶ οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ἐν τίνι ἡ
ἰσχὺς σου ἡ μεγάλη. Καὶ ἔγένετο ὅτε ἐξέθλιψεν αὐτὸν
ἐν λόγοις αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ ἐστένοχώρησεν

αὐτόν, καὶ ὠλιγοψύχησεν ἕως ἀποθανεῖν. Καὶ ἀνήγαγεν αὐτῇ πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ: Σίδηρος οὐκ ἀνέβη ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου, ὅτι ἅγιος Θεοῦ ἐγὼ εἶμι ἀπὸ κοιλίας μητρὸς μου· ἐὰν οὖν ξυρῶμαι, ἀποστήσεται ἀπ' ἐμοῦ ἡ ἰσχὺς μου καὶ ἀσθενήσω, καὶ ἔσομαι ὡς πάντες οἱ ἀνθρώποι. (αὐτ. 15-17.)

(18) — Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμφῶν. (αὐτ. 20.)

(19) — Ἐδῆσαν αὐτόν ἐν πέδαις χαλκαῖς, καὶ ἦν ἀληθὺς ἐν οἴκῳ τῆς φυλακῆς. (αὐτ. 21.)

(20) — Κύριε Κύριε πῶν δυνάμεων, μνήσθητί μου, καὶ ἐνισχύσόν με διπλῆν, καὶ τὸ ἅπαξ τοῦτο Θεέ, καὶ ἐκδικήσω ἐκδίκησιν μίαν ἀντὶ δύο ὀφθαλμῶν μου πρὸς ἀλλοφύλους. (αὐτ. 28.)

(21) Καὶ περιέλαβε Σαμφῶν τοὺς δύο χίονας τοῦ σῖκου, ἐφ' οὓς ὁ οἶκος εἰστήκει, καὶ ἐπεστηρίχθη ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐκράτησεν ἕνα τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἕνα τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν: Ἀποθανέτω ἡ ψυχὴ μου μετὰ πῶν ἀλλοφύλων. (αὐτ. 29. 30.)

(22) Καὶ ἔπесεν ὁ οἶκος ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας, καὶ ἐπὶ πᾶν τὸν λαόν τὸν ἐν αὐτῷ, καὶ ἦσαν οἱ τεθνηκότες οὓς ἐθανάτωσε Σαμφῶν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πλείους ἢ οὓς ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. (αὐτ. 30.)

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΕΙΚΟΣΤΟΣ.

ΗΜΕΡΑ ΕΙΚΟΣΤΗ.

Διδ. Σὺς ὑπεσχέθην νὰ τελειώσω. σήμερον τὸν μῦθον τοῦ Τίτου. Πρέπει λοιπὸν νὰ φυλάξω τὴν ὑπόσχεσίν μου.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΗΓΗΣΕΩΣ.

Καθίσας ὁ Τίτος ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἀρχήσεν εὐθὺς νὰ βάλῃ εἰς εὐταξίαν τὰς ἐπαρχίας του. Ἐπρόσταξε νὰ παρασταθῶσι ὅλοι, ὅσοι ἤθελον νὰ τοῦ ζητήσουν δικαίαν σύνην διὰ τὰς ἀδικίας ὅπου ὑπέφεραν, μάλιστα ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς φύλακας νὰ μη ἀποδιώκουν ποτὲ τινὰ ὅπῃ ὅσους ἤθελον νὰ τοῦ ὁμιλήσουν, ἂν καὶ νὰ ἦτον ὁ πλέθος οὐτιδανὸς ἀνθρώπων. Ὁ καλὸς οὗτος βασιλεὺς ἔλεγεν· Ἐγὼ εἶμαι ὁ πατὴρ ὅλων μισῶ τῶν ὑπηκόων, καὶ πτωχῶν καὶ πλουσίων ἰσότητι. Κατὰ πρώτην ἀρχὴν οἱ ἀλλοτρίοι

του δὲν ἐψήφουν τὰ τοιαῦτα, λέγοντες: Ὁ
 βασιλεὺς εἶναι νέος, καὶ αὐτὴ ἡ γνώμη του
 δὲν θέλει βασιτάσει πολὺν καιρὸν, μάλιστα
 θέλει ἀγαπήσει τὰς ἡδονὰς καὶ τότε θέλει
 ἀναγκασθῇ ν' ἀφήσῃ εἰς τοὺς φίλους του τὴν
 ὀροντίδα τῶν ὑποθέσεων. Ὅμως ἠπατήθη-
 σαν, ἐπειδὴ ὁ Τίτος διεμοίρασε τόσον νο-
 νεχῶς τὸν καιρὸν του, ὥστε τοῦ ἐπερίσσευε
 καὶ διὰ τὰ περιουθιάζῃ, καὶ νὰ εὐφραίνε-
 ται. Ἡ ἀκρίβεια, μὲ τὴν ὁποίαν ἐπαίδευσε
 τοὺς πρῶτους ὅπου ἐπραξάν ἀδικίας, ἐπρο-
 ξένησε τόσῃν ὠφέλειαν τῶν ὑπηκόων του,
 ὥστε κανέναν πλέον δὲν ἐτόλμησε νὰ ξεμα-
 κρύνῃ ἀπὸ τὸ χρέος του. Εἶχε στείλῃ πρέσ-
 βεις πρὸς τὸν βασιλέα Ὁβριμον, νὰ τὸν
 εὐχαριστήσῃ διὰ τὴν βοήθειαν, τὴν ὁποίαν
 τοῦ εἶχεν ἐτοιμάσῃ· καὶ ἐκεῖνος ὁ βασιλεὺς
 τοῦ ἀπεκρίθη, ὅτι ἐπεθύμει πολλὰ νὰ τὸν
 ἰδῇ, καὶ ἂν εὐχαριστῆτο νὰ ἔλθῃ εἰς τὰ
 σύνορα τῆς βασιλείας του, ἐκεῖ ἥθελε τὸν
 εὐρῇ. Βλέπων εἰς καλὴν τάξιν καὶ ἄκρην
 ἡσυχίαν ὅλα τὰ πράγματα τῆς βασιλείας
 του, ὁ Τίτος ἐδέχθη τὸ κάλεσμα, ἐπειδὴ
 τοῦτο τοῦ ἐχρησίμευε καὶ διὰ τὸν σκεπὸν
 ὅπου εἶχε νὰ στολίσῃ τὸν εἰκόν, εἰς τὸν
 ὅποιον κατὰ πρώτην φοράν εἶχεν ἰδῇ τὴν

ἀκριβήν του Πιπίαν. Ἐπρόσταξε λοιπὸν
 δύο τῶν ὑπηρετῶν του ὡς ἀγοράσουσι ὅλα τὰ
 περίξ χωράφια· τοὺς ἐμπόδισεν ὁμῶς νὰ μὴ
 δυναστεύσουσι κανένα· διότι, εἰλεγεν αὐτός,
 ἐγὼ δὲν ἔγινα βασιλεὺς διὰ νὰ καταδυνα-
 στεύω τοὺς ὑπηκόους μου· καθεὶς πρέπει νὰ
 ἔχη τὸ ἐδικόν του, καὶ νὰ ᾔηται κύριος τῆς
 μικρᾶς του κληρονομίας. Ἐντοσοῦτω ἔφα-
 σεν ὁ Ὁβριμος εἰς τὰ σύνορα, καὶ αἱ δύο
 βασιλικαὶ αὐλαὶ ἦσαν τῇ ἀληθείᾳ λαμπρό-
 τaton θάμα. Ὁ Ὁβριμος εἶχε μεθ' ἑαυ-
 τοῦ τὴν μονογενῆ του θυγατέρα, ὀνομαζο-
 μένην Ἠλυσίαν, ἥτις ἦτον ὡραιότατη, καὶ
 ἀγαθωτάτη. Ὁ δὲ Τίτος ἐπῆρε καὶ αὐτὸς
 μαζή του τὴν σύζυγόν του, καὶ μίαν ἐξα-
 θέλφην του ὀνομαζομένην Λευκὴν, ἥ ὁποία
 ὅχι μόνον ἦτον ὡραία καὶ ἐνάρετος, ἀλλὰ
 καὶ ἀγγέλους. Ἐπειδὴ λοιπὸν εὗρισκοντα,
 ἵνα οὕτως εἴπω, ὡς ἐν ἀγρῷ, οἱ δύο βασι-
 λεῖς εἶπαν, ὅτι ἔπρεπε νὰ περάσουσι ἐκεῖνας
 τῆς ἡμέρας εἰς ἐλευθερίαν καὶ χαρὰν, δι-
 οντες ἀδειαν εἰς μερικὰς ἀρχόντισσας, καὶ
 ἄρχοντας καὶ συνδαιπνήσουσι, μαζή των. Διὰ
 νὰ μὴ ἔχουσι τόπον οὔτε οἱ πολιτικοὶ λόγοι,
 ἐπρόσταξαν οἱ δύο βασιλεῖς νὰ μὴ κράζω-
 νται μὲ τὸν τίτλον τῆς Μεγαλειότητος (vostre

Maesta), καὶ ὅσοι ἤθελαν παρῆβη αὐτὸν τὸν νόμον, καὶ πληρώνουν ἐν χρυσοῦν νόμισμα. Ἄφ' οὗ ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν, μετ' ὀλίγου τοὺς ἐπαρυστάθη μία γερόντισσα, πολλὰ ἀσχημοφορεμένη. Ὁ Τίτος, καὶ ὁ Ἰλάριος, οἱ ὅποιοι τὴν ἐγνώρισαν, ὑπῆγαν καὶ τὴν προῦπαντήσουν· ἀλλ' αὐτὴ τοὺς ἔκαμε νεῦμα μετὰ τὸ μάτι, ὅθεν ἐκατάλαβαν, ὅτι θέν ἤθελε καὶ γνωρισθῇ. Εἶπαν λοιπὸν τοῦ βασιλέως Ὀβρίμου, καὶ τῶν ἀρχοντισσῶν καὶ τοὺς θώσσουν τὴν ἄδειαν καὶ ἐμβάσσουν μίαν ἀγαπητὴν τῶν γυναικῶν, ἥ ὅποια ἐπρόκειτο καὶ συμμεθέξῃ τοῦ δείπνου. Ἡ γραῖα μετὰ θάρρος καὶ ἐλευθερίαν ἐκάθισεν εὐθὺς εἰς μίαν ἐθραν σιμῶν εἰς τὸν Ὀβριμον, ὅπου οὐδεὶς ἐτόλμησε καὶ καθῆσθαι διὰ τὸ αἰδέσθαιμον τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ εἶπεν: Ἐπειδὴ οἱ φίλοι τῶν φίλων μας εἶναι καὶ φίλοι μας, μοῦ δίδεις τὴν ἄδειαν καὶ συνομιλήσωμεν μετὰ πᾶσαν ἐλευθερίαν. Ὁ Ὀβριμος, ὅς τις φύσει ὀλίγου τι ὑψηλόφρων, ἐταράχθη διὰ τὸν τολμηρὸν τρόπον τῆς γραίας· ἐπάσχισεν ὁμοῦ καὶ κρύψη τὴν δυσταρέσκειάν του. Εἶχαν εἰπῇ τῆς γραίας τὴν συμφωνίαν ὅπου ἔκαμαν, καὶ πληρώνη ἐν χρυσοῦν νόμισμα ὅποιος ἤθελε μεταχειρισθῇ τὸν τίτλον:

ἡ Μεγαλειότης σας· ἀλλ' ἐκείνη πόλις ἐκεί-
 νησιν εἰς τὴν τραπέζαν, εἶπε πρὸς τὸν Ὁ-
 βριμον· Ἡ Μεγαλειότης σας μοῦ φαίνεται
 τεταυρωμένη διὰ τὸ θάρρος, ὅπου ἐγὼ λαμ-
 βάνω· ἀλλ' αὕτη εἶναι εἰς ἐπὶ πεπαιδαγω-
 μένη συνήθεια, καὶ δὲν δύναμαι πλέον νὰ
 τὴν ἀφήσω, οὕσα, ὡς βλέπετε με, πολλὰ προ-
 βεβηκυῖα εἰς τοὺς χρόνους· ἔθεν παρακαλῶ
 τὴν Μεγαλειότητά σας νὰ μὲ συγχωρήσῃ.
 Πλήρωσε, ἐφώνασεν ὁ Ὁβριμος, πλήρω-
 σε, χρεωστέες δύο χρυσᾶ νομίσματα. Ἀς
 μὴν οργίζεται ἡ Μεγαλειότης σας, ἀλησιμό-
 νησα ὅτι δὲν ἔπραπε νὰ εἰπῶ· ἡ Μεγαλειότης
 σας· ἀμὴ ἡ Μεγαλειότης σας δὲν στοχάζε-
 ται, ὅτι ἐμποδίζουσα τὸ λέγειν· ἡ Μεγαλει-
 οτης σας, βιάζει μάλιστα ὅλους νὰ φυλάττουν
 ἐκείνο τὸ ὀχληρὸν σέβας, τὸ ὁποῖον θέλει
 τάχα νὰ ἐξορίσῃ. Τὸ αὐτὸ πράττουσι καὶ
 ἐκεῖνοι, οἳ τινες διὰ νὰ φανοῦν οἰκειότεροι,
 καὶ ὁμιλητικώτεροι, λέγουν πρὸς τοὺς συμ-
 ποσιαστέας των, ἂν καὶ κατωτέρους, μὴ πίετε
 εἰς τὴν ὑγείαν μου. Δὲν εἶναι πρᾶγμα
 πλέον ὑπερήφανον ἀπὸ μίαν τοιαύτην κα-
 λωσύνην· εἶναι αὐτὸ ὡς νὰ ἔλεγαν· Ἐνθυ-
 μηθῆτε καλῶς, ὅτι σεῖς δὲν εἰσθε ἄξιοι νὰ
 πίετε εἰς τὴν ὑγείαν μου, ἂν δὲν σᾶς δώ-

σω ἐγὼ πρῶτον τὴν ἄδειαν. Ὅμως μετὰ
 ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα μὴ στοχασθῆς ὅτι
 ἔχω γνώμην νὰ ἀποφύγω τὴν πληρωμὴν
 τοῦ χρέους μου. Ἴδού, χρεωστώ ἐπὶ τὰ γινέας·
 καὶ εὐθὺς ἔκβαλεν ἀπὸ τὴν τζέπην τῆς ἐν
 παλαιότατον σακουλὶ, καὶ τὰς ἔρριψεν ἐπάνω
 εἰς τὴν τράπεζαν. Ὁ Ὀβριμος δὲν ἤξευρε
 πῶς τὶ νὰ κάμῃ νὰ θυμώσῃ, ἢ νὰ γελάσῃ
 διὰ τὰ λόγια τῆς γραΐας. Ἦτον ὑποκαίμε-
 νος νὰ ὀργίζεται διὰ τὸ εὐδὲν, καὶ τὸ αἵ-
 μα του ἄρχιζε νὰ ἀνάπτῃ· ὅμως ἀπεφάσισε
 νὰ νικήσῃ τὸν ἑαυτόν του, ἐντρεπόμενος τὸν
 Τίτον· ὅθεν ὑπολαβὼν τὸ πρᾶγμα ἐν εἵδει
 ἀστῆισμου, εἶπε πρὸς τὴν γραΐαν: Καλὰ,
 ἀκριβή μου μητέρα, κάμε ὡς θέλεις, λέγε,
 καὶ μὴ λέγε τὸ: ἡ Μεγαλειότης σας, ἐγὼ εἶ-
 μαι πάντοτε φίλος σου. Καὶ ἐγὼ βέβαια
 ὑποβλέπω εἰς αὐτὸ, ἀπεκρίθη ἡ γραΐα· διὰ
 τοῦτο ἔλαβα τὸ θάρρος νὰ εἰπῶ ἐλευθέρως
 τὴν γνώμην μου· οὕτω θέλω κάμῃ ὅσακις μοῦ
 τύχῃ ἀφορμὴ· ἐπειδὴ ἡ μεγαλητέρα εὐεργε-
 σία, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ κάμῃ τις εἰς
 τοὺς φίλους του, εἶναι τὸ νὰ τοὺς νευθετῇ
 εἰς ὅσα νομίζει ὅτι τοὺς προξενούσι βλάβην,
 καὶ ζημίαν. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ὑπερθάρ-
 ρεύσαι εἰς τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ Ὀβριμος, ἐ-

πειδὴ δύναται νὰ τύχη καυμία ὥρα, καὶ
 ἦν νὰ μοῦ εἶναι δυσάρεστοι αἱ νοθεσίαι
 σου. Ὁμολόγησον, βασιλεῦ, τοῦ εἶπεν ἡ
 γραῖα, ὅτι ἡ παρούσα εἶναι ἐκαὶνὴ ἡ ὥρα,
 καὶ ὅτι ἡθελες πληρώσῃ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡδύνη-
 σουν νὰ μὲ ἀποδιώξῃς. Ἴδού τί εἶναι αἱ
 ἥρωες τοῦ καιροῦ μας· ἡθέλουν ἀπελπισθῇ
 αὐτοὺς ὠνεύειν τις ὅτι εἰς τὸν πόλεμον
 ἔφυγαν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ ἐχθροῦ, ἀφί-
 νοντες τοὺς ἐπαινον τῆς νίκης, χωρὶς νὰ
 τὸν πολεμήσουν, καὶ ἐν ἡσυχίᾳ ὁμολογοῦσι
 φανερά ὅτι δὲν δύνανται ν' ἀντισταθῶν εἰς
 τὸν θυμὸν των, ὥς νὰ μὴ ἦτον μεγαλητέρα
 ἐντροπὴ τὸ νὰ ὑποτάσσωνται ἀτίμως εἰς τὸ
 πάθος τοῦ θυμοῦ, παρὰ εἰς τὸν ἐχθρόν, τὸν
 ὁποῖον δὲν δυνάμεθα πάντοτε νὰ νικήσω-
 μεν. Ἀλλ' εἶναι καλῆτερον ν' ἀλλάξωμεν ὁ-
 μιλίαν, ἐπειδὴ αὐτὴ δὲν σοῦ ἀρέσκει. Δὸς
 ἄδειαν νὰ ἔμβουν αἱ δοῦλοί μου, αἱ ὁποῖοι
 βαστοῦν μερικὰ ὄψα, διὰ νὰ τὰ προσφέ-
 ρουν τῆς συντροφίας. Εἰς τὴν αὐτὴν στεγ-
 μὴν ἡ γραῖα ἐκτύπησε μὲ τὴν ῥάβδον τῆς
 τὴν τράπεζαν, καὶ ἐμβῆκαν παρευθὺς ἀπὸ
 τὰ παράθυρα τοῦ ὀσπητίου τέσσαρα περὶ
 τὰ παῖδιά ὡραιότατα. Ἐφερὲν ἕκαστον αὐ-
 τῶν ἐν κανήστριον γεμάτον ἀπὸ πολὺτιμα

μαργαριτάρια. Ὁ βασιλεὺς Ὀβριμος στρέφων τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὴν γραῖαν, ἔμεινεν ἐκστατικὸς βλέπων αὐτὴν μεταμορφωμένην, καὶ τόσον ὠραίαν, καὶ μὲ φορέματα τόσον πλούσια, καὶ λαμπρά, ὥστε ἐδάμπωναν τὰ ὄμματα τῶν θεατῶν. Ἀχ κυρία μου, εἶπε πρὸς τὴν Μοῖραν, τώρα γνωρίζω ἀληθῶς τὴν ἔμπορον τῶν μεσπίλων, καὶ λεπτοκαρίων, τὴν παροξύνουσαν τὴν ὀργὴν μου· συγχώρησέν μοι διὰ τὸ ὀλίγον σέβας, ἐποῦ σοῦ ἔδειξα, μὴ ἔχων τὴν τιμὴν τῆς γνωριμίας σου. Μάθε λοιπὸν ἐκ τούτου, ἀπεκρίθη ἡ Μοῖρα, ὅτι “Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ καταφρονῇς κανένα., καὶ διὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω ὅτι δὲν φυλάττω ἔχθραν κατὰ σοῦ, θέλω νὰ σοῦ κάμω δύο χαρίσματα· τὸ πρῶτον εἶναι τὸ ποτήριον τοῦτο, κατεσκευασμένον ἐξ ἑνὸς μόνου ἀδάμαντος ἀλλ’ ἡ μεγάλη τιμὴ του ὅν στέκει εἰς τοῦτο. Ὅσακις πειραχθῇς ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ θυμοῦ, γέμισέ το ἀπὸ νερόν, καὶ πίετο εἰς τρεῖς φοραῖς, καὶ εὕτως ἡμερώνεται ἡ ὀργή σου, διὰ νὰ θώγῃ χώραν τοῦ ἔρθεο λόγου. Ἄν ὠφεληθῇς ἀπὸ τοῦτο τὸ πρῶτον χάρισμα, γίνεσαι ἄξιος καὶ τοῦ δευτέρου. Ἡξεύρω ὅτι ἀγαπᾷς τὴν βασιλόπαιδα τὴν Λευ-

κὴν· ὡς καὶ αὐτὴ σὲ κρίνει ἀγαπητόν· ἀλλὰ
 σὲ φοβεῖται, ἐπειδὴ τῆς εἶναι γνωστόν, ὅτι
 ἐπόμεσαι εἰς τὸ πάθος τοῦ θυμοῦ. Ἐκείνη
 λοιπὸν δὲν θέλει σὲ δεχθῇ εἰς ἄνδρα τῆς,
 ἂν δὲν ὑποσχεθῇς νὰ μεταχειρίζεσαι τὸ
 ποτήριον. Ὁ Ὀβριμος θαυμάζων τὴν σφί-
 φίαν τῆς Μοῖρας, διότι αὐτὴ ἐγνωρίζε κα-
 ταλεπτοῦς τὰ ἐλαττώματά του, ὡμολόγησεν
 ὅτι ἀληθινὰ ἤθελεν ἦτον εὐτυχῆς, νυμφευ-
 μένος τὴν Λευκὴν· ὁμῶς, εἶπε, μένει μοι νὰ
 νικήσω ἐν ἐμπόδιον· ἂν καὶ ἐλάβανα τὴν
 τύχην νὰ νυμφευθῶ τὴν Λευκὴν, ἤθελα ὑ-
 ποφέρῃ πάντοτε ἄκραν λύπην ἐξ αἰτίας τοῦ
 δευτέρου μου γάμου, φοβούμενος μὴ ὑστερή-
 σω τοῦ διαδήματος τὴν θυγατέρα μου. Ὁ
 σκοπός σου εἶναι καλὸς καὶ ἀξιέπαινος, εἴ-
 πεν ἡ Μοῖρα, μάλιστα εὐρίσκονται ὀλίγοι
 γονεῖς, ἱκανοὶ νὰ θυσιάσουν τὰς ἐπιθυμίας
 τῶν διὰ τὴν εὐτυχίαν τῶν τέκνων τῶν· ἀλλὰ
 αὐτὸς ὁ φόβος ἅς μὴ σὲ ἐμποδίσῃ. Ὁ βα-
 σιλεὺς τοῦ Μογολάν, ὁ ὁποῖος ἦτον φίλος
 μου, ἀπέθανεν ἄτεκνος, καὶ διὰ συμβουλῆς
 μου ἄφησε τὸ διάδημά του τῷ Ἰλαρίῳ. Ὁ
 δὲ Ἰλάριος, ἂν καὶ δὲν ἐγεννήθη βασιλεὺς,
 ὁμῶς εἶναι ἀξίος τοῦ θρόνου· ἀγαπᾷ τὴν
 βασιλόπαιδα τὴν Ἠλυσίαν, ἡ ὁποία δύνα-

ται νὰ ἀνταμείψῃ τὴν ἐμπιστοσύνην του, καὶ θέλει τὸν ὑπανδρευθῇ μετὰ χαρᾶς, ἂν τὸ στήρξῃ ὁ πατήρ της. Ἀκούσασα τοῦτα τὰ λόγια ἡ Ἠλυσία ἐκοκκίνισεν· ἐπειδὴ ἀληθινὰ ἠγάπα τὸν Ἰλάριον, καὶ μὲ ἄκραντης εὐχαρίστησιν ἠκροάζετο τὰ ὅσα τῇ ἐδιηγούντο περὶ τῆς πιστότητός του πρὸς τὸν κύριόν του. Τότε τῆς εἶπεν ὁ Ὁδριμος: Ἐπειδὴ ἐσυνηθίσσαμεν νὰ ἐμιλοῦμεν μὲ εἰλικρίνειαν, σὲ λέγω ὅτι εὐλαβοῦμαι τὸν Ἰλάριον, καὶ ἂν τὰ ἔθῃ μας δὲν μᾶς ἐκράτουν δεσμεύσας τὰς χεῖρας, δὲν ἤθελα ἔχῃ χρεῖαν νὰ τοῦ ἰδῶ ἐνθρονισμένον, διὰ νὰ τοῦ δώσω τὴν θυγατέρα μου· ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι, καὶ μάλιστα οἱ βασιλεῖς, πρέπει νὰ εὐλαβοῦνται τὸ ἔθος. Δίδοντας λοιπὸν τὴν θυγατέρα μου εἰς ἓνα ἀπλοῦν ἄρχοντα, ἤθελα παραβῇ τὸ ἔθος, ἐπειδὴ ἡ θυγάτηρ μου ἐγεννήθη ἀπὸ μίαν τῶν παλαιωτέρων γενεῶν τοῦ κόσμου, ἅντας γνωστὸν ὅτι εἶναι περισσότερον ἀπὸ τριακόσιοι χρόνοι, ἀφ' οὗ ἡ οἰκογένειά μας βασιλεύει. Καὶ δὲν ἠξεύρεις, τῷ ἀπεκρίθη ἡ Μοῖρα, ὅτι ἡ γενεὰ τοῦ Ἰλάριου εἶναι παλαιὰ ὥς ἡ ἐδική σου, ἐπειδὴ εἴσθε συγγενεῖς, καὶ κατὰ γέσθε ἀμφότεροι ἀπὸ δύο ἀδελφούς· ἀλλ' ὁ Ἰλάριος πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν

ὑπεροχὴν, ἐπειδὴ ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν πρωτό-
 τοκον, καὶ ὁ πατήρ σου ἦτον μετογενής. Ἄν
 θύνασαι νὰ μοῦ τὸ ἀποδείξῃς, ἀπεκρίθη ὁ
 Ὁβριμος, ὁμνύω σοι, ὅτι θέλω δώσει τὴν
 συγatéρά μου τῷ Ἰλαρίῳ, ἂν καὶ οἱ ὑπή-
 κκοι τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως τοῦ Μογο-
 λάν δὲν ἤθελον νὰ τὸν ἀναγορεύσουν βα-
 σιλέα των. Εὐκολώτατόν μοι εἶναι νὰ σοῦ
 ἀποδείξω τὴν παλαιότητα τῆς γενεᾶς τοῦ
 Ἰλαρίου, εἶπεν ἡ Μαῖρα· αὐτὸς ἐγεννήθη
 ἀπὸ τὸν πρωτότοκον ἐνός των υἱῶν τοῦ Ἰά-
 φεθ, υἱοῦ τοῦ Νῶε, ὁ ὅποιος κατοίκησεν εἰς
 τὴν Πελοπόννητον· σὺ δὲ ἐγεννήθης ἀπὸ τὸν
 δεύτερον υἱὸν τοῦ Ἰάφεθ. Ὅλοι οἱ παρεσ-
 τῶτες μὲ ἄκραν δυσκολίαν ἐβάστασαν τὰ
 γέλοια, γινώσκοντες ὅτι ἡ Μαῖρα ἐπερίπαιζε
 τὸν Ὁβριμον μὲ τόσῃ σοβαρότητα. Αὐτὸς
 δὲ σχεδὸν εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ὀργήν, ὅ-
 ταν ἡ βασιλοποιὸς ἡ Λευκὴ, ἡ ὅποιος ἦτον
 εἰς τὸ πλευρόν του, τῷ ἐπρόσφερεν εὐθὺς τὸ
 ἀδαμύντινον ποτήριον. Τὸ ἐπιεν εἰς τρία
 ροφήματα, κατὰ τὴν προσηγὴν τῆς Μαῖρας·
 καὶ εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα ἐσυλλογίσθη μὲ τὸν
 ἑαυτὸν του, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ ὅλοι οἱ ἄνθρω-
 ποι εἶναι ἴσοι κατὰ τὴν γέννησιν, διότι ὅ-
 λοι κατάγονται ἀπὸ τὸν Νῶε, καὶ ὅτι δὲν

εἶναι μεταξύ αὐτῶν ἄλλη διαφορά, παρὰ
 ἑκείνη, τὴν ὁποίαν ὁποκτῶσι μὲ τὴν ἀρε-
 τήν. Ἄρ' οὐ λοιπὸν ἀδείασε τὸ ποτήριον, εἶπε
 πρὸς τὴν Μοῖραν: Ἐν ἀληθείᾳ κυρία μου,
 σοῦ εἶμαι καταπολλὰ χρεώστης, ἐπειδὴ μὲ
 ἡλευθέρωσες ἀπὸ δύο μεγάλα σφάλματα, ἡ-
 γουν ἀπὸ τὴν πρόληψιν, ὅπου εἶχα περὶ τῆς
 εὐγενείας μου, καὶ ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ὀργῆς.
 Θαυμάζω τὴν δύναμιν τοῦ ποτηρίου, τὸ ὁ-
 ποῖον μοῦ ἐχάρισες· ἐφ' ὅσον ἐξ αὐτοῦ ἐπύνα,
 ἡσθάνομην ὅτι κατεπραῦνέτο ἡ ὀργή μου, καὶ
 οἱ στοχασμοί, τοὺς ὁποίους ἔκαμα εἰς τὸ
 διάστημα τῶν τριῶν ῥοφημάτων, μὲ ἐκατά-
 στησαν ἐντελῶς λογικόν. Δὲν θέλω νὰ σέ
 ἀπατήσω, εἶπεν ἡ Μοῖρα· τὸ ποτήριον, ὁ-
 ποῦ σοῦ ἔδωκα δὲν ἔχει καμμίαν δύναμιν·
 μάλιστα θέλω νὰ φανερώσω πρὸς ὅλους ὑ-
 μᾶς εἰς τί στέκεται ἡ μαγεία ἐκείνου τοῦ
 νεροῦ, ὅπου πίνεται εἰς τρεῖς φοραῖς. Ὁ λο-
 γικὸς ἀνθρώπος δὲν ἤθελε θυμῶν ποτὲ, ἀν-
 αὐτὸ τὸ πάθος δὲν τὸν ἐκυρίευσεν ἑξαφνα, καὶ
 ἀν τοῦ ἀφῆνε τὸν καιρὸν νὰ συλλογισθῇ.
 Ὅποιος λοιπὸν θέλει νὰ ὑποφέρῃ τὸν κόπον
 νὰ γεμίσῃ μὲ νερὸν τὸ ποτήριον, πίνωντάς
 το εἰς τρία ῥοφήματα, ἔχει καιρὸν διὰ νὰ
 ἡσυχάσῃ τὰς αἰσθήσεις του, καὶ νὰ συλλο-

188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

τάκι. Ἐλεγον γὰρ προσθέσουν ἐκεῖσε μέγα περιβόλι, καὶ μέγα φραγμένον· ἀλλὰ διὰ γαίην ἐντελής ἢ οἰκοδομήν, ἔπρεπε γὰρ χαλάσσουν ἐν ἄλλο σπητάκι, τὸ ὁποῖον, κείμενον εἰς τὸ μέσον ἐνὸς τῶν περιπάτων τοῦ φραγμοῦ, ἐμπόδιζε τὴν συμμετρίαν. Καὶ διατί δὲν κατεδαφίσατε τὸ ἀχρεῖον ἐκεῖνο σπητόπουλον; εἶπεν ὁ Ὁβριμος πρὸς τοὺς ὑπηρέτας, καὶ ἀρχιτέκτονας. Κύριε, τῷ ἀπεκρίθησαν, ὁ βασιλεὺς μας ἀπηγόρευσε γὰρ μὴ θυνασφύσωμεν κἀνένα· καὶ εὗρεθῇ ἓνας πτωχὸς ἄνθρωπος, ὃς τις δὲν ἠθέλησε κατ' οὐδένᾳ τρόπον γὰρ καταπεισθῇ γὰρ πωλήσῃ τὸ σπητί του, ἂν καὶ τοῦ ἐτάξαιεν τριπλασίαν τὴν τιμὴν. Ἄν ἐκεῖνος ὁ ἀνθρώπος ἦτον ὑπήκοός μου, ἤτελα προστάξῃ εὐθὺς γὰρ τὸν κρεμάσουν, εἶπεν ὁ Ὁβριμος. Ἀλλ' ἔπρεπε πρῶτον γὰρ ἀδειάσης τὸ ποτήριόν σου, εἶπεν ἡ Μοῖρα. Νομίζω ὅτι οὕτε τὸ ποτήριον δὲν ἠδύνατο γὰρ τοῦ φυλάξῃ τὴν ζωὴν, ἀπεκρίθη ὁ Ὁβριμος, διότι εἶναι φρικτότατον πρᾶγμα, ἓνας βασιλεὺς γὰρ μὴν ἔχῃ πᾶσαν ἐξουσίαν εἰς τὸ βασιλείον του, καὶ γὰρ βιάζεται γὰρ παραιτήσῃ μίαν οἰκοδομήν, τὴν ὁποίαν ποιεῖ γὰρ τελειώσῃ, ἐξ αἰτίας τοῦ πείσματος ἐνὸς χυδαίου, ὃς τις ἔπρεπε γὰρ νομίζεσθαι

εὐτυχῆς, δουλεύων τὸν κύριόν του, χωρὶς νὰ
 τὸν ἀναγκάσῃ νὰ μεταχειρισθῇ τὴν δύνα-
 στείαν, ἢ νὰ ἀφεθῇ ἀπὸ τὸ ἔργον του. Ἐγὼ
 δὲν θέλω πράξαι οὔτε τὸ ἓν, οὔτε τὸ ἄλλο,
 εἶπεν ὁ Τίτος μετὰ γέλωτος· βούλομαι μά-
 λιστα ἐκείνο τὸ σπητόπουλον νὰ γείνη τὸ
 μεγαλύτερον κόσμημα τῆς οἰκοδομῆς μου.
 Αἶ, δὲν τὸ πιστεύω, εἶπεν ὁ Ὁβριμος· τὸ
 σπῆτι ἐκεῖνο εἶναι τοποθεμένον εἰς τρόπον,
 ὥστε ἄλλο δὲν φρεῖ παρὰ ἀταξίαν. Ἴδου
 τί θέλω κάμῃ ἐγὼ, εἶπεν ὁ Τίτος· θέλω τὸ
 περικλείσαι μὲ ὑψηλὸν τοῖχον, διὰ νὰ μὴ
 δύναται ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐμβαίη εἰς
 τὸν φραγμὸν μου· ἀλλὰ πάλιν ὄχι τόσον ὑ-
 ψηλόν, ὥστε νὰ τοῦ ἴσμερῇ τὴν θείαν· ἐπειδὴ
 δὲν ἠθέλει εἶναι δίκαιον νὰ τὸν κλείσω ὡς
 εἰς φυλακὴν. Ὁ τοῖχος θέλει ἐκτείνεται εἰς
 δύο πλευράς, καὶ θίβει ἀναγινώσκονται ταῦτα
 τὰ λόγια γεγραμμένα μὲ χρυσὰ γράμμα-
 τα· “Ὁ τοῦτον τὸν φραγμὸν οἰκοδομήσας
 βασιλεὺς, προέκρινε νὰ τὸν ἀφήσῃ μὲ ταῦτο
 τὸ ἐλάττωμα, παρὰ νὰ ἀδικήσῃ ἓνα τῶν ὑ-
 πηρέων του, στερώντάς τον τῆς πατρικῆς του
 ἀληθινονομίας, εἰς τὴν ὁποίαν κανένα ἄλλο
 δικαίωμα δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ὁ βασιλεὺς.
 εἰμὴ τὸ τῆς δυναστείας.” Ταῦτα ὅσα ἀκούω

μοῦ καταπλήττουσι τὴν ψυχὴν, εἶπεν ὁ Ὀ-
βριμος· ὁμολογῶ ὅτι δὲν εἶχα τὴν παρα-
μικράν ιδέαν τῶν ἡρωϊκῶν ἀρετῶν, ὅσαι
κατασταίνουσι μεγάλους τοὺς βασιλεῖς. Ναί,
ὦ Τίτε, ἐκείνος ὁ τοῖχος καὶ τὸ σπητόπου-
λον θέλουν εἶναι τὸ καλλώπισμα τῆς αἰκο-
δομηῆς σου, καὶ ἡ εὐπρέπεια τῆς ζωῆς σου.
Ἀλλ' ὦ κυρία, πόθεν προέρχεται ἡ ἐκ φύ-
σεως ῥοπή τοῦ Τίτου πρὸς τὰς μεγάλας ἀ-
ρετάς, τῶν ὁποίων, ὡς προεῖπον, δὲν ἔχω
ἐγὼ τὴν παραμικράν ιδέαν; Μέγιστε βασι-
λεῦ, ἀπεκρίθη ἡ Μοῖρα, ὁ Τίτος ἀνετράφη
ἀπὸ γυνεῖς, οἱ ὅποιοι τὸν ἐμίσουν· ἀφ' οὗ ἐ-
γεννήθη, ὑπέφερε πάντοτε ἐναντιότητος εἰς
τρόπον, ὥστε ἐσυνήθισεν νὰ ὑποτάσῃ τὴν θέ-
λησίν του εἰς τὴν τῶν ἄλλων εἰς ὅλα τὰ ἀδιέ-
φορα πράγματα. Μὴ ἔχων ἀνυμρίαν ἐξου-
σίαν εἰς τὸ βασίλειον, ἕως οὗ ἐξησεν ὁ πα-
τήρ του, καὶ μὴ θυνάμενος διὰ τοῦτο νὰ
εὐεργετήσῃ κανένα, διὰ τὸ νὰ ἦτον εἰς ὁ-
λους γνωστὸν ὅτι ὁ πατήρ του ἐμελέτα νὰ τὸν
ἀποκληρώσῃ, οἱ κολακες δὲν ἐφρόντισαν νὰ
τὸν διαφθείρῃσι νομίζοντες ὅτι ἀπὸ αὐτῶν
δὲν ἐμελλόν νὰ λάβουν οὔτε φόβον, οὔτε ἐλ-
πίδα. Ἐπαρὰ δέ θη λοιπὸν εἰς χεῖρας τινῶν
χρησίμων καὶ λογίων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι

μόνον διὰ τὸ χρέος των τὸν ἡγίπουν, κα-
 τὸν περιποιούντο. Ἀπὸ αὐτοῦς ἐμαθεν ὁ Γί-
 τος, ὅτι ἕνας βασιλεὺς, ὃς τις εἶναι παντε-
 ξούσιος νὰ κάμῃ τὸ καλόν, πρέπει νὰ ἔχῃ
 δεδεμένους τὰς χεῖρας εἰς τὸ κακοποιεῖν· ὅτι
 ἐξουσιάζει ἀνθρώπους ἐλευθέρους, καὶ ἔχει
 ἀνδράποδα· ὅτι οἱ λαοὶ δὲν ὑπετάχθησαν
 θεληματικῶς εἰς ἀνθρώπον ὁμοίον των, δι-
 δοντές του τὸν βασιλικὸν στέφανον δι' ἄλλο
 τέλος, πᾶρεξ διὰ νὰ ἔχουν εἰς αὐτὸν ἕνα
 πατέρα, καὶ ὑπερασπιστὴν τῶν νόμων, καὶ
 διὰ νὰ εἶναι τὸ καταφύγιον τῶν πτωχῶν,
 καὶ τῶν ἀδικουμένων. Σὺ ἐξ ἐναντίας δὲν
 ἐπαραδόθης ποτὲ τὰ τοιαῦτα ὠφελιμώτατα
 μαθήματα. Ἐστέφθης βασιλεὺς, ἐτι θωδε-
 καετῆς ὢν· οἱ δὲ κυβερνῆται, εἰς τοὺς ὁ-
 ποίους ἐπιστεύθη ἡ ἀνατροπὴ σου, ἄλλοτε
 δὲν εἶχον κατὰ νοῦν, παρὰ τὸ νὰ πλουτί-
 σου, ἀποκτώντες τὴν εὐνοίαν σου. Αὐτοὶ τὴν
 μὲν ὑπερηφανίαν σου ὠνόμαζαν μεγαλοψυ-
 χίαν, τὴν δὲ ὀργὴν σου, συγγνωστὴν ζωη-
 ρότητα, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐκεῖνοι μέχρι τῆς
 σήμερον ἐπροξένησαν τὴν θυρυχίαν σου, καὶ
 τὴν ἀδλιότητα τῶν τάλαιπῶρων ὑποκειμέ-
 νων σου, τοὺς ὁποίους ἐνόμιζες δούλους σου,
 στοχαζόμενος ὅτι διὰ τοῦτο μόνον ὑπάρχου-

σιν. ἤγουν διὰ τὰ ἀκολουθοῦν τὰς φαντασίας σου, ὅταν μάλιστα σὺ δὲ ἄλλο τέλος δὲν ἐγείνης, παρὰ διὰ τὰ τοὺς βοηθῆς, καὶ υπερασπίζεσαι. Ὁ Ὀβριμος καταπεισμένος ἀπὸ τοὺς νομιστικούς, καὶ ἀληθεῖς λόγους τῆς Μοίρας, εὐόθη ὅλως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρέους του, καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ Τίτου, καὶ τοῦ Ἰλαρίου, οἱ ὅποιοι διετήρησαν ἀμετατρέπτως τὰς ἀρετάς των ἐπὶ τοῦ θρόνου, τοῦ ἐνέβαλε περισστέραν προθυμίαν.

Εὐτ. Διδάσκαλε, τοῦτος εἶναι τῶντι ὁ εὐμορφότερος μῦθος ὃν ὅσους ἠκούσαμεν ἄχρι τῆς σήμερον. Μοὶ ἀνακαλεῖ μάλιστα εἰς τὴν ἐνθύμησιν σύντομόν τινα ἱστορίαν, καὶ ἂν μοῦ τὸ συγχωρῆς, τὴν διηγοῦμαι τοῖς συμμαθηταῖς μου.

Διδ. Μετὰ χαρῆς, ἀγαπητέ μου.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ.

Εὐτ. Ἦτον ποτὲ ποταπήτις γυνὴ ἀθλιωτάτη, ἐπειδὴ ὁ ἀνὴρ της καθεκρίστην ἡμέραν τὴν ἐδερνε τόσον σκληρὰ, ὥστε τὴν ἐκαμνε τὰ ἄρρωστὰ. Αὕτῃ λοιπὸν ὑπῆγε τὰ εὖρη μίαν γραῖαν γειτόνισσάν της, περίφημον διὰ τὴν σοφίαν της, τὴν ὅποιαν μάλιστα μερικοὶ ἐνόμιζον Μάγισσαν, διότι δὲν ἦτον πρᾶ-

γρα, ἔπου νὰ μὴ ἡδύνατο νὰ κατορθώσῃ·
 Ἡ ἀλήθεια ἔμως ἦτον αὕτη· ὅτι ἐκείνη ἡ
 γραῖα οὕσα φρονιμωτάτη, καὶ ἐξετάζουσα
 ἀκριβῶς τὰς διαθέσεις, καὶ τὰ ἥδη ἐκείνων,
 μὲ τοὺς ὁποίους συνανέστρέφετο, τοὺς παρε-
 κίνηει νὰ κάμνουν ὅ,τι καὶ ἂν αὐτὴ ἤθελε,
 προγνωρίζουσα καὶ τὴν κλίσιν τοῦ καθενός·
 Ἡ γραῖα ἠκροάσθη λοιπὸν τὰ παράπονα
 τῆς γείτονό της, καὶ ἐπειδὴ ἐγνώριζε τόσον
 τὴν γυναῖκα, ὅσον καὶ τὸν ἄνδρα της, τῇ
 ὑπεσχέθη, ὅτι ἤθελε μεταχειρισθῇ εὐθύς τὴν
 ἐπιστήμην της, διὰ νὰ τὴν δουλεύσῃ. Ἐλα-
 βεν οὖν μέγα σταμνίου γεμάτον ἀπὸ νερόν,
 τὸ ἔβαλεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ἔκαμε τρεῖς
 γύρους, λέγουσα ἁποια λόγια ἀραβικά· ἔ-
 πειτα ἔβαλεν ὀλίγον ἄλας εἰς τὸ νερόν, καὶ
 γεμίζουσα μὲ αὐτὸ ἐν ἀγγεῖον, εἶπε πρὸς
 τὴν γείτονά της· Φύλαξε τοῦτο τὸ νερόν μὲ
 ἐπιμελεῖσθαι μεγάλην, καὶ κάθε φορὰν ὅπου
 ἰδῇς τὸν ἄνδρα σου θυμωμένον, γέμισε τὸ
 στόμα σου ἀπὸ τοῦτο τοῦ νερόν, καὶ ὅσῃν ὥ-
 ραν τὸ βαστάσῃς εἰς τὸ στόμα σου, ὑπόσχο-
 μαί σοι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν θείλει σὲ δεῖρῃ.
 Ἡ γυνὴ εὐχαρίστησε τὴν μάγισσαν, καὶ δὲν
 ἔλειψε νὰ κάμῃ κατὰ τὴν προσαγὴν της. Δὲν
 τῆς ἔμενε πλέον ἀμφισβολία, ὅτι ἡ γραῖα νὰ

μὲν ἦτον ἀληθῶς μάγισσα, ἐπειδὴ εἰς διά-
 στημα ὅκτω ἡμερῶν, ὅπου τῆς ἐφθασε τὸ
 μαγευμένον ὕδωρ, ὁ ἀνὴρ τῆς δὲν τὴν εἴρει
 ἀμύμην φορᾶν. Ἐλυπήθη λοιπὸν καταπολλὰ
 βλέπουσα ἄδειον τὸ ἀγγεῖον, καὶ ἐπέστρεψε
 πρὸς τὴν γραῖαν, παρακαλοῦσα αὐτὴν νᾶ
 τῆς τὸ ξαναγεμίτη. Δὲν σοῦ χρειάζεται πλέον,
 τῆς εἶπεν ἐκαίνη· αὐτὸ ἦτον νερὸν τοῦ πο-
 ταμοῦ, καὶ τὰ ὅποια ἐγὼ εἶπον λόγια δὲν
 εἶχον ἀμύμην δύναμιν. "Οὐκ, ἀπεκρίθη
 ἡ γυνὴ· ἐκαίνο τὸ νερὸν κήδυνή τη νᾶ ἐπι-
 οῖση τὸν ἀνδρα μου νᾶ μὴ με δαίρη. Διότι
 σὲ ἐμπόδιζε νᾶ λαλήσῃ, καὶ νᾶ ἀποκρίνεσαι
 τοῦ ἀνδρός σου, εἶπεν ἡ γραῖα, ὅσην ὥραν
 τὸ ἐδαστεύσεις εἰς τὸ στόμα σου. "Υπαγε λοι-
 πὸν εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ὁσάκις καταλάβ-
 βῃς ὅτι ὁ ἀνὴρ σου εἶναι οἰνόληπτος, ἢ με-
 λαγχολικός, ἀντὶ νᾶ τὸν πειράξῃς, καὶ νᾶ
 τὸν ὑβρίζῃς, στίχα σιωπηλῇ, ὡς νᾶ εἶχες
 τὸ στόμα σου γεμάτον ἀπὸ νερόν, καὶ οὕτω
 βλέπεις ὅτι θάλει πᾶσαι ὁ θυμός του. Ἡ
 γυνὴ ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν τῆς γραῖας,
 καὶ ἔμεινεν εὐχαριστημένη, ἐπειδὴ ὁ ἀνὴρ
 τῆς μὴ ἐνοχλούμενος πλέον ἀπὸ τὰ ἀστόχα-
 στα λόγια τῆς γυναικὸς του, δὲν ἐθύμωνε
 πλέον ὡς πρότερον, μάλιστα βλέπων αὐτὴν

ήμερον, καὶ ὑπομονητικὴν, τὴν ἡγάπα πα-
ρισσότερον, καὶ οὕτως ἐξησαν εἰς τὸ ἐφεξῆς
ἐν ἄκρα εἰρήνῃ καὶ ἁρμοσίᾳ.

Διδ. Ἡ ἰστορία σου εἶναι πολλὰ νοση-
τικὴ ἀγαπητὲ μου· στοχάζομαι νὰ δώσω ἐν
ἀγγέλῳ μὲ νερὸν καὶ τῷ Παύλῳ. Δὲν ἀλη-
θεύει, τέκνον μου, ὅτι ἔχεις μεγάλην χροίαν
τούτου;

Παῦλ. Ναί, Διδάσκαλε· ὅμως κατὰ τὸ
παρὸν δὲν εἶμαι πλέον τόσον ἀνυπόμονος, καὶ
ἐλπίζω ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ διορθωθῶ ἐν-
τελῶς.

Διδ. Ἄν ἀκολουθήσης τὰς συμβουλὰς μου,
γίνεσαι κατὰ πάντα καλὸς καὶ ἐνάρετος νέος.
Ἄς ἐριμώσωμεν τώρα περὶ γεωγραφίας· ἄλ-
λὰ πρὶν ἐξετάσωμεν τὴν τοποθεσίαν τῆς
Φραντζας, μάθε πρώτον ὅτι παλαιότερον ὠ-
νομαζέτο Γαλλία. Ἦτον δὲ κατοικημένη
ἀπὸ ἀνδρειστάτους, καὶ δυνατωτάτους ἀν-
θρώπους, οἳ τινες ἦσαν τόσον πολυηροὶ καὶ
ἀφορβοί, ὥστε διὰ πολὺν καιρὸν ἐνομίζοντο
ἀνίκητοι. Ἀφ' οὗ ἐπλήθυναν, ἐξήτησαν ἄλ-
λους τόπους, διὰ νὰ κατοικήσουν, ἐπειδὴ ἡ
Γαλλία, ἂν καὶ ευρύχωρος, δὲν ἠδύνατο νὰ
τοὺς χωρήσῃ ὅλους. Λοιπὸν ἐν μέγα ἐρά-
τευμα Γάλλων ἦλθον εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ

μέ εὐγενῆ τρόπον ἐζήτησαν ἐκαὶ τόπον τινα ἀγεώργητον ὄντα. διὰ τὸ τὸν κατοικήσουν. Οἱ Ἴταλοὶ, ὅχι μόνον τοὺς τὸν ἀρνήθησαν, ἀλλὰ τοὺς ἑαίμαν καὶ τινα ἀδικίαν· ὅθεν ὁ Ἀρχιστράτηγος τῶν ὀνόματι Βρέννος (α) ἐζήτησε δικαιοσύνην ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἠθέλησαν τὸν εὐχαριστήσουν. Ὁ Βρέννος λοιπὸν ὑπῆγε μὲ τὸ στρατεύματός του κατὰ τῆς Ῥώμης, καὶ εὗρίσκων αὐτὴν ἐγκαταλελειμένην, ἀρχησε τὴν καίη· ἀλλ' ἐνῶ ἐστοχάζετο ὅτι εἶχεν εἰρήνην μὲ τοὺς Ῥωμαίους, ἐξαφνὰ πολεμηθεὶς ἀπὸ τὸν περίφημον Καμίλλον, ἐφονεύθη καὶ αὐτὸς καὶ ὅλον του τὸ στρατεῦμα. Οἱ Γάλλοι, οἵτινες ἔβαλον φωτίαν εἰς τὴν Ῥώμην, εἶχαν ἐκδῆ ἀπὸ τὴν πόλιν Σενς, τὴν ὁποίαν θέλω νὰ

(α) Βρέννος, περίφημος στρατηγὸς τῆς Γαλλίας, ἐμβῆκε μὲ δυνατόν στρατεῦμα ἐν τῇ Ἰταλίᾳ κατὰ τὸ 308, πρὸ Χριστοῦ. Μετὰ διαφόρους μεγάλας ἐκπορεύσεις, ἠθέλησε νὰ πολιορκήσῃ καὶ τὸ Κιούρι, ἐν τῇ Τεσκάνᾳ. Οἱ κάτοικοι ἐζήτησαν βοήθειαν παρὰ τῶν Ῥωμαίων. διὸ ἐφρισθέντες οἱ Γάλλοι, ὑπῆξαν νὰ πολιορκήσῃ τὴν Ῥώμην, τὴν ὁποίαν τότε καὶ ἐκυρίευσαν καὶ ἐληλάττησαν 300 ἔτη πρὸ Χριστοῦ. Τέλος δὲ ὁ περίφημος Καμίλλος τοὺς ἐδῶξεν ἀπὸ τὸ Καπητώλιον, καὶ ἀπὸ ἑλὴν τὴν Ἰταλίαν.

σας δείξω εἰς τὸν γεωγραφικὸν χάρτην. Καὶ εἰς ἄλλους καιροὺς οἱ Γάλλοι ἐστεῖλαν στρατεύματα κατὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῆς Ἰταλίας· ἀλλ' οὐ καὶ ἔλαβον κατ' ἀρχάς διαφόρους νίκας, καὶ ἐλεηλάτησαν ὅλους τοὺς τόπους, ἀπὸ τοῦς ὁποίους διέβησαν, ὅπως εἰς τὸ ὕστερον ἔμειναν πάντες νικημένοι. Τέλος ἡ Γαλλία, μετὰ δεκαετῇ πόλεμον, ὑπετάχθη παρὰ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος.

Οὐιδῶν περὶ τῆς Ἀγγλίας, σὰς εἶπε ὅτι ἡ δύναμις τῶν Ῥωμαίων ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐσμήκρυνε, καὶ διὰ τὸ νὰ μὴ ᾔσαν ἐκεῖνοι πλέον εἰς κατάστασιν νὰ διαφυλάξουν τὰς ἀποκτησεις τῶν, ἄλλα τινὰ γένη, ὠφελόμενα ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν αὐτῶν τῶν Ῥωμαίων, τὰς ἐκυρίευσαν. Οὕτως ἰν ἔθνος καλούμενον τῶν Βιχιγοτῶν, τοὺς ἐπῆρε τὴν Λιγγουαδόκην, καὶ μέρος τῆς Προβέντζας, τὰς ὁποίας βλέπετε κατὰ μεσημβρίαν τῆς Γαλλίας. Ἄλλο δὲ ἔθνος, τῶν Βοργουγῶνων ὀνομαζόμενον, ἐκυρίευσεν τὸν ὁποῖον τόπον ἐδῶ βλέπετε, τὴν σήμερον καλούμενον Βοργουία, ὁμοίως καὶ τὸ Δελφινάτον. Τέλος οἱ Γάλλοι, οἱ κατοικοῦντες τὸ πέραν μέρος τοῦ Ῥήνου ποταμοῦ εἰς τὴν Γερμανίαν, ἔκαμαν διαφόρους ἐπιδρομὰς εἰς τὰς Γαί-

λίας, διὰ τὰ τὰς λεηλατήσεων, καὶ ἔπειτα ἑσπερώθησαν ἐκεῖ, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἐνὸς βασιλέως ὀνόματι Κλοδίωνος, ὃ ὅποιος ἐδίωξε τοὺς εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἔτι εὐρισκομένους Ῥωμαίους. Ὁ Κλοδίων μετὰ ταῦτα ἔκαμε συνθήκην μετ' ἄλλο ἔθνος, τὸ ὅποιον ἐκ θελήματος τῶν Ῥωμαίων, ἑκατοικοῦσεν εἰς τὰς Γαλλίας. Αὐτὸ ἦτον τὸ ἔθνος τῶν Ἀγγλῶν, καθὼς εἶπαμεν ἐμιλούντες περὶ τῆς Ἀγγλίας. Ἐκατοικοῦσαν δὲ τὴν Βρετανίαν, τῆς ὁποίας ὁ Κλοδίων τοὺς ἄσκησεν ἐν μέρος· ἀλλὰ μὲ συμφωσίαν ὅτι οἱ Πρίγγιπες τῶν καὶ μὴ δέχονται πλέον τίτλου βασιλέων, καὶ ἔκτοτε ὠνομαζέθησαν Κόμητες. Ὁ Εὐλόγιος ὃς ἐπαναλλάβη ἐν συντομίᾳ τὰ ρηθέντα περὶ τῆς Γαλλίας.

Εὐλ. Ὁ τόπος αὐτὸς παλαιότερον ὠνομαζέτο Γαλλία. Ὑπετάχθη παρὰ Ἰουλίου Καίσαρος. Οἱ Βιζιγῶται, καὶ οἱ Βορρογνώνοι ἐμυβήσαν εἰς αὐτὸν, καὶ πέροντες διαφόρους ἐπαρχίας τῶν Ῥωμαίων, ἐθεμελίωσαν εἰς τὰς Γαλλίας δύο βασιλείας, τὸ μὲν τῶν Βορρογνώνων καλούμενον, τὸ δὲ τῶν Βιζιγωτῶν. Ἦτον εἰς τὰς Γαλλίας καὶ ἄλλο βασιλεῖον ὀνομαζόμενον Βρετανία, τὸ ὅποιον ἐσύστησαν οἱ Ἀγγλοι. Τέλος Κλοδίων ὁ βα-

σιλεύς, διώχων ἀπὸ τῆς Γαλλίας τοὺς ἐπιλαίπους Ῥωμαίους, ἐξεμελίωσε μίαν μεγάλην μοναρχίαν, ἥτις μετὰ ταῦτα ἐπωνομάσθη Γαλλία.

Διδ. Εὕγε, ἀγαπητέ μου. Ἀνθέμιε, εἰπέ τὴν ἱστορίαν σου.

Ἀνθ. Ἀνθρωπὸς τις ὀνόματι Ἐλιμέλεχ ὑπῆγε μὲ τὴν γυναῖκά του ἐνομαζομένην Νωεμίν, καὶ μὲ δύο υἱούς του, νὰ κατοικήσουν εἰς τὸν ἀγρὸν Μωάβ, ἀφήσαντες τὴν χώραν τῶν Βηθλεέμ, ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν ἐκυρίευσεν μεγάλη πείνα. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ πατρός των, οἱ δύο υἱοὶ τοῦ ἐνυμφεύθησαν γυναῖκας Μωαβίτιδας (1), καὶ ἀφ' οὗ διέτριψαν ἐκεῖ δέκα χρόνους, ἀπέθαναν ἀμφότεροι (2). Μείνασα λοιπὸν ἡ χήρα τοῦ Ἐλιμέλεχ μοναχὴ μὲ τὰς δύο νύμφας τῆς, ἐπεθύμησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν τόπον τῆς. Εἶπεν οὖν πρὸς αὐτάς: Ὑπάγετε, ὦ θυγατέρες μου, εἰς τὸν πατρικόν σας οἶκον· παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ σᾶς ἐλεήσῃ, διότι ἐξήσατε καλῶς μὲ τοὺς υἱούς μου, καὶ μετ' ἐμοῦ. Ὁ Θεὸς θέλει σᾶς ἀνταμείψῃ, δίδωντάς σας ἄλλους ἄνδρας, μὲ τοὺς ὁποίους θέλετε ζῆσαι ἐν εἰρήνῃ· καὶ κατεφίλησεν αὐτάς (3). Ἡ μία τῶν νυμφῶν τῆς καλου-

μένη Ὀρφά, κλαίουσα πικρῶς, ἐφίλησε καὶ αὐτὴ τὴν πενθεράν της, καὶ ἐπίστρεψεν εἰς τὸν πατρικόν της οἶκον· ὁμῶς ἡ ἀλλή οὐδέ-
 μι τι Ῥούθ τῇ εἶπε: Πενθερά μου, δὲν θέ-
 λω σὲ ἀφήσει ποτέ· ἐπιθυμῶ μάλιστα νὰ
 μείνω μετὰ σοῦ· ὁ δὲ Θεός σου Θεός μου,
 καὶ ὁ λαός σου λαός μου, καὶ μόνος ὁ θά-
 νατος θέλει μὲ χωρίσει ἀπὸ ἐσένα (4). Ἡ
 Ῥούθ λοιπὸν ἀνεχώρησε μὲ τὴν πενθεράν
 της, καὶ ἐφθασαν εἰς Βηθλεὲμ, ὅπου, ὡς
 προεῖρηται, ἦτον ὁ τόπος τῆς Νωεμίν. Μό-
 λισ ἐμβήκαν εἰς τὴν πόλιν, ἐκηρύχθη παν-
 ταχοῦ ἡ φήμη τῶν ἀρετῶν ἐκείνης τῆς κό-
 ρης, ἡ ὁποία εἶχε παραιτηθῇ κάθε πρᾶγ-
 μα, διὰ νὰ μὴ ἀφήσῃ τὴν ἀδελίαν πενθε-
 ράντης οὕσαν χήραν καὶ πτωχήν. Ἦτον
 τότε ὁ καιρὸς τοῦ θέρους, ὅθεν ἡ Ῥούθ εἶπε
 πρὸς τὴν Νωεμίν: Ἄν θέλῃς, ὑπάγω εἰς
 τὸν ἀγρὸν νὰ συνάξω τὰ ἀστάχυνα, τὰ ὁ-
 ποῖα παρέτρεξαν οἱ θειρισταί, καὶ μὲ αὐτὰ
 θάλωμεν ζωοτροφηθῇ (5). Ἡ πενθερά της τὴν
 ἔστειλεν, ἡ δὲ ὑπῆγε νὰ συνάξῃ τὰ ἀστά-
 χυνα εἰς τὸν ἀγρὸν τινὸς πλουσίου γέροντος
 οὐνόμιτι Βοῶζ, ὅς τις ἦτον συγγενὴς τοῦ γε-
 νήτορος τοῦ ἀνδρός τῆς Νωεμίν. Ἐλθὼν
 ἔπειτα καὶ ὁ Βοῶζ, διὰ νὰ εἰδῇ τοὺς θειρι-

στάς, ἠρώτησε τίς ἦτον ἐκείνη ἡ νέα· ὁ δὲ
δοῦλός του, ἐπιστάτης ὢν τῶν θερύζοντων,
τῷ ἀπεκρίθη· Αὕτη εἶναι ἡ νέα Μωαβίτης,
ἡ ἐλθοῦσα μετὰ τῆς Νωεμὶν ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ
Μωάβ· μετὰ παρακάλεισε νὰ τὴν ἀφήσω νὰ
ἀκολουθῇ τοὺς θερύζοντας, διὰ νὰ συνάξῃ
τὰ ἀσάχυνα, ὅσα ἐκεῖνοι παρατρέχουσι, καὶ
ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως τῶρα ποσῶς δὲν ἀνεπαύ-
θη (6). Μαθὼν ὁ Βοὺξ ὅτι αὕτη ἦτον ἡ
κόρη, τῆς ὁποίας ὅλοι ἐθαύμαζον τὴν ἀρε-
τήν, τῆς εἶπε· Θυγάτερ, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ·
εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Θεὸς θέλει ἀνταμείψῃ
τὸ καλὸν ἔργον ὁποῦ ἔκαμες, μὴ ἐγκαταλεί-
ψασσι τὴν πενθεράν σου. Μὴ ἀναχωρήσῃς
ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ μου· σύναξε ἑμοῦ μετὰ παι-
δορίά μου, καὶ θύλεις φαγῇ μετὰ ἡμᾶς (7).
Ἐπειτα ὁ Βοὺξ παρήγγειλεν εἰς τοὺς δού-
λους του νὰ προσέχουν τὴν Ρούθ, καὶ νὰ
ἀφήσουν ἐπιταυτοῦ νὰ πίπτουν ἀπὸ τὰ χει-
ρόβουλά των μερικὰ ἀσάχυνα εἰς τὸν τόπον,
ὅπου αὕτη ἐσύναξεν, ὥστε ἐσύναξε πολλά,
καὶ ἀφ' οὗ τὰ ἐρράβωσεν, εἶρε τρία μέδια
κριθάρι, καὶ τὰ ἔφερε τῆς πενθεράς της (8).
Ἡ Νωεμὶν ευχάριστος εἰς τὴν φρόνησιν,
ὑπακοήν, καὶ ἀγάπην τῆς Ρούθ, τῇ εἶπε·
Κόρη μου, θέλω νὰ ἀνταμείψω τὴν ἀγάπην

σου, καὶ νῦν σοῦ θαίξω τρόπον, διὰ νῦν εὐ-
 ρης τὴν τύχην σου. Ὁ Βοός εἶναι συγγενῆς
 μας, καὶ πρέπει νῦν σέ νυμφευθῇ. Ὑπαγε
 λοιπὸν τὸ ἐσπέρας εἰς τὸ ἀλῶνι, ὅπου αὐ-
 τὸς θέλει κοιμηθῇ, καὶ πλόγιασε εἰς τοὺς
 πόδας του· ἐκείνος ἔπειτα θέλει σοῦ εἰπῇ τί
 ἔχεις νῦν κάμης (9). Ἡ Ῥούθ ὑπήκουσε
 τῆς πενθερᾶς τῆς· καὶ τὸ μεσονύκτιον ἔξυ-
 πνος γενόμενος ὁ Βοός, ἐταράχθη βλέπων
 γυναῖκα κοιμωμένην εἰς τοὺς πόδας του,
 καὶ εἶπε: Τίς εἶσαι; Ἡ δὲ Ῥούθ ἀπεκρί-
 θη: Εἶμαι ἡ Ῥούθ ἡ θούλη σου· ἠξέυρεις
 ὅτι εἶμαι συγγενῆς σου, καὶ κατὰ τὸν νό-
 μον πρέπει νῦν μὲ νυμφευθῆς. Καὶ ὁ Βοός
 εἶπεν: Εὐλογημένη σὺ τῷ Κυρίῳ θύγατερ·
 τοῦτο τὸ ἔργον σου ὑπερβαίνει τὸ πρῶτον,
 ἐπειδὴ δὲν ζητεῖς ἄνδρα νέον, ἀλλ' ἐκλεξας
 γέροντα. Ἐγὼ τῇ ἀληθείᾳ εἶμαι συγγενῆς
 σου, ἀλλ' ἔχεις καὶ ἕτερον πλησιέστερον συγ-
 γενῇ· ὃν αὐτὸς δὲν θελήσῃ νῦν σέ νυμφευ-
 θῇ, ὡς διορίζει ὁ νόμος, χωρὶς ἄλλο σέ
 νυμφεύομαι ἐγὼ, ἐπειδὴ ἡ ἀρετὴ σου εἶναι
 γνωστὴ εἰς ὅλον τὸν λαόν (10). Τῇ ἐπαύ-
 ριον ὁ Βοός ἐκάθισεν ἔμπροσθεν εἰς τὴν
 θύραν τῆς πόλεως, καὶ προσκαλέσας δέκα
 μάρτυρας ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, εἰ-

πε πρὸς ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα, ὃς τις ἦτον ἰ-
 πλησιέστερος συγγενῆς. Ἡ Νωεμὶν, ἥ ὅποια
 ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὸν ἀγρὸν Μωάβ, θέλει νὰ
 πωλήσῃ τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ, ὅπου ἦτον
 τοῦ συγγενοῦς μας Ἑλιμέλεχ· ὃν θέλης νὰ
 τὴν ἀποκτήσῃς, καὶ νὰ νυμφευθῇς τὴν Ρούθ.
 διὰ νὰ ἀναστήσῃς τέκνα τοῦ ἀποθανόντος
 συγγενοῦς σου, ἀπόκτησαι αὐτὴν τὴν κλη-
 ρονομίαν, καὶ νυμφεύσου τὴν Ρούθ. Ὁ ἀν-
 θρωπος ἐκεῖνος τὸ ἀπεκρίθη· Σοῦ ἀφίνω
 τὴν κληρονομίαν, καὶ τὴν γυναῖκα, λάβε
 τὴν σύ. Τότε ἔλυσε τὸ ὑπόδημά του, κατὰ
 τὴν συνήθειαν, ἐπειδὴ ἦτον αὐτὸ τὸ σημεῖον
 ὅτι ἐπαραιχωροῦσε τὴν κληρονομίαν εἰς ἀλ-
 λου (11). Ὁ δὲ Βοὺξ ἔλαβε τὸ ὑπόδημα,
 καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Ρούθ. Ὅλοι λοιπὸν τὸν
 ἐμακάριζον ὅτι ἐνυμφεύθη μίαν τοιαύτην γυ-
 ναῖκα, λέγοντες· Ὁ Θεὸς νὰ τὴν εὐλογῇ,
 ὡς εὐλόγησε τὴν Ῥαχὴλ, καὶ τὴν Λείαν, αἱ
 ὅποιαι ὠκοδόμησαν τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ.
 Ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὰς εὐχὰς τοῦ λαοῦ, ἐ-
 πειδὴ ἡ Ρούθ ἔτεκεν υἱόν, ὃς τις ὠνομάσθη
 Ὡβρὺν, καὶ ἔγεινε πάππος τοῦ Δαβίδ. Ἡ
 Νωεμὶν ὑπεδέχθη εἰς τὸν κόλπον της τὸ
 παιδίον, καὶ εἰς τὸ γήρας της, αὐτὸ ἦτον ἡ
 παρηγορία ὅλων τῶν θυστυχίων της, ἐπειδὴ

τὸ εἶχεν εἰς τόπον τοῦ ἀνδρός της, καὶ τῶν
 δύο υἱῶν, τοὺς ὁποίους εἶχε χάσῃ (12).

Φίλ. ὦ Θεέ μου! πόσον εὐμωρῶν εἶναι
 αὕτη ἡ ἱστορία! δὲν ἠξεύρω πῶς δὲν ἔχυ-
 σα θερμὰ δάκρυα ἀκροαζόμενος αὐτήν.

Διδ. Ἐκλαυσά καὶ ἐγὼ, ἀγαπητέ μου·
 θαυμάζω τῆς Ρουθ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν
 πενθεράν της, τὴν φρόνησιν, καὶ τὴν ὑπο-
 ταγήν της· θαυμάζω καὶ τοῦ Βοὸζ τὴν κα-
 λοκαγαθίαν, ὅς τις ἠθέλησε νὰ τὴν εὐεργε-
 τήσῃ ὡς ἐξ ἀπροόπτου, καὶ χωρὶς νὰ τὴν
 υποχρεώσῃ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ. Κάμετε εἰς
 τοῦτο ἐπιμελὴ σκέψιν, ὦ τέκνα μου. Δὲν
 ρθάνει νὰ μᾶς ἀρέσῃ νὰ εὐεργετῶμεν τὸν
 πλησίον μας· πρέπει ἀκόμῃ νὰ ἀπέχωμεν
 ἀπὸ τὴν ματαιότητα, καὶ κενοδοξίαν. Εἶναι
 τινὲς, οἱ ὁποῖοι βοηθοῦσι τοὺς πένητας, ἀλ-
 λά μὲ τρόπους τόσον σκληροὺς, ὥστε ἀντὶ
 νὰ τοὺς παρηγορήσουν, τοὺς θανατοῦνουν ἐκ
 τῆς ἐντροπῆς. Ἄν εἰπῇς πρὸς τινα πεποι-
 θευμένον, καὶ εὐγενῆ ἄνθρωπον, εἰς πτωχίαν
 περιπεσόντα: Ὡς φαίνεται, ἔχασες τὰ ὑπάρ-
 χοντά σου διὰ τὴν κακὴν σου πολιτείαν·
 ὅμως θέλω σὲ ἐλεῆσαι, διὰ νὰ μὴ ἀποθιά-
 νῃς ἀπὸ τὴν πείναν· ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος
 θέλει λυπηθῇ περισσότερον δεχόμενος τὴν

εὐεργεσίαν σου, ἀφ' ὅ,τι τὸν ἐλύπησεν ἡ πεί-
 να. Κάμνεις μίαν χάριν τοῦ φίλου σου·
 ἀλλὰ τοῦ τὴν πωλεῖς ἀκριβῆν, ἐπειδὴ πάν-
 τοτε τοῦ τὴν ἐνθυμίζεις, κυρύττων τοῖς πᾶ-
 σιν, ὅτι τὸν εὐεργέτησας, καὶ πρέπει νὰ σοὶ
 εἶναι πάντοτε χρεώστης. Εἰὼν πολιτεύεσθαι
 τοιουτοτρόπως πρὸς τὸν φίλον σου, λέγω σοι.
 ὅτι ἐκεῖνος μάλιστα θὲν ἔχει πλέον πρὸς
 ἐσὲ τὸ παραμικρὸν χρέος. Ὁ εὐεργετῶν τι-
 νὰ πρέπει νὰ ἐπιμελῇται, νὰ μὴ τὸ ἤξεύ-
 ρη ὁ λαμβάνων τὴν εὐεργεσίαν, καὶ δὲν
 πρέπει ποτὲ νὰ τοῦ τὴν ἐνθυμίζῃ· πρέπει νὰ
 εὐεργετῇ ὡς ἀπὸ τύχης, καὶ ἂν ὁ εὐεργετη-
 θῇς μάθῃ τὸν εὐεργέτην του, οὗτος ἂς τοῖ
 ἀποδείξῃ ὅτι ἔλαβε περισσοτέραν ευχαρίστη-
 σιν εὐεργετῶν αὐτοῦ, παρὰ ἐκεῖνος ὁ λαβὼν
 τὴν εὐεργεσίαν. Παῦλε, εἰπέ μας τὴν ἱστο-
 ρίαν σου.

Παῦλ. Ἄνθρωπός τις ὀνόματι Ἑλκανά,
 εἶχε δύο γυναῖκας· ἡ μία ὠνομάζετο Ἄν-
 να, καὶ ἦτον ἄτεκνος, ἡ δὲ ἄλλη, ὀνόματι
 Φεννάνα, διὰ τοῦτο τὴν κατεργόναί καὶ τὴν
 ἐπαρίπαιζε. Μίαν ἡμέραν ἡ πρώτη ὑπῆγεν
 εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ παρεκάλεισε τὸν
 Κύριον νὰ θώσῃ τέλος τῆς λύπης τῆς λέ-
 γουσα: Κυριέμου, ἂν καταδεχθῇς νὰ μεῦ

θώσης υἱόν, ἐγὼ σοῦ τὸν ἀφιερώνω ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου του (13). Ἐνῶ δὲ προσηύχετο μετὰ μεγάλης θερμότητος, τὸ πρόσωπόν της ἦτον ὅλον πῦρ· διὸ ὁ Ἰερεὺς Ἡλὶ νομίζων αὐτὴν μεθυσμένην, τῇ εἶπεν: Ἔως πότε ἔχεις νὰ μεθύῃς; ὕπαγε νὰ χο-
νεύσῃς τὸν οἶνον, καὶ φύγε ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ (14). Ἡ Ἄννα ἀντὶ νὰ θυμώ-
σῃ, ἀπεκρίθη: Οὐχὶ Κύριε, ἐγὼ δὲν εἶμαι μεθυσμένη. ἀλλ' εἶμαι πτωχή, καὶ ἀθλία γυνή, καὶ ἦλθα νὰ ζητήσω τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Ἐάν μοι θώσῃ υἱόν, σίδηρος δὲν θάλει ἀναβῇ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν του, καὶ θάλω τὸν ἀφιερῶσαι τῷ Θεῷ μου (15).
Τότε ὁ Ἡλὶ τῆς εἶπε: Πορεύου ἐν εἰρήνῃ· ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἃς σοῦ χαρίσῃ τὸ ζήτημα, διὰ τὸ ὁποῖον τὸν παρεκάλεσας. Ἡ Ἄννα ἐσηκώθη μὲ χρηστάς ἐλπίδας, καὶ μὲ ἱλαρὸν πρόσωπον ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκόν της. Ὁ Κύριος εἰσήκουσε τὴν προσευχὴν της, ἔλαβεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Σαμουὴλ. Ἀφ' οὗ ἀπέκασεν ἀπὸ τὸ γάλα τὸ βρέφος της, τὸ ἔφερε τοῦ Ἱερέως λέγουσα: Κύριε, ἰδοὺ ἔμπροσθέν σου ἐκείνη ἡ γυνή, ἡ πρότερον τόσον λυπημένη· ὁ Θεὸς μὲ παρηγόρησε· διὰ τοῦτο σοὶ παραδίδω τὸν υἱόν μου, διὰ

νά ὑπηρετῇ τὸν Κύριον εἰς τὸν ναόν του.
 Ὁ Ἱερεὺς εὐλόγησε τὴν Ἄνναν, καὶ τὸν
 ἄνδρα της, λέγων: Ὁ Κύριος νά σᾶς δώσῃ
 ἄλλα τέκνα, εἰς ἀνταμοιβὴν τοῦ παρόντος,
 τὸν ὅποιον εἰς αὐτὸν ἀφιερώσατε. Ἡ Ἄννα
 λοιπὸν ἔλαβεν ἄλλους τρεῖς υἱούς, καὶ δύο
 θυγατέρας. Ἔως τόσον τὸ παιδάριον Σα-
 μουὴλ ἐμεγαλύνθη, καὶ ἦτον ἀρεστὸν τῷ
 Κυρίῳ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις. Μίαν νύκτα
 ἐνῷ ἐκοιμάτο σιμὰ εἰς τὴν Κιβωτὸν τοῦ
 Θεοῦ, μία φωνὴ τὸν ἔκραξε, καὶ νομίζων
 ὅτι τὸν ἔκραξεν ὁ Ἱερεὺς Ἠλὶ, ἐσηκώθη,
 καὶ ἔδραμε νά τὸν ἐρωτήσῃ τί ἤθελεν. Ἐγὼ
 δὲν σὲ ἔκραξα, τοῦ εἶπεν ὁ Ἠλὶ, ὕπαγε νά
 κοιμηθῇς. Τὸ αὐτὸ ἠκολούθησε τρεῖς φο-
 ραῖς· ὅθεν ἐκατάλαβεν ὁ Ἠλὶ ὅτι ὁ Θεός
 ἦτον ἐκεῖνος, ὃς τις ἔκραξε τὸν Σαμουὴλ,
 καὶ τοῦ εἶπεν: Ὑπαγε πάλιν νά κοιμηθῇς,
 τέκνον· καὶ ἂν σὲ ξανακράξουν, ἀποκρί-
 θῇτι εὐθύς: Λάλει Κύριε, ὅτι ἀκούει ὁ
 δοῦλός σου. Ὁ Σαμουὴλ οὕτως ἐποίησεν· ὁ
 δὲ Κύριος πάλιν τὸν ἔκραξε, λέγων: Ὁ Ἠ-
 λὶ ἠμέλησε τοὺς υἱούς του· διὰ τοῦτο τοῦ
 ἀπήγγειλα, ὅτι κανέννας ἀπὸ αὐτοῦς δὲν θί-
 λει φθάσει εἰς τὸ γῆρας· ἐπειδὴ ἂν καὶ
 ἔβλεπε τοὺς υἱούς του ἐπιμένοντας εἰς τὴν

κακίαν, τοῦ ἔφθανε μόνον νὰ τοὺς ὀνειδί-
 σῃ, χωρὶς ὅμως νὰ τοὺς παιδεύσῃ αὐστηρῶς,
 ὡς ἐχρεώσται νὰ κάμῃ (16). Ὁ Σαμουὴλ
 δὲν ἐτόλμησε νὰ διηγήθῃ τὸ ὄραμα εἰς τὸν
 Γερέα· ἀλλ' ὁ Ἥλὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ τοῦ
 φανερώσῃ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ μὴ
 τοῦ κρύψῃ κανένα λόγον. Ὁ Σαμουὴλ λοι-
 πὸν τοῦ ἀπήγγειλε τὰ ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ Κύ-
 ριος· ὁ δὲ Ἥλὶ ἀπεκρίθη, ὡς κάμῃ ὁ Κύ-
 ριος τὸ ἀρεστὸν του (17). Ἐκτοτε ὁ Κύριος
 ἦτον πάντοτε μετὰ τὸν Σαμουὴλ, τὸν κατοι-
 κοῦντα εἰς Σιλῶ, καὶ ὅλος ὁ λαὸς τὸν ἐ-
 πίστευσε προφήτην.

Εὐλ. Ὅσον προχωροῦμεν εἰς τὴν ἱστο-
 ρίαν τῆς ἀγίας Γραφῆς, τόσον τὴν εὐρίσκω
 ὥραιότεραν. Μοῦ ἐφαίνεται ὅτι ὁ Ἥλὶ ἦτον
 καλοκᾶγαθος· εἶναι κρίμα νὰ ἔλαβεν υἱοὺς
 διεστραμμένους, καὶ φαύλους.

Διδ. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπταίσειν, ἀγαπητέ
 μου, ἀλλέως ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε τὸν ἐλέγξῃ.
 Δὲν ἔδωκεν ὁ Ἥλὶ ἄλλην τιμωρίαν εἰς τοὺς
 υἱοὺς του, παρὰ μόνον ἀπλοῦς ὀνειδισμοὺς,
 ὃν καὶ εἶχαν πράξῃ μεγάλας ἀμαρτίας,
 καὶ ἔπρεπε νὰ τοὺς παιδεύσῃ μὲ ἀυστηρὰς
 τιμωρίας. Πόσοι πατέρες, καὶ πόσαι μη-
 τέρες εἶναι ἀθλιώτατοι εἰς τὴν παρούσαν

ζωὴν, καθὼς θέλουν εἶναι τοιοῦτοι καὶ εἰς
τὴν μέλλουσαν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ἡγουν
διότι δὲν ἐκπαίδευσαν τὰ παιδία των! Μά-
θετε, ἀγαπηταί μου, ἀπὸ τοῦτο τὸ παράδειγ-
μα, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὀργίζεσθε κατὰ τῶν
γονέων σας, καὶ διδασκάλων, ὅταν σᾶς ἐ-
λέγχωσι τὰ σφάλματά σας· ἐπειδὴ ἔχουσι
χρέος νὰ σᾶς παιδεύουν, καὶ ἂν δὲν σᾶς
ἐπαίδευσαν, ὁ Θεὸς ἤθελε τοὺς τιμωρήσῃ αὐ-
στηρότατα, ὡς τὸν Ἡλὶ.

Φίλ. Ὁ Θεὸς ἐφοβήρισε τοὺς υἱοὺς τοῦ
Ἡλὶ νὰ τοὺς ἀφανίσῃ πρὶν γηράσκειν· λοι-
πὸν εἶναι θεία πληγὴ τὸ ἀποθνήσκειν ἐν
νεαρᾷ ἡλικίᾳ;

Διδ. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀγαπητέ μου·
ἀλλ' ὁμῶς συμβαίνει πολλάκις ὁ θάνατος
τῶν νέων νὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς εὐσπλαγ-
χνίας τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ἀφαιρεῖ τοὺς παῖ-
δας ἀπὸ τοῦτον τὸν κόσμον, πρὸ τοῦ νὰ
πράξουν μεγάλας ἀμαρτίας, ὅταν προβλέ-
πῃ ὅτι μέλλουσι νὰ γείνουν κακοῦργοι. Εὐ-
ρίσκονται ἐνίοτε παιδία τόσον ἐνάρετα, ὥ-
στε ὁ Θεὸς τοὺς χαρίζει τὸν Παράδεισον
εἰς τοὺς πρώτους χρόνους των. Προχθές ἀ-
νέγνωσα ὅτι ἓνας Πρίγγιψ, ὅς τις ἐμελλε
νὰ γείνη βασιλεὺς τῆς Ναβάρρας, ἀπέθανεν

ἐκκαιδεκαετῆς, καὶ ἦτον ὑποψία νὰ τὸν ἐ-
 φαρμάκευσαν. Αὐτὸς ὁ νέος ἦτον ὠραιό-
 τατος, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ὠνόμαζον Φοῖ-
 βον (α). Ἦτον καὶ πολλὰ ἐνάρητος, καὶ
 ἀντὶ νὰ παραπονεθῇ διότι ἀπέθνησκε νέος,
 εἶπε πρὸς τοὺς κλαίοντας ὁλόγυρα εἰς τὴν
 κλίνην του τοῦτα τὰ εὐμορφα λόγια: “Ἡ
 βασιλεία μου δὲν εἶναι εἰς τοῦτον τὸν κόσ-
 μον· μὴ κλαίετε· ἐγὼ πορεύομαι πρὸς τὸν
 πατέρα μου,,. Βλέπετε λοιπὸν, ὦ τέκνα μου,
 ὅτι ὁ θάνατος τοῦ ἀγαπητοῦ τούτου ἡγε-
 μόνος ἦτον τὸ βραβεῖον τῆς εὐσεβείας του.
 Ὁ Θεὸς ἐτάχυνε νὰ τὸν στεφανώσῃ εἰς
 τὴν δόξαν του. Φίλιππε εἰπέ μας τὴν ἱστο-
 ρίαν σου.

Φίλ. Οἱ Φυλισταῖοι ἐκήρυξαν πόλεμον
 κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν· ἐπολέμησαν· καὶ
 οἱ Ἰσραηλῖται ἐμειναν νικημένοι. Τότε ἔφε-
 ραν εἰς τὴν παρεμβολὴν των τὴν Κιβωτὸν

(α) Φοῖβος, Λατινιστὶ Phoebus, δηλαδὴ λαμπρὸς,
 φωτεινός, καὶ εἶναι ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος. Φοῖβος
 Ἀπόλλων. Δηλοῖ δὲ καὶ τὸν ἥλιον, ἐπειδὴ εἶναι φαι-
 βίου, ἡγουν τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ διὰ τὸ νῦν ἦσαν. κακοῦρ-
 γοι, ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἐδοκίμησε, καὶ ἔπεσαν
 πάλιν, καὶ ἐνίκηθησαν. Οἱ Φυλισταῖοι τοὺς
 ἐπῆραν τὴν Κιβωτὸν τοῦ Κυρίου, καὶ οἱ οὗ-
 υιοὶ τοῦ Ἡλὶ, Ὁφναι καὶ Φινεές, ἐφονεύθη-
 σαν. Ἐντοσούτω ὁ Ἡλὶ ἔσπεκεν εἰς ἓν μέ-
 ρος, προσμένων διὰ νῦν λάβῃ εἰδῆσιν τινα
 περὶ τοῦ πολέμου, καὶ τοῦ ἔτρεμεν ἡ καρδία
 περισσώτερον διὰ τὴν Κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ,
 παρὰ διὰ τοὺς υἱοὺς του. "Ανδρωπὸς τις,
 ρυγὼν ἀπὸ τὸ στράτευμα, ἀνῆγγειλεν αὐτῷ,
 ὅτι οἱ υἱοὶ του ἀπέθαναν, καὶ ἡ Κιβωτὸς
 ἦτον εἰς χεῖρας τῶν Φυλισταίων· διὸ ἡ-
 σθάνθη τόσῃ λύπῃ, ὥστε ἔπεσεν ἀπὸ τὸ ἁ-
 μάξιον, εἰς τὸ ἑποῖον ἐκάθητο, καὶ συντρι-
 βέντος τοῦ νώτου του, ἀπέθανεν ἐννενηκον-
 ταετῆς (18). Οἱ Φυλισταῖοι ἔφεραν τὴν
 Κιβωτὸν εἰς τὸν αἶκον τοῦ ψευδοῦς Θεοῦ
 τῶν Δαγῶν· ἀλλὰ τῇ ἐφεξῆς ἡμέρᾳ, εὗρον
 τὸν Δαγῶν πεσμένον ἐπὶ πρόσωπων ἔμπροσ-
 θεν τῆς Κιβωτοῦ· ὅθεν σηκώνοντες τον, τὸν
 ἔβαλαν εἰς τὸν τόπον του. "Ομως τῇ ἐπαύ-
 ριου τὸν εὗρον πάλιν κατεσθασμένον, καὶ
 οἱ πόδες του καὶ τὰ χεῖρά του κεκομμένα
 ἔκαιντο εἰς τὸ πρόθυρον. Ὁ Θεὸς τοὺς ἐ-
 πλήρωσε καὶ μὲ διαφόρους ἀρρώστιας, διὰ

τοῦτο μόνον ὅτι εἶχον τὴν Κιβωτὸν τοῦ
 Κυρίου. Ἀπεφάσισαν λοιπὸν νὰ τὴν φέρουν
 ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν· ἀλλ' εἰς καθε μέρους,
 ὅπου διέβαιναν ἡ Κιβωτός, οἱ ἄνθρωποι ἐ-
 πιπτον ἀσθενεῖς. Ἀφ' οὗ ἐφύλαξαν μῆνας
 ἑπτὰ τὴν Κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἔθεσαν
 ἐπάνω εἰς καινουργίον ἀμάξιον, καὶ ἔβαλαν
 νὰ τὸ σύρωσι δύο θαυμαλίδες, αἱ ὅποιαι εἶ-
 χαν τὰ μασχάρια των, καὶ οὖν εἶχαν δεχ-
 θῇ ἀκόμη τὸν ζυγόν (19). Αἱ θαυμαλίδες,
 ἀντὶ νὰ στραφῶσι πρὸς τὸ ἀχούριόν των,
 διὰ νὰ βιβάξουν τὰ τέκνα των, ἐπίασαν
 κατ' εὐθείαν τὴν στράταν, τὴν φέρουσιν εἰς
 τὸν τόπον τῶν Ἰσραηλιτῶν, καὶ ἔβαλαν καὶ
 οἱ Φυλισταῖοι εἰς τὸ ἀμάξιον τινὰ δῶρα,
 διὰ νὰ καταπραῦνουν τὴν θεῖαν ὀργήν (20).
 Αἱ θαυμαλίδες ἐσταμάτησαν εἰς τόπον κα-
 λούμενον Βαιθσαμῦς, καὶ τότε οἱ κάτοικοι
 τοῦ τόπου ἐκείνου ἐθέριζον τὸν σῖτον· ὑψώ-
 σαντες δὲ τοὺς ὀφθαλμούς των, καὶ βλέπον-
 τες τὴν Κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, ὅλοι ἐχάρησαν·
 ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἄνδρες Βαιθσαμῦς ἠθέλη-
 σαν νὰ ἰδοῦν τὴν Κιβωτὸν μὲ περιέργειαν,
 καὶ χωρὶς σέβας, ὁ Θεὸς τοὺς ἐθανάτωσεν
 εἰς μέγα ἀριθμὸν (21). Διὰ τοῦτο ἔφε-
 ραν τὴν Κιβωτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀρι-

νασάβ, ὅπου ἔμεινεν εἴκοσι χρόνους. Ἐπειτα διὰ τὸ νὰ μετενόησαν οἱ Ἰσραηλῖται τὰς ἀμαρτίας των, καὶ ἔρριψαν τὰ ὅποια ἐλάτρευον εἰδωλα, ὁ Σαμουὴλ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν δι' αὐτούς, καὶ ἔλαβον ἔλεος, καὶ συγχώρησιν παρ' αὐτοῦ. Ἀπὸ τότε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἐνίκησαν πάντοτε τοὺς Φυλισταίους, καὶ ἀνέλαβον τὰς πόλεις των· ὁ δὲ Σαμουὴλ τοὺς ἔκρινεν ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Ἀνθ. Διδάσκαλε· ἄρα γε ἦτον βαρὺ ἁμάρτημα τὸ νὰ περιεργάζεται τις τὴν Κιβωτὸν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἐθανάτωσεν ἐκείνους, οἳ τινες μὲ περιέργειαν τὴν ἐθεώρησαν;

Διδ. Ὡ φαίνεται, ἀγαπητέ μου, ἦτον μεγάλη ἁμαρτία· ἐπειδὴ ὁ Θεὸς δὲν παιδεύει αὐστηρῶς παρὰ μόνου τοὺς πταίστας. Ὁ Θεὸς εἶπε πρὸς τοὺς Ἰσραηλῖτας ὅτι εὕρισκετο μὲ τρόπον πλεον ἐξαίρετον εἰς τὴν Κιβωτὸν, παρὰ εἰς ἄλλους τόπους. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ τὴν βλέπουν μὲ φόβον, καὶ τρόμον. Ὑγιαίνετε, παῖδες μου· ἐξακολουθεῖτε νὰ εἰσθε φρόνιμοι, καὶ ἐπιμελεῖς· ἐνθυμηθῆτε ὅτι ὁ Θεὸς κατοικεῖ μὲ ἐξαίρετον τρόπον εἰς τοὺς τόπους, ὅπου συνα-

ἰσχυρίζονται οἱ Χριστιανοί, διὰ τὸ πρὸς
σεύχωνται, καὶ τὸ ἀκροάζονται τὸν λό-
γον του· καὶ φοβεῖσθε μὴ σᾶς παιδεύσῃ,
ὥς ἔκαμε τῶν Βεθσαριτῶν, ἃν δὲν στέ-
κεσθε ἔμπροσθεν του μὲ εὐλάβειαν, καὶ μὲ
φόβον.

Σημειώματα. εἰς τὸν Κ'. Διάλογον.

(1) — Ὅνομα τῇ μιᾷ Ὁρφᾷ, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ Ρ'ούθ. (Ρούθ. Κεφ. α. 4.)

(2) — Ὁ Μααλὼν, καὶ ὁ Χελαὼν. (αὐτ. 5.)

(3) — Πορεύεσθε δὴ, ἀποστράφητε ἐκάστη εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς· ποιῆσαι Κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος, καθὼς ἐποίησατε μετὰ πᾶν τεθνηκότων, καὶ μετ' ἐμοῦ. Δὲν Κύριος ὑμῖν, καὶ εὗρητε ἀνάπαυσιν ἐκάστη ἐν οἴκῳ πατρὸς αὐτῆς (αὐτ. 8. 9.)

(4) — Μὴ ἀπαντήσαι μοι πῶ καταλιπεῖν σε, ἢ ἀπὸ στρεψαί ὀπισθ' ἐν σοι, ὅτι σὺ ὅπου ἐὰν πορευθῇς, περιεύσομαι, καὶ οὐ ἐὰν αὐλισθῇς, αὐλισθήσομαι· ὁ λαὸς σου, λαὸς μου, καὶ ὁ Θεὸς σου, Θεὸς μου. Καὶ οὐ ἐὰν ἀποθάνῃς, ἀποθανοῦμαι, καὶ κεῖ ταφῆσομαι· τὰδε ποιῆσαι μοι Κύριος, καὶ τὰδε προσθήῃ, ὅτι θανάτος διαστελεῖ ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. (αὐτ. 16. 17.)

(5) — Πορευθὼ δὴ εἰς ἀγρόν, καὶ συνάξω ἐν πῶς συχυσὶ κατόπισθεν, οὐ ἐὰν εὗρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. (αὐτ. β'. 2.)

(6) Καὶ εἶπε Βοόξ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ: — Τίνος ἐν νεανίᾳ αὕτη; Καὶ ἀπεκρίθη τῷ παιδαρίῳ: — Ἡ παῖς ἡ Μωαβίτις ἐστίν ἡ ἀποστραφεῖσα μετὰ Νωεμὶν ἐξ ἀγροῦ Μωαβ. Καὶ εἶπε: Συλλέξω δὴ καὶ συνάξω ἐν πῶς δραγμασιν ὀπισθεν πᾶν θιρίζοντων· καὶ ἤλθε καὶ ἐς πρῶτον πρῶτον, καὶ ἕως ἐσπέρας οὐ κατέπαυσεν ἐν τῷ ἀγρῷ μικρόν. (αὐτ. 5-7.)

(7) — Ἀπαγγελίσκω ἐπηγγέλη μοι ὅσα πεποίηκας με-

τὰ τῆς πενθεράς σου μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἀνδρα σου, καὶ πῶς κατέλιπες τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ τὴν γῆν γενέσεώς σου, καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ᾔδεις ἐχθρὸς καὶ τρίτης. Ἀποτίσαι Κύριος τὴν ἐργασίαν σου· γένοιτο ὁ μισθός σου πλήρης παρὰ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, πρὸς ὃν ἦλθες πεποιεῖναι ὑπὸ τὰς πτερυγὰς αὐτοῦ. — Ἦδη ὥρα τοῦ φαγεῖν, πρότελθε ὧδε, καὶ φάγεσαι τῶν ἄρτων, καὶ βάψεις τὸν ψωμόν σου ἐν τῷ ἕξει. (αὐτ. 11 - 12. 14.)

(8) Καὶ συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἐρρίβθισεν ἃ συνέλεξε, καὶ ἐγενήθη ὡς οἶφι κριθῶν. (αὐτ. 17.)

(9) — Θύγατερ, οὐ μὴ ζητήσω σοι ἀνάπαυσιν, ἵνα εὐγένηται σοι; Καὶ νῦν οὐχὶ Βοῶξ γνώριμος ἡμῶν, οὗ ἥς μετὰ πῶν κορασιῶν αὐτοῦ; ἰδοὺ, αὐτὸς λιχμὰ τῶν ἀλωνα τῶν κριθῶν ταύτῃ τῇ νυκτί. Σὺ δὲ λούσῃ, καὶ ἀλείψῃ, καὶ περιθήσεις τὸν ἱματισμόν σου ἐπὶ σέ, καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν ἄλω· μὴ γνώρισθῃς τῷ ἀνδρὶ ἕως τὸ συνπλεῖσαι αὐτὸν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν. Καὶ ἔσται ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν, καὶ γνώσῃ τὸν τόπον ὅπου κοιμᾶται ἐκεῖ, καὶ ἐλεύσῃ, καὶ ἀποκαλύψεις τὴν πρὸς πατέρων αὐτοῦ, καὶ κοιμηθήσῃ, καὶ αὐτὸς ἀπαγγελεῖ σοι ἃ ποιήσεις. (αὐτ. γ'. 1 - 4.)

(10) — Τίς εἶ σύ; ἡ δὲ εἶπεν: Ἐγώ εἰμι Ῥούθ ἡ δούλη σου, καὶ περιβαλεῖς τὸ πτερυγιόν σου ἐπὶ τὴν δούλην σου, ὅτι ἀγχιστεὺς εἶ σύ. Καὶ εἶπε Βοῶξ: Εὐλογημένη σὺ τῷ Κυρίῳ Θεῷ, θύγατερ, ὅτι ἠγάθυνας τὸ ἐλεός σου τὸ ἔσχατον ὑπὲρ τὸ πρῶτον, τοῦ μὴ πωρευθῆναί σε ἀπίσω νεανιῶν, εἴποι πτωχὸς εἴτοι πλουσιος. Καὶ νῦν θύγατερ μὴ φοβεῖ, πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃς ποιήσω σοι· οἶδε γὰρ πᾶσα φυλὴ λαοῦ μου, ὅτι γυνὴ δυνάμεως εἶ σύ. (αὐτ. 9 - 11.)

(11) — Κῆσαι σε αὐτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου· καὶ ὁ

πελύσατο τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ: (αὐτ. 8.)

(12) Καὶ ἔλαβε Νωεμὶν τὸ παιδίον, καὶ ἔθηκεν εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς τιθηνόν. Καὶ ἔκαλεσαν αὐτοῦ αἱ γείτονες ὄνομα, λέγουσαι: Ἐτεχθὺν υἱὸς τῇ Νωεμίν· καὶ ἔκαλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ὡβήδ· οὗτος πατήρ Ἰεσσαὶ πατρός Δαυὶδ. (αὐτ. 16. 17.)

(13) — Ἀδωναὶ Κύριε, ἔλωε σαβαώθ, ἐὰν ἐπιβλέψῃ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν τῆς δούλης σου, καὶ μνηστῆς μοι, καὶ δῶς τῇ δούλῃ σου σπέρμα ἀνδρῶν, καὶ δώσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου ὡς ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πίνεται, καὶ σιδήρης εὐα ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. (Βασιλ. α. Κεζ. α. 11.)

(14) — Ἔως ποῦτε μεθύσθῃς; περιελοῦ τὸν οἶνόν σου. καὶ πορεύου ἐκ προσώπου Κυρίου. (αὐτ. 14.)

(15) — Οὐχὶ Κύριε· γυνὴ ἡ σκληρὰ ἡμέρα ἐγὼ εἶμι καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα, καὶ ἐκχέω τὴν ψυχὴν μου ἐνώπιον Κυρίου. Μὴ δῶς τὴν δούλην σου εἰς θυγατέρα λοιμῆν ὅτι ἐκ πληθους ἀδελεσχίας μου ἔκτιτακα ἕως τοῦ νῦν. (αὐτ. 15. 16.)

(16) Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουὴλ: Ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ πρὸς ῥήματά μου ἐν Ἰσραὴλ, παντὸς ἀκούοντος αὐτῶν, καὶ χητέι ἀμφοτέρω πρὸς αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπέγερῶ ἐπὶ Ἡλὶ παντὶ ὅσα ἐλάλησα εἰς τὸν οἶνον αὐτοῦ, ἀρξομαι καὶ ἐπιτελέσω. Καὶ ἀνήγγελκα αὐτῷ, ὅτι ἐκδικῶ ἐγὼ τὸν οἶνον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ, ὅτι κακολογοῦντες Θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐνουθέτει αὐτούς. (αὐτ. γ. 11-13.)

(17) — Κύριος αὐτὸς τὸ ἀριστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσει. (αὐτ. 18.)

(18) — Πέφeyγεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐκ προσώπου ἀλλοφύλων· καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἀμ-

φότεροι οἱ υἱοί σου τεθνήκασι, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ ἐλήφθη. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐμνήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπέσεν ἀπὸ τοῦ δίφρου ὀπισθίως ἐχόμενος τῆς πύλης, καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν. (αὐτ. δ'. 17. 18.)

(19) — Δύο βόας πρωτοποκούσας ἐφ' ἃς οὐκ ἐπετέθη ζυγός, — καὶ πᾶ τέκνα αὐτῶν ἀπεκώλυταν εἰς οἶκον. (αὐτ. ε'. 10)

(20) — Πέντε ἔδρας χρυτᾶς, καὶ πέντε μύας χρυσοῦς. (αὐτ. 4.)

(21) — Καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἐβδομήκοντα ἄνδρας, καὶ πεντήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν· καὶ ἐπένθησεν ὁ λαός, ὅτι ἐπάταξε Κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην σφόδρα. (αὐτ. 19.)

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΗΜΕΡΑ ΕΙΚΟΣΤΗ ΠΡΩΤΗ.

Εὐλ. **Ο** Διδάσκαλος μὲ ἐπρόσταξε νὰ
σᾶς διηγηθῶ ἱστορίαν τινὰ, τὴν ὁποίαν ἐ-
ψῆς ἡμεῖς οἱ δύο ἀνέγνωμεν. Λοιπὸν προ-
σέχετε (α).

ΔΙΗΓΗΣΙΣ.

Ἦτον ποτὲ γυνή τις τόσον διεστραμμέ-
νη, ὥστε θὲν ἔβλεπε πώποτε μὲ καλὸν ὄμμα
τοὺς δούλους της, ἔθερνε τὰ τέκνα της, καὶ
τὰ ἔθλιβεν εἰς τρόπον, ὥστε ἀπέθαναν ἔχι-
μόνους αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ ὁ πατήρ των, καὶ ὁ
ἀνὴρ της. "Ολοι λοιπὸν ἐμίσουν αὐτήν, ἣν
καὶ ἦτον νέα, καὶ πλουσία, καὶ θὲν εὖρί-
σκετο οὐδεὶς νὰ τὴν νυμφευθῇ. Τέλος, ἀρ-

(α) Εἰς τὸ μάθημα τοῦτο εἰσάγεται ἕτερος Μαθητὴς.
ἑνόματι Θεολλώδης, δαδευκῆτις.

γων τις γειτονεύων, διὰ κακὴν του τύχην,
ἀγαπήσας αὐτήν, τὴν ἐζήτησεν εἰς συμβίαν
του. Διὰ τὸ νῦν ἦτον δὲ πολλὰ καλὸς ἄν-
θρωπος, ὅλοι τὸν ἐκλαιον, καὶ ἕνας του φί-
λος τοῦ εἶπε: Φίλε μου, κινδυνεύεις νῦν κα-
μῆς μεγαλώτατον σφάλμα, νυμφευόμενος ἐ-
κείνην, ὅχι γυναικα, ἀλλὰ Ἐριννύαν (α),
ἥ ὁποία μὲ τὰς κακίας της θέλει σὲ θά-
νατώσει. Αἶ, ἀπεκρίθη ὁ ἄρχων, μὴ σὲ μέ-
λει περὶ τούτου· πρὶν περάσῃ ἕνας μῆνας,
θελῶ τὴν καταστήσει ἡμερον ὡς ἀρνίου.
Ὁ γάμος λοιπὸν ἐγείνεν εἰς τὸν οἶκον τῆς
γυναικὸς, καὶ ἀφ' οὗ ἐκβῆκαν ἀπὸ τῆν Ἐκ-
κλησίαν, ἐκείνη ἤθελε νῦν ἀναβῆ εἰς τὸ ὀω-
μάτιόν της, διὰ νῦν στολισθῇ, ἐπειδὴ ἐπρό-
σμενε πολλοὺς συμποσιαστάς· ἀλλ' ἐξαφνα ὁ
ἀνὴρ της τῇ εἶπεν, ὅτι δὲν ἦτον χρεῖα νῦν
στολισθῇ, οἷότι αὐτὸς ἀπεράσισε νῦν τὴν ὑ-
πάγην νῦν γευσθῶν ἔξω εἰς τὰ ὑπερστατικά
του. Μὰ τὴν ἀλήθειαν, τῷ εἶπεν ἡ γυνή,

(α) Ἐριννύες, Ἰταλ. le Furie Infernali. Μυθικῶς δαι-
μονές εἰσι καταχθόνιοι τιμωρητικαί· πρὸ δὲ ὀνόματα αἰ-
σῶν εἰσὶ παῦσι: Μεγαῖρα, Τισιφώνη, καὶ Ἀλχηπέ: Me-
gera, Tisifone, Aletto, αἱ ὁποῖαι προξενούσι φρίκην, καὶ
τρέμον μετὰ τὴν θεωρίαν των, καὶ παιδεύουσι τοὺς πλημ-
μιέλεσντας, καὶ ἀμαρτανόντας· ἐν ὧν οἶκῳ λέγονται.

νομίζω νὰ ἐτρελάθῃς· ἄρα γε ἀληθευμένης
 ὅτι προσμένομεν συντροφίαν; Ἐγὼ δὲν θέλω
 νὰ σοῦ δώσω λογαριασμὸν διὰ τὰς πράξεις
 μου, τῇ ἀπεκρίθη ὁ νέος τῆς ἀνῆρ· πρέπει νὰ
 μάθῃς νὰ μὲ ὑπακούῃς χωρὶς ἀντιλογίαν,
 ἐπειδὴ εἶμαι ἄνθρωπος τόσον θηριώδης, ὥ-
 στε θέλω σὲ κάμῃ νὰ μετανοήσῃς, διὰ τῇ
 παραμικρὰν ἐναντίωσιν· καθαλίκευτε λοι-
 πὸν εὐθύς. Ἡ γυνὴ ἔξω φρενῶν, εἶπε τῇ
 ἀνδρός τῆς νὰ ὑπάγῃ μόνος του, ἐπειδὴ ἀντι-
 βεβαιότατα δὲν ἤθελε ν' ἀναχωρήσῃ. Ὁ δὲ
 χωρὶς νὰ ταραχθῇ, ἔκραξε τέσσαρας διό-
 λους του, καὶ τοῖς εἶπεν· Ἀνίστως καὶ ἡ κ-
 ρία δὲν θελήσῃ νὰ καθαλικεύσῃ μὲ τὸ κ-
 λόν, πιάνοντές την στανικῶς, δέστε τὴν ἐν
 τὸ ἄλογον. Ἡ γυνὴ βλέπουσα ὅτι δὲν ἤθ-
 νητο ν' ἀντισταθῇ, ἐκαθαλίκευσε μὲ ἀγανα-
 κτησιν τὸ ἄλογον, καὶ ἔλεγε μυρίας ὕδρων
 κατὰ τοῦ ἀνδρός τῆς· ἀλλ' οὗτος προσεποιεῖται
 ὅτι δὲν τὴν ἤκουεν. Εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ
 ἐν σκυλάκι, τὸ ὁποῖον ἡγάπα θερμῶς, ἔ-
 θραμε νὰ τὸν χαϊδεύσῃ· ἀλλ' ἐκείνος· φίλε
 τοῦ εἶπε, δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ δεχθῶ τὰς κ-
 λακείας σου· καὶ ἐξακολουθῶν ὁ σκύλος νὰ
 τὸν πειράζῃ· Ὡ, εἶπεν, ἐγὼ δὲν ὑποφέρω
 τοὺς πεισματάριδες· καὶ πέρνων εὐθύς μίαν

πιστόλαν ἀπὸ τὸ ἐφίππιον, ἦτοι σέλλαν τοῦ
 ἀλλόγου, ἔκαυσε τὰ μισθὰ τοῦ δυστυχισμέ-
 νου σκύλου. Τὸ τοιοῦτον θέημα ἐτρόμαξε
 τὴν γυναῖκα, καὶ ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ τὸν ὑ-
 βρίζει. Οὗτος ὁ θηριώδης ἄνθρωπος, ἔλεγε
 κιαθ' ἑαυτήν, δύναται νὰ μοῦ χάμη ὅπερ τώ-
 ρια ἔκαμε τοῦ σκύλου του. "Ωθεύσαν λοιπὸν
 τέσσαρα μίλλια δρόμον, χωρὶς νὰ προφέ-
 ρουν λόγον· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄλογον τῆς γυναι-
 κὸς δὲν ἤθελε νὰ περάσῃ σιμῶ εἰς ἐν δέν-
 ῳρον, ὅπου τὸ ἐτρόμαξεν, ὁ ἀνήρ τῆς τὴν ἐ-
 πρόσταξε νὰ πεζεύσῃ, καὶ ἔπειτα εἶπε πρὸς
 τὸ ἄλογον, ἐγὼ κάκιστον ζῶον, ἐγὼ νὰ σοῦ
 ᾠδείξω νὰ ὑπακούῃς· καὶ λαβὼν πάλιν τὴν
 πιστόλαν, τοῦ ἐσύντριψε τὴν κεφαλὴν μὲ ἄ-
 κραν ἀδιαφορίαν. Θεέ μου, Θεέ μου, σπλαγ-
 χνίσου με, σὲ παρακαλῶ, ἔλεγεν ἡ γυνὴ μὲ
 χαμηλὴν φωνήν· τί μέλλει νὰ γείνω μὲ τοῦ-
 του τὸν θαιμονισμένον; αὐτὸς τώρα μὲ φο-
 νεύει. "Αλλαξά γνώμην, τῇ εἶπεν ἐκεῖνος, ὥς
 γυρίσωμεν εἰς τὴν πόλιν· θέλω πηγαίνειν σι-
 γὰ μὲ τὸ ἄλογόν μου, διὰ νὰ ἡμπορῇς νὰ
 μὲ ἀκολουθῇς· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν θέλω βέβαια
 νὰ χάσω τὴν σέλλαν τοῦ φονευμένου ἀλό-
 γου, λάβε τὴν καλωσύνην νὰ τὴν φέρῃς εἰς
 τοὺς ὤμους σου. Ἡ γυνὴ πλέον ἀποθαμένη

παρὰ ζωντανήν, χωρὶς νὰ τολμήσῃ ν' ἀπο-
 κριθῇ κανένα λόγον, ἐφορτώθη τὴν σέλλαν,
 καὶ τέλος ὅλη ἰδρωμένη, ἐφθασεν εἰς τὸν
 οἶκον. Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας τῆς
 εἶχον διωχθῇ ὅλοι οἱ θαυλοὶ τῆς, καὶ αἰ-
 κειακοί, καὶ εὗρεν ἄλλους, τοὺς ὁποίους ὅν
 ἐγνώριζε, τόσον φοβερούς, καὶ ἀγρίους τὸ
 βλέμμα, ὥστε τὴν ἐτρόμαζαν. "Ἦξε νὰ φύ-
 γῃ· ἀλλὰ δὲν ἦτον τρόπος, ὅχι μόνον νὰ
 τὸ κάμῃ, ἀλλ' οὔτε νὰ τὸ στοχασθῇ. Ὁ ἀ-
 νήρτης τὴν ἐβίασε νὰ γευθῇ, καὶ νὰ δε-
 πνήσῃ, χωρὶς νὰ ἔχῃ ὀρεξιν, καὶ ἐκινθί-
 νευσε ν' ἀποθάνῃ, ὅταν τὴν ἐπρόσταξε νὰ
 ἔμβῃ εἰς τὸν κοιτῶνα, λέγωντάς τιν ὅτι ἤ-
 θελε νὰ πέσῃ εἰς τὸ κραββάτι, καὶ ἐπῆρε κα-
 τά του τὰς πιστόλας. Ἀφ' οὗ ἐμβῆκαν εἰς τὸν
 κοιτῶνα, ὁ ὁποῖος, ὡς αὐτὴ ἐνόμιζεν, ἔμελλε
 νὰ γείνη ὁ τάφος τῆς, ὁ ἀνὴρτης ἐκάθισεν
 καὶ τὴν ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἐξυποδύσῃ· ἡ δὲ
 ὑπήκουσε μετὰ φόβου καὶ σιωπῆς. Ἐπειτα
 τῆς εἶπε νὰ καθήσῃ, καὶ ἐξυπόδυσεν καὶ αὐ-
 τήν, λέγων: Δίκαίον εἶναι νὰ σοῦ κάμω καὶ
 ἐγὼ ἀμοιβαίως τὴν αὐτὴν θούλευσιν· ἐπειδὴ
 εἶμαι τοιαύτης γνώμης, ἤγουν συνηθίζω νὰ
 μεταχειρίζομαι τοὺς ἄλλους κατ' ἐν τρόπον
 αὐτοὶ μεταχειρίζονται ἐμένα. Λοιπὸν παρὰ

σοὶ κεῖται νὰ πάρῃς καλὰ τὰ μέτρα σου·
 ἂν μου κάμῃς μίαν ἀπανθρωπίαν, σοῦ τὴν
 ἔπιτρεψω τετραπλασίως, καὶ ἐξ ἐναντίας πα-
 σάν παραμικρὰν καλωσύνην, τὴν ὁποίαν
 θέλεις μου δείξει, σοῦ τὴν ἀνταποδίδω μὲ
 πόκον, ἡγουν ἀσυγκρίτως μεγαλητέραν. Ἡ
 πωταγωγή σου λοιπὸν θέλει εἶναι ὁ κανὼν τῆς
 ἐδικῆς μου, καὶ ἀπὸ ἐσένα κρέματα νὰ ζή-
 σης μαζή μου πλέον εὐτυχῆς ὅλων τῶν γυ-
 ναικῶν· στοχάσου ὅμως καλὰ, ὅτι ἂν σοῦ
 ἔλθῃ κατὰ νοῦν νὰ γείνης διάβολος κατ'
 ἐμοῦ, καθὼς ἦσουν μὲ τὸν πρῶτόν σου ἄν-
 ὄρα, στοχάσου, λέγω, ὅτι θέλεις εὖρη εἰς ἐ-
 μὲ ἄλλον διάβολον ἑκατοντάκις χειρότερον.
 Φθάνει, φθάνει, κύριέ μου, εἶπεν ἡ γυνή,
 μείνε σταθερὸς εἰς τὸν λόγον σου, καὶ ἐγὼ
 εἶμαι εὐχαριστημένη· ἂν οἱ τρόποι μου πρέ-
 πει νὰ ἦναι ὁ κανὼν τῶν ἐδικῶν σου, ὥς
 γνωρίζω δίκαιον, θέν θέλω σὲ ἰδῆ ποτὲ
 τοιοῦτον, καθὼς ἰδὼν σε σήμερον. Τῇ ἀλη-
 θεῖᾳ ἔκαμεν ἡ γυνή σπουδαίαν μελέτην εἰς
 τὴν περασμένην τῆς πολιτείας, καὶ ἀπεφά-
 σισε νὰ διορθωθῇ, ὥς τὸ ἐπέτυχε, μὲ ἐκ-
 πληξιν ὅλων ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ-
 τον γνωστή· καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέν εὐρέθη ἀν-
 ὁρόγυνον εὐδαιμονέστερον τούτου.

Διδ. Βέβαια, παιδιά μου, ἐκείνος ἔρχων ἔκαμε καλὴν ἀπόφασιν. Ὅμοιως καὶ σεῖς βλέπετε πόσον ἡμερος, καὶ εὐπρόσιτος εἶμαι καὶ ἐγὼ μὲ ἐσᾶς· δὲν σᾶς ὠνεῖδεις ποτὲ, μήτε ποτὲ σᾶς ἐδείρα· πίστευσάτε μου ὅμως ὅτι ἂν μου ἐτύχαιεν ἓνας μαθητὴς ὁ ὁποῖος νὰ παρωμοιάζε τὴν κακίαν ἐκείνης τῆς γυναικὸς, ἤθελα κάμῃ καὶ ἐγὼ τὴν ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ ἀνὴρ τῆς· διότι κάμμία ἄλλη θεραπεία δὲν εὑρίσκεται διὰ ἐκείνους τοὺς νέους, οἱ τινες δὲν θέλουν νὰ διορθωθοῦν μὲ τὴν παρακίνησιν, καὶ μὲ τὸν γλυκὺν καὶ ἡμερον τρόπον. Ἀμποτε νὰ μὴ λάβω ποτὲ χρεῖαν νὰ καταστήσω εἰς τοιοῦτον πέρας! Σεῖς εἰσθε φίλοι καλοὶ, καὶ εὐπειθεῖς· ἐλπίζω ὅτι καὶ Ὁυελλώδης, ὁ ὁποῖος ἦλθε νὰ διατρίψῃ ἐν μερικὸν καιρὸν εἰς συντροφίαν τοῦ ἐξαδελφου τοῦ Ἐλογίου, θέλει μιμηθῇ τὸ καλὸν τοῦ παράδειγμα, καὶ οὕτω θέλομεν εἶναι πάντοτε φίλοι.

Ουελ. Τὸ ἐλπίζω, Διδάσκαλε.

Διδ. Καὶ ἐγὼ θέλω σὲ ἀγαπήσει ἐξ ἑλπης μου τῆς καρδίας· ἀληθεύει ὅμως ὅτι ἔχω περισσοτέραν κλίσιν πρὸς ἐκείνους τοὺς μαθητάς, οἱ ὁποῖοι πρότερον ἦσαν κακοί,

καὶ τοὺς ἐσωφρόνισα. Ἐρώτησον τὸν Παῦ-
λον, τὸν πρότερον ὄντα ἐν μικρὸν δαιμόνιον,
τὴν σήμερον δὲ τόσον φρόνιμον καὶ καλόν,
ὥστε εἶναι ὁ ἀκριβώτερός μου φίλος.

Θυελ. Δύναμαι λοιπὸν καὶ ἐγὼ ν' ἀπο-
κτήσω τὴν φιλίαν σου;

Διδ. Τί λέγεις, ἀγαπητέ μου; ἄρα γε εἶ-
σαι καὶ σὺ κακός;

Θυελ. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι σοὶ τὰ εἶπαν
οἱ γονεῖς μου.

Διδ. Ναὶ ἀγαπητέ μου· δὲν θέλω νὰ σοῦ
κρύψω τὴν ἀλήθειαν· μοῦ εἶναι γνωστὴ ἡ
διαθεσίς σου. Ἄν ἔχης ὅμως καλὴν προαί-
ρεσιν, τὰ ἐλαττώματά σου δὲν μὲ τρομάζου-
σιν, ἡμεῖς θέλομεν τὰ διορθώσει. Καταγί-
νου νὰ μελετᾷς πάντοτε τὰ μαθήματά σου·
ἴσως θέλεις εὐρὴ εἰς αὐτὰ πολλὰ αἷτια, διὰ
νὰ διορθωθῇς. Εὐτυχέβουλε, σὺ ἀνέγνωσες
τὴν ἱστορίαν τῆς Γαλλίας· εἰπέ μας λοιπὸν
πόσαι γενεαὶ ἐβασίλευσαν, μετὰ τὴν θεμε-
λίωσιν τῆς μοναρχίας.

Εὐτ. Ναὶ Διδάσκαλε· ἀνέγνωσα τὴν ἱ-
στορίαν τῆς Γαλλίας· ἀλλὰ μὲ τόσῃν ταχύ-
τητα, ὥστε δὲν ἐνθυμοῦμαι καμμίαν λέξιν.
Ὅταν ἔχω βιβλία, παρομοιάζω τὸν λαίμαρ-
γον εἰς πλουσιοπάροχον τράπεζαν· διάζομαι

νὰ τὰ τελειώσω ἔλα εἰς μίαν φορὰν, διὰ
νὰ ἀναγνώσω καὶ ἄλλα.

Διδ. Καὶ καθὼς οἱ λαίμαργοι δὲν πη-
χύνονται ποτὲ, μάλιστα ὑποφέρουσι συγγι-
κίς ἀχωνευσίας, οὕτω καὶ σὺ μὴ χωνεύῃς
καλῶς τὴν ἀνάγνωσιν, δὲν καρποφορεῖται
παντάπασι. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐλευθερωθῇς
ἀπὸ αὐτὸ τὸ σφάλμα, ἀγαπητέ μου. Ὁ Εὐ-
λόγιος ἀναγινώσκει ὀλιγώτερα· ἀλλ' ὠρεῖται
περισσότερον, καὶ ἰδοὺ πῶς ἀποκρίνεται
εἰς τὸ ἐρώτημά μου.

Εὐλ. Τρεῖς γενεαὶ ἐβασίλευσαν εἰς τὴν
Γαλλίαν. Πρώτη ἡ τῶν Μεροβίγων, οὕτω
καλουμένων παρὰ τινος τῶν πάππων τοῦ
Κλοδίωνος, ὅστις Μεροβαῖος ὠνομάζετο (α),
καὶ ἔκαμε διαφόρους καταδρομὰς εἰς τὴν
Γαλλίαν, χωρὶς ὅμως νὰ κατασταθῇ εἰς

(α) Μεροβαῖος, βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, διεδέχθη τὸν
Κλοδίωνα ἐν ἔτει 341. καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἔτος ἐνίκησε
καὶ τὸν Ἀττίλαν. Ἀρθεται, ὅτι αὐτὸς νὰ ἐξάπλωτε τὰ
ὄρια τῆς ἐπικρατείας του ἀπὸ τὸν Σένναν ποταμὸν, ἕως
εἰς τὴν πόλιν Τρέβερι, τὴν ὁποίαν κυριεύσας, ἐλεηλά-
τησεν. Ἀπὸ τὴν τούτου ἀρχὴν, οἱ πρῶτοι βασιλεῖς τῆς
Γαλλίας, ὠνομάσθησαν Μεροβίγοι.

αὐτήν. Δευτέρα ἡ τῶν Καρολοβίγων, οὕτω καλουμένη παρὰ τοῦ Καρολομόνου (α), ἃν καὶ ὄχι οὗτος, ἀλλὰ Πιπίνος ὁ πατήρ του ἔφερε τὸ διάδημα εἰς τὴν οἰκογένειάν του. Τρίτη εἶναι ἡ τῶν Καπέτων, ἡ ὁποία ἤρ-
χησεν ἐπὶ Οὗγου Καπέτου, μέχρι τοῦ Λο-
δοβίκου 15'. (β).

(α) Καρολομόνος, ὁ υἱὸς τοῦ Πιπίνου, καὶ ἀντιπάλ-
λος Καρόλου τοῦ μεγάλου, τῷ 768 ἐχηρημάτισε βασι-
λεὺς Αὐστρασίας, Βορβονίας, καὶ μέρους τῆς Ἀκουϊ-
τανίας. Μετὰ τὸν θάνατόν του, ὁ μέγας Κάρολος ἐγένετο
κύριος ὅλης τῆς Γαλλικῆς μοναρχίας.

(β) Οὗγων Καπέτος, Κόμης τῶν Παρισίων, καὶ τοῦ
Οὐρλεάνς, καὶ ἀρχηγὸς τῆς τρίτης γενεᾶς τῶν βασιλέων
τῆς Γαλλίας, καλουμένης τῶν Καπετινῶν, ἦτον υἱὸς
Οὗγονος τοῦ μεγάλου. Οὗτος ἐδιαφέντευσεν ἀνδρείως πρὸς
Παρήσια, ἀποκτήσας παρὰ πᾶσι μεγάλην ὑπόληψιν,
διὰ τὴν φρόνησίν του, καὶ εὐτολμίαν. Ἀποθανόντος τοῦ
Λοδοβίκου εἰς τοῦ ἐπωνομασθέντος Ἰνφιγγάρδου (που-
τέστι ῥαθύμου), ὁ Οὗγων κατάρθωσε νὰ ἀναγκρευθῇ
ἐν τῇ πόλει Νοῦν βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, χρισθεὶς εἰς
τὸ Ῥέϊμς ἀπὸ τῶν Ἀρχιεπισκοπῶν, καλούμενον Ἀδαλ-
βέρον, τῇ γ'. Ἰουλίου, τῷ 987. Ἄλλος δὲν εἶχε μείνῃ
ἐκ τοῦ βασιλικοῦ αἵματος, παρὰ ὁ Κάρολος α'. Δουξ
τῆς Λορένης, καὶ υἱὸς τοῦ Λοδοβίκου Ὀλτρεμάρ. Οὗτος
ὁ Πρίγγιψ ἐπάσχισε διὰ τῶν ὁπλῶν νὰ εὐαλάβῃ τὸ
διάδημα, ὅπερ ἀνοήτως εἶχεν ὑστερηθῇ· ἀλλ' αἰχμα-
λωτισθεὶς ἐν Λυὼν τῇ πόλει, ἐκλείσθη εἰς τὸ Ὀρλεάνς.
Ὁ δὲ Οὗγων Καπέτος βασιλεύσας ἔτη δεκά, καὶ λα-

Διδ. Φυλάξτετε εἰς τὴν μνήμην σας ὅλα ταῦτα τὰ ὀνόματα, ἀγαπητοί μου. Ἄς ἰδοῦμεν τώρα εἰς ποῖον τρόπον πρέπει νὰ διαιρέσωμεν τὴν Γαλλίαν. Δὲν ἐπαρξομαι μὲν ὅλας τὰς ἐπαρχίας της, ἀλλ' ὀμιλοῦμεν μόνον διὰ τὰς σημαντικώτερας.

Εὐρίσκονται κατ' ἄρκτον τῆς Γαλλίας, ἡ Λορένα, οἱ Χαρηλοὶ Τόποι οἱ Γαλλικοὶ, ἡ Πικαρδία, καὶ ἡ Βρετανία. Ἐνθυμηθεῖτε καλὰ ταύτας τὰς ἐπαρχίας, ἀγαπητοί μου· εἰς δὲ τὸ ἀκόλουθον μάθημα θίλω σᾶς εἰπὴ ὅσα ἀξιόλογα εὐρίσκονται εἰς τὴν κάθε μίαν. Ἀνθέμιε, εἰπέ μας τὴν ἱστορίαν σου.

Ἀνθ. Ὁ Σαμουήλ, διὰ τὸ νὰ ᾔτον γέρον, κατέστησε τοὺς υἱοὺς του δικαστὰς τῶν Ἰσραηλιτῶν· ἀλλ' ἐκεῖνοι δὲν παρωμοίαζαν τὸν πατέρα των, ὄντες κακότεροισι, καὶ θε-

βῶν σύνθρονόν του καὶ πᾶν ἴδιον αὐτοῦ υἱὸν ὀνόματι Ροβέρτον, ἐτελεύτησεν τῷ 997.

Ἐξ αὐτῆς πυν Καπέτων τῆς γενεᾶς ἦτον καὶ ὁ Λοδεβίκος 15^{ος}. ὅς τις, κατηγορηθεὶς ὡς ἔχων ἀντιπάρεσιν μετὰ τοὺς συμμάχους βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης, κατὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ Γαλλικοῦ γένους, ἀπέκεφαλίσθη ἐν Παρισίοις, τῇ 21. Ἰαννουαρίου 1793.

χόμενοι δῶρα, διὰ τὰ κατὰδικάζουν τοὺς ἁθώους, καὶ τὰ συγχωροῦν τοὺς πταίστας. Οἱ Ἰσραηλῖται λοιπὸν εἶπον τῷ Σαμουὴλ: Δός μας βασιλέα, ὁ ὁποῖος τὰ μᾶς κυβερνᾷ, ὡς τὰ ἄλλα ἔθνη (1). Τὸ τοιοῦτον ζήτημα δὲν ἤρεσε τῷ Σαμουὴλ· ἀλλ' ὁ Κύριος τοῦ εἶπεν: Ὁ λαὸς δὲν κατεφρόνησεν ἐσέ, ἀλλ' ἐμέ· φανέρωσέ τους πρῶτον εἰς τί ὑποχρεώνονται ζητοῦντες βασιλέα, καὶ ἔπειτα δύνασθαι τὰ τοὺς εὐχαριστήσης. Εἰπέ τους ὅτι αὐτὸς ὁ βασιλεὺς θέλει ἀρπάξει τοὺς υἱοὺς των, διὰ τὰ τοὺς βάλλῃ τὰ τρέχουν ἔμπροσθεν τοῦ ἁμαξίου του· θέλει ἀναγκάσει τὰς θυγατέρας των τὰ τὸν δουλεύουν, καὶ τὰ τῷ μαγειροῦν· θέλει τοὺς ἀφαιρέσει τὸ δέκατον μέρος ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά των, ἀπὸ τοὺς ἀγροὺς των, ἀπὸ τὰ ἀμπέλιά των, καὶ ἀπὸ τοὺς ἐλαιῶνάς των, διὰ τὰ τὸ δώσει εἰς τοὺς δούλους του. Τότε θέλουν ὑψώσει πρὸς με τὰς φωνάς των, διὰ τὰ τοὺς ἐλευθερώσω ἀπὸ τὸν βασιλέα, τὸν ὁποῖον θέλουν ἐκλέξει· ἀλλ' ἐγὼ δὲν θέλω τοὺς δώσει ἀκρόασιν (2). Ὁ Σαμουὴλ ἀπήγγειλεν ὅλα ταῦτα εἰς τοὺς Ἰσραηλῖτας· ἀλλ' εἰς μάτην, ἐπειδὴ πάλιν διισχυρίζοντο ὅτι θέλουν τὸν βασιλέα. Ὁ Θεὸς λοιπὸν

εἶπε πρὸς τὸν Σαμουὴλ νὰ ἐτοιμάσῃ θυσίαν, καὶ τότε ἤθελε τοῦ δεῖξῃ ποῖον ἔκλεξε βασιλέα. Εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Βενιαμὴν εὕρισκετο νέος τις ὀνόματι Σαοὺλ, ὠραίος τὸ πρόσωπον, καὶ ὑψηλότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς συνομηλίκους του. Ὁ πατὴρ τοῦ Σαοὺλ τοῦ εἶχε χάσῃ τὰς ὄνους του ὅθεν ἐπρόσταξε τὸν υἱὸν του νὰ ὑπάγῃ εἰς ζήτησίν των. Ὁ Σαοὺλ λοιπὸν ὑπῆγε πλανώμενος τῇδε κάκεισε μὲ ἓνα δοῦλόν του, ζητῶν τὰς ὄνους, ἀλλὰ δὲν τὰς εὔρεν. Ἀφ' οὗ τὰς ἐζήτησαν πολλὴν ὥραν, ὁ δοῦλός του τοῦ εἶπεν: Ἄς ὑπάγωμεν νὰ συμβουλευθῶμεν ἄνθρωπόν τινα τοῦ Θεοῦ ὀνόματι Σαμουὴλ· ἴσως αὐτὸς θέλει μᾶς δεῖξῃ τὴν ὁδόν, διὰ νὰ εὕρωμεν τὰς ὄνους. Ἀπεκρίθη ὁ Σαοὺλ: Καλὰ, ἃς ὑπάγωμεν (2). Ὑπῆγαν λοιπὸν εἰς τὴν πόλιν, ὅπου εὕρισκετο ὁ Προφῆτης, ὁ ὁποῖος, κατὰ προσταγὴν τοῦ Θεοῦ, τοὺς ἐπρόσμενε. Μόλις ἐφθασαν ἐκεῖ, ὁ Σαμουὴλ ἐπροσκάλεσε τὸν Σαοὺλ νὰ γευθῇ μαζῆτου, προστάζων νὰ τοῦ δώσουν τὸ καλῆτερον μερίδιον· ἔπειτα τὸν ἐσυντρόφευσεν ἐπάνω εἰς τὸ δῶμα τοῦ ὁσπητίου, ὅπου ὁ Σαοὺλ ἐκοιμήθη. Τὴν αὐγὴν πρὶν ἀναχωρήσουν, ὁ Σαμουὴλ ἔλαβεν ἀγγεῖον μὲ λάδι, καὶ τὸ

ἔχυσεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Σαοὺλ, λέγων-
 τας του ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἐκλεξε διὰ νὰ κυ-
 βερνήσῃ τὸν λαόν του. Ὁ δὲ Σαοὺλ ἀπεκρί-
 θη ὅτι ἦτον ἀπὸ τὴν ὑστερινὴν φυλὴν τοῦ
 λαοῦ του· ἀλλ' ὁ Σαμουὴλ τοῦ ἔδωκε διάφο-
 ρα σημεῖα, διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἐκλογὴν
 του, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῦ εἶπε καὶ τοῦ-
 τω: Ἀναχωρῶν ἀπὸ ἐδῶ, θέλεις ἀπαντήσῃ
 ἔωα χορὸν προφητῶν· θέλεις συναριθμηθῇ
 μὲ αὐτοὺς, καὶ θέλεις προφητεύσῃ. Πρόσ-
 μεινον· ἔπειτα ἑπτὰ ἡμέρας ἕως νὰ ἔλθω
 καὶ ἐγὼ, διὰ νὰ προσφέρωμεν ὁμοῦ θυσίαν
 τῷ Κυρίῳ (4). Μόλις ὁ Σαοὺλ ἀνεχώρη-
 σεν ἀπὸ τὸν Σαμουὴλ, μετέβαλεν ὁ Θεὸς
 τὴν καρδίαν του, καὶ ἀπήντησε καθ' ὁδόν
 πρὸ ὅσα τοῦ ἐπροφήτευσεν ὁ Σαμουὴλ, καὶ
 μάλιστα τὸν χορὸν τῶν προφητῶν, καὶ πλή-
 ρης πνεύματος Θεοῦ, μαζὴ μὲ αὐτοὺς ἄρ-
 χήσῃ νὰ προφητεύῃ. Ὅσοι τὸν ἐγνώριζαν,
 ἀκούοντές του νὰ προφητεύῃ, ἐθαύμασαν λέ-
 γοντες: Καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις·
 ὁ ὁποῖος λόγος ἀπὸ τότε ἐγίνε παροιμία.
 Ἐντοσούτω ὁ Σαμουὴλ συνήθροισε τὸν λαόν,
 καὶ ἔβαλαν κληῖρους, καὶ ἔπεσεν ὁ κληρὸς
 εἰς τὴν φυλὴν Βενιαμίν· πάλιν ἔβαλαν κλη-
 ρους κατὰ τὰς οἰκογενείας Βενιαμίν, καὶ

ἔπεσεν εἰς τὴν οἰκογένειαν Ματταρί· τέλος πάντων ἔπεσεν εἰς τὸν Σαοῦλ, υἱὸν τοῦ Κίς, τὸν ὁποῖον ἐζήτουν, καὶ δὲν εὗρισκον, ἐπειδὴ εἶχε κρυφθῇ (5).

Παῦλ. Δὲν εἶναι ἄνθρωπος μὴ ἐπιθυμῶν νὰ βασιλεύσῃ, καὶ ὁ Σαοῦλ ἐκρύπτετο διὰ νὰ μὴ τὸν ἀναγορεύσωσι βασιλέα;

Διδό. Ἐπιθυμοῦσι νὰ βασιλεύσωσιν ὅτι ὡς τυφλοὶ δὲν βλέπουν τοὺς κινδύνους, οὕτε τὰ βάρη τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος. Εὗρίσθησαν ἄνθρωποι μεταξὺ τῶν ἔθνικων, οἳ τινες ἐμυμήθησαν τὸν Σαοῦλ, δυσκόλως καταπεισθέντες νὰ δεχθῶν τὸ διαδόημα. Ὁ βασιλεὺς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπεφορτίσθη ἡ φροντίς τῆς εὐτυχίας τοῦ λαοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ θυσιάσῃ ὅλα τὰ πάθη του, ὅλας του τὰς ἐπιθυμίας, καὶ ἡδονάς· ἐπειδὴ ὁ καλὸς βασιλεὺς δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ἄλλην φροντίδα παρά τὴν αὐτήν. Εἶναι ὅμως καὶ δυστυχής, μὴ συνάμενος νὰ κάμῃ ὅλον τὸ καλόν, ὅπου θέλει. καὶ διότι συχνάκις μεταχειρίζονται τινες τὸ ὄνομά του, διὰ νὰ πράττωσι μεγάλας ἀδικίας. Λοιπὸν ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος πρέπει νὰ τρέμῃ ὡς ὁ Σαοῦλ, ὅταν φημίζεται βασιλεὺς. Ἀκολουθήσαν, Παῦλε.

Παῦλ. Οἱ μὲν Ἀρμωνῖται ὑπήγαγον κατὰ τῶν κατοίκων Ἰαβίς, διὰ τὰ τοὺς πολεμήσουσι· οὗτοι δὲ εἶπαν πρὸς τοὺς Ἀρμωνίτας· Κάμετε συνθήκην μαζήμας, καὶ θέλωμεν σᾶς μείνῃ ὑποκείμενοι. Ἀλλ' ὁ προεστὼς τῶν Ἀρμωνιτῶν ἀπεκρίθη· Ἡ συνθήκη, τὴν ὁποίαν θέλω κόμῃ μαζήσας εἶναι αὕτη· τὰ σᾶς ἐκβάλω τοῦ καθευδὸς τὸν δεξιὸν ὀφθαλμόν (6). Οἱ κάτοικοι Ἰαβίς πολλὰ τρομασμένοι, ἐζήτησαν καιρὸν ἑπτὰ ἡμέρας, διὰ τὰ τοὺς ὁώσουσι ἀποκρισιν, καὶ ἐφάνησαν τῶν ἀδελφῶν των Ἰσραηλιτῶν τὴν περίστασιν, καὶ τὸν κίνδυνον, εἰς τὸν ἑποῖον εὐρίσκοντο· οἱ δὲ Ἰσραηλῖται ἀρχήσαντες ὡφυνάζουν, καὶ τὰ ὀδύρωνται. Ὁ Σαούλ, ὅστις ἐδούλευεν εἰς τὸν ἀγρὸν, ἀφ' οὗ ἔμαθε τὸ αἷτιον τῆς τοσαύτης λύπης, ἔγεινε πλήρης πνεύματος Κυρίου, καὶ κόπτων εἰς κομμάτια ἐν ζευγὸς βοϊθίων, μὲ τὰ ἑποῖα ἐδούλευε τὴν γῆν, τὰ ἐστείλεν εἰς ὅλα τὰ περίχωρα τοῦ Ἰσραὴλ, λέγων· Οὕτω θέλω κόψει καὶ τὰ βόδια ἐκείνων, οἱ ἑποῖοι δὲν θελήσουσι τὰ εἰλθόντα ὀπίσω ἐμοῦ, καὶ τοῦ Σαμουὴλ (7). Συναθροίσας λοιπὸν μέγα στρατεύμα, ἐπάταξε τοὺς Ἀρμωνίτας εἰς τρόπον, ὥστε δὲν ἔμειναν καὶ δύο ὁμοῦ (8).

Ἦσαν πολλοὶ μετὰ τοῦ λαοῦ, οἱ ὁποῖοι
 μὴ ὄντες εὐχαριστημένοι τῇ βασιλεύσῃ
 Σαούλ, τὸν καταφρόνησαν, καὶ δὲν τοῦ ἐ-
 πρόσφεραν τὰ συνήθη δῶρα· ἀλλ' ἐκεῖνος ὡς
 φρόνιμος ἐπροσποιήθη, ὅτι δὲν ἐκατάλαβε
 τὴν καταφρόνησίν των. Ἀφ' οὗ δὲ ἔλαβε μίαν
 τοιαύτην νίκην, ὅλος ὁ λαὸς ἄρχησε νὰ φη-
 γάζῃ: Παῦ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ τινες ἐγόγγυζον
 διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Σαοῦλ; ὡς παραδο-
 θούν εἰς χεῖράς μας, καὶ ἡμεῖς θέλομεν τοὺς
 θανατώσει (9). Τότε ὁ Σαοῦλ ἐνίκησε καὶ
 τὸν ἑαυτὸν του· καὶ αὕτη ἡ νίκη ἦτον πολλὰ
 ἀνωτέρα τῆς κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Μὴ γίνου-
 το, ἀπεκρίθη, νὰ θανατωθῇ κἀνένας σὴ-
 μερον, ὅπου εἶναι ἡμέρα ἀγαλλιάσεως, ἡ
 μέρα, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἔσωσε τὸν
 Ἰσραὴλ. Ὁ Σαοῦλ λοιπὸν ἐβασίλευσεν ἡ-
 ρηνικῶς δύο χρόνους· ἀλλ' ὁ υἱὸς του ὁ Ἰω-
 νάθαν ἐπάταξε τὴν φρουρὰν τῶν Φυλισ-
 ταίων, οἱ ὁποῖοι εἶχον συναθροίσῃ ἀναρίθ-
 μητον στράτευμα κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν.
 Τὸ μεγαλύτερον μέρος τούτων τρομασμένοι,
 ἐκρύβησαν εἰς τὰ σπήλαια, εἰς τὰς μάν-
 θρας, καὶ εἰς τοὺς λάκκους οἱ δὲ ἐπίλοιποι
 συνέδραμον εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ Σαοῦλ (10).
 Ὁ Σαμουὴλ εἶχεν εἰπῇ τῷ Σαοῦλ νὰ τὸν

προσμεῖνῃ ἑπτὰ ἡμέρας· ἀλλὰ βλέπων ὅτι οἱ στρατιῶται ἔφευγαν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον, καὶ ὁ Σαρρουήλ ἀκόμῃ δὲν ἐφαίνετο, ἐπρόσφερεν μόνος του τὸ ὀλοκαύτωμα. Μόλις τὸ ἐτελείωσε καὶ ἰδοὺ ὁ Σαρρουήλ. Ὁ Σαούλ ἔδραμεν εὐθὺς εἰς ἀπάντησίν του· ἀλλ' ὁ Σαρρουήλ τοῦ εἶπεν: "Αὐ ἤθελες ὑπακούσῃ εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου, τὴν διὰ τοῦ στόματός μου, τὸ σκῆπτρον ἤθελε μείνῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν σου· ἀλλ' ἐπειδὴ παρήκουσας, ὁ Θεὸς σὲ ἀπεδίωξε, καὶ ἐκλεξεν ἄλλον βασιλέα, ὃς τις θάλει εἶναι κατὰ τὴν καρδίαν του. "Αὐ καὶ οἱ λόγοι οὗτοι ἐλύπησαν σφόδρα τὸν Σαούλ, ὅμως ἤτοιμάσθη διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Φυλισταίους (11).

Ἐστ. Ἄλλ' ὁ Σαούλ ἐπράσκειν τὸν Σαρρουήλ ἑπτὰ ἡμέρας· φαίνεται μοι λοιπὸν, ὅτι εἶχε δίκαιον νὰ προσφέρῃ μόνος του τὴν θυσίαν, ἐπειδὴ ὅλοι οἱ στρατιῶται ἀποστατοῦσαν· τί ἠδύνατο νὰ κάμῃ μόνος του ἐναντίον τῶν Φυλισταίων;

Διδ. Ὁ Κύριος, τοῦ ὀπίου τὴν προσταγὴν ἔπρεπε νὰ ὑπακούσῃ, ἤθελε τὸν βοηθήσῃ, ἀγαπητέ μου· καὶ ἡ βρῆθειά του ἀξίζει περισσότερον ἀπὸ κάθε πολυέριθμον στρατεύμα. Ὅταν ὁ Θεὸς προστάξῃ, δὲν πρέπει

νὰ ἐρευνῶμεν τὰς προσταγὰς τοῦ μόνου πα-
 παί νὰ τὸν ὑπακούωμεν. Ὁ Σαούλ δὲν ὑ-
 πήκουσε τοῦ Θεοῦ, διότι δὲν ἐπίστευσε ἐν
 αὐτὸν, ἀλλ' ἐδίστασε περὶ τῆς παντοδυναμίας
 του, καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν τῶν ὑποσχέσεων
 του, ἂν καὶ νὰ εἶχε λάβῃ τόσας ἀποδείξεις
 τῆς θείας του ὑπερασπίσεως. Δὲν ἦτον λοι-
 πὸν μεγάλη ἡ ἀχαριστία του; Ναὶ βέβαια
 ἀκολούθησον τὴν ἱστορίαν, Ἀνδρέμιε.

Φίλ. Οἱ μὲν Φυλισταῖτι ἐῖχαν στρατο-
 πεδεύσῃ πλησίον τῶν Ἰσραηλιτῶν· ὁ δὲ Ἰω-
 νάθαν ἔχων ὅλον τοῦ τὸ θάρρος εἰς τὸν Θεόν·
 τοῦ ὁποίου ἐζήτησε τὴν βοήθειαν, ἐμβῆκε,
 εἰς τὸ στρατόπεδόν τους, ἀκολουθούμενος ἀπὸ
 ἑνα μόνον ἀνδρα, καὶ ἐφόνευσε σχεδὸν ἐ-
 κοσι Φυλισταίους. Ὁ δὲ Θεὸς τοῖς ἐνέβαι-
 τόσον φόβον, ὥστε ἐθανατώνοντο μετ' ἀλλή-
 λων, ρίπτοντες πολλοὶ καὶ αὐτὰ τὰ ὅπλα.
 διὰ νὰ φύγουν ταχύτερον. Ὁ Σαούλ τοῦ
 κατεδίωκε, λέγων: Ἄς ἦναι καταραμένοι
 ὅποιος βάλῃ ἄρτον εἰς τὸ στόμα του, πρὶν
 κατατροπώσω τοὺς ἐχθρούς μου (12). Ὁ λαὸς
 ἦτον πολλὰ κουρασμένος, καὶ πεινασμένος·
 καὶ ἀγκαλὰ ἀπέρασαν ἀπὸ ἐν θάσος, ὅπου
 εὗρίσκετο μέλι πολὺ, ὅμως κανένας δὲν ἐ-
 τόλμησε νὰ τὸ ἐγγίσῃ· μόνος ὁ Ἰωνάθαν.

ἀγνοῶν τὴν προσταγὴν τοῦ πατρός του, καὶ στενοχωρούμενος ἀπὸ τὸν κόπον, καὶ ἀπὸ τὴν πείναν, ἔβαψε τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου του εἰς μίαν κηρίθραν μέλιτος, καὶ βάνωντάς την εἰς τὸ στόμα του, με αὐτὴν τὴν παραμικρὰν παρηγορίαν ἐνεθυναμώθη (13). Τότε κάποιος τοῦ ἐφανερώσει τὸν ὅρκον, τὸν ὁποῖον εἶχε κάμῃ ὁ πατήρ του· ἀλλ' ὁ Ἰωνάθαν κατεφρόνησε τὸν τοιοῦτον ὅρκον. Μετὰ τὴν νύκην ὁ Σαούλ ἠρώτησε τὸν Κύριον, διὰ νὰ μάθῃ ἂν ἔπρεπεν ἀκόμῃ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Φυλισταίους· ἀλλ' ὁ Κύριος δὲν τοῦ ἐδωκε τότε καμμίαν ἀπόκρισιν. Ἐκ τούτου ἐκατάλαβεν ὁ Σαούλ ὅτι κάποιος παρέβη τὸν ὅρκον του. Λοιπὸν κατὰ τὴν συνήθειαν ἔβαλαν κλήρους, διὰ νὰ φανερωθῇ ὁ πταίστης, καὶ ἔπεσεν ὁ κληρὸς εἰς τὸν Ἰωνάθαν (14). Ὁ Σαούλ ἤθελε νὰ τὸν θανατώσῃ· ἀλλ' ὁ λαὸς ἀντεστάθη, καὶ ἠνάγκασε τὸν βασιλεῖα νὰ τὸν συγχωρήσῃ (15).

Παῦλ. Ἐτρεμεν ἡ καρδίᾳ μου διὰ τὸν Ἰωνάθαν· ἐφοβούμην μὴ τὸν θανατώσῃ ὁ Σαούλ· ἐκεῖνος δὲν ἦτον πταίστης, ἐπειδὴ δὲν ἤξευρε τὸν ὅρκον, τὸν ὁποῖον εἶχε κάμῃ ὁ πατήρ του.

Διδ. Ὅμως, ἀγαπητέ μου, ὁ Ἰωνάθαν

ἐτόλμησε νὰ μεμψῇ, καὶ νὰ καταφρονῇ τοῦ πατρός του τὸν ὅρκον. Αὕτη ἡ ἀμαρτία ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ, καὶ ἐτιμωρήθη μὲ τὸν φόβον τοῦ θανάτου, τὸν ὅποιον ὑπέφερεν ὁ Ἰωάννης. Θαυμάσατε τὴν διαγωγὴν τοῦ νέου τούτου. Ἀρχηνᾶ τὴν ἐπιχειρήσιν του μὲ τὴν καρδίαν προσηλωμένην εἰς τὸν Θεόν, καὶ πλήρης πίστεως πρὸς τὴν ἐκείνου βοήθειαν, δὲν φοβᾶται νὰ ἀπαντήσῃ ἐν δύνατον στρατεύμα, μὲ τὴν συνεροφίαν ἐνὸς μόνο ἀνθρώπου. Ἡμεῖς λοιπὸν τί δὲν θέλομεν ἐπιτύχῃ μὲ τὸ μέσον τῆς προσευχῆς, καὶ τῆς πρὸς Θεὸν πίστεώς μας; Ἰδοὺ, ἀγαπητέ μου Θελλωδῆ, ἀπὸ ποίου μέρους πρέπει νὰ ζητῇς βοήθειαν· ἔχεις καὶ σὺ νὰ πολεμήσῃς πολλοὺς ἐχθρούς, δηλαδὴ τὴν ὑπερηφανίαν, τὸ πείσμα, καὶ τὸν θυμόν. Μόνος σου δὲν δύνασαι νὰ τοὺς νικήσῃς· ἀλλ' ἂν ὁ Θεὸς πολεμήσῃ μετὰ σοῦ, ὡς ἐπολέμησε μὲ τὸν Ἰωάννην, καὶ μὲ τοὺς Ἰσραηλίτας, βεβαίως καταθελὶς τοὺς νικήσῃς, καὶ χωρὶς νὰ ὑσχυρῇς πολὺν κόπον, ὡς στοχάζεσαι.

Θελ. Συμπεραίνω ὅτι σοῦ ἔκαμαν κακὴν περιγραφὴν τοῦ χαρακτῆρός μου· ἀλλὰ δὲν σοῦ εἶπαν ὅτι συχνάκις μὲ βιάζονται νὰ

Θυμῶν, χωρὶς αἰτίαν· ἔπειτα στοχάσσομαι, ὅτι ὅλοι ἔχομεν τὰ ἐλαττώματα μας, καὶ σέβεται ὅτι οἱ κατήγοροί μου εἶναι χειρότεροι.

Διδ. Ὅπερ λέγεις δὲν ἀρμόζει, ἀγαπητέ μου· ἡξεύρεις ὅτι ἔχεις χρέος νὰ τοὺς σέβῃς.

Θυελ. Ναὶ ἡξεύρω, ὅτι χρέος ἔχω νὰ τιμῶ τοὺς γονεῖς μου· ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἠθέλουν σοῦ εἰπῆ τίποτε, ἂν ὁ δοῦλός μου δὲν τοὺς ἐπαρκαίνει νὰ σοῦ ὁμιλήσουν· καὶ νομίζω ὅτι δὲν ἔχω κανένα χρέος νὰ σέβωμαι τὸν δοῦλόν μου.

Διδ. Πλανᾶσαι, ἀγαπητέ μου· ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ὁ πατήρ σου διώρισε διὰ νὰ σέ προσέχη, τὸν ὁποῖον ἀρέσκεισαι νὰ ὀνομάζῃς δοῦλον, ἔλαβε προσταγὴν νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὴν πολιτείαν σου. Διὰ τοῦτο, ὡντας ἐκεῖνος κατὰ τινα τρόπον τοποτηρητὴς τοῦ πατρός σου, χρεωστεῖς νὰ τὸν σέβῃς, καθὼς καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους· καὶ ἂν δὲν ἀλλάξῃς γνώμην, κανένας δὲν θέλει σέ τιμᾶ.

Θυελ. Ἡ τάξις μου εἶναι τόσον εὐγενής, ὥστε μοῦ δίδει τὰ μέσα διὰ νὰ ἀναγκάσω καὶ τοὺς μὴ θέλοντας, νὰ μὲ τιμοῦν στανικῶς.

Διδ. Ἐπειδὴ μὲ βιάζεις νὰ σοῦ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, λέγω σοι τέκνον μου, ὅτι ἐγὼ τὸν σου ἀπέχω ἀπὸ τὸ νὰ εὐλαβοῦμαι τὴν τάξιν σου, καὶ τὸ πρόσωπόν του, ὥστε μάλιστα σὲ καταφρονῶ περισσότερον ἀπὸ τοὺς πωλοῦντας τὰ ὀπωρικά εἰς τοὺς ὁρόμους. Σὺ δὲν τοὺς ὑπερβαίνεις μὲ ἄλλο, παρά μὲ τὴν ὑπερηφανίαν σου· καὶ ἓνας τοιαῦτος τίτλος, δὲν παρακινεῖ κανένα εἰς εὐλάβειαν. Παρακαλῶ σε ὅταν ὁμιλῶ νὰ μὲ ἀκροάζεσαι μετὰ προσοχῆς.

Θυελ. Τί σοῦ ἔκαμα καὶ μὲ ὑβρίζεις;

Διδ. Πρέπει νὰ μὲ ὑπακούης, καὶ νὰ μὲ σέβῃσαι.

Θυελ. Ἐγὼ νὰ σὲ ὑπακούω, καὶ νὰ σὲ σέβωμαι;

Διδ. Βέβαια ἀγαπητέ μου· καὶ ἂν σὲ καταλάβω νὰ λείψῃς ἀπὸ τὸ χρέος σου, δὲν θέλω τὸ ὑποφέρει. Ἀρχίζω νὰ σοῦ δείχνω ὅτι ἐδῶ δὲν εἶναι ἄλλος αὐθεντής, εἰμὴ ἐγὼ μόνος. Χαίρω μάλιστα, ὅτι μοῦ ἔδωκας κατὰ πρώτην ἡμέραν ἓν καλὸν σημεῖον τῆς κακίας σου. Θέλω ἀρχίσει καὶ ἐγὼ νὰ σοῦ δείξω τὴν ἡξεύρω νὰ κάμω. Δὲν ἔχω πλέον καμμίαν ἐλπίδα νὰ σὲ μεταλλάξω· εἶμαι ὁμῶς βέβαιος ὅτι θέλω σὲ καταστή-

σει ἀθλιώτερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ διὰ τὰ κάμω ἀρχάν, ἤξευρε ὅτι σὲ καταδικάζω νὰ στέκεσαι κατ' ἐκάστην ἡμέραν μὲ ὑποκείμενα ἀπαίδευτα, καὶ κακῶς ἀναθρεμμένα, καὶ νὰ γεύεσαι εἰς τὸ μαγειρεῖον μὲ τοὺς δούλους.

Παῦλ. τῷ Θεῷ. Ἄν ἔβλεπες, ἀγαπητέ μου, πόσον ἔγεινες ἄσχημος, ἀφ' οὗ ἔχασες τὸ ὀφειλόμενον σέβας πρὸς τὸν Διδάσκαλόν σου, ἠθέλεις τοῦ ζητήσῃ εὐθὺς συγχώρησιν.

Διδ. Ἄφησέ τον, ἀγαπητέ μου· αὐτὸς δὲν εἶναι ἄξιος νὰ τὸν βοηθήσῃ τις. Ἐχῶ ὅμως εὐχαρίστησιν ὅτι συνέβη τὸ πρᾶγμα ἐμπροσθεν εἰς ὅλους ἐσᾶς. Τοῦτο τὸ μάθημα σᾶς ὠφελεῖ περισσότερον ἀπὸ κάθε ὀμιλίαν, ὅπου ἤμπορούσα νὰ σᾶς κάμω κατὰ τῆς ὑπερηφανίας.

Παῦλ. Ὅταν στοχάζωμαι, Διδάσκαλε, ὅτι ἤμουν καὶ ἐγὼ ὅμοιος μὲ τὸν Θελλῶδη πρὸ ἐπτὰ μῆνας, αἰσθάνομαι μεγαλῶτατον φόβον. Ὡ πόσον εἶναι τὸ χρέος μου πρὸς ἐσέ, ἐπειδὴ μὲ ἐβοήθησας διὰ τὰ διορθωθῶ!

Διδ. Σὺ, τέκνον μου, εἶχες καλὴν προαίρεσιν, καὶ ἦσουν ἐπταετής. Ὁ ὀράκων τῆς ὑπερηφανίας, ὁ ἐμφωλεύων εἰς τὴν καρδίαν σου, ἦτον ἀκόμη πολλὰ μικρός· ὅθεν εὐκό-

λως τὸν ἐπνίξαμεν· ἀλλ' ὁ θράκων τούτου τοῦ δυστυχισμένου εἶναι δυνατὸς, εἶναι τρισκαίδεκάετης, καὶ πολλὰ ὀρλίγῳρα θέλει τὴν πνίξει. Διὰ τί κλαίεις Εὐτυχέβουλε;

Εὐτ. Διδάσκαλε, ἠξέυρεις ὅτι ἐγὼ ἀγαπῶ θερμῶς τὸν Θελλωδῆ· στοχάσου λοιπὸν πέσῃν λύπην αἰσθάνομαι, βλέπωντάς του εἰς τοιοῦτον κίνδυνον. Ἀρά γε ἀληθεύει ὅτι εἶναι πολλὰ περασμένος εἰς τοὺς χρόνους, καὶ οὐκ εἶναι δυνατὸν νὰ μετανοήσῃ;

Διδ. Πάντοτε εἶναι καιρὸς, ἀγαπητέ μου· ἀληθεύει ὅμως ὅτι διὰ νὰ διορθωθῇ, θέλει δοκιμάσῃ περισσότερο κόπον σήμερον, ὑπὸ τὸν ὅποιον ἤθελεν ὑποφέρει ἐχθές, καὶ δυσκολώτερον εἶναι αὐριον ἀπὸ τὴν σήμερον, καὶ ἡμέραν παρ' ἡμέραν αὐξάνει πάντοτε ἡ δυσκολία. Διὰ τοῦτο σεῖς ὅλοι, ἀγαπηταί μου, ἐνδυσμηθῆτε νὰ παρακαλέσητε θερμῶς τὸν Θεόν, διὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν χάριν τῆς μετανοήσεως.

Εὐτ. Μετὰ χαρᾶς Διδάσκαλε· ἀλλ' εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ αἰσθάνεται εἰς τὴν ὥραν ταύτην συντριβὴν τῆς καρδίας του, διὰ ὅλα τὰ σφάλματα, ὅσα ἐπραξε.

Διδ. Ὁχι ἀγαπητέ μου. Ἐγὼ τὸν γνωρίζω· αὐτὸς κυριεύεται ὑπὸ τῆς ὑπερηφ

νίας· κἀμυνε τὸ κατὰ δύναμιν διὰ τὴν φαί-
νηται ἔσωθεν χαρποῖός, τάχα διὰ τὴν με-
παροργίση· ἀλλ' ἔσωθεν ἀποπνίγεται διὰ τὴν
ἐπιθυμίαν, ὅπερ ἔχει τὴν κλαύση. Νομίζει
ὁ ἄθλιος τὴν μου προξενῆ λύπην, καὶ ἐν
ἀληθείᾳ τὸν λυποῦμαι, ἐπειδὴ κἀμυνε μέγα
ἄδικον τοῦ ἑαυτοῦ του. "Ὅσον τὸ κατ' ἐμέ,
ὅς τις φροντίζω δι' αὐτὸν μόνον διὰ ελεη-
μοσύνην, ἂν ἡ ὑπερηφάνια του δὲν ἐβλαπτε
τὴν ψυχὴν του, τὴν ἐποίαν ἀγαπᾷ, ἤθελε
τὸν συγχωρήσῃ μετὰ χαρᾶς. Ὑγιαίνειτε, παι-
δία μου· μου κακοφαίνεται, ὅτι ἐκδῆκαμεν
ἀπὸ τοῦ προκείμενου· εἶχα γνώμην τὴν σᾶς
διηγηθῶ μίαν εὐμορρεν ἱστορίαν· ἀλλὰ
τὴν φυλάττω διὰ τὴν πρώτην φοράν.

Ὁ Εὐτυχόβουλος γονατιστὸς λέγει.

Ἀκριβέ μου, Διδάσκαλε, δι' ἀγάπην Θεοῦ
μὴ ἀφήσῃς τὸν φίλον μου Θεωλλώδη εἰς τὴν
ἐξουσίαν τῆς ὑπερηφάνιας του, ἀλλὰ συγ-
χωρήσέ τον. Ἄχ Θεέ μου! ἂν ἀπέθνησκε
τούτην τὴν νύκτα, τί ἤθελε γείνη;

Διδ. Τί τὴν κάμω ἀγαπητέ μου; ἂν τὸν
συγχωρήσω ἐγὼ, δὲν τὸν συγχωρεῖ ὁ Θεός,
ἂν δὲν θελήσῃ τὴν μετανοήσῃ.

Ο' Θυελλώδης πίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ Διδασκαλεῦ,
κλαίων πικρῶς.

Διδ. Ἴδού ἀποθνήσκει ὁ δράκων τῆς ὑ-
περηφανίας· θάρσει ὦ τέκνον μου. Θέλεις
ἀληθῶς νὰ μετανοήσῃς τὰς ἀμαρτίας σου;
Θυελ. Τί τὸ ὄφελος; εἶπας ὅτι εἶμαι πη-
λὰ περασμένος εἰς τοὺς χρόνους, ἤγουν ὅτι
εἶναι ἀδύνατον νὰ διορθωθῶ.

Διδ. Ὅχι ὄχι τέκνον μου· εἶπα μόνον
ὅτι θέλεις ὑποφέρει περισσότερο κόπον σὺ,
παρὰ ἕνας ἄλλος. Ἄν ἤθελες μοῦ ὑποσχε-
θῇ νὰ κάμῃς τὰ ὅσα σοῦ παραγγέλλω, ἡμ-
ποροῦσα νὰ σοῦ τάξω καὶ ἐγώ, ὅτι μὲ τὸν
καιρὸν γίνεσαι καλός.

Θυελ. Δὲν ἤξεύρω τὸ τί θέλω· βλέπω
φανερά ὅτι εἶμαι ἐν τέρας ὑπερηφανίας·
ὅτι οἱ συμμαθηταί μου πρέπει νὰ μὲ κατα-
φρονοῦν· ὅτι σὺ πρέπει νὰ μὲ μισῇς, καθὼς
καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος μισῶ τὸν ἑμαυτὸν μου.

Διδ. Δὲν εἶναι ὀλίγον τὸ νὰ γνωρίζῃς
αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, ὦ τέκνον μου· λοιπὸν
λάβε θάρρος. Σοῦ παρασταίνεται μία κα-
λὴ ἀφορμὴ διὰ νὰ διορθωθῇς, τὴν ὁποίαν
ἴσως δὲν θέλεις ἐπιτύχῃ πλέον. Μεταχειρί-
σου τὴν λοιπὸν, καὶ στοχάσου ἀπὸ τὸ ὅλ-
λο μέρος πόσον θέλεις εἶσαι δυστυχής, ἂν

δὲν τὸ κάμης. Οἱ γονεῖς σου σέ παρέδωκαν εἰς χεῖράς μου· ἤθελα προδώσῃ τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν ἐκαῖνοι ἔχουσιν εἰς ἐμέ, ἂν σέ ἄφηνα εἰς τὴν κακίαν σου. Λοιπὸν ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ σέ βασανίσω ἐλεεινῶς· ἐπειδὴ βέβαια ἤθελα παροργίσῃ τὸν Θεόν, ἂν σέ ἄφηνα εἰς τὴν παροῦσαν κατὰστασίν σου. Δὲν εἶναι καλῆτερον νὰ εἴμεθα φίλοι, καὶ νὰ συναγωνισθῶμεν καὶ οἱ δύο, διὰ νὰ διορθωθῇς ὀλίγον κατ' ὀλίγον; Ἐγὼ δὲν σοῦ ζητῶ ποτὲ πράγματα ἀδύνατα. Οἱ λόγοι μου εἶναι λόγοι ἀγάπης, καὶ ὅχι ποτὲ ὀργῆς.

Θυελ. Ἄν σοῦ τάξω ὅτι μετανουῶ καὶ διορθώνομαι, μὲ βιάζεις νὰ γευματίσω μὲ τὸν δοῦλον εἰς τὸ μαγειρεῖον;

Διδ. Ναι, ἀγαπητέ μου· πρέπει νὰ ὑποφέρῃς αὐτὸν τὸν κανόνα, διὰ νὰ καθαρισθῇς ἀπὸ τὴν ἀπειθειαν, τὴν ὁποίαν ἐδείξεις σήμερον πρὸς ἐμέ. Ὅταν ποθῇς ἐκ καρδίας νὰ διορθωθῇς, πρέπει νὰ ὑποτάσσεσαι εἰς τοὺς κανόνας, τοὺς ὁποίους ἐπὶ τούτου σοῦ διορίζω.

Εὐτ. Διθάσκαλε, θός μου τὴν ἄδειαν νὰ τοῦ κάμω καὶ ἐγὼ συντροφίαν, διὰ νὰ ἐντραπῇ ὀλιγώτερον.

Διδ. Ἐπαινῶ τὴν ἀγάπην σου, τέκνον μου· ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ ὀλιγοστευθῇ ἡ τιμωρία, ἑποῦ τοῦ πρέπει. Αὐτὸς μὲ τὴν ὑπερηφανίαν του ἡχρειώθη περισσύτερον ἀπὸ τὸν δοῦλον· πρέπει λοιπὸν νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀξίαν του μὲ τοῦτο τὸ καθαρτήριο· αὕτω θέλει ἀξιωθῇ καὶ τῆς θείας χάριτος, διὰ νὰ μετανοήσῃ ἐντελῶς. Θυελλώδῃ, ἐγὼ σὲ ἀφήνω αὐτεξούσιον εἰς τοῦτο· ἀλλὰ στοχάσου καλῶς ὅτι κατὰ τὴν ἐδικήν μου γνώμην αὐτὴ ἡ τιμωρία μέλλει νὰ μεταβάλῃ τὰ ἥθη σου.

Θυελ. Ἄν οὕτως ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, δέχομαι μετὰ χαρᾶς τὸν κανόνα· ὅμως μὴ φαίνεται βαρύτερος.

Διδ. Ὁ δοῦλός σου, τέκνον μου, εἶναι κτίσμα κατὰ πάντα ὅμοιόν σου· μάλιστα κατὰ τὸ παρὸν εἶναι καὶ ἀνώτερός σου, ἐπειδὴ κάμνει ἀκριβῶς τὸ χρέος του. Στιχάζομαι ὅτι ἂν τοῦ ἦτον γνωστὴ ἡ κακία σου, δὲν ἤθελε σοῦ κάμῃ τὴν τιμὴν νὰ σὲ δεχθῇ εἰς τὴν τράπεζάν του. Διὰ νὰ εἰπούμεν τὴν ἀλήθειαν δὲν εἶναι καμμία ἐντροπὴ τὸ νὰ ἐγεννήθῃ τις χωριάτης, ἢ ἀπὸ θάναυσον πατέρα, ἢ ψωμοζήτην, ἢ καὶ νὰ ἦναι δοῦλος· ὅλα αὐτὰ δὲν φέρουσιν

ἀτιμίαν, οὔτε ἁμαρτίαν, οὔτε κολάζουσι τὸν ἄνθρωπον· ἀλλ' εἶναι ἐντροπὴν γὰρ ἦναι τις ὑπερήφανος, ἐπειδὴ τοῦτο τὸ ἐλάττωμα μᾶλλον φέρει ἀληθινὰ εἰς τὴν κόλασιν. Σὺ ἀνέγνωσες τὸ Εὐαγγέλιον· δὲν ἤξεύρεις ὅτι ὁ Ἰησοῦς μας Χριστὸς, ὁ Βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἐγεννήθη πᾶμπτωχος εἰς μίαν φάτνην; ὅτι ἔλαβε πένητας διὰ μαθητάς του; καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ νομιζόμενος πατήρ του, ἀν. καὶ ἀπὸ αἵμα βασιλικόν, ἦτον πτωχὸς ξυλουργός;

Θυελ. Ἰδοὺ ἀπεφάσισα· ναί, Διδάσκαλε, θέλω θειπνῆσαι μὲ τὸν θούλον εἰς τὸ μαγειρεῖον.

Διδ. Μετὰ χαρᾶς;

Θυελ. Ναί, μετὰ πάσης χαρᾶς.

Διδ. Ἐλθέ λοιπὸν γὰρ σὲ ἀγκαλιασθῶ, τέκνον μου, καὶ ὡς φιλιωθῶμεν. Ἐχω χρηστάς ἐλπίδας, βλέπωντάς σε γενναίως ὑποταγμένον εἰς τὸν κανόνα, ὅπου σοῦ ἔδωκα. Διὰ τούτην τὴν φορὰν ἀφήνω σε ἀτιμώρητον, ἐπειδὴ φθάνει μου ἡ ὑποταγὴ σου.

Θυελ. Ἢ καλοσύνη, μὲ τὴν ἐποίαν μὲ ἐσυγχώρησας μοῦ προξενεῖ μεγάλην σύγχυσιν, καὶ ἐντροπὴν διὰ τὸ ἄδικον, ὅπου πρὸ ὀλίγου σοῦ ἔκαμα.

Ἄνθ. Καὶ ἐγὼ σκιρτῶ ἀπὸ τὴν χαρὰν μου, βλέπων μετῃλλαγμένον τὸν Θελλῶδη, καὶ τὸν συγχωρῶ, διότι ἐμπόδισε τὸν Διδάσκαλόν μας ἀπὸ τοῦ νὰ μᾶς διηγηθῇ τὸν μῦθον.

Διδ. Ὁ Ἀνθέριμος ἔχει πάντοτε κατὰ νοῦν τοὺς μύθους, ἐπειδὴ τοῦ ἀρέσσουν καὶ ὑπερβολὴν.

Ἄνθ. Ναί, Διδάσκαλε· ἀλλὰ μᾶς εἶπε ὅτι ὁ νομιζόμενος πατὴρ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατήγετο ἐκ βασιλικοῦ αἵματος· πῶς ἔτυχε λοιπὸν νὰ εἶναι ξυλουργός;

Εὐτ. Τοῦτο καμμίαν φηρὰν συμβαίνει, ἀγαπητέ μου· ἀνέγνων εἰς τὴν κοσμικὴν ἱστορίαν, ὅτι ἄνθρωπός τις ἐκ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Σιδῶνος, ἦτον κηπουρός τὸ ἐπάγγελμα,

Ἄνθ. Διδάσκαλε, εὐχαριστεῖσαι νὰ μᾶς διηγηθῇ ὁ Εὐτυχόβουλος αὐτὴν τὴν ἱστορίαν;

Διδ. Μάλιστα, καὶ ὕστερον θέλομεν καὶ μὴ τέλος.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ.

Εὐτ. Βασιλεὺς τις ὀνόματι Ἀλέξανδρος, εἶχε φίλον ἀκριβώτατον ὀνομαζόμενον Ἡ-

φαιστίωνα. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἦλθεν εἰς τὴν Σιδῶνα, οἱ δὲ ἐγκάτοικοι τῆς πόλεως, τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοῖς δώσῃ ἕνα βασιλέα κατὰ τὴν θέλησίν του. Ὁ οὖν Ἀλέξανδρος εἶπε πρὸς τὸν Ἡφαιστίωνα: Παραδίδω σου τὸ διάδημα τῆς Σιδῶνος, χάρισαί το καὶ γενοῦς τῶν φίλων σου. Ὁ Ἡφαιστίου κατοίκει εἰς τὴν οἰκίαν δύο ἀδελφῶν, αἵτινες ἦσαν εὐγενεῖς, καὶ καταπολλὰ ἐνάρετοι. Τοῖς ἐφάνερωσε λοιπὸν ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος παρέδωκεν εἰς χεῖράς του ἐκεῖνο τὸ διάδημα, διὰ νὰ στέψῃ ὅποιον ἤθελε, καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ μεταχειρισθῇ καλῆτερα, πάρεξ δίδωντάς το εἰς ἕνα ἐκ τῶν δύο αὐτῶν. Ἐκείνοι εὐχαριστοῦντές τον διὰ τὴν καλὴν του προαίρεσιν, τοῦ εἶπαν ὅτι, κατὰ τοὺς νόμους των, δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ἀνέβουν εἰς τὸν θρόνον, ἐπειδὴ δὲν κατήγοντο ἀπὸ αἵμα βασιλικόν. Ὁ Ἡφαιστίων θαυμάζων τὸ πρὸς τοὺς νόμους τοῦ τόπου των σέβας τῶν δύο ἐναρέτων ἀδελφῶν, τοῖς εἶπεν ὅτι τόσον ἐτίμα τὴν ἀρετὴν των, ὥστε ἐπαράδειξαι τὸν βασιλικὸν στέφανον εἰς χεῖράς των, διὰ νὰ τὸν δώσουν αὐτοὶ εἰς ὅποιον ἐγνώριζον ἀγαθόν, καὶ ἄξιον τοῦ θρόνου, κατὰ τοὺς νόμους των. Εὐρίσκετο εἰς τὴν πόλιν

ἐκείνην ἀνθρωπός τις ἐξ αἵματος βασιλικῷ
 ἀλλ' οὗτος εἶχε καταντήσῃ εἰς τόσῃν πε-
 νίαν, ὥστε δὲν εἶχεν ἄλλο τι, παρὰ μικρὸν
 τινα κῆπον, τὸν ὅποιον ἐδούλευε μὲ τὰς
 χεῖράς του, διὰ τὰ τρέφεται. Οἱ δὲ δύο ἀδελ-
 φοὶ ὑπῆγαν λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνου
 τοῦ ἀνδρός, ὃς τις ὠνομάζετο Ἀβδολώνυ-
 μος. Εὗρον αὐτὸν ἀσχηματοφρεμένον, καὶ
 ἐνασχολούμενον εἰς τὸ καλλιεργεῖν τὸν κῆ-
 πόν του, καὶ εἶπον αὐτῷ: Παραίτησαι τοῦ-
 το τὸ ταπεινὸν ἔργον, τὸ ὅποιον δὲν σοὶ
 πρέπει, καὶ ἔλθε νὰ κληρονομήσῃς τὸν θρό-
 νον τῶν προγόνων σου. Ὁ Ἀβδολώνυμος
 νομίζων νὰ τὸν ἐπερίπαιζον, τοῖς ἀπεκρί-
 θη: Ἀρά γε ἦλθετε εἰς τὴν οἰκίαν μου, διὰ
 νὰ μὲ ἐμπαίξῃτε, διότι εἶμαι πτωχός; Βλέ-
 ποντες λοιπὸν οἱ δύο ἀδελφοὶ ὅτι δὲν ἤθελον
 νὰ πιστεύσῃ τοὺς λόγους των, ἀφάισεσαν
 στανικῶς τὰ πενιχρὰ φορέματα, καὶ τὴν
 ἐνέδυσαν τὴν βασιλικὴν χλαμύδα. Μαθὼν
 ἔπειτα ὁ Ἀλέξανδρος τὸ συμβάν ἐπεθύμη-
 σε νὰ ἰδῇ τὸν ἄνδρα. Ὁ οὖν Ἀβδολώνυ-
 μος ἦλθεν ἐμπροσθέν του μετὰ σεμνότητος,
 καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, πῶς
 ἤθελεν ὑποφέρει τὴν νέαν του ἀξίαν· ὁ σε-
 βάσμιος ἐκεῖνος γέρων ἀπεκρίθη μὲ τοῦτα

αὐτὴ εὐμορφα λόγια: “ Ἄμποτε γὰρ ὑποφέρω
τὸ μέγεθος τῆς ἀξίας μου μὲ τόσην μεγα-
οψυχίαν, μὲ ὅσην ὑπέφερα τὴν πτωχείαν
μου! Μέχρι τῆς σήμερον αἱ χαῖρές μου μὲ
στρεψαν, καὶ ἕως οὗ οὐδὲν εἶχον, θέν ἔλα-
βον χρεῖαν οὐδενός. ” Ὁ Ἀλέξανδρος ἐ-
καύμασε τὴν φρόνιμον ἀπόκρισιν τοῦ βασι-
λείως τῆς Σιδῶνος, καὶ φιλοδωρήσας αὐτὸν
ἐλευσιοπαρόχως, τὸν εἶχε πάντοτε εἰς με-
γαλὴν ὑπόληψιν καὶ ἀγάπην.

Σημειώματα εἰς τὸν ΚΛ'. Διάλογον.

(1) — Ἰδοὺ, σὺ γεγήρακας, καὶ οἱ υἱοὶ σου οὐ περιεπα-
ται ἐν τῇ ὁδῷ σου· καὶ νῦν κατέστησον ἐφ' ἡμᾶς βασι-
λέα δικάζειν ἡμᾶς, καθά καὶ πᾶ λοιπα ἐθνη. (Βριλ.
μ. Κεφ. η'. 5.)

(2) — Ἄκουε πῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, καθά αὐτὸ λαλοῦ-
σιν σοι ὅτι ἐσὶ ἐξουθενήκασιν, ἀλλ' ἢ ἐμὲ ἐξουθενήκασιν το-
μὴ βασιλεύειν ἐπ' αὐτῶν. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ τρεῖς το-
υλάχιστον· Τοῦτο ἔσται τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως, ὃς βα-
σιλεύσει ἐφ' ὑμᾶς· πύς υἱοὺς ὑμῶν λήψεται, καὶ ὀφεί-
ται αὐτοὺς ἐν ἀρμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐν ἵππεσιν αὐτοῦ,
καὶ προτρέχοντας τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ. Καὶ βοήσονται
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου βασιλέως ὑμῶν οὐδὲ
ξελεξασθε ἑαυτοῖς, καὶ οὐκ ἐπακούσεται Κύριος ὑμῶν
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. (αὐτ. 7. 11. 18.)

(3) — Ἰδοὺ δὴ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ πόλει τοῦ
τιμῆ, καὶ ὁ ἄγγελος ἐνδοξος· πᾶν δ' ἐὰν λαλήσῃ παρ-
ρησιάζομενον παρεῖσθαι· καὶ νῦν πορευθῶμεν, ὅπως ἀπα-
γείλῃ ὑμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν ἐφ' ἣν ἐπορεύθημεν ἐπ' αὐ-
τῇ. Καὶ εἶπε Σαουλ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ· Καὶ ἰδοὺ
πορευσόμεθα, κτλ. (αὐτ. 9. 6. 7.)

(4) Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν φακόν τοῦ ελαίου, καὶ ἐ-
πέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Οὐχὶ κέχρικέ σε Κύριος εἰς ἀρχοντα εἶναι
τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραὴλ; καὶ σὺ ἀρξῇς ἐν λαῷ Κυ-
ρίου, καὶ σὺ σώσεις αὐτόν ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτοῦ·
καὶ ἀπαντήσεις χορῶν προφητῶν καπιβαίνοντων ἐκ τῆς
Βαμᾶ, καὶ ἐμπροσθεν αὐτῶν νάβλα, καὶ τύμπανον,
καὶ αὐλὸς, καὶ κινύρα, καὶ αὐτοὶ προφητεύοντες. Καὶ

παλείται ἐπὶ σὲ πνεῦμα Κυρίου, καὶ προφητεύσεις ἐπ' αὐτῶν, καὶ στραφήσῃ εἰς ἄνδρα ἄλλον. Καὶ καταήσῃ ἔμπροσθεν τῆς Γαλγᾶλ, καὶ ἰδοὺ καταβαίνειν πρὸς ἐκείνους ὁλοκαύτως καὶ θυσίας εἰρηνικὰς· ἐπὶ αἱμέρας διαλείψεις ἕως τοῦ ἔλθειν με πρὸς σέ, καὶ γνώσω σοι ἃ ποιήσεις. (αὐτ. ἱ. 1. 5. 6. 8.)

(5) — Καὶ προσάγουσι τὴν φυλὴν Ματταρί εἰς ἄνδρας, αὐτὴν κατακληροῦται Σαοὺλ υἱὸς Κίς· καὶ ἐζητεί αὐτὴν, αὐτὴ οὐκ εὗρίσκετο. Καὶ ἐπηρώτησε Σαμουὴλ ἐτι ἐν Κωρίω: Εἰ ἔρχεται ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα; καὶ εἶπε Κύριος: Ἐξοῦ αὐτοῦ κέκρυπται ἐν τοῖς σκεύεσι. Καὶ ἔδραμε καὶ λαμβάνει αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ κατέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ, καὶ ὑψώθη ὑπὲρ πάντα τὸν λαὸν ὑπερωμίαν καὶ ἔπαυσι. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα τὸν λαόν: Εἰ ἐνωράκατε ὅτι ἐκλέλεκται ἐαυτῷ Κύριος, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁμοῖος αὐτῷ ἐν πᾶσιν ὑμῖν; καὶ ἐγνώσαν πῶς ὁ λαός, καὶ εἶπαν: Ζήτω ὁ βασιλεὺς. (αὐτ. 21 - 24.)

(6) Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Νάας ὁ Ἀρμμανίτης: Ἐν ταύτῃ διαθήσομαι διαθήκην ὑμῖν, ἐν τῇ ἐξορῶμαι ὑμῶν ὑπὸ πάντα ὀφθαλμὸν δεξιόν, καὶ θήσομαι ὄνειδος ἐπὶ Ἰσραὴλ. (αὐτ. 14. 2.)

(7) — Ὃς οὐκ ἔστιν ἐκπορευόμενος ὀπίσω Σαοὺλ, καὶ ὀπίσω Σαμουὴλ, κατὰ ταῦτα ποιήσουσι τοῖς βουσίην αὐτοῦ. (αὐτ. 7.)

(8) — Καὶ οὐχ ὑπελείφθησαν ἐν αὐτοῖς δύο κατὰ τὸ αἶμα, (αὐτ. 11.)

(9) — Τίς ὁ εἶπας, ὅτι Σαοὺλ οὐ βασιλεύσει ἡμῶν; ἡ παραδόξος τοὺς ἄνδρας, καὶ θανατώσομεν αὐτούς. (αὐτ. 12.)

(10) — Καὶ ἐκρύβη ὁ λαὸς ἐν τοῖς σπηλαίοις, καὶ ἐν ταῖς μαύραις καὶ ἐν ταῖς πέτραις, καὶ ἐν τοῖς βόθροις, καὶ ἐν τοῖς λάκκοις. (αὐτ. 17. 6.)

(11) Καὶ διελίπεν ἐπὶ αἱμέρας τῷ μαρτυρίῳ, ὡς εἶπε Σαμουὴλ, καὶ οὐ παρεγένετο Σαμουὴλ εἰς Γάλαλα,

καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Σαούλ· Προσπαγήτε ὅπως ποιήσω ὀλοκαύτωςιν καὶ εἰρηνικάς· καὶ ἀνῆνεγκε τὴν ὀλοκαύτωςιν. Καὶ ἐγένετο ὡς οὐκ ἔπλεσεν ἀναφέρων τὴν ὀλοκαύτωςιν, καὶ Σαμουὴλ τραγινέται· καὶ ἐξῆλθε Σαούλ εἰς ἀπαντήσιν αὐτῷ ἐλογῆσαι αὐτὸν. — Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ· Μιματαίωταί σοι, ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν μου. — Καὶ νῦν ἡ βασιλεία σου ἐν στήσεται σοι, καὶ ζήτησι Κύριος ἐαυτῷ ἀνδρῶπον κατὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ. (αὐτ. 8 - 10. καὶ 13. 14.)

(12) — Ἐπικατάρατος ὁ ἀνδρῶπος ὃς φάγεται ἄρτον ἕως ἑσπέρας· καὶ ἐκδικήσω τὸν ἐχθρόν μου· καὶ πλεγεύσασθαι πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου· καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἡρίσται. (αὐτ. 18. 24.)

(13) — Καὶ ἐξέτεινε τὸ ἄκρον τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ κρήνιν τῆς μελιτος, καὶ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβλεψαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. (αὐτ. 27.)

(14) Καὶ εἶπε Σαούλ πρὸς Ἰωνάθαν· Ἀπάγγειλό μοι τί πεποιήκας· καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε· Γευσάμενος ἐγευσάμην ἐν ἄκρῳ τῷ σκήπτρῳ τῷ ἐν τῇ χειρὶ μου βραχὺ μέλι, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποδηήσω. (αὐτ. 43.)

(15) — Καὶ προσηύξατο ὁ λαὸς περὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ σιμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἀπέθανε. (αὐτ. 45.)

Π Ι Ν Α Ε

ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΙΣ'.

Ἀγία Γραφή. Θάνατος τοῦ Μωϋσέως. Σελ.	4
Ἱστορία σύντομος Πρίγγιπός τινος ὀνομαζομένου Γωσαφάτ	7
Ἀγία Γραφή. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ διαβαίνει ἀβρόχως τὸν Ἰορδάνην πανστρατιᾷ, καὶ κυ- ριεύει τὴν πόλιν Ἱεριχώ.	10
Ὁ Ἄχαρ κρύπτων λάφυρα τῶν ἐχθρῶν ἐναντίον τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ, λιθοβολεῖται διὰ τὴν παράβασίν του	16
Περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως, καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος	18
Γεωγραφία. Περὶ Σκωτίας, καὶ Ἰρλάνδας . .	25

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΙΖ'.

Διήγησις περὶ τοῦ Ὁρλάνδου ἐραστοῦ τῆς Ἀγ- γελικῆς, μωρανθέντος ὑπὸ τοῦ ἔρωτος . .	33
Ἀγία Γραφή. Περὶ τῆς μετὰ πανουργίας συν-	

- Στήκης τῶν Γαβωνιτῶν, καὶ τῆς αἰχμαλω-
 σίας αὐτῶν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας . . . Σελ. 48
 Ο Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ προστάζει τὸν Ἥλιον νά
 σταδῇ, ἕως οὐ νικᾷ παντελῶς τοὺς ἐχθρούς·
 καὶ θάνατος αὐτοῦ " 51
 Οἱ Κριταὶ διοικοῦσι τὸν λαόν τοῦ Ἰσραὴλ· καὶ
 ἡ Δεβῶρρα νικᾷ τὸν Σισάρα, φονευόμενον ἀπὸ
 τῆν Ἰαήλ " 53
 Γεωγραφία. Περὶ τῆς Δανίας, Νορβηγίας,
 Σβεκίας, καὶ Ῥωσίας " 57
 Ἱστορία τῆς Μαργαρίτας βασιλείας τῆς Δα-
 νίας· καὶ τοῦ Γουστάβου βασιλέως τῆς Σβε-
 κίας " 60

Εἰς τὰ Σημειώματα.

- Ἱστορία τῆς Σεμιράμιδος " 61

ΔΙΑΛΟΓΟΣ III.

- Διήγησις περὶ τοῦ Βλήτωνα βασιλέως, καὶ τῶν
 υἱῶν αὐτοῦ Τίτου, καὶ Μυστίλου " 72
 Ἀγία Γραφή. Ὁ Γεδεὼν ἐκλεχθεὶς παρὰ τοῦ
 Θεοῦ ὁδηγός τοῦ Ἰσραὴλ, νικᾷ μὲ μόνους
 τριακοσίους στρατιώτας τὸ μέγα στράτευμα
 τῶν Μαδιανιτῶν " 91
 Ο αὐτὸς κατασκευάζει τὸ Ἐφρούδ μὲ τὰ χρυ-
 σὰ ἐνώτια, τὰ ὅποια ἐπῆραν οἱ Ἰσραηλίται
 ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς " 95

Θάνατος τοῦ Γεδεών· ὁ νόθος υἱὸς τοῦ Ἀβι-
μελεχ, ἐκλέγεται Ἠγεμὼν παρὰ τοῦ ἀχασι-
στοῦ λαοῦ, καὶ μετὰ τὸ νὰ προξενεῖ μέγαν ὀ-
λεθρον, φονεύεται τέλος ἀπὸ μίαν γυναῖκα
μετὰ λίθον Σελ. 96

Ὁ Ἰεφθάε ὁδηγὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν θυσιάζει τὴν
ἰδίαν θυγατέρα του εἰς τὸν Θεόν, κατὰ τὴν
ἄφορσόν ὑπόσχεσίν του. „ 90

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΙΘ'.

Ἀκολουθήσεις τῆς διηγήσεως τοῦ βασιλέως Βλη-
τωνος, καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Τίτου μετὰ τῆς
ἐρωμένης του Πιπίνης „ 110

Ἀγία Γραφή. Περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Σαμ-
ψών. „ 120

Ὁ Σαμψὼν νυμφεύεται μίαν Φυλισταίαν, προ-
βάλλει ἐν αἰνιγμα εἰς τοὺς Φυλισταίους,
καὶ κατακαίει τὰ σιτάρια αὐτῶν. . . . „ 122

Φονεύει χιλίους Φυλισταίους μετὰ μίαν σιαγόνα
αὐτοῦ „ 125

Σηκώνει τὰς πύλας τῆς πόλεως Γάζας, καὶ βα-
στών αὐτάς εἰς τοὺς ὧμους τοῦ τὰς φέρει ἐ-
πάνω εἰς ἓν βουνόν. „ 126

Φανερώνει τὴν δυνάμιν του εἰς τὴν ἄπιστον ἐ-
ρωμένην του Δαλιᾶ, ἥτις τὸν προδίδει εἰς
τοὺς Φυλισταίους· μετὰ καιρὸν δὲ ἀναλα-
βὼν τὴν προσητερινὴν δυνάμιν του, γκροημι-

ζει τούς δύο στυλους ενός παλατίου, καὶ συ-
ναποδύνησκει μετὰ τρισχιλίων σχεδὸν Φυλι-
ταίων Σελ. 127

Περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ μέλιτος καὶ τοῦ κη-
ρίου „ 232

Περὶ τῶν τριῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς, νοός, δε-
λήσεως, καὶ μνήμης „ 136

ΔΙΑΛΟΓΟΣ Κ'.

Τέλος τῆς διηγήσεως τοῦ Τίτου „ 148

Ἱστορία σύντομος γυναικός τινος „ 165

Γεωγραφία . Περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς Γαλ-
λίας „ 168

Ἀγία Γραφή . Περὶ τῆς Ρούθ „ 173

Περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Σαμουὺλ, ὅς τις παι-
δίον ἔτι ὃν ἀφιερώνεται τῷ Κυρίῳ . . „ 179

Οἱ Φυλισταῖοι νικοῦσι τοὺς Ἰσραηλίτας, καὶ
τοὺς ἀρπάζουσι τὴν Κιβωτὸν τοῦ Κυ-
ρίου „ 183

Ἡ Κιβωτὸς φέρεται πάλιν πρὸς τοὺς Ἰσραηλί-
τας „ 185

Εἰς τὰ Σημειώματα.

Περὶ τοῦ Βρένου περιφύμου Στρατηγοῦ τῆς
Γαλλίας „ 169

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΚΑ'.

- Ἱστορία σύντομος Ἄρχοντός τινος. . . Σελ. 192
- Ἱστορία περὶ τῶν οἰκογενειῶν, αἵ τινες ἐβασί-
λευσαν εἰς τὴν Γαλλίαν μετὰ τὴν στρεψω-
σιν τῆς μοναρχίας εἰς αὐτήν. . . „ 200
- Γεωγραφία. Περὶ τῶν κατ' ἄρκτον ἐπαρχιῶν τῆς
Γαλλίας . . . „ 202
- Ἀγία Γραφή. Οἱ Ἰσραηλῖται μὴ εὐχαριστού-
μενοι εἰς τὴν κυβερνησιν τῶν Κριτῶν, ἐξή-
τησαν παρὰ τοῦ Θεοῦ βασιλεῖα, ὅς τις τοῖς
ἐδωκε τὸν Σαοὺλ . . . „ 204
- Ὁ Σαοὺλ νικᾷ τοὺς Ἀμμωνίτας, καὶ ἀπο-
βάλλεται ἀπὸ τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ
Θεοῦ διὰ τὴν παρακοὴν τοῦ πρὸς τὸν Σα-
μουὴλ . . . „ 207
- Ὁ Ἰωνάθαν, υἱὸς τοῦ Σαοὺλ, νικᾷ τοὺς Φυ-
λισταίους, ὅς τις, ἐπειδὴ ἐγεύθη ὀλίγον μέλι
ἐναντίον τῆς προσταγῆς τοῦ πατρός του μὴ
οὔσης γνωστῆς εἰς αὐτὸν, ἀποφασίζεται νὰ
θανατωθῇ, καὶ συγχωρεῖται διὰ μεσιτείας
τοῦ λαοῦ . . . „ 210
- Ἱστορία τοῦ Ἀβδολωνίμου, ὅς τις καταγόμενος
ἐκ βασιλικῆς οἰκογενείας, καὶ ζῶν πένης,
γίνεται βασιλεὺς Σιδωνος διὰ τὴν ἀγαθὴν
του πολιτείαν. . . „ 222

Εἰς τὰ Σημειώματα.

Περὶ τῶν Ἑριννύων	Σελ. 193
Περὶ τοῦ Μεροβαίου	„ 200
Περὶ τοῦ Καρολομάνου, καὶ τοῦ Καπέ- του.	„ 201

ΤΕΛΟΣ.

